Tuncer CÜCENOĞLU

TOPLU OYUNLARI 3

Şapka

Ziyaretçi

Matruşka

Öğretmen

Mitos Boyut

TİYATRO / OYUN DİZİSİ 58

Bu kitaptaki oyunların Fikir ve Sanat
Eserleri Yasasından ve yasalardan
kaynaklanan tüm hakları
yazarlarına aittir.
Yayınlanan oyunların sahnelenmesi,
oynanması, herhangi bir amaçla
eserlerden yararlanılması ancak
eser sahibinin iznine bağlı olduğundan,
kişi veya kurumlarla, kuruluşların
oyunun yazarına
başvurmaları zorunludur.

Tuncer Cücenoğlu:
E-posta: tcucenoglu@yahoo.com
Tel : 0532-3358412

Mitos-Boyut Tiyatro Yayınları
Oyun Dizisi 58
Tuncer Cücenoğlu / Toplu Oyunları 3

1. Basım: 1995
2. Basım: 2006

Baskı: Ulus Matb. -Topkapı-İstanbul; Tel 212. 544 51 59

ISBN 975-8023-35-7

TEM Yapım Yayıncılık Ltd. Şti.
Ağa Çırağı Sok. 7/2 Gümüşsuyu-Taksim 80090 İstanbul
Tel: 212. 249 87 37-38 ; Fax: 212. 249 02 18
E.posta: temyapim@yahoo.com

Mitos-Boyut Yayınları • TİYATRO/OYUN DİZİSİ 58

TUNCER CÜCENOĞLU

TOPLU OYUNLARI 3

ŞAPKA

◎

ZİYARETÇİ

◎

MATRUŞKA

◎

ÖĞRETMEN

Mitos Boyut

İÇİNDEKİLER

Üç Yeni Oyun / Prof. Hülya Nutku, ... 5

Şapka, ... 9

Ziyaretçi,... 63

Matruşka,... 109

Öğretmen,... 171

ÜÇ YENİ OYUN
ZİYARETÇİ-MATRUŞKA-ŞAPKA

Prof.Dr. **Hülya Nutku**

1990'lı yıllara gelindiğinde de üretkenliği elden bırakmayan yazar Tuncer Cücenoğlu o yıl *Yıldırım Kemal* adlı oyunu, 1992 de de *Kızılırmak-Karakoyun* adlı ilk film senaryosunu yazdı. 1993 yılında da önemli bir atak yaparak *Avrupa Oyun Yazma Yarışması*'nda ülkemizi temsil edecek olan üç oyundan biri seçilen *Helikopter* adlı oyunu yazmıştır. Cücenoğlu zengin tema arayışları, ele aldığı dönemi veya düşünsel boyutu sorgulayan tutumu, zaman ve uzamdaki çeşitliliği ve toplumsal yaklaşımları ile gündemde kalmayı o yıllardan sonra art arda yazdığı üç oyunuyla da sürdürmüştür.

Yazar 1994 yılında ilkin *Ziyaretçi* adlı oyununu yazdı. (Tarih: 19 Temmuz 1994) Daha sonra bu oyununu üçüncü kez gözden geçirerek metne 26 Ocak 1996 tarihini atmıştır. *Ziyaretçi*'nin ardından bitiriş tarihi olarak 9 Ağustos 1994 tarihini taşıyan *Matruşka* adlı yapıtı gelir. Bu oyunu *Şapka* adlı yapıt izler. (Tarih: 18 Eylül 1995) Her üç oyununda da farklı açılardan sorunlara yaklaşabilen yazar yeni oyunların eşiğinde çalışmalarını sürdürmektedir.

Bu yazıda ele alacağımız ilk oyun *Ziyaretçi*, kalıpları kıran, fantastik yaklaşımı, buruk ve eğlendirici yanı ile yaşamı bize farklı bir kesityle getirir. Yazar bunu yaparken çok sevdiği kara güldürüye başvurmuştur. Cücenoğlu'nu *Ziyaretçi*'yi yazmaya iten en önemli etken, günümüzde şu ya da bu nedenle artan öldürülerin son bulması isteği, dünyada barışın sağlanmasında en önenli ölçütün insan yaşamının değerini bilmek olduğu düşüncesidir. Bu düşünceyi savunurken de kadınlara ne denli ödevler düştüğünün bilincini yansılamaya çalışmıştır. Geniş bir yelpazede analar, kadınlar birleşmeli, doğuran olmanın ya da doğurgan olmanın sorumluluğunu bilen bu kadınlar yaşatmay da becerenler olmalıdır ve bunun sağlandığı ortamda ancakbarış gerçekleşebilir.

İki bölümden oluşan bu kara güldürüyü Cücenoğlu annesinin kişiliğinde dünyanın tüm analarına adamıştır.

Yazarın yazılış sırasına göre ikinci oyunu *Matruşka*'dır. Yine tematik durumun derinliğini Ziyaretçi de olduğu gibi az kişiyle irdeleme yolunu seçen Cücenoğlu'nun bu oyununda uygarlaştığını iddia ettiğimiz bu ihtiyar dünyamızda ilişkilerimizde birbirimize olan yaklaşımlarımızda ne kadar uygar olup olmadığımız bir kadın ve bir erkeğin ilişkisi çerçevesinde sorgulanıyor. İnsanların varoluşundan bu yana beraberlerinde taşıdığı doğal içgüdüleri bu uygarlaşan dünyada saflıklarını koruyabilmiş mi? Gelenekselleşmiş kalıplar içinde başlayan bir kadın-erkek ilişkisi, bir aşk birlikteliği nasıl ve ne şekilde yıpranıyor, tükeniyor, yok ediliyor? Yazar yine bu konuya da ironik bir tutumla yaklaşıyor. Kişiler kadın ve erkek, bireysel ve karşılıklı ikilemleri içinde ele alınıyor. Bu oyunda Cücenoğlu oyuncu ve seyircinin bu ilişkinin tüketilişine aynı anda tanık olmalarını isteyen bir yol izlemiştir.

Tuncer Cücenoğlu'nun *Matruşka* adlı oyunu iki bölümlük traji-komik bir oyundur. Kadın ve Erkek kişilerinden oluşan ikili bir oyundur.

Çağdaş tiyatrodaki geçmiş-yaşanan an ve geleceğe yönelik sarmal sorgulama yöntemini bu ikiliye dayandırarak veren Tuncer Cücenoğlu, bugünün bireyinin tiyatroda aynaya bakan kadının titizliği içinde kendisine çeki düzen vermesini yalın ve ekonomik bir yolda vermektedir.

Yazarın üçüncü ve ilginç oyunu *Şapka*'dır. 1995 yılının hoşgörü yılı olması gerçeğinden yola çıkan yazar bu kavramın dünyada ve ülkemizde yıl boyunca gündeme geldiğini belirtir. Bu gerçeğe kavramın karşıtı olan hoşgörüsüzlükle yaklaşıldığında nasıl bir tezatla karşılaşabileceğimizi irdelemeye çalışır.

Oyun günümüzde, herhangi bir ülkede geçer.

Yazarın oyun boyunca sorguladığı hoşgörü ve hoşgörüsüzlük kavramı ile insanlığın ölüp ölmediği düşüncesi üzerinde odaklanmaktadır. Cücenoğlu bu oyununda çok çeşitli mekânları kullanmış aynı zamanda az kişiyle kalabalık imajı veren bir tekniği seçmiş.

Oyunu 12 sahneden oluşan bir düzen içinde vermiştir. Son derece basit yalın bir öykü üzerine kurduğu bu oyunda ana oyun kişisi olan Amerikalı'nın yanından oyun boyunca ayrılmayan ve oyunun gelişen bölümlerinde başkaları tarafından görülmeyen, ama ana karakteri sürekli hoşgörüsüzlüğün ağır yükü altında ezen Komutan kişiliği ile karakterin vicdani sorgulamasını vermiştir.

Cücenoğlu askerliğin başladığı yerde hoşgörünün, mantığın bittiğini ve disiplin kurallarından yola çıkarak genel anlamda bizim hoşgörü kavramına bakışımızı bir kez daha gözden geçirme şansı vermiştir. Olay yalnızca kışla olarak ele alınmış gibi gözükse de yazar belli bir kesitten bakılan bu öykünün yaşam denen yelpazenin birçok dilimine de uygulanabileceği öngörüsünü sezdirmektedir. Şapka ya da bir postalın öyküsü olur mu? dememeli. Nesnelerin de yaşantımızda ilişkilerimizde yeri var. Bugün şapkasına, insanlığın ölmediğini kanıtlayan şoför sayesinde kavuşan Amerikalı vatanına sahip çıkmıştır, ama sözleşme günü geldiğinde vatanından uzakta ABD'de de hizmet verecektir bu da yazarın sunduğu ayrıca üzerinde düşünmemiz gereken bir başka tezattır.

Kısacası, Cücenoğlu'nun bu üç oyunu da basit gibi gözüken ama derinliği olan kanavalar üzerine kurulmuştur. *Ziyaretçi*'deki ziyaretçi kişiliği, *Şapka*'daki Komutan kişiliği bu derinliği boyutlandırmaktadır. Yazarın her üç oyununda da seçilen doğru simgelerle sonuca varma çabası; *Ziyaretçi* de tırpan yoluyla yaşam-ölüm karşıtlığı, *Matruşka*'da Matruşka bebeklerin düşündürdüğü ilişkilerimizdeki uygarlık ölçüsü, *Şapka*'da postal ve şapka yoluyla ele aldığı hoşgörü kavramlarının açımlanma çabası, birer sanatsal ve fantezi ürünü olarak karşımıza çıkıyor. Oyunlarında ekonomik bir dil kullanan yazar bu oyunlarında zamanı kullanışındaki sınırlamalar, çevre düzenindeki kolay çözümlenebilir teknikler ve ele alınan durumu kurgulamadaki yalınlığı ile söylemek istediği noktaya seyirciyi yönlendirmede yeni bir yaklaşımın içinde görülmektedir. Cücenoğlu oyun yazarlığımızda gözden kaçan kimi kavramlar yoluyla günceli gündeme getirmeyi, durumun içinde

yer alan tipikten yola çıkarak başarmış, kavramın evrensel boyutuna dikey inmelerle derinlik kazandırmayı da buna bağlı olarak gerçekleştirebilmiştir. Yaşam-ölüm karşıtlığında yaşatmayı, sevgisiz toplumlarda aşkın önemini, hoşgörüsüzlüğün yerini hoşgörüye bırakmasını önermiş. Böylece tiyatromuzda tematik yinelemelere sapmayan bir çizgi izleyebilmiş, üstelik bunu tiyatroya yakışan bir yalınlıkta gerçekleştirmiştir.

***

Sapka'nın Dünyadaki ilk gösterimi İstanbul Devlet Tiyatrosu Taksim Sahnesi'nde 10 Ekim 2000 tarihinde aşağıdaki kadro tarafından gerçekleştirilmiştir:

Yöneten: Işıl Kasapoglu
Dekor : Orhan Alpaslan
Kostüm: Serpil Tezcan
Işık : Önder Arık
Müzik: Joel Simon
Projeksiyon Tasarım: Orhan Cem Çetin
Amerikalı : Bülent Emin Yarar
Komutan : Cengiz Baysal
Kadın: Meral Bilginer
Anne : Zeynep Erkekli
Nöbetçi Subay: Nişan Şirinyan
Terzi Kadın: Hanife Öztürk
1. Yedek : Burak Şentürk
2. Yedek: Cem Kenar
3. Yedek: Kubilay Karslıoğlu
4. Yedek: Özgür Erkekli
Arkadaş: Nişan Şirinyan
Müzisyen: Özgür Erkekli
Bekçi : Kubilay Karslıoğlu
Şoför : Burak Şentürk
Anlatıcı: İrem Erkaya
1. Görevli: Sibel Altan
2. Görevli: Deniz Altaş
3. Görevli: Murat Dürüm

Yönetmen Yardımcısı: Kubilay Karslıoğlu
Reji Asistanı: Deniz Altaş
Sahne Amiri: Metin Bozcaada
Kondüvit: Erden Baş
Suflöz: Hacer Bahçeli
Işık Kumanda: Birol Gezici

TUNCER CÜCENOĞLU

ŞAPKA

Kara Güldürü
İki Bölüm

1996 TOBAV Ödülü
2001 Lions En Başarılı Yazar Ödülü

KİŞİLER:

AMERİKALI 35 yaşlarında. 10 yıldır ABD'de bir üniversitede öğretim üyesi olarak çalışıyor. Kısa dönem askerlik için yurda gelmiş. Tek derdi askerliğini kazasız-belasız bitirip üniversitedeki görevine dönmek. Askerliği uzarsa işinden olacak. ABD'de yaşadığından O'na AMERİKALI diyorlar.

KOMUTAN 50 yaşlarında.

KADIN 25 yaşlarında. AMERİKALI'nın eşi.

ANNE 45 yaşlarında. Oldukça süslü ve becerikli.

NÖBETÇİ SUBAY 25 yaşlarında.

TERZİ KADIN 50 yaşlarında.

1. YEDEK 30 yaşlarında.

2. YEDEK 30 yaşlarında.

3. YEDEK 35 yaşlarında.

4. YEDEK 35 yaşlarında.

ARKADAŞ 35 yaşlarında.

MÜZİSYEN 35 yaşlarında.

BEKÇİ 35 yaşlarında.

ŞOFÖR 35 yaşlarında.

SERVİS GÖREVLİSİ

NÖBETÇİ ER

YER : Herhangi bir ülke.

ZAMAN : Günümüz.

YAZARIN NOTU:

Şapka'yı, yazarlık yaşamım boyunca bana destek olmayı hep görev bilmiş değerli bir ağabeyime, Tiyatro Adamı/Eleştirmen rahmetli Tahir Özçelik'e adıyorum.

Tuncer Cücenoğlu

18 Eylül 1995

I. BÖLÜM

I

(Adayların kaldığı KOĞUŞ.

İki yanda ranzalar. Çelik dolaplar. Sabah olmakta. Adaylar uyumakta. 1. Yedek zaman zaman dişlerini takırdatmaktadır. 2. Yedek önce kısa, sonra uzun süreli yellenir. Düzenli bir şekilde horlayan 4. Yedek'tir. 3. Yedek korkulu bir düş görmekte olmalı ki zaman zaman elleriyle kendisini korur gibi bir görünüme bürünmektedir. Bütün bu olanlardan tedirgin olan tek kişi Amerikalı'dır. En küçük bir ses O'nu etkilemekte, hemen sağa sola dönerek hoşnutsuzluğunu belli etmektedir. Pencereden belli belirsiz bir ışık koğuşa sızmaktadır. Uzaklardan bir boru sesi duyulur. Amerikalı hemen silkinerek uyanır. Diğerleri de kıpırdarlar, ancak hemen yeniden eski düzenlerine dönerler. Amerikalı yaklaşmakta olan ayak seslerini duyar, ancak uyuyormuş gibi gözlerini kapatır. Kapı açılır, Nöbetçi içeriye girer.)

NÖBETÇİ *(Alışkın bir tavırla, elindeki sopayı ranzalara vurarak yürürken)* Kalkın kalkın!.. Madem uyuyacaktınız, neden geldiniz askere? Kalkın kalkın!.. Kalkın kalkın! Madem uyuyacaktınız neden geldiniz askere? Kalkın kalkın!.. Kalkın kalkın!..

(Herkes kıpırdanır.)

NÖBETÇİ *(Geldiği gibi çıkarken)* Kalkın kalkın!.. Madem uyuyacaktınız neden geldiniz askere? *(Çıkar. Dışarda yürürken aynı tekdüzelikle.)* Kalkın kalkın!.. Kalkın kalkın!..

AMERİKALI Günaydın.

1. YEDEK Günaydın.

(4. Yedek uyanmış olmasına karşın, biraz daha uyumaya çalışır.)

1 YEDEK Günaydın Amerikalı.

3. YEDEK Bize günaydın yok mu?
1.YEDEK Dedik ya oğlum ortaya.
3. YEDEK Ben özel günaydın isterim.
1.YEDEK Sabah sabah hiç çekilmiyorsun.
3. YEDEK Yok yahu. Ayrım yapma oğlum. Yalnızca Amerikalı'ya günaydın, bize yok. Belki seni üniversiteye aldırır. Kapıcı olarak. Ne hesap yahu.
2. YEDEK Şuna bir günaydın de de kapatsın gagasını.
1. YEDEK Günaydın.
3. YEDEK Olmadı. Ben özelinden isterim.
1. YEDEK Seni mi kıracağız yani? Özelinden günaydın. Oldu mu?
3. YEDEK Dilin mi aşındı? Oldu işte.
1. YEDEK *(2. Yedek'e)* Sen de ister misin özelinden bir günaydın?
2. YEDEK Ulan ne adamsınız be!.. Ağızlarınız hiç durmaz mı? Zaten sabaha kadar leylek aleyhisselam gibi takırdadın gene. Artık kapat gaganı.
1. YEDEK Benimki hiç değilse yalnızca takırdama. Sen kendine bak oğlum. Hem sesli hem de kokulu değil hiç olmazsa. Aman şu pencereyi aralayalım. Ne olur ne olmaz, biri bir kibrit çakarsa ne yaparız. Booom!.. *(Pencereyi aralar)* Ulan bu bizim hükümette hiç akıl yok valla. Ta Ruslardan alıyorlar doğalgazı. Üstelik şu yoklukta dünyanın dövizini ödüyorlar. . Ne gereği var oysa? Bağla bu dümbüğün kıçına bir hortum, dağıt bütün ülkeye.
(Amerikalı hazırladığı tıraş takımını ve havlusunu alarak çıkar.)
2. YEDEK Şimdi bu espri oldu, öyle mi?
1. YEDEK Ne esprisi, gerçek oğlum. Sayende bir aya yakın zamandır bu koğuşta neler çektik? Ama neyse bir iki günlüğüne de olsa bitecek çilemiz.
2. YEDEK Benimki biyolojik bir olay. Ancak senin takırdaman, üstüne üstlük bir de gıcırdaman psikolojik. Daha çok ana-baba sevgisine hasret olan mahluklarda görülür-

müş.

1. YEDEK Atıyor gene işkembeyi kübradan.

2. YEDEK Yan koğuştaki psikolog anlattı oğlum. Şu izin döneminde iyi bir deli doktoruna görünsen hiç de fena olmaz. Belki de şifa bulursun.

(Amerikalı tıraş tasına doldurduğu suyu dökmemeye çalışarak içeriye girer.)

1. YEDEK Gene mi dolu içerisi?

AMERİKALI Öyle kalabalık ki.

3. YEDEK Ne zaman değil?

1. YEDEK Aklımı seveyim. Ne iyi yapmışım da tıraşımı geceden olmuşum. Ne demişler, sabahın işini sabaha bırakma.

AMERİKALI Arkadaşlar. Bu suyu sizin için getirdim. Ben pilliyle olacağım.

2. YEDEK Allah razı olsun.

1. YEDEK Bu iyiliğini unutmayın Amerikalı'nın.

AMERİKALI Rica ederim.

(Pilli makineyle tıraş olmaya başlar.)

3. YEDEK Artık o da alıştı bize. Öyle değil mi Amerikalı?

AMERİKALI Elimizi biraz çabuk tutsak iyi olacak arkadaşlar.

3. YEDEK Ama koçum söylemiyorsun, alıştın mı bize?

AMERİKALI Burda, birlikte geçirdiğimiz günleri unutamayacağım.

2. YEDEK Her ne kadar dili böyle diyorsa da inanmayın ona. İçi kan ağlıyor kan. Sen tut otuzbeş yaşına kadar Amerikalarda yaşa. Sonra vatan borcu deyip bu koğuşa düş.

AMERİKALI Rica ederim.

1. YEDEK Ulan Amerikalı!.. Ne tavrını bozdun ne de kibarlığını. Helal olsun sana be!.. Hayran olmamak elde değil doğrusu. *(Bu arada özenle düzelttiği yatağına, biraz uzaklaşarak alıcı gözle bakar.)* Vay yavrum vaaaay!.. Oğullarım iyi bakın. Yatak dediğin böyle düzeltilir ancak. *(Cebinden bir madeni para çıkartır. Baş parmağı ile işaret parmağı ara-*

sına yerleştirdiği parayı yatağın üstünde yukarıya doğru fırlatır. Para, yatağın üstünde zıplar. Daha çok sevinir) Vay yavrum vay!.. Ne yatak be!.. Sanki ütülenmiş mübarek!.. Hay bunu düşünen beyin yaşasın!..

2. YEDEK *(Bir yandan tıraş olurken)* Beyin dedin galiba. Yanlış duymadım değil mi?

1. YEDEK Yo yo doğru duydun. *(Bir yandan giyinirken)* Beyin dedin. *(Eliyle kafasını gösterir)* İşte bu beyindir.

2. YEDEK O. O bir kelle. Kelle ile beyin farklı şeylerdir.

1. YEDEK Gene karıştırıyorsun. O senin bedeninin üstündeki şeye kelle denir yavrum. Çünkü kelle'de yoktur akıl denen şey.

AMERİKALI *(Gülümseyerek)* Elimizi biraz daha çabuk tutmazsak korkarım izne çıkartmazlar bizi.

1. YEDEK *(2. Yedek'in önüne gelir. Hazır ol durumunda)* Görüşlerinize hazırım komutanım.

2. YEDEK *(Sanki gerçek bir komutanmış gibi, elindeki sabunlu fırçayı sallayarak)* Yatak. *(İnceler.)* Güzel. Düğmeler. Tamam. *(Gözü postala takılır, sevinir.)* Şu postalların tozuna bakın yahu. Nah gidersin izne.

1. YEDEK İş ona kalsın komutanım. *(Gözleriyle aranır, sonra hâlâ uyumakta olan 4. Yedek'in nevresimini onu uyandırmayacak bir dikkatle tutar ve postalların tozunu siler.)* Tamamdır komutanım.

2. YEDEK Değil. Değil mi!.. Ya gözündeki çapaklar ne olacak? Yüzünü yıkamamışsın hergele.

1. YEDEK *(Bir parça pamuğa kolonya döker, elini yüzünü temizler, taranır, hazır ola geçer)* Görüşlerinize hazırım komutanım.

2. YEDEK *(İnceler)* Aferin oğlum. İşte asker dediğin böyle olmalı. İzni hak ettin.

1. YEDEK Öpeyim komutanım.

2. YEDEK Allah karına güç versin oğlum. Senin gibi azgın bir aygırla uğraşmak kolay bir iş değil. Üstelik bir aylık bir kesintiden sonra.

AMERİKALI *(4. Yedek'i gösterir)* Gecikiyor.

1. YEDEK *(4. Yedek'in kulağına eğilir)* Kalkın kalkın!.. Kalkın kalkınnn!..

4. YEDEK Yapma yahu!..

1. YEDEK *(Daima gürültülü)* Kalkın kalkınnn!.. Madem uyuyacaktınız neden geldiniz askere?

(4. Yedek gerinerek kalkar. Alışkanlıkla havlusunu, tıraş takımını pek de gözünü açmadan, alır, sağa sola çarparak çıkar.)

1. YEDEK *(Bir süre tıraş olanları izler. 3. Yedek'e)* Yeter oğlum. Bu kazımanın sonu yok.

3. YEDEK Bendeki tüy değil sakal yavrum.

1. YEDEK Ne olmuş sakalsa?

3. YEDEK Fark şu. İyi dinle. Bir tarafı alıyorum. Öbür yana geçiyorum, almaya başlıyorum. Tam bitti diyorum ki önceki yerin uzadığını dehşetle görüyorum.

1. YEDEK Kolayı var. İki yanı da aynı anda iki makineyle alırsın, olur biter.

3. YEDEK Yavrumun kösesi. Bir de aklı sıra dalga geçiyor.

1. YEDEK Yok yahu. Sakalmış. Hiç mi görmedik sakal dediğin şeyi. Bize yutturacak aklı sıra.

3. YEDEK Dokun dokun. Yukardan aşağıya dokunursan batmaz eline.

AMERİKALI *(Yüzünü tıraş losyonu ile temizlerken.)* Arkadaşlar gecikiyoruz.

2. YEDEK *(Tıraşını bitirmiştir. Tıraş tasını Amerikalı'ya uzatarak)* Sağ ol Amerikalı.

AMERİKALI Rica ederim.

1. YEDEK Allah belanı kaldırsın. Her yanın kesik içinde oğlum.

3. YEDEK Başka işin yok mu? Git gez azıcık. . *(Amerikalı'ya)* Sağ ol Amerikalı.

AMERİKALI Rica ederim.

1. YEDEK Buna kibar olmaya gerek yok Amerikalı. Kibarlıktan anlamaz.

(4. Yedek girer. Tıraş olmuştur.)

1. YEDEK Tıraş olmuş, valla olmuş.
4. YEDEK Kimse kalmamış oğlum. Biraz acele edin, yoksa ayvayı yeriz. *(Yatağını toplarken nevresiminin postal silinen bölümünü görür.)* Buraya hangi ayı bastı gene?
1. YEDEK Anlamadım.
4. YEDEK Bir de bilmezmiş gibi davranıyorsun. Benim nevresimim postal bezi mi?
1. YEDEK Bu ne diyor böyle?
4. YEDEK Ayıp be!..
1. YEDEK Ayıp yorgan altında oğlum. *(Yeni görmüş gibi)* Gerçekten de kararmış burası. Allah Allah. *(Eliyle nevresimi silkelemek ister)* Nasıl olmuş böyle.?
4. YEDEK Yayma oğlum yayma!.. *(Nevresimi çeker)* Bırak, iyice berbat olacak!.. Ulan ne herifsin be!..
1. YEDEK Ölünü öpeyim ben yapmadım.
4. YEDEK Şuna bakın hele. Tıpkı ilkokul çocukları gibi. Kazık kadar herifsin. Boyunca çocukların var ama.

AMERİKALI Arkadaşlar. Lütfen biraz acele edelim.

(4. Yedek giyinirken diğerleri yataklarını düzeltirler.)

1. YEDEK *(Güya yatakları denetler)* Güzel. Başarılı. Aferin. *(Yataklarda para zıplatır)* Bu işi öğrendiniz valla. *(4. Yedek'e)* Haydi oğlum. elini çabuk tut biraz.

AMERİKALI Lütfen acele et.

2. YEDEK Hep birlikte çıkalım, çabuk.
3. YEDEK Herkes masalarına oturmuştur.

(4. Yedek postalını koyduğunu sandığı yerde eliyle aranır. Bulamamıştır. Gözleriyle de arar, yoktur. Anlamlı anlamlı 1. Yedek'e bakar.)

1. YEDEK Ne bakıyorsun oğlum?
4. YEDEK *(Beni atlatamazsın der gibi bıyık altından güler. Başını iki yana sallar)* Ne adamsın yahu!.. Haydi uzatma da çıkart şunları.
1. YEDEK Ne diyorsun sen oğlum?
4. YEDEK Gecikiyoruz!..
2. YEDEK Gecikiyoruz.

AMERİKALI Lütfen.

3. YEDEK Şakanın sırası değil.

1. YEDEK Benim sakladığımı mı sanıyorsunuz? Siz ciddi misiniz?

2. YEDEK Ama kabak tadı verdi!..

3. YEDEK Şakayı tadında bırak!..

AMERİKALI Gerçekten geç kalıyoruz!..

1. YEDEK Beni o kadar çocuk mu sanıyorsunuz? Böyle bir şey yapar mıyım?

2. YEDEK Yapmazsın!.. Ama gene de çıkart ortaya.

3. YEDEK Haydi haydi uzatma.

AMERİKALI Rica ediyorum.

1. YEDEK Yeter be!.. Ben gidiyorum. *(Çıkmaya davranır.)*

(4. Yedek dışında önünü keserler.)

AMERİKALI Kendine gel lütfen.

2. YEDEK Cıvıtma daha.

3. YEDEK Saçmalık bu.

4. YEDEK *(Ağlar gibi)* Böyle şaka mı olur be!..

1. YEDEK *(Yalvaran bir görünümle)* Bunun şakası olur mu? Bakın üç tane çocuğumun başı üstüne söylüyorum. Vallahi de billahi de ben saklamadım bunun postalını.

(Büz gibi bir hava. Herkes kaskatı.)

4. YEDEK *(Ağlar gibi)* Gece. Yatmadan önce. Boyayıp koydum şuraya.

AMERİKALI Durmayalım arkadaşlar, arayalım!..

(4. Yedek dışında diğerleri ranzaların altına, dolapların içine dağılıp postalı ararlar. Amerikalı pencere içine bakar ayrıca. Postal yoktur. Amerikalı koşarak kapı önüne bakar. Suratı asıktır.)

AMERİKALI Çok geciktik. Nöbetçi subaya söyleyelim.

3. YEDEK Söyleyince ne olacak Amerikalı?

2. YEDEK Geçen gün biri palaskasını yitirmişti. Söyledi. *(Eliyle ayıp bir işaret yaparak)* Depodan en iyisinden bir palaskayı kendisine takdim ettiler.

4. YEDEK Ne olacak şimdi?

AMERİKALI Durun bakalım. Sakince düşünelim. Başka bir ayakkabı bulsak.

1. YEDEK Ayak değil çocuk mezarı mübarekteki. Bulsak bile kimsenin ayakkabısı olmaz ki buna.

3. YEDEK Elimizi çabuk tutalım.

4. YEDEK Ne yapacağım ben şimdi?

AMERİKALI Böyle git.

1. YEDEK Ayağmda tokyolarla mı gitsin istiyorsun?

AMERİKALI Başka çaresi var mı?

3. YEDEK Yemin törenine ha!.. Sen de çok hoşsun Amerikalı.

AMERİKALI Gitmek zorunda değil mi törene?

3. YEDEK Eveeeet.

AMERİKALI Postalı olmadığına göre, böyle gidecek. Başka bir çözüm bulan varsa söylesin lütfen.

2. YEDEK Evet yok. Ama aklıma bir şey geldi.

3. YEDEK Çabuk söyle.

1. YEDEK Nedir?

2. YEDEK Boyasak. Siyaha.

3. YEDEK Bilmece gibi konuşma oğlum. Neyi boyasak?

2. YEDEK Tokyoları.

3. YEDEK Çözüme bak hizaya gel!..

1. YEDEK Şu dediğin laf mı yani?

2. YEDEK Altında bembeyaz görünmektense, daha iyi olmaz mı?

AMERİKALI Lütfen. Çok yanlış olur. Yakalanırsa. Açıklanması çok güç.

3. YEDEK Doğru.

1. YEDEK Çıra gibi yakacaksınız adamı.

AMERİKALI Gene en doğrusu böylesi. Lütfen kalk ve yürü.

(4. Yedek acıklı bir görünümle yürür. Giysilerle tokyolar garip bir çelişki içindedir. 4. Yedek kimsenin memnun olmadığını dehşetle okur yüzlerinden .)

AMERİKALI Siz lütfen iki yanıma geçin. Ortanıza alın. Lütfen hep birlikte yürüyün.

(1. ve 2. Yedek, 4. Yedek'i ortalarına alarak yürürler.)

AMERİKALI Heyecanını gizleyebilirsen oldu derim.
4. YEDEK Gerçekten mi?
AMERİKALI Biraz da şans faktörünü göz önüne almak zorundayız, İşler her zaman ters gitmez ya.
4. YEDEK *(1. Yedek'e)* Olur mu dersin?
3. YEDEK *(Pek inanmasa da)* Allahtan umut kesilmez.
4. YEDEK Gideyim mi?
1. YEDEK Burda oturacak halin yok.
4. YEDEK Ama yakalanırsam?
2. YEDEK O da kısmet dersin.
AMERİKALI Bana göre denemeye değer. Haydi artık kalkın.
3. YEDEK Gün doğmadan neler doğar.
2. YEDEK Ortamıza geç, durma.
AMERİKALI Nerdeyse yemekhane kapanacak.
4. YEDEK Ya herru, ya merru.

(4. Yedek sanki kesilmeye götürülen kurbanlık bir koyun gibi alınyazısına razı bir halde kalkar ayağa. Diğerlerinin ortasında terk eder koğuşu.)

II

(Yemekhane.
4. Yedek, diğerlerinin ortasında tokyolarını olabildiğince saklayarak tedirgince turnikeye girer.
Sırası gelen, servis tepsisini uzatarak kahvaltı için verilenleri almaktadır.
Hep birlikte dikkatle yürüyerek boş masaya otururlar.
Nöbetçi dolaşmaktadır ortada. Efekt, sanki bir arı kovanı izlenimi vermektedir yemekhaneye.)

1. YEDEK Masanın altına doğru uzat,.
4. YEDEK Neyi?
4. YEDEK O sözcüğü kullanma.
1. YEDEK Tokyo sözcüğünü ne karşılayabilir?
4. YEDEK Yerin kulağı var. Bir duyan olursa yandım.
3. YEDEK Kullanma yahu. Huylanıyor işte.

AMERİKALI Pek de haksız değil doğrusu. Ayaklarında yeni boyadığın gıcır gıcır postallar varmış gibi davran.

4. YEDEK Elimde değil. Sanki herkes. şeyleri görüyormuş gibi.

2. YEDEK Tokyoları mı?

4. YEDEK Ne olur kapatın bu konuyu.

AMERİKALI Hiçbir şey olmamış gibi bekleyelim.

1. YEDEK *(Bir yandan da atıştırmaktadır tepsiden)* Gayet doğal davranalım.

3. YEDEK Doğal görünelim diye aşırıyorsun zeytinleri galiba.

AMERİKALI Dikkat!.. Nöbetçi bize bakıyor.

(Masum bir görünüme bürünerek önlerine bakarlar. 1. Yedek her şeye karşın atıştırmayı sürdürmektedir, Nöbetçi'yi kollayarak.)

2. YEDEK Oğlum dur.

3. YEDEK Sabret azıcık.

4. YEDEK Yakalanırsam bunların yüzünden olacak. .

3. YEDEK Bu adam dokuz ay nasıl sabretti acaba?

2. YEDEK On günü de var.

3. YEDEK Belki de yok. Korkarım düşük bile olabilir.

1. YEDEK Ulan hıyarlık yapmayın.

AMERİKALI Lütfen, hepimiz üniversite bitirdik. İş güç sahibiyiz. İnanın yakışmıyor bize.

3. YEDEK Amerikalı, şurda gerilimi bitirelim amacıyla takılıyoruz birbirimize.

AMERİKALI Anlıyorum ama gene de yakışmıyor bize.

3. YEDEK Sen de sütten çıkmış kaşık değilsin yani.

AMERİKALI Rica ederim. Ne yaptım ben?

3. YEDEK İlk geldiğin gün seni köpek nöbeti adı altında bir gece uykusuz bırakanlara yaptıklarını sanma ki bilmiyor kimse.

AMERİKALI Ama.

3. YEDEK Aması maması yok arkadaş. Ne yapmışlar alt yanı basit bir şaka. Herifleri nerdeyse yakacaktın.

2. YEDEK Dur hele. Kimi yakacaktı? Şikâyet mi etti?
3. YEDEK Şikâyet olsa gene iyi. Heriflerin kıçlarına kâğıt kuyruk iğneleyip birlikte yakmayı önerdi dersem şaşırmayın.
1. YEDEK Doğru mu bunlar Amerikalı?
AMERİKALI Şaka olsun diye canım. Yoksa gerçekten yakmayacaktık ki.
3. YEDEK Bir de gerçekten yakaydın bari. Vay vay vaaaaay!.. Bak Amerikalarda neler de öğrenmiş.
4. YEDEK *(Ağlar gibi)* Nöbetçi bize baktı.
(Susarlar. Yemekhanede tam bir sessizlik.)
NÖBETÇİ Dikkaaaat!..
(Herkes ayağa kalkar.)
NÖBETÇİ *(Saatine bakmıştır)* Tanrımıza hamdolsun!
BİRLİKTE Tanrımıza hamdolsun!
NÖBETÇİ Milletimiz var olsun!..
BİRLİKTE Milletimiz var olsun!..
NÖBETÇİ Afiyet olsun!..
BİRLİKTE Sağ ooool!..
(Herkes oturur. Kahvaltı başlar.)
NÖBETÇİ *(Güya masaların arasında dolaşmaktadır)* Nasıl, memnun musunuz kahvaltıdan?
SESLER Sağ olun komutanım.
– Çok güzel.
– Bundan iyisi can sağlığı.
– Yukarda Allah var.
– Nankörlük olur.
NÖBETÇİ Afiyet olsun!..
BİRLİKTE Sağ ol!..
1. YEDEK Dikkat!.. Buraya geliyor. Yok yok gelmiyor.
AMERİKALI *(4. Yedek'e)* Rahat ol.
3. YEDEK Renk verme.
2. YEDEK Bir şey sorarsa doğalmış gibi konuş.
1. YEDEK Ayaklarında postalların varmış gibi davran.
4. YEDEK *(Yalvarır gibi)* Hatırlatma. Öleceğim ya Rabbim.

3. YEDEK Güvenli ol. Yakalansan ne olacak? Nihayet izne çıkartmazlar.

(Sanki moral vermektedirler.)

1. YEDEK Çıkamazsan ne olur yani? Ucunda ölüm yok ya.

2. YEDEK Zaten izin olup da. Bir gece için onca yol tepilir mi?

3. YEDEK Otobüse bineceksin. En az altı saatlik yol. Git git bitmez. Lastik patlar.

2. YEDEK Bir de masrafı var işin. Hiç olmazsa iki gün kalabilse neyse ne. İndin. Eve geçtin. Yorgun argınsın. Küt yatağa. Zaten pestilin çıkmış.

3. YEDEK Pestilimiz çıkmasa bile öyle görünmek zorundayız. İş bile tutamayız. Karıya mahcup olmak da var. Ne yedirip içiriyorlarsa, bir aya yakın zamandır aklıma bile gelmedi karı taifesi.

2. YEDEK Aslında gitmezsen inan senin lehinedir bu.

4. YEDEK Geliyor. Buraya geliyor.

(Sus-pus olup kahvaltı yapmayı sürdürürler.)

NÖBETÇİ Günaydın arkadaşlar!..

BİRLİKTE Sağ ol!..

NÖBETÇİ Nasıl memnun musunuz?

BİRLİKTE Sağ ol!..

NÖBETÇİ *(Amerikalı'ya)* Nasıl memnun musun sen de?

AMERİKALI Memnun olmamak için bir neden yok komutanım.

NÖBETÇİ Hani Amerika'da askerlere daha değişik şeyler verebilirler de.

AMERİKALI *(Ciddiyetle)* Amerika'da ne verdiklerini bilmiyorum komutanım.

NÖBETÇİ Neden bilmiyorsun?

AMERİKALI Askerlik yapmadım orda.

(Nöbetçi güler. Bunun üzerine Amerikalı dışında diğerleri zorunlu olarak gülerler.)

NÖBETÇİ Demek ki memnunsun.

AMERİKALI Memnunum komutanım.

3. YEDEK *(Yüz bularak)* Zaten Amerikalı her şeyden memnundur komutanım.
NÖBETÇİ Geri zekâlıdır mı demek istiyorsun?
3. YEDEK Estağfurullah komutanım.
NÖBETÇİ Öyleyse?
3. YEDEK Yani. Hiçbir şeye itiraz etmez demek istemiştim.
NÖBETÇİ Sen eder misin?
3. YEDEK Ben. Etmem komutanım. Edilir mi?
NÖBETÇİ Sen memnun musun verilenlerden?
3. YEDEK Çarpılırız komutanım.
NÖBETÇİ *(Zeytinlerden birini eline alır)* Biraz küçük galiba.
3. YEDEK Eeee. Evet. Küçük.
NÖBETÇİ *(1. Yedek'e)* Sence?
1. YEDEK *(Düşünür)* Pek büyük sayılmaz komutamm.
NÖBETÇİ *(2. Yedek'e)* Ya sen ne diyorsun?
2. YEDEK Küçük.
NÖBETÇİ *(Amerikalı'ya)* Sence de küçük mü bu zeytin?
AMERİKALI Küçük ama etli komutanım.
NÖBETÇİ *(4. Yedek'e)* Sesin soluğun çıkmıyor. Bir şey mi oldu?
4. YEDEK Olmadı. Komutanım. Hiçbir.
NÖBETÇİ E öyleyse bu tedirginlik niye? Rahatsız falan mısın?
3. YEDEK Belki tuvaleti gelmiştir komutanım.
NÖBETÇİ Gelmişse kalkıp gider, rahatlar. Kalk git.
4. YEDEK Yok komutanım. Hiçbir şeyim yok.
NÖBETÇİ Ne düşünüyorsun?
4. YEDEK *(İyice şaşırır)* Bilmiyorum. Komutanım.
NÖBETÇİ Yani bu zeytin hakkında fikrin yok mu?
4. YEDEK Küçük demiştiniz komutanım. Ben de sizin gibi düşünüyorum.
NÖBETÇİ Yani bu zeytin küçük öyle mi?
4. YEDEK Siz ne diyorsanız öyledir komutanım. Küçük.
NÖBETÇİ Biraz da sert.
1. YEDEK *(Nöbetçi'nin kendisine yönelmesinden dolayı)* Pek

yumuşak sayılmaz komutanım.

NÖBETÇİ Senin mesleğin ne?

1. YEDEK Muhasebeciyim komutanım.

NÖBETÇİ Politikayı düşünmüyor musun?

1. YEDEK İşimden memnunum komutanım.

NÖBETÇİ Düşün düşün. Senden iyi politikacı olur. Çünkü her durumda yuvarlak yaklaşımlar gösterebiliyorsun. Ne şiş yansın ne kebap. "Pek büyük sayılmaz komutanım. İşimden memnunum komutanım." Doğru mu?

1. YEDEK Doğru komutanım.

NÖBETÇİ Öyleyse askerlik dönüşü mesleğini bırakıp politikacı olacakşm. Doğru mu arkadaşlar?

2. YEDEK En iyisi.

3. YEDEK Doğrudur komutanım.

(Önce Nöbetçi daha sonra da 4. Yedek dışında diğerleri gülerler.)

NÖBETÇİ Yağ nasıl?

1. YEDEK Bu yağ mı?

NÖBETÇİ Evet o yağ. Sür bakayım ekmeğine.

(1. Yedek ekmeğine yağ sürer.)

NÖBETÇİ Rengi biraz yeşile çalıyor.

1. YEDEK Pek beyaz değil komutanım.

NÖBETÇİ Aferin. Sen çok iyi bir politikacı olacaksın. Hiç beyaz değil bu yağ. Yeşil yahu baksana. Bu erzak işine bir el atayım. Size daha kaliteli şeyler yedirmek gerek. Madem ki parası ödeniyor neden daha iyisi olmasın? Öyle değil mi?

4. YEDEK *(Kendi derdinde)* Anlamadım komutanım.

NÖBETÇİ Senin bir derdin mi var?

4. YEDEK Yok komutanım.

NÖBETÇİ Dinlemiyorsun beni.

1. YEDEK Çocuklarını özlemiştir komutanım.

NÖBETÇİ Bugün kavuşacak işte. Kaç çocuğun var.

4. YEDEK Üç sayılır komutanım.

NÖBETÇİ O ne demek?

4. YEDEK Bir kızla bir oğlan ellerinizden öper.

NÖBETÇİ Üçüncüsü ellerimden öpmez mi? Terbiyesi mi noksan?

4. YEDEK Üçüncüsü yolda komutanım. O da öpecek ellerinizden.

(Nöbetçi güler, diğerleri de gülerler.)

NÖBETÇİ Âlem adamlarsınız vesselam. Afiyet olsun.

BİRLİKTE Sağ ol.

(Nöbetçi diğer masalara doğru uzaklaşır.)

4. YEDEK Bir an ödüm koptu. Sandım ki şeyleri gördü.

1. YEDEK Valla ben de korktum.

3. YEDEK Tokyoları mı gördü sandın?

4. YEDEK Kullanma dedim.

AMERİKALI Kullanma canım. Tedirgin oluyor işte. Gördüğünüz gibi korktuğumuz bir şey olmadı. Yemin törenini de atlatacağız. Çocuklarına kavuşacaksın.

4. YEDEK İnşallah.

3. YEDEK İş yemin töreniyle bitse iyi.

1. YEDEK Ne demek istiyorsun?

3. YEDEK Peki postal sorununu nasıl çözecek?

1. YEDEK Burdan çıktı da postalı bulmak kaldı.

2. YEDEK Her renge boyadı da fıstıki yeşil kaldı yani.

AMERİKALI Gerçekten de doğru bir soru. Bir gece sonra yeniden dönecek. Gene tokyolarla mı girecek kışlaya?

4. YEDEK O sözcüğü.

AMERİKALI Affedersin. Yani bu ayağındaki şeylerle mi gelecek?

1. YEDEK Önce komutanın tokyoları... şeyleri görmemesi için yoralım kafalarımızı. Çünkü komutan görürse yandı ki ne yanma.

4. YEDEK Ağzından yel alsın.

1. YEDEK Dilemekle olsaydı babaannem dedem olurdu.

2. YEDEK Onu öyle demezler. Halamın sakalları olsaydı amcam olurdu.

1. YEDEK Şimdi bunun aslını söyleyeceğim, adımız terbiye-

size çıkacak.

AMERİKALI Öyleyse söyleme.

1. YEDEK Öyleyse söylemek farz oldu. Halamın taşşakları olsaydı amcam olurdu.

2. YEDEK Amerikalı bilmiyordu. Sayende öğrendi. Öyle mi Amerikalı?

(4. Yedek dışında gülüşürler.)

AMERİKALI Postalı nerden bulacağını sormuştum.

4. YEDEK Bizim orda eski malzemeler satan dükkânlar var. O kadar çok postal var ki. Seç beğen, en iyisini al. Yeter ki çıkayım burdan.

2. YEDEK İnşallah çıkacaksın.

1. YEDEK Yeter ki heyecanlanma.

3. YEDEK Güvenli ol.

1. YEDEK Ammaaa heyecanlanıp da çarşafa dolaştırdın mı seni kimse kurtaramaz.

AMERİKALI Korkma atlatacağız.

4. YEDEK İnşallah. Çocuklarımı çok özledim.

1. YEDEK *(4. Yedek'in sırtına vurur.)* Hergele!.. Aslında çocukları değil, karıyı özledin sen. Değil mi lan?

(4. Yedek dışındakiler gülerler. 4. Yedek zorunlu bir gülümsemeyle katılır diğerlerine. Hepsi, biraz da 4. Yedek'i ortalarına alarak yürürlerken .)

III

(Tören Alanı. Ortada bir bayrakla sarılmış bir top ya da masa. Bizimkiler tören alanına tedirgince girerler, yerlerini alırlar. Nöbetçi beklemekte. Sanki tören alanında başka adaylar da yerlerini almışlar gibi. Bekleyiş sürerken Nöbetçi bir yandan Komutan'ın geleceği yöne bakmakta, diğer yandan da adayların genel görünümlerini denetlemektedir. Tam bizimkilerin yanına gelmiştir ki Komutan'ın gelmekte olduğunu görür ve koşarak o yana gider.)

NÖBETÇİ Dikkaaaat!.. Hazıroooool!..

(Bütün kafalar Komutan'ın geleceği yöne çevrilir.)

KOMUTAN *(Düzgün adımlarla gelir.)* Merhaba asker!..

BİRLİKTE Sağ ol!

KOMUTAN Nasılsınız?

BİRLİKTE Sağ ol!..

KOMUTAN Siz de sağ olun.

(Komutan kendisi için hazırlanmış yükseltiye çıkar. Alıcı bir kuş gibi izlemeye başlar.)

NÖBETÇİ Yemin töreni için. Rahaat!.. Hazırool. Marş marş.

(Bizimkiler top ya da masaya yürürler. Ayrılarak çevrelenirler. Ellerini masa ya da top'un üstüne koyarlar. 4. Yedek nerdeyse korku ve heyecandan yere düşecektir.)

NÖBETÇİ Barışta ve savaşta!..

(Yalnızca bizimkiler değil sanki görünmeyen adaylar da.)

BİRLİKTE Barışta ve savaşta!..

NÖBETÇİ Karada, denizde ve havada!..

BİRLİKTE Karada, denizde ve havada!..

NÖBETÇİ Her zaman ve her yerde!..

BİRLİKTE Her zaman ve her yerde!..

NÖBETÇİ Milletime ve cumhuriyetime!..

BİRLİKTE Milletime ve cumhuriyetime!..

NÖBETÇİ Doğruluk ve içtenlikle!..

BİRLİKTE Doğruluk ve içtenlikle!..

NÖBETÇİ Hizmet edeceğime!..

BİRLİKTE Hizmet edeceğime!..

NÖBETÇİ Yasalara!..

BİRLİKTE Yasalara!..

NÖBETÇİ Düzene ve üstlerime!..

BİRLİKTE Düzene ve üstlerime!..

NÖBETÇİ Boyun eğeceğime!..

BİRLİKTE Boyun eğeceğime!..

NÖBETÇİ Ve askerliğin namusunu!..

BİRLİKTE Ve askerliğin namusunu!..

NÖBETÇİ Sancağımızın şanını!..

BİRLİKTE Sancağımızın şanını!..

NÖBETÇİ Canımdan aziz bilip!..
BİRLİKTE Canımdan aziz bilip!..
NÖBETÇİ Gerektiğinde!..
BİRLİKTE Gerektiğinde!..
NÖBETÇİ Ülke, cumhuriyet!..
BİRLİKTE Ülke, cumhuriyet!..
NÖBETÇİ Ve görev uğrunda!..
BİRLİKTE Ve görev uğrunda!..
NÖBETÇİ Seve seve!..
BİRLİKTE Seve seve!..
NÖBETÇİ Hayatımı.
BİRLİKTE Hayatımı.
NÖBETÇİ Feda edeceğime.
BİRLİKTE Feda edeceğime.
NÖBETÇİ Namusum üzerine!..
BİRLİKTE Namusum üzerine!..
NÖBETÇİ Ant içerim!..
BİRLİKTE Ant içerim!..
NÖBETÇİ Rahaaaat. Hazır ol. Yerlerinize marş marş!..

(Bizimkiler yerlerine geçer. 4. Yedek'in tedirginliği giderek artmıştır. Bütün kafalar Komutan'a çevrilir.)

KOMUTAN *(Mavzer kurşunu gibi tek tek, ama anlaşılır ve kararlılıkla)* Arkadaşlar. Şu andan başlayarak. Asker oldunuz. Çünkü gerçek bir asker olmak için önkoşul. Yemin törenine katılıp. Görevi yerine getirmekten geçer. Biraz sonra sizi serbest bırakacağız. Yurdumuzun dört köşesine dağılıp, bazılarınız toplu taşım araçlarıyla. Bazılarınız özel binek araçlarınızla yuvalarınıza ulaşacaksınız. Eşlerinize. Yavrularınıza. Evli olmayanlarınız annelerine. Babalarına. Erkek ve kız kardeşlerine. Dayılarına, amcalarına. Hala ve teyzelerine. Yeğenlerine. Dede ve ninelerine kavuşacaklar. Bir gün sonra, yani pazar gecesi yeniden burda olacak ve askerlik görevinizi tamamlama yolunda çabalarınızı sürdüreceksiniz. Demek ki önünüzde, iki gün ve bir geceden ibaret bir izin dönemi var. Bu dönemi

en iyi şekilde, sevdiklerinizle birlikte değerlendireceksiniz. Askerlik onuruna gölge düşürmeden. Büyük bir ağırbaşlılıkla bu izni değerlendireceksiniz. Bu ne demektir? Açıklamak gereğini duyuyorum. Bizde bir deyim vardır. Bilirsiniz hepiniz. Ama yinelemekte yarar var. "Eline. Diline. Beline." "Eline. Diline. Beline." Belki size, tek başına bu sözcüklerin sıralanması bir anlam ifade etmeyebilir. El, dil ve bel ne demektir diyenleriniz çıkabilir. Ama bu üç sözcüğü "Sahip ol" diye tamamlarsam hiçbir kuşkuya yer kalmayacaktır. Çünkü ortaya şöyle bir yaklaşım çıkıyor. "Eline, diline, beline sahip ol." Bu tümcede anlaşılmayacak bir şey yoktur. Ama gene de açıklamakta yarar var. Eline sahip ol, ne demektir? Yani "yolda yürürken elini dikkatli salla, sağa sola çarpma" anlamına mı geliyor? Belki ilk bakışta öyle sananlarınız da olabilir. Ama burdaki gerçek anlamın "Hırsızlık yapma" demek olduğunu şu anda, burada öğrenmiş bulunuyorsunuz. Aranızda bunun anlamını bilmeyen artık kalmadı böylece. Gelelim ikinci sözcüğe. "Diline sahip ol." Bu ne demektir? Kuşkusuz yemek yerken bile dilimize sahip olmak zorundayız. En ufak bir dikkatsizlik, dişlerimizin arasında çiğnediğimiz bir besin maddesinin hemen yanı başında, dilimizi de parçalamamıza neden olmaz mı? Bu bile tek başına dilimize sahip olmamız gerektiğini gösteren en önemli bir örneği sergilememizi sağlıyor. Bunun ötesinde diğer anlamıyla, konuştuğumuz şeylere dikkat etmememiz ise özellikle askerlik görevini yerine getirmekte olan sizler için çok önemli ve kayda değer tehlikeler içeriyor. Herkes diline sahip olarak yalnızca görevini yapsa, onun bunun, şunun ötekinin hakkında, ileri geri laflar etmese zaten sorunumuz kalmaz. Şimdi üçüncü ve son sözcüğün açıklamasını yapacağım. "Beline sahip ol." Yani burda söylenmek istenen şey "Ağır bir şeyi tek başına kaldırma. Belin sakatlanır, iki büklüm kalırsın" mıdır? Böyledir diyen biri var mı aranızda?

(Tek tek herkese bakar.)

(4. Yedek korkudan tir tir titremekte.)

KOMUTAN *(4. Yedek'e bakarak)* Böyle bir sav ileri sürmüyorsun değil mi? Heyecanlanmana gerek yok asker. Biliyorum bu kadar saf olamazsın. *(Ortaya sürdürür.)* Şimdi beni iyi dinleyin. Ünlü Rus yazar Maksim Gorki'nin Üç Kız Kardeş adlı tiyatro eserinde Natalya adında bir genç kadın kahramanın olduğunu hepiniz biliyorsunuz. İşte bu Natalya adı, onurun ve erdemin simgesi olarak bütün gençlik yıllarımızda unutulmaz yerini almış, yıllarca belleklerimizden silinmemiştir. Natalya güzellik demektir. Natalya sadakat, Natalya eşsizlik sözcüklerini çağrıştıran en önemli kaynak ad demektir. Bu böylece yıllarca süregelmiş, gençlik yıllarımızda karşımızda bulduğumuz her genç kızda onun yani Natalya'nın saydığımız bu özelliklerini arar olmamızda birinci derecede rol oynamıştır. Ancak gel gör ki her şey gibi Natalya da büyük bir bozulmaya uğradı son zamanlarda. Sarı saçları, çipil mavi gözleriyle onlarca, yüzlerce Natalya, ülkemizi işgal etti. Ama adlarında ufak sayılabilecek bir değişiklikle. *(Herkesin hayranlıkla dinlemesinden güç alarak)* Bin yıllık Natalya'lar oldu Nataşa!.. Her yerde onlar!.. Her yerde Nataşalar!.. Çarşılarda, pazarlarda, otel lobilerinde, sahil gazinolarında, trenlerde, uçaklarda, her yerde. İllerde, ilçelerde, en ücra köylerde erdeminden kopmuş Nataşa'ları görmeniz mümkün!.. Artık onlar, bilmediğimiz hastalıklarıyla belki beş yıl, belki on yıl sonra yapacakları büyük tahribatın pervasızlığıyla her yerde kol geziyorlar!.. Evli barklı, çocuklu binlerce vatan evladını gelişen kozmetik sanayinin de yardımıyla ağlarına düşürüyorlar, onlara inanılması güç ve kötü bir gelecek hazırlıyorlar. Sizi uyarıyorum!.. Nataşalardan uzak durun!.. Çünkü onlar artık Natalya değil!.. Belinize sahip olun!..

(4. Yedek daha fazla kendisine egemen olamaz, sırtüstü yere düşer. Nöbetçi hemen koşar, kaldırır yerden. 4. Yedek işaretle

durabileceğini anlatır Nöbetçi'ye. Nöbetçi uzaklaşır. 4. Yedek büyük bir çabayla hazır ol durumunda beklemeye başlar.)

KOMUTAN *(4. Yedek'in ayağındaki tokyoları görmüştür. Hiçbir şey olmamış / görmemiş gibi sakince sürdürür konuşmasını)* Evinizde sigorta attığı zaman ne yaparsınız? Tam işe gitmek üzeresiniz, kapıdan çıkıyorsunuz ancak birden her yan karardı. Eğer sigortayı sarıp sarmalamadan dışarıya çıkarsanız gece eve döndüğünüzde ne bekleyecektir sizi? En azından buzdolabı çalışmayacak, içindeki yemekler bozulacak, akşam yemeği için masaya oturduğunuzda yiyecek yemek bulamayacaksınız. Eğer eşiniz evdeyse ütü yapamayacak, elektrik süpürgesini çalıştırıp ortalığı temizleyemeyecek, akşam eve geldiğinizde rahat bir ortam bulamayacaksınız. İşte küçük bir ihmalin evimizde nelere mal olduğunu gördünüz. Oysa sigorta işinden anlayan bir teknisyeni bulup gereğini yapsaydınız bütün bunlar olmayacaktı.

(4. Yedek Komutan'ın tokyoları görmediği gibi bir sanıya kapılmaktadır zaman zaman.)

KOMUTAN *(Aynı kararlılıkla.)* Ya bir savaş durumunda yapılacak küçük ihmallerin ne gibi sonuçlar doğurabileceğini düşündünüz mü hiç? Kartacalı Anibal, o devrin en güçlü silahı olan fillere sahip olduğu halde niçin yenildi? Ya Hitler neden intihar etti? Napolyon'un Waterloo yenilgisindeki küçük ihmaller nelerdi? Dünyanın en güçlü devletleri bile küçücük devletçikler önünde neden ve nasıl mağlup oluyor? Bir köprüyü korumakla görevli bir nöbetçi bir dakikalık uykuya dalsa o köprüyü nasıl bir gelecek bekler? Kurallara uymayanları, küçük diye nitelenen ama herkesin aynı şeyi yapmasıyla büyüyecek olan ihmalleri hoş görüp bağışlarsak ne derece doğru yapmış oluruz? *(Eliyle gösterir)* Sen. Evet evet sen!.. Öne çık. Yaklaş.

(4. Yedek süklüm püklüm ilerler. Durur. Titremekte.)

KOMUTAN *(4. Yedek'in yanına gelir. Çevresinde dolaşır.)* Bu

ne cüret? Bu ne aymazlık? Bu ne küstahlık? Görülmüş şey mi şu?

(4. Yedek tam anlamıyla berbat durumdadır.)

KOMUTAN Yemin törenine postalsız çıkmak!..

4. YEDEK *(Büyük bir çabayla)* Çalınmış.

KOMUTAN Sus!.. Çalınmış ha!.. Bu mu mazeretin? Bu mu? Bu mu? *(Kendisinin aptal yerine konulmasını hazmedememektedir.)* Komutana yutturduk mu diyecektin sonradan? Ha? Söyle!.. *(Yerine geçer. Bir süre bekler.)* Bugün postallarını kaybeden yarın vatanına sahip çıkamaz!.. *(Nöbetçi'ye)* İzne çıkmayacak bu adam!.. *(Diğerlerine)* İyi izinler!..

BİRLİKTE Sağ ol!..

(Komutan sert adımlarla tören alanını terk edip gider.)

NÖBETÇİ Sen kal. Dağılın!..

BİRLİKTE Sağ ol!..

(4. Yedek olduğu gibi beklerken diğerleri dağılmaya başlarlar)

AMERİKALI *(Nöbetçi'nin yanına gelir. Selam verir.)* Komutanım. Bir şey söyleyebilir miyim?

NÖBETÇİ Söyle.

AMERİKALI Arkadaşımızla vedalaşabilir miyiz? Belki evine bir şey söylememizi isteyebilir.

NÖBETÇİ Sizden sonra benim çıramı da yakacak!.. Çabuk olun!..

(Nöbetçi biraz uzaklaşır. Diğerleri öylece beklemekte olan 4. Yedek'in yanına gelir.)

1. YEDEK Kusura bakma. Takıldım sana. Böyle olmasını istemezdim.

2. YEDEK Aklımız burda kalacak.

3. YEDEK Tam umutlanmıştım ki.

AMERİKALI Çok üzgünüm. Lütfen metin ol.

3, YEDEK Ne gelir ki elden?

2. YEDEK Benden istediğin bir şey var mı?

4. YEDEK *(Zorlukla)* Bana bir postal al. Ayak numaramı biliyorsun.

2. YEDEK Alırım.

4. YEDEK Bizimkilere uğrayabilirsen.

2. YEDEK Uğramaz olur muyum?

4. YEDEK Çok selam söyle. Çocukları öp. Annemin ellerinden öp benim yerime. Komşulara. Akrabalara bol bol selamlarımı.

3. YEDEK Ulan bokunu çıkartma işte!..

1. YEDEK Brezilya dizilerine benzemeye başladı sayende yani.

3. YEDEK Sanki bir daha hiç gitmeyecekmiş gibi!.. Tövbe ya Rabbim!.. Bu kadar abartma oğlum!..

4 YEDEK Karıma askerliğimi aslanlar gibi yaptığımı söyle. Ama sakın ha postallarımı çaldırdığımı kimseye duyurma. Zaten küçük yer. Elâlemin ağzına düşmeyelim. Biliyorsun bizim oralarda tefe koyup oynatırlar adamı. *(Dehşetle)* Takma adımı 'Postal' bile koyabilirler.

2. YEDEK Hiç kimse bir şey duymayacak. Para falan ister misin? Utanma söyle.

(4. Yedek gözleriyle evet der.)

NÖBETÇİ *(Uzaktan bağırır)* Siz de çıkmıyorsunuz izne galiba.

(Aceleyle vedalaşırlar. 4. Yedek ağlamaklıdır. Diğerlerinin arkasından bakar. Nöbetçi'nin önüne yürür. Hazır ola geçer)

4. YEDEK Hazırım komutanım.

NÖBETÇİ *(Üzgündür gene de)* Gidelim.

(Önde Nöbetçi arkada 4. Yedek uygun adım giderlerken.)

IV

(Otogarda bir telefon kulübesi. Amerikalı eşini aramakta. Yoğun bir gürültü.)

AMERİKALI Alo!.. Alooo!.. Evet benim sevgilim. Sesini duyamıyorum. Bağır biraz!.. Evet!.. Şimdi iyi!.. Hayır hayır burdayım!.. Biraz önce bıraktılar!.. Otogardayım!.. *(Saatine bakar)* On dakika sonra hareket edecek otobüs!.. Dört

saat sonra gelmiş olacağım! Aksi bir durum olmazsa kuşkusuz!.. Bir taksiye biner onbeş yirmi dakikada gelirim eve!.. Dinliyorum!.. Evet!.. Evet!.. Anladım!.. Apartmanın önündeki yol onarılıyor. Bir alt sokakta inerim canım!.. Ne olacak ikiyüz metre yürürüm!.. Biliyorsun elimde küçük bir çantadan başka bir şey yok!.. Ben de seni çok özledim!.. Evet evet!.. *(Saatine bakar)* Evet!.. Ben de canım!.. Ben de!.. Geldiğimde uzun uzun konuşuruz!.. O kadar çok şey oldu ki!.. Annene selamlarımı söyle!.. *(Canı sıkılır. Sesini kısarak)* Hayatım zaten geç kalıyorum. Ver. Alo. Teşekkür ederim. Evet. Evet. Tamam. Şimdi ben hareket etmek üzereyim. Sesini duyamıyorum. Duyuyorsun değil mi sen beni? Tamam!.. Geldiğimde konuşuruz. Peki. Haydi hoşça kal.

(Amerikalı telefon kulübesinden çabucak çıkar, hızlı adımlarla, hâtta koşarak gider.)

V

(Amerikalı'nın kayınvalidesinin dairesi. Oldukça lüks döşenmiş bir salon. Her şey klasik. Müzik setinden Orf'un Carmina Burana'sı duyulmakta. Kadın arada bir saatine bakmakta. Anne özenle sigarasını içmekte. Bilmiş ve güvenli bir kadın. Kızına bile oynamakta.)

ANNE *(Süzüm süzüm süzülmekte. Kahve fincanını tutuşunda bile kendisine ayrı bir hava vermeye çaba göstermekte. Konuşurken dublaj yaparmış gibi.)* Nerdeyse gelecek. Bu kadar heyecanlanmana gerek yok kızım.

KADIN Ama elimde değil anne.

ANNE Kendine hâkim olmalısın. Erkekler bu tür davranışlardan hoşlanmazlar. Onu sevdiğini hissettirmelisin ama bu bağlılığın bir zaafa dönüştüğü izlenimini vermemelisin.

(Kadın kalkar, tül perdeyi aralayarak sokağa bakar.)

ANNE İyi eğitim görmüş bir kızsın. Oldukça güzelsin. *(Sah-*

te bir kahkaha atar) Benden bile güzelsin. Ama neye yarar ki, çocukça davranışlardan kurtulamıyorsun. Seni kolejli seni.

KADIN Anneciğim geçen gün farklı şeyler söyledin ama.

ANNE Ne gibi?

KADIN Erkeklerin sürekli denetlenmesi gereken mahluklar olduğunu söylememiş miydin yoksa?

ANNE Doğru. Öyledirler. En ufak bir boşluk bulduklarında hiç acımadan, seninle karşılaştırılması mümkün olamayacak bir bayağı kadının koynuna girmekte asla tereddüt etmezler. Babanın bu yaşta evden kaçıp kendisinden yaşça küçük bir tezgahtar parçasıyla kayıplara karışması bunun en tipik örneğidir.

KADIN Babamı bu kadar suçlama anne.

ANNE Onu suçlamıyor yalnızca gerçekleri söylüyorum.

KADIN Babamı tanıyorum anne. Bu tür öğütlerden hoşlanmadığımı bile bile bıkmadan yineliyorsun olanları. Bırak artık, olan olmuş.

ANNE Yanlış yapmanı istemediğim içindir bütün bu anlattıklarım.

KADIN Anneciğim anneciğim. Sen erkekleri savaşılacak birer düşman gibi görmeye o kadar alışmışsın ki. Taktikler. Düzenler. Kavgalar. Alınganlıklar. Adam eve geldiğinde daha salona girerken yaptığın hazırlık karşılaması. İğneli törenler.

ANNE Beni üzdüğünün farkında mısın?

KADIN Farkındayım ama ne yapayım? Gerçeklerden kaçıyorsun. Zaten bana öğretmeye çalıştığın yöntemlerin başarılı olsaydı.

ANNE Evet evet. Devam et.

KADIN Babamı son gördüğümde "Boğuluyorum" demişti. Sonra kendisini bağışlamamı istedi. Daha sonra da o kızla kaçtığını duydum.

(Anne fiyakasını bozmadan ağlar gibi yapar.)

KADIN *(Anne'ye sarılır)* Anneciğim. Ben mutluyum. Ona ol-

duğum gibi davranıyorum. Çünkü o beni bu halimle seviyor. Sana teşekkür ediyorum. Onunla tanışıp evlenmemi sağladığın için. Zaten üç ay sonra askerliği bittiğinde yeniden gideceğiz Amerika ya. Birbirimizi o kadar az göreceğiz ki ilerde. Bırak birlikte olduğumuz günlerin keyfini yaşayalım seninle. *(Telefon çalar.)*

KADIN *(Koşarak ahizeyi kaldırır)* Alo!.. Buyrun. Aaaa!.. Merhaba!.. Hayır gelmedi henüz. Ama gelmek üzere. *(Saatine bakar.)* Nerdeyse gelir. Duyururuz. Var numaranız. Teşekkür ederim. *(Ahizeyi yerine koyar.)*

ANNE Kim?

KADIN Çocukluk arkadaşı.

ANNE Ha şu primitif çocuk.

KADIN Anneee!.. Eğitimi yarım kalmış olabilir. Ama birçok marketi var.

(Kapının zili çalınır. Kadın heyecanla koşar. Anne damadının geldiğini sanıp yeniden kendisine çeki düzen verir. Fincanı elinde bekletir.)

KADIN *(Ses)* Aaa!.. Bir dakika. Çöp var mı anne?

ANNE Sana zahmet olmazsa, mutfak kapısının yanındaki torbayı verir misin?

(Kadın içeriye girer.)

KADIN Gelmesi gerekirdi.

ANNE Trafik, ah bu trafik. Buraya geldiğinde biraz daha otururum sizinle. Sonra sizi baş başa bırakıp giderim.

KADIN Anneciğim, hani yemekten sonra gidecektin? Neden karar değiştiriyorsun böyle?

ANNE Düşündüm de en doğrusu böyle olması. Zaten yorgun argın gelecek. Rahat rahat banyosunu yapar. Uzanır. Fazlalıkmış izlenimi vermek istemem ona. Zaten bir gece kalacak. Konuşacak çok şeyiniz vardır.

KADIN Nasıl istersen öyle olsun anne.

ANNE O primitif çocuğa da, geldiğini haber verme. Bir konuşmaya dalarlarsa gecenin yarısını alır elinden.

KADIN Ama çok seviyor onu. Çocuk gibi mutlu oluyor.

ANNE Ah bu erkekler!.. Arkadaşlarını o kadar severler ki eşlerini bile görmez gözleri. Benden hatırlatması.

KADIN *(Biraz sertçe)* Teşekkür ederim anne.

(Kapının zili çalınır. Kadın koşup açmak ister kapıyı.)

ANNE *(Kızına engel olur.)* Benim açmam daha doğru olacak galiba. *(Çıkar. Sesi.)* Aaaa!.. Hoş geldin!.. Hoş geldin *(Salon kapısının yanına gelir)* Bak kızım kim gelmiş?

(İçeriye Amerikalı girer. Başında şapkasının olmadığının farkında değildir. Salonun tam ortasına büyük bir ciddiyetle yürür. Durup bir selam çakar.)

KADIN Ah canımm!.. *(Boynuna atılmak ister.)*

(Amerikalı başında şapkasının olmadığını dehşetle anlar. Yüzü değişir hemen. Elleriyle yoklar. Ne yapacağını bilemez halde kalır öylece.)

KOMUTAN *(Belirir Amerikalı dışında kimse oyun sonuna kadar görmeyecektir onu)* Bugün postalını kaybeden, yarın vatanına sahip çıkamaz!..

(Amerikalı Komutan'a eliyle şapkasının olmadığını belirtir.)

KOMUTAN *(Düzeltir.)* Bugün şapkasını kaybeden, yarın vatanına sahip çıkamaz!..

(Amerikalı, Kadın'ın ve Anne'nin şaşkın bakışları altında koşarak çıkarken Carmina Burana'nın en coşkulu bölümü yükselir.)

İKİNCİ BÖLÜM

VI

(Aynı yer. Komutan baş köşeye oturmuş. Kıpırtısız durmakta. İki kadın da telaşlı. Ama Anne her zamanki gibi bunu gizlemeye çalışmakta.)

KADIN Aman Allahım!.. Hiçbir anlam veremiyorum. Ne oldu? Nereye gitti? Anneciğim lütfen yardım et!..

ANNE Ne yapabilirim? Bekleyeceğiz. Takside bir şeyini unutmuş olabilir. Evet evet. Kesinlikle bir şey unuttu takside.

KADIN Küçük el çantası da burda.

ANNE Belki cüzdanını.

KADIN Ama başını iki eliyle tutuyordu. Yoksa başı mı ağrıyordu?

ANNE Ben öyle bir şey yaptığını görmedim. Yalnızca selam verdi. Sonra koşarak çıktı.

(Kadın pencereden bakmaktadır endişeyle.)

KADIN Garipti davranışları. Yoksa bana öyle mi geldi?

ANNE Kapıyı açtığımda mutlulukla gülüyordu. Susmamı işaret etti. Sürpriz olsun diye sessizce girdi içeriye.

(Susma. Kapının zili çalınır. Kadın koşarak açar.)

KADIN *(Sesi)* Ne oldu hayatım? Nedir bu halin?

(Amerikalı suskun ve umutsuz girer içeriye. Arkasından Kadın)

ANNE Geçmiş olsun? Ne oldu?

AMERİKALI Şapkayı kaybettim.

ANNE Takside unuttun değil mi?

AMERİKALI Evet. Büyük bir olasılıkla.

ANNE Kaybettiysen kaybettin.

KADIN Canın sağ olsun hayatım. Ne olacak yani?

ANNE Üzülmeye değmez. Altı üstü bir şapka.

KOMUTAN Bugün şapkasını kaybeden yarın vatanına sahip çıkamaz!.. Kadın milleti şapka kaybetmenin ne de-

mek olduğunu doğal olarak bilemez. Onlara anlat!.. Bilgilenmelerini sağla!..

AMERİKALI Emredersiniz komutanım!..

(İki kadın endişeyle birbirlerine bakarlar.)

KADIN *(Yavaşça Anne'ye)* Emredersiniz komutanım dedi.

ANNE İkimizin de yanlış duyması mümkün değil.

AMERİKALI *(Bitkin)* Bakın. Bu sabah koğuş arkadaşlarımdan biri şeyini.

KOMUTAN Postala şey denmez!..

AMERİKALI Bağışlayın. Postalını kaybetti. Yemin törenine ayağındaki şeylerle çıktı.

KOMUTAN Tokyolara şeyler demenin bir sakıncası yok. Devam et!

AMERİKALI Teşekkür ederim.

ANNE Yemin törenine ayağındaki nelerle çıktı?

AMERİKALI Tokyolarla çıktı. Hani bildiğimiz lastik tokyolar. Ve komutan onu enseledi. İznini yaktı. Bunu yapmamalıydı.

ANNE Çıplak ayakla mı çıksaydı? İnsafsızlık bu.

KOMUTAN Bunun bir disiplin meselesi olduğunu açıkla!..

AMERİKALI Ama kural bu. Askersen kurallara uygun giyineceksin.

KOMUTAN Aferin!..

AMERİKALI Bugün postalını kaybeden yarın vatanına sahip çıkamaz!..

KOMUTAN *(Amerikalı'nın elini sıkar.)* Bravo!.. Kendi meselene geç!..

AMERİKALI Şapkamı takside unuttum. Yani kaybettim. Yarın gittiğimde şapkam başımda olmalı. Yoksa iznimi yakar. Doğal olarak yakar. İznimin yakılmasının yalnızca buraya gelemememle sonuçlanacağını sanıyorsanız aldanıyorsunuz. Askerliğim uzar. Belki fazladan içeriye bile alırlar. O zaman Amerika'ya zamanında gidemem ve işimden olurum. Anlaşıldı mı?

ANNE Neden işinden olacakmışsın?

AMERİKALI Sözleşme, işime zamanında başlamamı gerektiriyor.

ANNE Anlayışla karşılayacaklardır. Bu senin suçun değil ki.

AMERİKALI Çalıştığım üniversite ciddi bir kurum. Girene kadar nasıl bir mücadele verdiğimi unuttunuz galiba.

ANNE *(Endişelenir)* İşsiz kalman yalnızca seni ilgilendirmiyor.

KOMUTAN İşin önemini kavrattın onlara. Bak nasıl da kötü kötü düşünmeye başladılar. Çözümü söyle onlara.

AMERİKALI Bu işin tek çözümü var. Şapkayı yeniden ele geçirmek.

ANNE O da şoförü bulmaya bağlı. Kızım seni de ilgilendiriyor durum. Biraz da sen çalıştır beynini.
(Düşünürler.)

KOMUTAN Hayatın somut gerçekleri karşısında savunmasız yetiştirmiş kızını. Şimdi de çözümde yardımcı olmasını bekliyor.

KADIN Bir dakika. Taksiye nerden bindin?

AMERİKALI Otogardan. *(Gülümser)* Otogar Taksi İşletmesi'nden fiş alarak. *(Kalkar, telefona koşar. Cebindeki kâğıdı çıkararak numaraları tuşlar.)* Alo!.. Biraz önce sizin ordan bir taksiye bindim. Arabada şapkamı unutmuşum. Acaba? Evet. Esmer. Bıyıklı. Kısa boylu bir adamdı.
(Şoför belirir. Sanki araba kullanmaktadır.)

AMERİKALI Hatta yol boyunca sohbet ettik. Ben mi? Askerliğimi yapıyorum. Güler yüzlü bir adamdı. Halkımızın tipik bir örneğiydi. Askerliğini de benim yaptığım yerde yapmış. Yol onarımı nedeniyle bir alt sokakta bıraktı beni. Evet. Dinliyorum. *(Gülümser. Bir telefon numarası söyler)* Ev numaramız. Lütfen. Bekliyorum. *(Ahizeyi yerine koyar.)* Müjdeler olsun!.. Şoförler sürekli o işletmede çalıştıklarından bu konularda titiz davranırlarmış. Şimdi araştırıp bilgi verecek.

ANNE Boş yere hem kendin üzüldün, hem de bizleri üzdün.

KADIN Bir an yeniden bulaşıkçılığa döneceğini sandım.

ANNE Aşkolsun sana.

AMERİKALI Gel sevgilim. *(Karısını öper.)*

KADIN Aman Tanrım o kadar üzüldüm ki. Sen de çok saçmaladın doğrusu.

AMERİKALI Nasıl?

KADIN Sanki görünmeyen biriyle konuşuyordun. "Emredersiniz. Komutanım," gibi bir şeyler söylüyordun.

ANNE Tanıdığım bir ruh hekimini çağırmayı bile düşündüm açıkçası.

AMERİKALI Bırakın canım. Korkudan ne konuştuğumu bilmiyordum. Hepsi bu. Sanki yanımda komutan belirmiş gibi geldi.

KOMUTAN Belirmedim. *(Sinirlenir)* Yanındayım. Bak burdayım. Sana tavsiyem dereyi görmeden paçaları sıvama!.. Sevinç gösterilerin biraz erken!.. Şapkayı başına geçirmeden rahatlamanı salık vermem!..

(Amerikalı yeniden endişelenir.)

AMERİKALI Gene de bu iş çözümlenmiş sayılamaz. Şapkayı başıma taktıktan sonra olacak gerçek rahatlama.

KOMUTAN Aferin!..

(Telefon çalar. Amerikalı sevinçle koşar, ahizeyi kaldırır.)

AMERİKALI Alo. Benim. Sen miydin? Geldim, biraz önce. Haydi gel. Bir telefon bekliyorum da kapatmam gerek. Haydi gel. *(Telefon ahizesini yerine koyar)* Çocukluk arkadaşım.

(Anne "yandın" anlamına bir hareket yapar kızına.

Telefon yeniden çalar. Amerikalı ahizeyi hemen kaldırır)

AMERİKALI Alo. Evet. *(Gülümser)* Buldunuz mu? Dinliyorum. *(Yüzü giderek umutsuz bir görünüme dönüşür.)* Evet. Evet. Gene de. Evet. Evet. *(Ahizeyi yerine koyar.)*

ANNE Ne oldu?

KADIN Çabuk anlat.

AMERİKALI Şoför izne ayrılmış. Evindeki telefon da zaten cevap vermiyormuş. Ama şapkanın farkına varırsa kesinlikle aramış onları. *(Ayakta beklemekte olan Şoför'e)*

Farkına var ve ara. Lütfen.

ŞOFÖR Arka koltukta unutmuşsun ağabey. Üstelik yere düşmüş. Farkına varmak için elimden geleni yapacağım. Çünkü bunun ne demek olduğunu bilirim ağabey. Ne yazık ki kent dışındayım.

KOMUTAN Askerliğini yaptığı yüzünden belli. İşi ciddiye alıyor. Bu vatan evlatlarına boş yere milyarlarca liralık topları, tankları, makinelileri, uçaksavarları zimmetlemiyoruz. Sana gelince dereyi görmeden paçaları sıvamamanı söylemiştim değil mi?

AMERİKALI Ama adam kent dışında. Aman Tanrım!..

(Kapının zili çalınır. Kadın açar. Arkadaş girer içeriye.)

ARKADAŞ *(Amerikalı'ya sarılır. Öper. Bir gariplik olduğunu sezinler.)* Ne oldu? Kötü bir şey mi oldu?

ANNE Şapkasını kaybetmiş. Bulma olasılığı da azaldı.

KADIN Oysa yarın gece gitmek zorunda.

ARKADAŞ *(Neşesi kaçar)* Eyvah!..

ANNE *(Denize düşen yılana sarılır yaklaşımıyla)* Bu işlerden ancak siz anlarsınız. Umudumuz sizsiniz. *(Havası değişir)* Yardım edin!.. Yardım!..

ARKADAŞ Yardım? Nasıl? *(Düşünür)* Sana yardım etmeyip de ne yapacağım? Ama nasıl? *(Düşünür)* Buldum, buldum!.. *(Cebinden bir küçük rehber çıkartır. Aradığı numarayı bulmuştur)* Telefon edebilir miyim?

ANNE Rica ederim.

KADIN Sormanız hata.

AMERİKALI Lütfen.

ARKADAŞ *(Tuşlara basar, bekler)* Alo!..

TELESEKRETER *(Gırgır bir ses)* Beni aradığından emin misin? Söyle söyle!..

ARKADAŞ Eminim ulan!.. *(Diğerlerine)* Affedersiniz.

TELESEKRETER Aferin!.. Şimdi ben evde yokum!.. Düt sesinden sonra mesajını iletebilirsen seni en kısa zamanda dütlerim. Kal sağlıcakla. Geri zekâlı!..

(Bateri sesi. Kısa bir konser nerdeyse. Biter)

ARKADAŞ Ulan hıyar!.. Çok önemli bir durum var. Beni acilen ara. Çağrıma not koy. Ne yap yap beni bul. Aramazsan. Anlarsın ya. 'O' çocuğu!.. *(Ahizeyi yerine koyar.)*

KADIN "O" çocuğu ne demek?

ARKADAŞ Kusura bakmayın. Başka türlü anlamaz da.

ANNE *(Kızına yavaşça)* Primitif diyorum da inanmıyorsunuz. Bu düzeysiz adamda ne bulur bilmem ki.

ARKADAŞ Mesajımı alır almaz beni arayacaktır. Hem de özel bir zevk duyarak. Çünkü sabaha karşı gelir eve ve mesaj bırakmasam bile beni uyandırmak için sık sık rahatsız eder. Biraz fırlamadır ama güvenilir bir arkadaşımdır.

ANNE *(İğrenir gibi)* Ne iş yapıyor? Gece falan çalıştığına göre.

ARKADAŞ Müzisyendir.

KOMUTAN Büyük bir olasılıkla davulcu bu herif.

AMERİKALI Baterist mi?

ARKADAŞ Evet. Bir gece kulübünde çalışıyor.

KOMUTAN *(Kuşkulu)* Böyle bir herifte askeri şapkanın işi ne?

AMERİKALI Bana şapkayı nerden sağlayacak?

ARKADAŞ Askeri bir bando takımında görev yapan bir astsubaydı. Ordudan tart edildi.

KOMUTAN Hiç şaşmadım!..

ARKADAŞ O günden bu yana ne kadar askeri giysi varsa topluyor evinde. Bir çeşit hobi. Kesinlikle vardır. Rahat ol. İşin tamamdır.

KOMUTAN Neden onun aramasını bekliyorsun? İşi sabaha bıraktırma. Çalıştığı pavyondan aramasını sağla.

AMERİKALI Çalıştığı yeri bilmiyor musun? Şimdi telefonla ararsan sevinirim.

ARKADAŞ Bak bunu düşünemedim. Büyük adamsın sen valla!..

KOMUTAN Ben düşündüm!..

ARKADAŞ *(Numarayı tuşlar.)* Alo. Yeşil Papağan mı? Ben baterist. Evet. Evet. Ne zaman kovdunuz? Bütün orkestrayı mı? Peki yeni çalıştıkları yeri biliyor musunuz? Ce-

hennemin dibinde mi? Bu pavyon nerde yahu? Ne bağırıyorsun? Ben de senin!.. Ananı avradını!.. Siktir eşşoğlu eşşek!.. *(Arkadaş telefonu hışımla kapatır.)*

ARKADAŞ Orkestrayı toptan kovmuşlar.

KOMUTAN Davulcu neden olmuştur. Kesinlikle davulcudadır suç!..

ARKADAŞ Orda bir karıya sarkıyordu. Öyle yerlerde kaldırmazlar böyle yaklaşımları. İyi ki vurmamışlar. Bir yerlerinden.

KOMUTAN Kimlere muhtaç olduğunun farkında mısın? Bu herifi de tutmadı gözüm. Gönder, bütün pavyonları arayıp bulsun davulcuyu.

AMERİKALI Senden bir ricam var. Lütfen bütün pavyonları dolaşıp bateristi bul.

ARKADAŞ Bu gece mi?

AMERİKALI Lütfen bu gece. Yoksa iş işten geçmiş olabilir. Bir tek yarınınız kalıyor. Bulduğunda beni ara. Atlar geliriın yanınıza. Sonra da iş bitiminde evine gider, bakarız.

ANNE Haber versin ama çalıştığı o garip yere gitme. Sabah evinde buluşursunuz.

ARKADAŞ Oysa ben gırgır yaparız, eski günleri konuşuruz diye gelmiştim sana.

AMERİKALI Yarın gene konuşuruz. Senden rica ediyorum. Lütfen.

ANNE *(Kızına yavaşça)* Primitif primitif. Yarın da kocandan sana hayır yok.

ARKADAŞ O zaman mesele kalmaz. Evi arayıp haber vereyim. *(Telefonu tuşlar)* Alo. Köroğlu nasılsın? Arkadaşımlayım. Bu gece eve gelemeyeceğim. Valla yahu, birlikteyiz. Eski günleri anacağız. Sızlanma daha!.. Bak vereyim de konuş. *(Amerikalı'ya)* Sesini duysun da inansın.

AMERİKALI *(Ahizeyi zorunluluktan alır.)* İyi geceler. Evet. Bu gece eşinize izin verirseniz. Birlikte biraz. Lütfen. Lütfen. Çok teşekkür ederim. Sağ olun efendim. İyi geceler. *(Kapatır)* Eşin ne kadar kibar bir insan. Neden üzüyorsun

onu? Valla kırıldım sana. Haftada bir iki gece uğruyormuşsun eve zaten.

ARKADAŞ *(Mazereti hazır)* Gel de git bu gece eve. Gidersem ne olur? Senin işin yatar. Hep böyle zorunluluklardan oluyor canım. Neyse sen kafana takma bunları. Senin için, arkadaşlarım için canım feda!.. Haydi bana eyvallah!.. Bulur bulmaz ararım. *(Kibarlaşmaya çalışarak)* Kafanızı ağrıttık. Haydi hoşça kalın...

ANNE *(Yapmacık)* Çok zahmetler veriyoruz.

KADIN Teşekkür ederiz.

ARKADAŞ Lafı mı olur? *(Amerikalı, Arkadaş'ı uğurlamak için çıkar. Dışarda gülüşmeler.)*

ANNE Görüyorsun. Seni tehlikelerden koruyorum. Anlaşılıyor yarın da hayır yok damadımızdan sana. Ben izin isteyeyim de biraz dinlenir bari...

AMERİKALI *(Girer. Anne'nin kalktığını görerek)* Nereye anneciğim?.

ANNE Bu gece kız kardeşimde kalacağım. Siz de rahat rahat dinlenirsiniz. Olumlu bir haber alırsanız beni arayın olur mu?

AMERİKALI Merak etmeyin.

ANNE *(Bilmiş)* Bana arkadaşını söyle, sana kim olduğunu söyleyeyim derler. Senin gibi bir insanın böyle bir arkadaşı olsun şaşılacak şey doğrusu.

AMERİKALI Çocukluğumuz birlikte geçti anneciğim. Bu bir yetişme tarzı. Herkesi olduğu gibi kabul etmek zorundayız. Bakın hem ne çok işimize yarıyor.

ANNE Orası doğru ama gene de uzak dur.

AMERİKALI Peki anneciğim peki. *(Kızdığını belli etmez gene de...)* Onbeş yıl içinde üçüncü görüşmemiz oldu bu.

ANNE Benden söylemesi. Gel kızım öpeyim. Haydi iyi geceler. Tatlı rüyalar.

KADIN Güle güle anneciğim.

AMERİKALI Güle güle. Arayacağız.

(Anne gitmiştir. Gelirler.)

KADIN *(Sarılır kocasına)* Seni çok özledim.

AMERİKALI Ben de. *(Sarılır hasretle.)*

KADIN Şu üstündekileri çıkart. Pijamalarını giy. Uzan şuraya. Ben sana bir şeyler hazırlayayım.

AMERİKALI Olur. *(Zorlukla ayrılırlar birbirlerinden. Amerikalı, Kadın'ın getirdiği pijamaları giyer.)*

KADIN Duş yapmak ister misin?

AMERİKALI Şimdi değil hayatım. Sigara içmek istedi canım. *(Kadın'ın getirdiği paketten bir sigara alır. Yakar. Oturur.)* Ne yoğun gündü Tanrım?

KADIN İstersen bir kahve yapayım.

AMERİKALI Valla fena olmaz sevgilim. Ama en iyisi, bir kadeh içki getirmen galiba. Sana zahmet olmazsa.

KADIN Seni çok özledim.

AMERİKALI Ben de.

(Kadın çıkar. Komutan yüzünü buruşturur. Memnun değildir sanki olanlardan.)

KADIN *(Elinde bir kuruyemiş kasesiyle gelir. Büfeden çıkarttığı içkiyi bir kadehe koyar, kocasının yanına bırakır. Kendi kadehini de kaldırarak)* Sağlığına sevgilim.

AMERİKALI Senin de hayatım.

(Kadın yatak odasına geçer. Komutan olanları biraz da kızarak izlemektedir. Beklemekte olan Şoför anlamlı anlamlı gülerek, kaybolur. Kadın geceliğini giyinmiş, parfümünü sıkmış olarak şuh bir görünümle girer içeriye. Aydınlığı engelleyen loş ışığı yakar. Müzik setinden romantik bir parçanın duyulmasını sağlar. Hiç konuşmadan hızla bitirirler kadehlerini.)

KADIN Haydi gel. Yatak odamıza geçelim.

AMERİKALI Sen geç. Sigaram bitince geleceğim.

KADIN *(Salınarak giderken)* Gecikme.

AMERİKALI Gecikmem.

(Amerikalı karısının arkasından özlemle bakar. Aceleyle sigarasından birkaç nefes çekip söndürür. Ayağa kalkar.)

KOMUTAN Hayrola!.. Nereye? Nasıl yapabilirsin böyle bir düşüncesizliği? Önünde önemli bir şapka meselesi çö-

züm beklerken nasıl gidebilirsin karının koynuna? Otur şuraya!.. Ya telefon gelirse? Ya yetişemezsen telefona? Sen bir bilim adamısın sözde. Yoksa değil misin? *(Kesin)* Bu telefonun başından ayrılmak yok!.. Anlaşıldı mı?

AMERİKALI Anlaşıldı komutanım!..

KOMUTAN Gitmeyeceğini bildir!.. Başının çaresine bakıp uyumaya çalışsın.

KADIN *(Sesi)* Hadi ama. Geciktin. Bir sigaraya değişiyorsun beni.

KOMUTAN Söyleyemiyorsan onun gelmesini bekle. Nasılsa gelecektir.

(Kadın ne oluyor endişesiyle gelir.)

KADIN Sigaran da bitmiş sevgilim. Neden gelmiyorsun?

AMERİKALI Sen yat hayatım.

KADIN O ne demek?

AMERİKALI Ben biraz daha oturmak istiyorum.

KADIN Neden?

AMERİKALI Telefon gelebilir.

KADIN Paraleli var ama. Odadan konuşursun.

KOMUTAN *(Amerikalı'nın ne yapayım anlamına baktığını görüp)* Konuşmak için uygun bir ortam olmayabilir. Bu sorunu çözmeden içeriye geçmek yok.

AMERİKALI Emredersiniz komutanım!..

KADIN Ne komutanı? Neden söz ediyorsun sen? Endişelendiriyorsun beni. Haydi kalk. *(Elinden tutup kaldırmak ister.)* Haydi.

AMERİKALI Israr etme sevgilim.

KOMUTAN Kesin bir dille söyle ona!..

AMERİKALI Sen gir ve uyu! Komutan da öyle söylüyor zaten.

KADIN *(Çıldırmış gibidir)* Hani nerde o komutan? Sen hayal görüyorsun.

AMERİKALI Hayal falan gördüğüm yok. Sana ne diyorsam onu yap!.. Gir içeriye ve yat!..

KOMUTAN Aferin!..

(Kadın içeriye geçer biraz da çekinerek. Hatta kapısını da ka-

patıp kilitlediği duyulur.)

AMERİKALI Şimdi ne olacak?

KOMUTAN Bekleyeceksin.

(Bir süre öylece karşılıklı otururlar. Amerikalı dalar gibi olur. Komutan dürterek uyandırır onu. Komutan yalnızca eliyle şapkayı hatırlatmaktadır. Amerikalı birkaç kez daha uyumaya kalkışır. Ancak sonuç değişmez. Komutan her seferinde onu dürterek uyandırmakta, eliyle şapkayı hatırlatmaktadır. Sabaha karşıdır. Ortalık yavaş yavaş aydınlanmaktadır. Zaten müzik setindeki kaset de sona ermiştir. Sessizliği, acı bir telefon sesi yırtar sanki. Amerikalı şaşkın ve şapşal fırlar yerinden. Ahizeye adeta saldırır.)

AMERİKALI Alo!.. Evet. Yemin et!.. Ne yapayım? Yazıyorum. *(Adres yazar)* Ne zaman geleyim?

(Kadın da gelmiştir içerden. Şaşkınlıkla dinlemektedir kocasını.)

AMERİKALI Hemen!.. Şimdi!.. Teşekkür ederim!.. *(Kapatır)* Şapka bulunuyor. Tanrım şükürler olsun sana! Bana giyecek bir şeyler getir.

(Kadın'nın getirdiği sivil giysileri aceleyle giyerken, Komutan da çabuk olmasını işaret etmektedir.)

AMERİKALI Sen annene haber verirsin. Şapkayı alır almaz döneceğim. Sevgilim. Beni bağışla.

KOMUTAN *(Kızar)* Cıvıma artık, yürü!

(Amerikalı yanında Komutan, dyakkabısının tekini giymeye, gömlek düğmelerini iliklemeye çalışarak giderken.)

VII

(Müzisyen'in evi.

Eşyaların dağınık ve tıkış tıkış yığıldığı küçük bir salon. Arkadaş, her nasılsa bulabildiği boş bir koltuğa oturmuş, nerdeyse kestirmekte. Kapı çalınır. Arkadaş biraz da şaşkınlıkla kalkar, toparlanır ve kapıyı açar. Amerikalı eşyaların arasında kalakalır bir süre. Yanında Komutan.)

ARKADAŞ Geciktin yahu!.. Girsene.

AMERİKALI Burası?

ARKADAŞ Müzisyenin evi. Geç!..

AMERİKALI *(Eşyaların arasından hoplayarak girerken)* Ben de yanlışlıkla bir depoya geldiğimi sanmıştım.

ARKADAŞ Otur şöyle.

AMERİKALI *(Güçlükle bir yer bulup oturur.)* Nerde?

ARKADAŞ *(İçerde bir kadınla ilişkide bulunduğunu söylemek istemez.)* Şimdi gelir, içerde.

AMERİKALI *(Sesini alçaltarak)* Burda mı yaşıyor?

ARKADAŞ Bekâr adam. Sabah gelip öğlen çıkıyor. Âlem adamdır vesselam.

AMERİKALI Şapkalar nerde?

ARKADAŞ Ancak kendisi bilir.

AMERİKALI *(Gözleriyle araştırır)* Nereye koymuş olabilir şapkaları? Hiç uygun bir yer yok doğrusu.

ARKADAŞ Meraklanma. Bulmuştur bir yer. Yalnızca şapka değil, postal, palaska, iç çamaşırı, istemediğin kadar askeri giysi takımı var.

AMERİKALI Burda!..

ARKADAŞ Evet!.. Üstelik mutfakta yemek yapıp arkadaşlarını davet edebiliyor.

AMERİKALI Hiç tertip düzen öğrenmemiş mi orduda?

ARKADAŞ Öğrense tart ederler miydi?

AMERİKALI Tart edilme nedeni buysa hiç de haksız sayılmazlar.

KOMUTAN Aferin!..

ARKADAŞ Buna gelene kadar daha neler neler yapmış. Son zamanlarında onunla baş etmek için yemekhanede görevlendirmişler. Ne yapsa beğenirsin, bulaşık görevlileriyle pokere oturmuş. Dalmışlar oyuna. Bir de bakmış ki öğlen karavana saati. Servis tepsileri de kirli. Özel günler için hazır tutulan tabakları dağıtmış erlere, aynı tabağın içine, çorbasını, kurusunu, tatlısını da boca ettirerek erlere yedirmiş. Bir yandan da bağırıyormuş, "Ulan

ibneler nasılsa midenizde birleşecek hepsi!.. İtiraz edenin rızkını alırım elinden."

AMERİKALI Vay canına?

(İçerden sesler gelir.)

AMERİKALI Bu sesler de nesi?

ARKADAŞ Kafana takma.

AMERİKALI Hiç mi evlenmedi?

ARKADAŞ Evliydi canım. Ama karısı, vın!..

AMERİKALI Vın ne demek?

ARKADAŞ Yani vın!.. Kaçtı demek.

AMERİKALI Niye kaçtı?

ARKADAŞ Çok zamparadır. Ama kendisine sor, çok ilginç bir hikâyesi var.

(Bağıran bir kadın sesi.)

AMERİKALI Hani bekârdı.

ARKADAŞ Bekâr.

AMERİKALI Ama içerden şey sesi, kadın sesiydi değil mi?

ARKADAŞ Evet. Tam çıkıyorduk ki bir konsomatrisi getirdi arabaya.

AMERİKALI Şimdi o kadın mı içerdeki?

ARKADAŞ *(Doğal)* Eveeet!..

AMERİKALI Biz burda bekleyelim o orda. Pes doğrusu.

ARKADAŞ Sen gecikmiştin. Ben de kestirir gibi olunca sıkılmış olmalı ki bir tek atayım deyip girdi içeri. Giriş o giriş.

AMERİKALI Ya yoksa?

ARKADAŞ Ne yoksa?

AMERİKALI Şapka.

ARKADAŞ Kafana takma, yaratır o.

AMERİKALI İnşallah.

(Suskunluk. Biraz sonra kapı zorlukla açılır ve bornozuyla Müzisyen görünür.)

ARKADAŞ Nerde kaldın yahu?

MÜZİSYEN Soruya bak hizaya gel!.. Süt taşmasın diye ocakta bekliyordum. Merhaba arkadaş!..

AMERİKALI Merhaba!..

MÜZİSYEN Şapka değil mi?

AMERİKALI Evet. Sizi sabah sabah rahatsız.

MÜZİSYEN Bırak yahu ne rahatsızlığı. Günlük hayatımız sürmekte.

AMERİKALI Bir an evvel görsem de. Sizi daha fazla şey.

MÜZİSYEN Görürsüüün. Acele etme. Hele bir hoş geldin diyelim. Bir kahvemizi iç. Gerçi biraz dağınık bugün burası ama gene de kusurumuza bakma işte.

AMERİKALI Rica ederim.

MÜZİSYEN Kibarlık etme arkadaş. Dağınık işte, az biraz. Bizim hatun vınladığından bu yana doğru dürüst kadın eli değmedi bu eşyalara. Benim hatunun vınladığını anlatmıştır sana.

AMERİKALI Ayrıntılı anlatmadı. Yalnızca vın dedi.

MÜZİSYEN Burda boş boş oturttun arkadaşını demek. Nasıl vınladığını neden anlatmadın ona?

ARKADAŞ Hiç kimse senin gibi tatlı anlatamaz da ondan. Haydi anlat.

MÜZİSYEN Sen çok dinledin. Gir içeriye bir tek at. Haydi utanma. Haydi dedim oğlum haydi.

ARKADAŞ *(Amerikalı'ya)* Siz rahat konuşun.

AMERİKALI Şapka.

MÜZİSYEN Ben hallederim. İyi bak süt taşmasın. *(Arkadaş'ın içeriye girdiğini görünce)* Senden iyi olmasın iyi arkadaştır ha. Ne etti etti beni buldu dün gece. Fedakarlıkta üstüne yoktur.

KOMUTAN İşin yoksa bu herifin karısının kaçış hikâyesini dinle.

AMERİKALI Karınızın vınlamasını anlatacaktınız.

MÜZİSYEN Ha yahu!.. *(Keyifli)* Bilmem hovardalık yapar mısın? Biliyorsun arkadaş tek çiçekle bahar gelmez. Çok çiçek olacak ki işin tadına varasın. Çok çiçek bulmakla da olmuyor iş. Mekân gerek. Bu yaştan sonra orman içlerinde, ağaç altlarında, araba koltuklarında bu iş zor. Üstelik

her an enselenme olasılığı da çok yüksek. Bu iş için ev tutmaya kalksan nerde tutacaksın? Kiralar pahalı. Kazanç az. Arkadaşlardan isteyemezsin, kellerin merhemi olsa başlarına çalarlar. Zaten eve sabaha karşı gelmekteyim. Bizim hatun iç odada yatar olurdu geldiğimde. "Ulan," dedim kendi kendime, "kelleyi çalıştır. elinde mis gibi kendi evin var." Yani burası. Bir gün getirdim birini. Baktım hatun mis gibi uyumakta. Oda kapısını dışardan sessizce kilitledim, işi bitirdim karıyı savdım. Ondan sonra da tam beş yıl vukuatsız gitti iş. Son defasında gene geldim. Kapısını gene kilitledim. Tam biz işe başlamıştık ki bizim hatunu başımızda dikilir bulmayayım mı? Tabii bizim hatun vın!

AMERİKALI Hani kapıyı kilitlemiştiniz üstünden. Nerden geldi?

MÜZİSYEN Hayatımın en önemli tedbirsizliğini yapmışım bilmeden. Nasılsa içerdedir deyip bakmamışım. Oysa tuvaletteymiş.

AMERİKALI Son olarak ordudan ayrılmanızı da anlatırsanız sevinirim.

MÜZİSYEN *(Müthiş keyiflenir)* O günlerde yemekhane sorumlusuyum. Genel Kurmay Başkanı'nın teftişe geleceği haberini aldık. Bizim komutan bir tepsi özel baklava yaptırmış. Başkana yedirecek ki hoş görüne. Ağabey öyle baklava ki. Dayanabilene aşk olsun. Bir de üstelik bana teslim etmişler. Bir iki tane atıştırmakla bir şey olmaz, kaydırır kuydurur tamamlarım tepsiyi deyip işe başladım. Bir de baktım ki koskoca tepside üç parça baklava kalmış. Hatırları kalmasın deyip onları da indirdim mideye tabii.

AMERİKALI Ondan sonra da ordudan ayrıldınız galiba.

MÜZİSYEN Ne ayrılması birader. Şutladılar bizi.

KOMUTAN Büyük sorumsuzluk!.. İşte bunun için askerlikte hoşgörü olmaz!..

AMERİKALI Artık şu şapkaya?.

MÜZİSYEN Bakalım.

(Müzisyen kalkar, bir çuvalı kaldırıp boşaltır yere. En az onbeş yirmi şapka dökülür yere. Karşıya dizer.)

MÜZİSYEN Seç seç al.

AMERİKALI *(Değişik şapkalardan kendisininkine en benzeyenini alır.)* İşte tıpkı böyleydi.

(Amerikalı başına koyar şapkayı.)

KOMUTAN Bu solmamış!..

AMERİKALI Çok yeni.

MÜZİSYEN Ben kullanılmış malzeme biriktirmem. Elâlemin yağlısının kirlisinin ne işi var evimde? Eski şapka arıyorsan Bit Pazarı'nda.

AMERİKALI *(Sevinçle)* Yo yo, işe yarar. Çok teşekkür ederim.

MÜZİSYEN Ne zaman getirirsin?

AMERİKALI En kısa zamanda.

(Arkadaş girer. Başında şapkayı görünce sevinir.)

ARKADAŞ Ooo çok da yakıştı doğrusu.

MÜZİSYEN Sütü erken pişirdin galiba.

ARKADAŞ Taşmış da ocağı bile söndürmüş. Uyuyor oğlum.

MÜZİSYEN Şansına küs. Akşam benim cant kapağını aşırmışlar gene. Yan sokakta aynısı takılı bir arabada. Siz bana gözcülük ederseniz sevabını alırsınız.

KOMUTAN Bu herife dayanamayacağım daha fazla!.. Çabuk gelin yoksa elimden bir kaza çıkacak!.. *(Çıkar.)*

(Amerikalı işaretle çabuk gitmeleri gerektiğini anlatır Arkadaş'a.)

ARKADAŞ Nerdeyse öğlen olacak. Bir iki gece içinde gelirim, çözümleriz senin işini. Biz şimdi gidelim izin verirsen.

MÜZİSYEN Öyle olsun. *(Yavaşça)* Şapkam sana emanet ha! Olduğu gibi isterim!.. Tamam mı?

ARKADAŞ Tamam canım!..

AMERİKALI Çok çok teşekkür ederim.

MÜZİSYEN Kimseye vermem ha. Seni sevdim. Palaska malaska ne eksiğin varsa gel, tamamlarız. Ama aynen geri

isterim. Gözün gibi bakacaksın, tamam mı?

AMERİKALI Tamam. Söz, aynen geri getireceğim. Hoşça kalın.

ARKADAŞ Eyvallah.

MÜZİSYEN Güle güle!..

(Eşyaların üstünden hoplayarak çıkarlar.)

VIII

(Anne'nin evi.

Anne ve Kadın beklemekte. Kapının zili çalınır. Kadın koşarak açar.)

KADIN Buldunuz mu?

AMERİKALI (Sesi) Bulduk!..

(Önde Amerikalı, arkada Arkadaş, en arkada da Komutan girer.)

KOMUTAN Önce elbiselerini giy sonra da şapkayı. Olmuş mu bir bakalım.

(Amerikalı aceleyle giysilerini değiştirir. Başına şapkayı geçirir. Giysiler güneşten iyice solmuş, şapka ise yemyeşil kalmıştır. Adeta sırıtmakta.)

KOMUTAN Oldu mu bu şimdi?.

AMERİKALI Uydu mu?

ANNE Çok belli.

AMERİKALI Biraz eskitsek. Rengini sarartmanın bir yolunu bulsak olur o zaman.

ARKADAŞ Yooo! O sorumluluğu alamam. Kıyameti koparır, şunca yıllık iyi giden ilişkilerimiz bozulur. Göze alamam.

ANNE Zaten nasıl sarartabiliriz ki? Çamaşır suyuna atarsak rengi açılır ama ya siperliği bozulursa?

ARKADAŞ Aman!..

ANNE Olmaz zaten. Dalgalı da çıkabilir kazandan.

AMERİKALI Gece teslim olacağım. Karanlıkta kimse farkına varmaz.

KOMUTAN *(Sinirlenir)* Nöbetçi subay uyur mu sanıyorsun? Haydi onu atlattın. Ya sabah ne yapacaksın? Bu iş olmaz.

AMERİKALI *(Yeniden endişeye girer)* Yok yok olmaz. Üstelik kandırmaya çalışanları hiç bağışlamıyorlar. Yakarlar beni.

KOMUTAN Aferin!.. Zaman azalıyor, önlemini al!..

ARKADAŞ En iyisi zaman yitirmeden Bit Pazarı'na gitmek. *(Amerikalı aceleyle giysilerini değiştirir. Arkadaş ve Komutan arkasından koşarlar.)*

KADIN Ya bulamazlarsa?

ANNE *(Umutsuz)* Bulamazlar. Mümkün değil. Çünkü bugün pazar. Allahtan terziyle konuşmuştum.

KADIN Ne terzisi anne?

ANNE *(Bir yandan telefonu tuşlarken diğer yandan)* Diktireceğiz kızım.Var mı başka çaresi? Alo!.. Terzi hanımla görüşmek istiyorum. Evet evet. Şapka için. Olmadı. Renk tutmuyor. Adres var değil mi? Tamam. Ne olur biraz acele edin. Var var, dikiş makinemiz var. Çok teşekkür ederim.

(Ahizeyi yerine koyar.

Dışardan bir klakson sesi duyulur. Biraz uzaklardan gelmektedir ses. Ama giderek daha sık duyulmaktadır. Oldukça sinir bozucu bir sestir. Klakson sesiyle birlikte sinirli sesler de duyulmaya başlanır. Anne ve Kadın pencereyi açıp dışarıya bakarlarken klakson sesi kesilir aniden. Ama bağrışmalar daha net bir şekilde duyulmaya başlanır.)

– Münasebetsiz herif!..

– Evimizde sessizce oturamayacak mıyız?

– Yapmayın!..

– Terbiyesiz!..

– Küstah!..

ANNE Bize ne canım?

(İçeriye geçer.)

KADIN *(Pencereyi kapatır)* Terzi hangi kumaştan dikecek?

ANNE Gelsin bakalım. Göreceğiz.

(Kararır.)

ŞOFÖR *(Bir elinde levye, diğer elinde Amerikalı'nın şapkası, el yüz kan-revan içinde. İzleyicilere)* Hiç insaniyetlik kalmadı arkadaş. Şapkasını unutmuş adam takside. Klakson çalıyorum ki duyar iner de alır şapkasını diye. İbnelerin beşi onu saldırdı klakson çalıyorum diye. Ulan bunun acısını sizden çıkartmazsam! Şoför esnafını yığmazsam buraya!..

(Yürüyüp giderken)

Hiç insaniyetlik kalmadı, hiç.

IX

(Bit Pazarı'nda Bir Dükkânın Vitrini. Özellikle aydınlatılmış vitrinde, Amerikalı'nın şapkasının aynısı. Üstelik solmuş ve biraz da yıpranmış. Bekçi az ilerde oturmakta. Bizimkiler, izleyicilerin arasından, önde Arkadaş, arkada Amerikalı, en arkada da Komutan koşar adım gelirler.)

AMERİKALI *(Büyük bir mutlulukla birinin önünde durur)* İşte bu şapka!..

ARKADAŞ Emin misin?

KOMUTAN Tamamdır!..

AMERİKALI Aklıma nerdeyse şoförün buraya sattığı düşüncesi geliyor. Bu işte, bu, bu. Tanrım sana şükürler olsun!

KOMUTAN Ama dükkân kapalı. Vakit geçirmeden sahibini bulun.

ARKADAŞ *(Bekçi'ye)* Hemşerim. Merhaba. Dükkân sahibi nerde?

BEKÇİ Yok!..

ARKADAŞ Nerde?

BEKÇİ Bugün pazar!.. Kimse açmaz dükkânını!.. Onların da dinlenmek hakkı değil mi?

KOMUTAN Üç-beş kuruş para ver eline.

(Amerikalı cüzdanından on dolar uzatır Bekçi'ye.)

BEKÇİ *(Hemen gülümseyerek kalkar ve yanlarına gelir.)* Zah-

met ettin ağabey.

AMERİKALI Bize bu dükkân sahibini bulacaksın. *(Parayı verir.)*

BEKÇİ *(Parayı alarak yandaki telefon kulübesine girer. Cebinden çıkardığı bir numarayı tuşlar. Bekler. Yeniden arar. Üzgün bir görünümle gelir.)* Yok beyefendi. Şimdi daha iyi hatırladım. Ilıcalara gitti o. Yarın sabah gelir anca.

ARKADAŞ Sende anahtar yok mu?

BEKÇİ Ne arasın? Biz yalnız bekçilik ederiz. Ne lazımdı size?

AMERİKALI İşte şu şapka.

BEKÇİ Kolay. Yarın sabah dokuzda alırsın. Sen gelene kadar kimseye sattırmam.

ARKADAŞ Bugün almamız gerekiyor.

AMERİKALI Bir saat içinde almamız gerekiyor.

BEKÇİ Mümkün değil ağabey. Olsa canım kurban.

AMERİKALI Bak sana ne istersen veririm. Al sana yüz dolar. Ne yap et o şapkayı bana ver.

ARKADAŞ Eline ayağına düştük etme.

BEKÇİ *(Gözü dolar'da. Ancak üzgün. Çaresiz)* Evde altı çocuk var. Ellerinden öperler. Mümkünü yok. Olsa neden vermeyeyim ki?

ARKADAŞ *(Bekçi'yi kenara çeker)* Bak sana bir teklifim var. Cam parasını düşünme. Kır!.. Bu şapkayı bize ver. Yüz dolar da benden.

BEKÇİ Ağabey bu parayı bir kere alacağım. Sonra ne olacak? Bu işi buluncaya dek neler çektim bilir misiniz siz? İşimden olunca o sabilere kim ekmek alacak? Olmaz. Yok kardeşim olmaz. Kırpmam gözümü, beklerim. Yarın sabah gelin, şapka sizin.

ARKADAŞ Son sözün mü?

BEKÇİ Söz bir Allah bir!.. Olmaz ağabey!..

KOMUTAN *(Kızar)* Bir de namuslu insanları suça teşvik ediyorsunuz. Yürüyün be!

(Amerikalı umutsuz bir şekilde yürür. Diğerleri arkasından.)

AMERİKALI *(Döner, arkalarından bakmakta olan Bekçi'ye)* En

son teklif. Bin dolar vereceğim sana. Bütün paramı vereceğim.

BEKÇİ *(Kararını vermiştir artık.)* Olmaz dedik ağabey. Olmaz. Bugüne kadar namusumuzla beklemişiz buraları. Bu yaştan sonra adımı hırsıza çıkaramam.
(Komutan sertçe tutar Amerikalı'nın kolundan. Yürürler.)

X

(Anne'nin evi. Terzi Kadın ölçü almakta. Amerikalı'nın giysilerini yere yatırmış. Şapka yanında. Anne ve Kadın büyük bir heyecanla bekliyorlar. Kapı zili çalınır. Kadın açar. Önde Amerikalı, arkadan diğerleri girerler. Anne susmalarını işaret eder.)

TERZİ KADIN Bu iş olur.

ANNE Şapkanın aynısını dikecek.

TERZİ KADIN Dur hele soracaklarım var.

KADIN Çabuk sorun.

TERZİ KADIN Ne zamana yetişecek bu şapka?

AMERİKALI *(Yeniden umutlanır. Saatine bakar)* Kırkbeş dakikada olmalı başımda.

TERZİ KADIN Olur. Yalnız sizlerden isteğim, böyle başımda alıcı kuş gibi dolaşmayacaksınız. Oturup ses çıkarmadan bekleyeceksiniz.

AMERİKALI Bekleriz. İstersen hepimiz yan odaya geçeriz.

TERZİ KADIN O kadar uzun boylu değil. Burda oturabilirsiniz. Ama fazla ses etmek yok. Her sanatkârın bir çalışma sistemi var. Benimki de böyle. Hiçbir şey sormayacaksınız. Beni meşgul etmeyeceksiniz.

AMERİKALI Etmeyeceğiz.

ANNE Sen rahat ol.

KADIN Yeter ki yetişsin.

ARKADAŞ *(Gaz verir)* Teyze işi biliyor.

AMERİKALI İnşallah bir aksilik olmaz.

TERZİ KADIN Artık susun!..

(Herkes susar. Koltuklara otururlar. Terzi Kadın'ı izlenmeye başlarlar.)

TERZİ KADIN Alet işler, el övünür. Dikiş makinesi!..

(Anne ve Kadın dikiş makinesini yürüterek getirirler.)

TERZİ KADIN Sandalye!

(Arkadaş işe yaramak gereksinimiyle bir sandalye kaparak makinenin önüne yerleştirir. Yerine geçer hemen.)

TERZİ KADIN *(Sandalyeye oturur. Makinenin sağını solunu kurcalar. Ayağıyla çalıştırır)* Yağ!..

(Anne hızla gelir. Arar.)

TERZİ KADIN Çoktandır kullanılmamış bu makine. Benim bildiğim yağdanlık şurda olmalıydı.

(Anne hatırlamıştır. Telaşla içeriye koşar. Biraz sonra alı al, moru mor, bir elinde yağdanlıkla gelir, uzatır.)

TERZİ KADIN *(Gerekli yerleri yağlar. Makineyi çalıştırır)* Güzel!..

(Komutan dışında herkeste sevinç.)

TERZİ KADIN Yeşil ip!.. Açık yeşil!.. Makara makara!..

ANNE *(Korkarak)* Hepsi orda.

TERZİ KADIN Bunların hiçbiri olmaz. Bana açık yeşil makara gerek. *(Keyfini çıkarır)* Olmazsa olmaz!.. Sırıtır zira. Üstüme güldürmedim şimdiye dek. Bundan sonra da güldürmem!..

(Anne gene heyecanla içeriye koşar. Makara dolu bir kutu getirir. Uzatır.)

TERZİ KADIN *(Arar bulur.)* İşte!..

(Komutan dışında herkes sevinir.)

TERZİ KADIN Burda iş tamam. Şimdi bana kumaş gerek. *(Giysilerin birini kaldırır havaya.)* İşte tıpkı böyle bir kumaş.

ANNE Yok.

KADIN İçeriye bak anneciğim.

ANNE *(Dublaj değil gerçek sesiyle)* Yok kızım. Yok. Yok vallahi.

TERZİ KADIN Emin misin içerde olmadığına?.

(Anne koşarak içeriye geçer. Umutsuzca gelir. Hiçbir şey

söylemez.)

TERZİ KADIN Anlaşıldı. İş başa düştü. Zaten sanatkârlık dediğin de budur. Yoktan var edendir. İmkânsızlığı bahane edip kaçmayandır. Senin için gerekli bu şapka, değil mi?

AMERİKALI *(Sesi titreyerek)* Evet. Lütfen. Yaklaşık otuzbeş dakika sonra evden çıkıp otogara gitmek üzere binmeliyim bir taksiye. Yoksa?. *(Söyleyemez.)*

TERZİ KADIN Bineceksin!..

(Terzi Kadın giysilerin yanına gelir. Giysinin gömleğinin arka bölümüne elindeki ölçüye göre sabunla çizer. Makası eline alır.)

TERZİ KADIN Bismillah!..

(Kesmeye hazırlanır.)

KOMUTAN Durdur onu. Durduuur!

AMERİKALI Emredersiniz komutanım!.. Dur!..

KOMUTAN Ne yapmak istiyor bu kadın?

AMERİKALI Ne yapmak istiyorsunuz? Lütfen açıklar mısınız?

TERZİ KADIN Görünmeyen yerlerden kesip şapka yapacağım.

KOMUTAN Kesilen yerler ne olacak?

AMERİKALI Ya kesilen yerler ne olacak?

TERZİ KADIN *(Yanındaki daha yeşil kumaş parçalarını gösterir)* Bunları da oralara ekleyeceğim. Nasıl olsa görülmeyecek. Pantolon'un içinde kalacak buralar.

KOMUTAN Ya eğilmen gerekirse ne olacak?

AMERİKALI Eğilmem gerekecek. O zaman ne olacak?

TERZİ KADIN Eğilmeyeceksin. Başka çaresi yok.

KOMUTAN Eğilmezsen askerliğin bitmez!..

AMERİKALI Askerliğimin bitmesi için eğilmem gerekecek!.. O zaman bu eklemeler görülecek!

KOMUTAN Askeri malzemeye zarar vermenin ne demek olduğunu biliyor musun sen? Bütün kadınları askere almak gerek. Almak gerek.

AMERİKALI Ve askerliğim hiç bitmeyecek. Bırak o makası.

Bırak dedim!..

(Terzi Kadın korkarak makası bırakır, Amerikalı'nın kararlılığından dehşete kapılarak fırlar kaçar evden. Amerikalı giysilerini giyer. Postalını ayağına geçirir. Başına Müzisyen'den aldığı şapkayı koyar.)

AMERİKALI Bu gerilime dayanamıyorum artık. *(Arkadaş'a)* Beni otogar'a bırakır mısın?

ARKADAŞ Onun için buradayım zaten. Çıkalım mı?

AMERİKALI *(Anne'yle tokalaşır. Karısına sarılır)* Kendine iyi bak.

KADIN Ya cezalandırırlarsa seni? İşinden olursan?

(Amerikalı birden içeriye koşar. Elinde bir keserle gelir. Koşarak evden çıkar. Arkasından diğerleri.)

XI

(Bit Pazarı'ndaki Dükkânın Vitrin Önü.

Bekçi gene oturmakta bir köşede. Şapka iyice aydınlatılmış. Pırıl pırıl durmakta vitrinde. İzleyicilerin en arkasından elinde keserle Amerikalı görünür. Koşarak vitrine doğru gitmektedir. Hemen arkasında nerdeyse ona yetişmek üzere olan Arkadaş. Daha arkada ise bir bağırış çağırış halinde koşmakta olan Anne ve Kadın. Komutan ciddiyetle koşmaktadır. Bekçi gürültüyü duyar. Amerikalı'yı görür. Elindeki keserden niyetini sezinler. Tabancasına sarılır.)

BEKÇİ Dur!.. Yoksa vururum!.. Dur, dur!..

(Amerikalı keseri cama vurmak üzere kaldırır. Artık her şey bir yavaş çekim film gibidir. Arkadaş, Bekçi'nin tetiği çekmek üzere olan elini büyük bir çabayla tutar, silah tutan eli biraz aşağıya doğru indirir. Silah patlar. Amerikalı'nın elindeki keser yere düşer. Amerikalı bacağını tutarak yere düşer. Bütün davranışlar normal hale dönüşür.)

ARKADAŞ Ne yaptığını sanıyorsun sen?

BEKÇİ *(Elini kurtarmaya çalışarak)* Burayı soydurmam kim-

seye.

(Arkadaş tabancayı Bekçi'nin elinden alır. Komutan dışında herkes Amerikalı'nın başına toplanırlar.)

ARKADAŞ *(Kalkar, Bekçi'ye)* Allahtan bacağını sıyırmış. Ya kalbine gelseydi? Kim bakardı çocuklarına?.

BEKÇİ Ya soysaydı dükkânı. Kim bakardı çocuklarıma?

ARKADAŞ Gevezelik etme!.. Git biraz sargı bezi falan getir.

(Bekçi kararsızlık içinde giderken.)

XII

(Kışla önü.

Nöbetçi asker kapı önünde durmakta. Şoför'ün sırtı izleyicilere dönük, yere çömelmiş. Amerikalı izleyicilerin arasından topallayarak kışlaya doğru yürümekte. Sanki ayakları gitmemekte. Ayak seslerini duyan Şoför ayağa kalkarak gelene bakar. Şoför'ün yüzünün bir bölümü sargılar içinde. Belli ki iyi dayak yemiş. Komutan, Amerikalı'nın hemen önünde belirir)

ŞOFÖR *(Tanımıştır Amerikalı'yı)* Ağabeeey!

AMERİKALI *(Şoför'e boş gözlerle bakar)* ...

ŞOFÖR Beni tanımadınız mı? *(Arkasında tuttuğu şapkayı uzatır)* Bu sizin. Takside unutmuşsunuz. Çok aradım evinizi. İyi ki burda askerlik yaptığınızı söylemişsiniz.

AMERİKALI *(Mutlulukla gülümser. Şapkayı alır. Başına giyer.)* Sana nasıl teşekkür edebilirim? Senin için ne yapabilirim? Dört saatlik bir yolu tepip.

ŞOFÖR İnsaniyeti öldü mü ağabey? Fazla oyalanma, gir içeriye. Geç kalacaksın yoksa? Haydi güle güle!..

(Amerikalı biraz şaşkınlıkla, ama kesinlikle topallayarak kışladan içeriye girerken.)

SON

18 Eylül 1995, İstanbul.

Annemin kişiliğinde,
dünyanın
bütün analarına...

TUNCER CÜCENOĞLU

ZİYARETÇİ

Kara Güldürü

İki Bölüm

1996 Lions En Başarılı Yazar Ödülü

KİŞİLER:

ADAM:	35 Yaşlarında. Psikiyatrist. Konuşulan her şeyi anlıyor, yalnızca gözleriyle yanıt verebiliyor...
KADIN:	30 Yaşlarında. Adam'ın karısı.. Bir işyerinde çalışıyor... Sağlıklı ve güzel..
ANNE:	60 Yaşlarında. Adam'ın annesi..
ZİYARETÇİ:	40 Yaşlarında.. Ölüm meleği (Azrail). Oldukça yakışıklı...
Telefondaki SES:	Ses tonu oldukça etkileyici bir zampara.

ÇEVRE DÜZENİ:

Çağdaş bir hastane odası..

Kalın perdeleri olan bir pencere..

Hasta yatağının başucu, karşı duvarda olacak şekilde yerleştirilmiştir.

Refakatçi'nin gece kalabilmesi için bir koltuk/divan.

Koridora ve banyoya açılan birer kapı..

Çağdaş bir hastane odasında bulunması gereken her türlü araç-gereç.

YER : Herhangi bir ülke.
ZAMAN: Günümüz.

BİRİNCİ BÖLÜM

(Odada Kadın ve Adam.
Adam'ın gözleri kapalı, eylemsiz yatmaktadır. Kadın sıkıntılı...
Kadın, Adam'ın elini tutar dikkatlice. Düşünür. Bir şey yapmak gereksinimiyle radyoyu açar. Duyulan enstrümantal bir parçadır. Kadın saatine bakar, odanın içinde dolaşmaya başlar...
Telefon çalar...)

KADIN *(Telefonun ahizesini hızla kaldırır)* Alo.

SES Merhaba.

(Ziyaretçi girer. Sessizce dinler.)

KADIN Siz miydiniz?

SES Evet. Rahatsız etmiyorum ya.

KADIN Nerden çıkartıyorsunuz bunu?

SES Ses tonunuz biraz şey geldi de. Sık sık aramam memnun etmiyorsa, lütfen söyleyin...

KADIN Rica ederim. İçinde yaşadığım durumu biliyorsunuz.

SES Hastamız nasıl?

KADIN Değişen hiçbir şey yok. Dört gün önce nasıl gördüyseniz aynen öyle. Bir saat kadar önce bir profesör geldi.

SES Ne güzel, ilgileniyorlar.

KADIN İşin doğrusu eşimin doktor oluşu işe yarıyor. Bütün tıp adamları pervane. Biri gidip biri geliyor. Bakıyorlar, araştırıyorlar...

SES İyi ki o duruma düşen ben değilim. Ara ki bulasın doktorları. Çünkü doktor değilim.

KADIN *(Gülümser)* Şaka etmeyin lütfen.

SES Ne mutlu bana. Seni güldürdüm.

KADIN *(Ağlamamaya çalışır)* Çok. Çok.

SES Lütfen. Lütfen.

KADIN *(Kendine egemen olur)* Sinirlerim çok bozuk. Profesör "Beyne giden damarı tıkamış pıhtı," dedi. Eğer vücut pıhtıyı atmayı başaramazsa, kurtuluş umudu yokmuş. Hep böyle... Kalırmış.

SES Lütfen. Sizin acı çekmenize dayanamıyorum. Göreceksiniz kalkacaktır ayağa. Çünkü o genç bir insan.

KADIN Bilmiyorum.

SES Üzülmek onun ayağa kalkmasını sağlasaydı eğer, ben de üzülürdüm.

KADIN Tam dört gündür burdayım. Gündüzleri neyse, gelen giden eksik olmuyor. En azından koridorlarda insanlar dolaşıyor. Ama ya geceleri? Ipıssız her yer. O ve ben. Radyo da olmasaydı eğer, çıldırırdım.

SES Bir de benim telefonlarım. Demek ki daha çok aramam gerekiyor sizi...

KADIN Teşekkür ederim.

SES Annesinden haber çıkmadı mı henüz?

KADIN Bu gece gelecek. Hemen eve geçeceğim. Dört gündür banyo yapmadığımı biliyor musunuz?

SES Eğer annesi gelirse, yarın işe kesinlikle gelmelisiniz...

KADIN Yoksa bir şey mi oldu?

SES Belki alınganlık diyeceksiniz ama gene de söyleyeyim. Bizim personel müdürü, götürdüğüm bir yazıyı imzalarken, "Ekonomi bitkisel yaşamda," dedi. Sonra anlamlı bir şekilde ekledi "Bu koşullarda bu kadar çok sayıda insanı bir yük olarak daha ne kadar taşıyacağız sırtımızda?"

KADIN Bunun benimle ne ilgisi olabilir? Sonuçta bir haftadır işe gelmiyorum. Özel bir durum olduğunu biliyorlar.

SES Belki de alınganlık. "Bitkisel yaşam" deyimi bende böyle bir çağrışım uyandırmış olabilir. Ama gene de dikkatli olmalıyız. Biliyorsunuz yasal iznini kullanan yedi kişinin işine son verdiler altı ay içinde... Gerçi çaktırmadan size ait işlerin büyük bir bölümünü bitirdim ama gene de. siz olmadan da işlerin yürüyebileceğini görmemele-

ri gerekiyor. Anlatabiliyor muyum? Yarın kesinlikle gelmelisiniz.

KADIN Geleceğim.

SES Annesi geldiğinde bana gelebilirsiniz... Bu gece...

KADIN Anlayamadım.

SES Rahat bir ortamda oturur, dertleşiriz.

KADIN Çok. çok yanlış bir şey olur. *(Kibarca)* Üstelik banyo yapmam gerekiyor.

SES Bende yapabilirsiniz banyonuzu.

KADIN Hayır hayır. Çok yanlış olur.

SES Bana güvenmiyor musunuz yoksa?

KADIN Bunun güvenle bir ilgisi yok. Eve gitmem gerek.

SES Gene de düşüncenizi değiştirirseniz arayabilirsiniz. Çekinmeyin olur mu?

KADIN Aradığınız için teşekkür ediyorum...

SES Hoşça kalın.

(Kadın yavaşça bırakır ahizeyi yerine. Ama elini çekmez uzun süre.)

ZİYARETÇİ *(Sesi)* İyi geceler...

KADIN *(Ziyaretçi'yi görünce sanki çıplakmış gibi bir duyguya kapılarak elleriyle çapraz bir şekilde göğüslerini kapatır)* Kimi aradınız? *(Korkar.)* Siz...

ZİYARETÇİ Eşinizin arkadaşıyım...

KADIN İyi geceler.

ZİYARETÇİ Oturabilir miyim?

KADIN *(Korkakça)* Buyrun...

(Ziyaretçi elindeki kılıfı divanın yanına koyar. Adam'a bakar. Kadın, Ziyaretçi'yi tanımaya çalışır.)

ZİYARETÇİ Geçmiş olsun.

KADIN Teşekkür ederim.

ZİYARETÇİ Bugün haber aldım. Çok üzüldüm. Hemen atladım bir otobüse, geldim.

(Bir kolonya şişesi uzatır. Kadın alır.)

KADIN Teşekkür ederim. Bu saatte ziyaretçi kabul etmiyorlar. Nasıl girdiniz içeriye?

ZİYARETÇİ Hastane kapısında bekleyen görevliler de insan. Eşleri ve çocukları var. Kolay değil geçim bu günlerde.

KADIN Anlayamadım?

ZİYARETÇİ Bu özverili insanları kollamak gerekir. Bu saatte herkes evinde televizyon izlerken onların görev yapması özveridir... Bunun karşılığını görmeliler. Yoksa siz onaylamıyor musunuz bu tür yardımları?

KADIN Anladığım kadarıyla rüşvet verdiniz.

ZİYARETÇİ Her neyse. O dediğinizi vermemiş olsaydım içeriye giremezdim. Dolayısıyla dostumu görememiş olurdum. Altı saatlik bir yolculuktan sonra böyle bir tragedyayı yaşamayı göze alamazdım.

KADIN Özür dilerim ama sizi tanıyamadım.

ZİYARETÇİ Ben sizi tanıyorum.

KADIN Ama hiç tanışmadık. Düğünümüze de gelmediniz sanırım.

ZİYARETÇİ Evet gelememiştim. Eşiniz benim çocukluk arkadaşımdır. Futbol maçlarında hep kaleci dururdu. Çok da başarılıydı. Kedi gibi zıplar, köşelerden topları çelerdi. Bir futbol yıldızı olabilirdi. Yıldız futbolcu olmak ne demektir bilir misiniz? Bol para ve ün... Arabalar... Evler... Halkın tapınma duygusunu karşılamak için gelinmiş en yüce nokta... Şimdi bu yaşlarda olağanüstü bir jübile ile top çelme ve yakalama eyleminden ayrılıp büyük bir gazetenin spor yazarı olabilirdi. Ya da özel bir televizyonun ayaktopu yorumcusu... Ne güzel. *(Elinde bir mikrofon varmış gibi canlandırır)* Şimdi sayın yorumcudan görüşlerini alalım. Evet, söyler misiniz bu pozisyonda ofsayt var mı? Bu bir çelme mi yoksa topa müdahale mi? Karşı takım oyuncusunun şortunu, istemeden de olsa indirmek, nasıl bir cezayı gerektirir? Penaltı vuruşunun hemen öncesinde kaleci atlayıp golü önlerse, atış yinelenir mi? Ya da topun kolla omuzun birleştiği yere çarpması bir ceza atışını gerektirir mi? Eğer eşiniz milyonlarca izleyiciyi bu ve benzeri konularda aydınlatsaydı, küçüm-

senecek bir hizmet yapmış sayılır mıydı? Unutmamak gerekir ki her şey insanın mutluluğu içindir. Oysa o doktorluğu seçti. Yani özveride bulundu. Hastalara ancak eczacıların okuyabileceği alışılmış reçeteler yazarak ve sevgiyle onları iyileştirmeye çalışarak yaşamının en güzel beş yılını hiç de uygun olmayan koşullarda geçirdi. Ödenemeyen kiralar, vergi borçları. Siz daha iyi bilirsiniz, kaç kez kapatmaya kalkıştı muayenehanesini? Kadın doğumcu olsaydı durum değişebilirdi ama en büyük yanlışı psikiyatrist olmayı seçmesindeydi...

KADIN Çok sıkıntı çektik.

ZİYARETÇİ Bunlar sizin bildikleriniz. Ya söyleyemedikleri? Kendisinde kalanlar. Uykusuz geceler. Siz başka bir kadın var korkusuyla kıvranırken, o günlük dertlerle cebelleşiyordu. Siz bilir misiniz bir müfettişin defterlerinize el koymasındaki umutsuz bekleyişi?.

KADIN Bir gece yatakta bir kadının adını sayıklıyordu... Nasıl da kuşkulanmıştım ondan... Oysa sayıkladığı ismin bir hastasına ait olduğunu öğrendiğimde...

ZİYARETÇİ Aslında muayenehane açması yanlış bir işti. Yapacağı en doğru iş bir hastanede çalışmaktı.

KADIN Günlerce aradı. Ama bulamadı. Yeni bitirmişti fakülteyi. Deneyimsiz olduğu gerekçesiyle bulamıyordu iş.

ZİYARETÇİ Büyük kentte yaptı bu girişimi. Küçük bir kentte deneyebilirdi.

KADIN Deneyemezdi. Küçük yerlerde ruh hekimine gereksinim duymaz insanlar...

ZİYARETÇİ Neden? Küçük yerlerde koşullar daha mı iyi?

KADIN Bizim insanımız ağrıyan dişini bile ancak çekim aşamasına geldiğinde fark eder.

ZİYARETÇİ Bakın bunu düşünemedim. İyi olmuş açmadığınız. Korkarım o zaman yan yana yatıyor olurdunuz. Ve annesi ortanızda. Bir çırpıda ikinize birden bakardı.

KADIN Oğluna bakardı ama bana bakmazdı.

ZİYARETÇİ Haklısınız. Annesinin sizin için iyi şeyler dü-

şünmediğini bir an unuttum.

KADIN Evet. Ama nerden biliyorsunuz bütün bunları?

ZİYARETÇİ Dedim ya eşinizin arkadaşıyım. Arkadaşımdı demek daha doğru olur.

KADIN *(Tepki gösterir)* Ama o yaşıyor!..

ZİYARETÇİ Yaşıyor mu? Elini uzatıp bir bardak su içemiyor. Kalkıp içeriye geçerek işeyemiyor. Yatırıp seni... Seninle sevişemiyor... Nasıl ki sağlam bir örgütlenmesi olmayan bir topluluğa yaşıyor diyemezsek, buna da diyemeyiz. Yanlış mı?

KADIN Ne ilgisi var şimdi?

ZİYARETÇİ İlgisi olmaz mı? En zorunlu gereksinimlerini bile sizin çözümünüze bırakmamış mı? Kendisiyle ilgili bir sorunda görüş bildirme yeteneğine sahip mi? Beğenmediği bir uygulamaya tepki gösterebiliyor mu?

KADIN Devrimci misiniz siz?

ZİYARETÇİ Bunu nerden çıkarttınız şimdi?

KADIN Öğrencilik yıllarımda herkes gibi ben de ilgilenmiştim bu konularla.

ZİYARETÇİ Sanırım sempatizandınız.

KADIN Hiçbir zaman esaslı bir devrimci olamayacağımı söylerdi arkadaşlarım. Küçük burjuva diye nitelerlerdi beni... Gerçekçi bulmazlardı.

ZİYARETÇİ Bana göre gerçekçisiniz. Yoksa şimdi toprağın altında huzur dolu bir yaşama kavuşmuş olurdunuz. Çelişkisiz, eşitlikçi ve barış içinde bir yaşam... Belirli günlerde yoldaşlarımızın getirdiği kırmızı karanfillerle kaplı güzel görünümlü bir tümsek. Ne ozanca bir görünüm değil mi? Belki de benim elimden olurdu o güzel, sonsuz yaşamınız...

KADIN Yoksa siz karşı devrimci misiniz?

ZİYARETÇİ Öyle bir izlenim mi veriyorum?

KADIN Son söylediklerinizle baştakilerle çelişiyor.

ZİYARETÇİ Hayır çelişmiyor.

KADIN İnsan olmak için ön koşulları sıralıyorsunuz.

ZİYARETÇİ Doğru... Kendisiyle ilgili kararları alamayan ve tepki gösteremeyen insan yaşamıyor demektir.

KADIN Yani tepki gösteren insanı beğeniyorsunuz.

ZİYARETÇİ Beğenmenin ötesinde onaylıyorum. Üstelik hayranım onlara...

KADIN Ama onları öldürebileceğinizi ima ediyorsunuz.

ZİYARETÇİ O benim özel konumum. *(Kısık sesle)* Her zaman hayranlık duyulacak işler yaptığımız söylenemez.

KADIN Bağışlayın ama garip görüşleriniz var.

ZİYARETÇİ Garip yerine gerçekçi sözcüğünü kullanırsanız daha çok sevindirirsiniz beni. Eğer Marx bugünlerde yaşasaydı, öğretisini kesinlikle öteki dünyaya göre düzenlerdi. Üstelik düşünü kanıtlama şansını da yakalardı. Çünkü varsıllar da yoksullar da birer parça cepsiz kefenle eşitlikçi bir dünyada buluşuyorlar... Savaşsız ve sömürüsüz bir dünya yalnızca toprağın altındadır. Yeryüzünde bu mücadeleyi verenlere saygı duymamak elde değil. Nasıl saygı duyulmaz ki onlara? Yiğitçe savaşıyorlar. Canlarını ailelerini, her şeylerini ortaya koyuyorlar. Bir an evvel öteki dünyadaki gerçek eşitlikçi düzene kavuşmak için. Lütfen dikkat et söylediklerime. İşin gizi burda çünkü...

KADIN Siz ne iş yapıyorsunuz?

ZİYARETÇİ Ne iş yapabilirim?

KADIN *(Söyleşinin çekiciliğine kaptırmıştır kendini)* Siz. Siz bir müzisyensiniz.

ZİYARETÇİ Bu karara nasıl vardınız?

KADIN *(Kılıfı gösterir)* Bu bir keman değil mi? Belki de saksafon...

ZİYARETÇİ Sonuçta bir enstrüman olduğu doğru. Ama müzikle ilgisi yok. Ben de müzisyen değilim.

KADIN Durun, sakın söylemeyin. Mesleğinizi bulacağım.

ZİYARETÇİ Sanmıyorum ama deneyin. Soru da sorabilirsiniz. Başından beri olduğu gibi ipuçları da verebilirim size. Haydi sorun. Beş soru sorabilirsiniz mesleğimle ilgi-

li olarak. Ancak baştan kuralını koyalım. Yalnızca "evet" ya da "hayır," diye yanıt vereceğim size. "Evet" ya da "hayır"... Anlaştık mı?

KADIN Anlaştık.

ZİYARETÇİ Yalnız bir koşulum daha var. Soracağınız beş soru sonunda iki tahmin hakkınız olacak. Anlaştık mı?

KADIN İki az. Çok az. Üç olsun.

ZİYARETÇİ Üç çok mu fazla?

KADIN İkiden çok. Yeterli olacaktır benim için.

ZİYARETÇİ Tamam, üç tahmin yapabilirsiniz.

KADIN Belki de birinci tahminimde işi bitiririm.

ZİYARETÇİ Kim bilir?. Bir dakika. *(Düşünür)* Sonuçta ne kazanacağımıza ya da ne yitireceğimize de karar verelim. Yoksa kuru ve coşkusuz bir çaba olur.

KADIN Çok mutluyum biliyor musunuz? Dört günlük karamsarlığım sona erdi.

ZİYARETÇİ Yaşamınızdaki karamsarlık dört günlük bir süreci kapsamıyor. En az altı aydır süregelen bir şey bu. Altı ay önce olmuştu kalp krizi değil mi?

KADIN Ama nerden biliyorsunuz?

ZİYARETÇİ Uzun süre boğuştu.

KADIN Kiminle boğuştu?

ZİYARETÇİ Azrail'le. Ve o zaman için kazandı. Doktor arkadaşları meslek dayanışması bilinciyle hemen harekete geçtiler. Bakıma aldılar. Ama inanılmaz bir bakımdı. Bir ay sonra hastaneden çıkartıp evinize götürdüler. Gündüzleri işe gidiyordun ama annesi başındaydı.

KADIN *(Ürperir)* Dayanılmaz bir yaşamdı.

ZİYARETÇİ Evet dayanılmaz bir yaşamdı. Çünkü her an ölebilirdi.

KADIN Benim için dayanılmaz bir yaşam oluşu, her an ölebileceği endişesinden değil, annesinin varlığından kaynaklanıyordu. İyice yerleşmişti eve ve her şeye karışıyordu. Gözleriyle eziyordu beni. Sanki bütün bu olanlara ben neden olmuşum gibi. Suçlu bendim. Çünkü oğlu-

nu elinden almıştım ve onun gerilimli bir yaşam sürmesinde baş rolü oynamıştım. Kalp krizinin oluşması kaçınılmazdı. Çünkü oğlunu mahvetmiştim.

ZİYARETÇİ Kayınvalidenizle ilgili görüş ve düşüncelerinizi anlatmaya başlarsanız, mesleğimi tahmin etmeniz bir başka bahara kalır. Örneğin bir ömür boyu sürebilir. Ama benim zamanım yok! Her yerde bu kadar oyalanırsam yürütemem işimi... Evet işimize dönelim. Mesleğimi tahmin edebilirseniz ne isteyeceksiniz benden?

KADIN Bilmem.

ZİYARETÇİ Dileyin benden ne dilerseniz?

KADIN *(Gülerek)* Alaaddin'in lambasındaki dev misiniz yoksa siz?

ZİYARETÇİ Ama onun bir dudağı yerde bir dudağı gökte. Bu nedenle tahmin hakkınızı kullanmış saymıyorum. Söyleyin...

KADIN Ne dileyebilirim ki? Yaptığınız işle ilgili bir şey olsun mu?

ZİYARETÇİ *(Sevinir)* Olsun. Örneğin bir uygulama. Bir gösteri. Ama gerçek bir gösteri.

KADIN Gecenin bu saatinde mi?

ZİYARETÇİ Genelde en uygun zaman gecelerdir.

KADIN Ya ses giderse yan odalara, koridora? Ya bütün hastane ayağa kalkarsa?

ZİYARETÇİ Hastanedekiler alışıktır. Hiç yadırgamazlar. Günde en az üç-beş kez tanık olurlar.

KADIN Yani herkesin bildiği ve gördüğü bir iş.

ZİYARETÇİ Öyle sayılır. Genellikle sonucu görür herkes. Ama zaman zaman gösteriyi izleyenler olabilir.

KADIN İyice merak ettim. Ama olmaz bir şeyse söyleyin, lütfen vazgeçeyim.

ZİYARETÇİ Açıkladığımda istemezseniz vazgeçeriz.

KADIN Peki siz benden ne isteyeceksiniz?

ZİYARETÇİ Arkadaşımın eşisiniz. Onu ve sizi düşünerek, ikinizin de yararına bir dilekte bulunacağım sizden.

KADIN İkimizin de yararına öyle mi?

ZİYARETÇİ Hatta annesinin de yararına.

KADIN Hem annesinin hem de benim yararıma öyle mi? Bu olası değil.

ZİYARETÇİ Şaşkınlıkla göreceksiniz bu gerçeği. Artık başlayalım, ama dediğim gibi yalnızca "evet" ya da "hayır"...

KADIN Unutmadım. İlk sorumu sorayım. *(Düşünür)* Yaptığınız iş... belli bir yerde mi yoksa farklı yerlerde mi gerçekleşiyor?

ZİYARETÇİ Böyle bir soruya evet ya da hayır diyemem ki. Lütfen yeniden düzenleyin.

KADIN Yaptığınız işi belli bir yerde mi gerçekleştiriyorsunuz?

ZİYARETÇİ Hayır.

KADIN Eveeet. Yani gezici bir iş... Belli bir yere bağlı değilsiniz. İkinci soruma geçiyorum. Yaptığınız iş yalnızca kadınlarla mı ilgili?

ZİYARETÇİ Hayır.

KADIN Güzel. Demek ki erkeklerle de ilgili. Kadın erkek, yaşlı çocuk ayrımı yok. Gezici iş. Yaptığınız iş gıda ya da giyimi kapsıyor mu?

ZİYARETÇİ Ama bu da iki başlı bir soru.

KADIN Gıda işi mi yapıyorsunuz?

ZİYARETÇİ *(Kendi kendine)* Can boğazdan gelir derler. Bunu nasıl yanıtlamam gerekir acaba? *(Düşünür)* Hayır...

KADIN Peki. Ya giyim?

ZİYARETÇİ Böyle soru olmaz.

KADIN Yaptığınız iş giyimle mi ilgili?

ZİYARETÇİ Hayır. Son hakkınız. İyi düşünüp öyle sorun.

KADIN *(Düşünür)* Bir müzik aletini kullanarak sağlıkla ilgili bir iş mi yapıyorsunuz?

ZİYARETÇİ Ama sorunuz iki yanlı gene...

KADIN Yani bir müzik aletini çalarak sağlık işiyle uğraşılamaz mı?

ZİYARETÇİ Yani diyorsun ki bir doktor keman çalarak has-

tasına bakabilir. Yanlış mı anladım yoksa?

KADIN Doğru anlıyorsunuz. Olamaz mı böyle bir şey?

ZİYARETÇİ Ben hiç görmedim. Siz görmüş olsanız bile tartışmamayı yeğlerim. Bu nedenle gene de doğru bir soru kabul edip yanıtlıyorum. Hayır... Böylece sorularınız tamamlanmış oldu. Artık üç tahmin hakkınızı kullanabilirsiniz. Ama iyi düşünün. Birinci yanıtınızı söyleyin. Bekliyorum.

KADIN Gezici bir iş yapıyorsunuz. Bütün insanlara yönelik bir iş. Her yaştan insanlarla ilgili. Öyle değil mi?

ZİYARETÇİ Ama gene soru soruyorsunuz. Haydi bir kolaylık daha. Evet.

(Kadın düşünür.)

ZİYARETÇİ Bekliyorum. Moralinizi bozmak istemem ama sonuçta ben kazanacağım.

KADIN Lütfen dereyi görmeden paçaları sıvamayın. Belki de bileceğim.

ZİYARETÇİ Bu kadar çabaya gerek yok. Siz kazansanız da yitiren siz olacaksınız. Ama sonuçta gene siz kazanacaksınız.

KADIN Yitirip de kazanmanın nasıl olacağını pek anlayamıyorum...

ZİYARETÇİ Karıştırmayın orasını. Sonunda nasıl olsa anlayacaksınız.

KADIN Gene de yitirmeden kazanmak isterim.

ZİYARETÇİ Uzatmayın lütfen. Bekliyorum.

KADIN Müzisyen misiniz?

ZİYARETÇİ Müzisyen olmadığımı söylemiştim ama.

KADIN Ama bir enstrüman kılıfı bu.

ZİYARETÇİ Değil... Değiiiiil. Allah Allah. Değil dedim işte. Hakkınızın yanmaması için bu yanıtınızı duymamış olayım.

KADIN Kızmayın lütfen. Çok eğlenceli. Altı aydır hasrettim böyle bir söyleşiye.

ZİYARETÇİ Yaptığımız söyleşi değil yarışma.

KADIN Her neyse. Güzel bir şey. Evli misiniz?

ZİYARETÇİ Bir soru daha. Ama sayenizde amacından uzaklaşmış bir duruma dönüşüyor yarışmamız.

KADIN Sorum yarışma dışıydı.

ZİYARETÇİ *(Bıkkın)* Evliyim. Üç tane de yavru... Azrail'im var.

KADIN *(Kınar gibi)* Çocuklarınız yaramaz ve haşarı olabilirler... Ama onlar için Azrail benzetmenizi yadırgadım doğrusu.

ZİYARETÇİ *(Kızar)* Onlar gerçek birer Azrail'dir!.. Beni anlıyor musunuz? Üçü de!.. İkisi erkek, diğeri kız!..

KADIN Ama kızmayın. Demek ki çocuklarınız sizi çok üzüyorlar. Gene de bu sözcükle tanımlamayın onları lütfen. Ne de olsa çocukturlar. Ama gene de sizi üzmelerine üzüldüm doğrusu.

ZİYARETÇİ *(Boğulur gibi)* Karım da bir Azrail'dir!..

KADIN Vah vah vah vah!.. Ama sizi üzdükleri hiç belli olmuyor. Gene de iyi saklıyorsunuz mutsuzluğunuzu.

ZİYARETÇİ *(Homurdanır gibi)* Hiçbir şeyi saklamıyorum!.. Beni hiç üzmezler!.. Mutlu bir yuvamız var!.. İş dönüşü onlara götüreceğim armağanları merakla beklerler!.. Dördü de penceredelerdir!.. Beni çok severler!.. Dört gözle beklerler!..

KADIN Siz iyi misiniz?

ZİYARETÇİ İyi niyetimi daha fazla sömürmeyin lütfen. Daha fazla uzatmadan ilk tahmininizi yapın.

KADIN Düşünerek yanıtlayın diyorsunuz sonra da acele ettiriyorsunuz.

ZİYARETÇİ Ama saatlerce değil. Kısa bir zamanda düşünmelisiniz. Aslında buna da bir sınırlama getirmeliydik. Hatta şimdi bile getirebiliriz. Yarım dakika diyelim olsun bitsin.

KADIN Sağlıklı düşünebilmem için yarım dakika yetmez bana. Bir dakika diyelim daha iyi olur.

ZİYARETÇİ Hatta beş dakika dersek daha da iyi olmaz mı?

KADIN Olmaz olur mu? Çok güzel olur. Sağlıklı düşünebilmem için yeterli olacaktır. İyi bir olanak tanıdınız bana. Teşekkür ederim.

ZİYARETÇİ Niçin?

KADIN Süreyi uzattığınız için.

ZİYARETÇİ Süreyi ne kadar uzattık?

KADIN Beş dakika.

ZİYARETÇİ Siz onu ciddi mi sandınız?

KADIN Ama siz söylemediniz mi?

ZİYARETÇİ Söyledim. Ama anladığınız anlamda değil. Peki, bir dakika olsun.

KADIN Ağzınızdan çıkan sözü yadsıyor musunuz?

ZİYARETÇİ Başka işlerim var. Burada saatlerce sizi bekleyemem. Her görev için bu kadar zaman ayırırsam iş yapmaya gücüm kalmaz. Nasıl bir hız çağında yaşadığımızı görmüyor musunuz? Bazı savaşların üç-beş günde bittiğini bilmiyor musunuz?

KADIN Bazıları da yıllarca sürüyor. Neden örnek olarak kısa sürede bitenleri alıyorsunuz? Savaşlar neden çabucak bitmiyor? Çünkü bazı ülkelerin etkili silahları yok. Benimse kavrama yeteneğim az. Bu nedenle düşünme payımın uzamasını anlayışla karşılamalısınız.

ZİYARETÇİ Düşünme ile silah sözcüklerini nasıl yan yana getirebilirsiniz? Bu iki sözcük taban tabana zıttır...

KADIN Elinizde silah yoksa düşüncelerinizi nasıl hayata geçirebilirsiniz?

ZİYARETÇİ Anlamsız bir tartışmaya dönüştü yarışmamız. Yanıtlayamayacaksanız vazgeçelim.

KADIN Öyleyse ilk tahminimi yapıyorum. Siz bir... pazarlamacısınız.

ZİYARETÇİ Bilemediniz. Pazarlamacı değilim.

KADIN Ama öyle bir izlenim verdiniz bana. Üzüldüm. İnanın üzüldüm.

ZİYARETÇİ Özellikle kadınların ve çocukların üzülmesine dayanamam... Salt bu yüzden zaman zaman görevimi

bile aksatıyorum. Şunca yıllık çalışma yaşamımda iki kez uyarı, bir kez de maaş kesimi cezasını bu zayıf yanım nedeniyle aldım... Lütfen üzülmeyin... Kaldı ki sürekli ipuçlarıyla sizi desteklediğimi yadsıyamazsınız. Pazarlamacı yanıtınızı da duymamış olayım. Öyle bir sözcük kullanmış mıydınız? Anımsamıyorum doğrusu. Lütfen ilk hakkınızı kullanır mısınız?

KADIN *(Düşünür)* Öğretmensiniz siz.

ZİYARETÇİ Nerden çıkarttınız bunu?

KADIN Öğretmenler sürekli geziyor.

ZİYARETÇİ Şu aletle öğretmenliğin ne ilgisi var?

KADIN Evet onu ben de anlayamadım. Ne ilgisi olabilir? Yoksa müzik öğretmeni misiniz?

ZİYARETÇİ Bunun bir enstrüman olmadığını kaç kez söyledim?

KADIN Sanki size öğretmenlik yakışıyor.

ZİYARETÇİ Yakışabilir ama ben öğretmen değilim. Bu kılıfın içinde bir müzik aleti olduğunu da hiç aklınıza getirmeyin. Öbür yanıtınızı bekliyorum.

KADIN *(Saate bakar, düşünerek)* Gezici bir iş. Elindeki kılıfın içinde bir müzik aleti yok. Kesinlikle yok. İşi gereği her yaştan kadın ve erkeği hedefliyor.

ZİYARETÇİ Yaklaşıyorsunuz. Hedef sözcüğü çok doğru. Bunun üzerinde yoğunlaşırsanız şansınız artar.

KADIN Hedef!.. Hedef!.. Hedef!.. Hedef öyle mi?

ZİYARETÇİ Biraz daha ipucu vereyim size. Hedef ne için gereklidir. *(Tanımlar)* Hani daireler olur ya. Ortasında da bir büyük nokta.

KADIN Silah. Silah için gereklidir. Yoksa bu bir silah mı?

ZİYARETÇİ *(Mutlu)* Evet. Bir çeşit silah sayılır. Yooo, aslında bu kılıfın içindeki gerçek bir silahtır. Aferin!.. Bulacaksınız...

KADIN Siz.

ZİYARETÇİ Can almayla ilgili bir iş. Ayrıntılı düşünün lütfen. Dikkat edin!.. Can alma!.. Kim alır? Düşünün!.. Ace-

le etmeyin!.. Son hakkınızı iyi kullanın!...

KADIN Can alma ile ilgili dediğiniz için buldum. Teşekkür ederim.

ZİYARETÇİ *(Mutlu)* Söyleyin!..

KADIN Polissiniz. Polis polis.

ZİYARETÇİ Hoppala!..

KADIN Bildim değil mi?

ZİYARETÇİ Bilemediniz. Oysa ben size belli bir yerde çalışmadığımı söylemiştim. Gezici olarak görev yaptığımı biliyordunuz.

KADIN Ama gezici timler de var...

ZİYARETÇİ Artık bu işi uzatmayalım. Bilemediniz. Ama kazanacak olan gene sizsiniz.

KADIN Bu nasıl olacak açıklar mısınız?

ZİYARETÇİ Daha önce mesleğimi açıklamam gerekmez mi?

KADIN Lütfen bir tahminde bulunabilir miyim?

ZİYARETÇİ Gerek yok. Çünkü iş uzar. Kaldı ki bilemeyeceğiniz konusunda en küçük bir kuşkum kalmadı. Oysa size epeyce yardımcı olmaya çalıştım. Ama o kadar kararlısınız ki. Ancak giysimi gördüğünüzde hemen bilmek zorunda kalacaksınız.

(Ziyaretçi pardösüsünü çıkarıp koltuğun üstüne atar. Geleneksel giysisiyle Kadın'ın karşısındadır.)

KADIN Aaaaaa... Çok kolaymış.

ZİYARETÇİ Söylemiştim size. Evet bir de sizin ağzınızdan duyayım ve kazanmanın keyfini yaşayayım. Haydi!..

KADIN Dalgıçsınız siz.

(Ziyaretçi'nin eli ayağı titremeye başlar.)

KADIN Bunu bilmeyecek ne vardı ki? Çok kolaymış. Bir de ipucu verdiğinizi söylüyorsunuz. Aşkolsun size. *(Tanımlar)* Deniz... Kulaç... Dalmak... Bulmamı sağlayabilirdiniz.

(Ziyaretçi saçını başını yoluyormuş gibi saçma sapan davranışlarda bulunur. Belki amuda kalkar. Belki perende atar. Koşar duvara kafasını vurur. Büyük bir çabayla sakin gö-

rünmeye çalışarak Kadın'ın susmasını işaret eder. Elleri titreyerek kılıfın içinden çıkardığı geleneksel silahını yani tırpanını resimlerde sembolize edildiği şekilde elinde tutar.)

ZİYARETÇİ *(Boğuk bir sesle ve sonsuz bir acıyla)* Ya şimdi?

KADIN Elinde tırpan tutan bir dalgıçsınız siz.

(Ziyaretçi kendisini zorlukla koltuğun üzerine atar. Baygınlık geçirmektedir... Kadın, masanın üzerindeki kolonyayı bir pamuğa damlatarak Ziyaretçi'nin özellikle burnuna, yüzüne, gerdan ve boynuna sürmeye başlar. Bir süre sonra Ziyaretçi gözlerini açar. Şaşkın şaşkın çevresine bakar.)

KADIN Neyiniz var? Yoksa tansiyon mu? Birazcık tuzlu ayran iyi gelirdi. Ama nerden bulmalı?

(Ziyaretçi mimikleriyle daha fazla konuşmamasını biraz da yalvaran bir görünümle anlatmaya çalışır.)

KADIN Sizin için ne yapabilirim?

ZİYARETÇİ *(Büyük bir çabayla)* Susmanız. Susmanız yeter. Lütfen.

KADIN Nöbetçi doktoru çağırabilirim.

ZİYARETÇİ *(Sinirlerine egemen olamayarak Kadın'ın kolunu kavrar)* Susun!.. Susuuun!.. Susmazsanız sustururum!.. Yemin ediyorum sustururum!..

KADIN Bırakın kolumu!.. Acıtıyorsunuz... Lütfen kendinize gelin.

(Ziyaretçi, Kadın'ın kolunu bırakarak yeniden yalvaran bir görünüme bürünür.)

ZİYARETÇİ Özür dilerim. Birden fenalaştım. Ne yaptığımı bilemedim. *(Kalkar ayağa. Oldukça dinçtir.)* Arada bir olur böyle. Korkacak bir şey yok. Unutun lütfen bu olayı. Duyulursa rezil olurum.

KADIN Kimseye söylemem. Bana güvenebilirsiniz.

ZİYARETÇİ Nerdeyse kayınvalideniz gelecektir. Artık konuya girelim. Dinliyor musunuz beni?

KADIN Evet.

ZİYARETÇİ Öyleyse can kulağı ile dinleyin beni. Bakın, duygularınızla değil aklınızla düşüneceksiniz her şeyi.

Şu andan başlayarak duygusallık yok, akılcılık var. Anlaştık mı?

KADIN Ama bana ilkin yitirdiğim halde kazanacağım şeyin ne olduğunu söyler misiniz?

ZİYARETÇİ Söyleyemem. Çünkü sizi etkileyebilmem için açıklamayı sona bırakmam gerekir. Acemi bir politikacı gibi sonunda söylenmesi gereken bir şeyi başında söylersem yenilgim kaçınılmaz olur. Başarısızlık ise bizim mesleğin hiç kaldıramayacağı bir sonuçtur. Artık başlayalım. Tamam mı?

KADIN Tamam.

ZİYARETÇİ Önce eşinize bakın. Bakın bakın.

KADIN Onu unutmuşum yarışma heyecanıyla.

ZİYARETÇİ Ne görüyorsunuz?

KADIN Onu görüyorum.

ZİYARETÇİ Ne yapıyor?

KADIN Hiçbir şey yapmıyor. Yalnızca uyuyor.

ZİYARETÇİ Bir ölü gibi. Öyle değil mi?

KADIN Hayır. Zaman zaman gözlerini açıyor. Beni görüyor. Çevreyi görüyor. Gözlerini kırpıştırıyor... Ve ağlıyor... Durumunun farkında. Ama ben çok üzülüyorum ona bakarken.

ZİYARETÇİ Güzel. Durumu değerlendirmeniz başarılı. Siz ne yapıyorsunuz onun için?

KADIN Ben de ona bakıyorum. Ağladığında ağlamamak için zor tutuyorum kendimi. Bazan dayanamayıp banyoya kaçıyorum. Ya da gözyaşlarını görmemesi için gece lambasını yakıyorum.

ZİYARETÇİ Acı çekiyorsun yani.

KADIN Evet.

ZİYARETÇİ Acı çektiğini anlıyor mu?

KADIN Evet.

ZİYARETÇİ Öyleyse o da acı çekiyor. Karşılıklı acı çekiyorsunuz. Günleriniz, geceleriniz acı çekerek geçiyor.

KADIN Ama ne yapabilirim başka?

ZİYARETÇİ İşte!.. Acı gerçek burda!.. Hiçbir şey yapamazsın onun için acı çekmekten başka.

KADIN Yetmez mi?

ZİYARETÇİ Yeter mi? Kocanızı seviyorsunuz anlaşılan.

KADIN Evet seviyorum. Çok güzel günlerimiz oldu. Unutulmayacak gecelerimiz. Onu nasıl sevmem? O benim her şeyim.

ZİYARETÇİ Biraz önce benimle bir oyuna girdiniz. Onu unuttunuz. Sanki yoktu burda.

KADIN Unutabilir miyim?

ZİYARETÇİ Olanı değil olması gerekeni söylüyorsunuz. Gerçeği saklıyorsunuz. Birbirimizi kandırmayalım lütfen.

KADIN Unuttuğum doğru. Ama ne yapabilirim ki başka? Tam dört gündür başındayım. Gerginim. Ne olacak sorusu kemiriyor beynimi.

ZİYARETÇİ Şöyle ya da böyle fırsatını bulduğunuz an kaçabiliyorsunuz gerçeklerden.

KADIN Sıkıntısı olan insanlara balık tutmayı ya da örgü örmeyi öneriyor doktorlar. Kocam da önerir... önerirdi... Böylesi bir kaçış benimkisi.

ZİYARETÇİ Doğru. Bakın şimdi bir anlam kazanmaya başladı söyleşimiz. Çünkü gerçekleri dile getiriyorsunuz. Bu yaklaşımınızı sürdürün. Rahatlayacaksınız. Dört gündür gitmiyorsunuz işinize.

KADIN Evet.

ZİYARETÇİ Ama artık gitmek zorundasınız. Bu ekonomik krizde kimse kimseyi daha fazla idare edemez... İşinize son verebilirler.

KADIN Doğru.

ZİYARETÇİ İşsiz kalırsanız nasıl geçinirsiniz? Başkaca bir geliriniz var mı?

KADIN Yok. Üstelik son altı aydır yalnızca benim maaşımla geçinmeye çalışıyoruz. Bu arada muayenehane kapandı. Üç-beş parça araç gereci de satmak zorunda kal-

dık.

ZİYARETÇİ Çok kötü.

KADIN Ama ben işsiz kalmayacağım. Bu gece kayınvalidem gelecek. Yanında o kalacak gündüzleri. İşe gidebileceğim.

ZİYARETÇİ Gerçek dünyaya dönüyorsunuz. Seviniyorum buna.

KADIN İş dönüşü buraya geleceğim. Gece ben de kalacağım yanında.

ZİYARETÇİ Çok sevdiğiniz kayınvalidenizle aynı koltukta uyuklayarak, öyle mi?

KADIN Bir süre. Sanıyorum bir ay sonra eve götüreceğiz. Özel yatağı gelmiş olacak o zaman.

ZİYARETÇİ Ve siz kayınvalidenizle birlikte gül gibi geçinip gideceksiniz.

KADIN Evet. Çünkü ortak sevgilimiz o bizim. Birbirimize katlanmak zorundayız. Telefonda konuşup anlaştık.

ZİYARETÇİ Ağlayarak değil mi?

KADIN Evet. Ağlayarak...

ZİYARETÇİ Yani akılcı değil duygusaldınız ikiniz de. Biriniz annesi, diğeriniz karısı. Ama hiç aklınıza gelmedi annesinin yaşlı bir kadın olduğu. Ya yarın yeryüzünü terk ederse annesi? Hiç düşündünüz mü bunu?

KADIN Düşünmedim.

ZİYARETÇİ Düşünün öyleyse. Bir gece iş dönüşü geldiniz ki eve. Annesi. Uçmuş gökyüzüne. Ne yaparsınız ondan sonra?

KADIN Dilerim öyle bir şey olmaz...

ZİYARETÇİ Neden? Yaşlı bir kadın. Gözlerini açtığında ağlayan bir oğul. Umarsız ağlayan üstelik. Bir ana nasıl dayanır böyle bir acıya? Peki o zaman kim bakacak gündüzleri bu adama? Unutmayın, gündüz işe gidiyorsunuz.

KADIN Yıllık izinlerimi kullanırım.

ZİYARETÇİ Bakın gene duygusallaşıyorsunuz. Sonuçta bir

aylık izniniz var. Bu günlerde pek izin kullanmanızı da salık vermediğimi söylemiştim. Ya onbir ay ne olacak?.

KADIN Bilmiyorum.

ZİYARETÇİ Oturduğunuz ev de sizin değil sanırım.

KADIN Ev işini çözdük. Annesi taşradaki evini satıyor. Burdan daha küçük bir daire alacak. Kira sorunumuz olmayacak.

ZİYARETÇİ Bunu beğendim. Ama işsiz kaldığınızda ne yapacaksınız? Ne yiyip ne içeceksiniz? Rejim yaparım gibi saçma bir yanıt vermeyeceğinizi umarım. Çünkü fazla kilo gibi bir sorununuz olmadığı görülüyor. Hatta belki biraz da zayıfladınız şu son altı ayda. Hele hele bu dört günde. Doğru mu?

KADIN Doğru.

ZİYARETÇİ Üstelik ev sahibi olmak, sorunu tümüyle çözmeye yetmiyor ki. Kapıcı, elektrik, su, kalorifer gibi harcama ve ödentiler. Nasıl karşılayacaksınız bütün bunları?

KADIN Kayınvalidemin emekli maaşı var.

ZİYARETÇİ Emeklilerin maaşları konusunda bir fikriniz yok sanırım. Üstelik eşinden kalmış bir maaş. Ufacığın ufacığı. Moralinizi bozmak istemem ama belki elektrik parasını karşılar.

KADIN O kadar da değil. Hepsini karşılar. Benimkiyle de rahatlıkla geçimimizi sağlarız. Ne yiyoruz ki zaten.

ZİYARETÇİ *(Adam'ın gözlerini açtığını görür.)* Açtı gözlerini.

(Kadın, Adam'a bakar. Adam sanki bir şeyler söylemek ister gibidir. Kadın ağlamamaya çalışır, dayanamayıp banyoya kaçar. Adam gözleriyle Ziyaretçi'yi bulur. Minnetle bakar. Sanki "Şükür geldin," der gibidir. Ziyaretçi de gülümser. Dostça gülerler birbirlerine.)

ZİYARETÇİ Beni duyuyorsun değil mi?

(Adam büyük bir sevinçle gözlerini kırpıştırır.)

ZİYARETÇİ Seni götürmeye geldim.

(Adam mutlulukla gülümser.)

ZİYARETÇİ Ama daha zamanı var.

(Adam mutsuzlaşır.)

ZİYARETÇİ Biliyorum benimle gelmek için dayanılmaz bir istek duyduğunu. Senin gibi umutsuz hastaların hemen hepsi benimle gelmek için dünyayı ayağa kaldırıyorlar. Ama neye yarar ki İnsan Hakları Derneği baskı yapıyor... Bu tür gidişlerde anne, eş, baba, kardeş gibi yakınlarının onayının alınmasını istiyorlar. Esaslı bir baskı grubu bunlar. Uymak zorundayız. Bizim ekip ikna yöntemini denemeye karar verdi. Sen ilk deneksin.

(Adam endişelenir.)

ZİYARETÇİ Eşinin ve annenin onay vermesi gerekiyor. Anlıyor musun?

(Adam iyice buruşturur yüzünü, umarsızca.)

ZİYARETÇİ O kadar umutsuz olma. Eşinin onay vermesine az kaldı. Beni asıl düşündüren... Annen... Ama emin ol ikisinin de onayını alacağım.

KADIN *(Gelir)* Aman tanrım dayanamıyorum. Ağlamasını istemiyorum. Çok kötü oluyorum.

ZİYARETÇİ Çözümü var.

KADIN Ağlamamasını kaç kez söyledim.

ZİYARETÇİ Yapamaz. Çünkü durumunu biliyor.

KADIN Pıhtıyı atma olasılığı var. Bunu da biliyor. Ama gene de ağlıyor.

ZİYARETÇİ Pıhtıyı atma olmazlığının ayırdında. Çünkü o da birçok hastasına umut vermişti böylesine. Kendimizi kandırmayalım. Bunun bir tek çözümü var. *(Susar)* Gökyüzüne uçması.

KADIN *(Adam'ın işitmemesi için radyonun sesini yükseltir)* Siz neler söylüyorsunuz?

ZİYARETÇİ Ölmesi gerektiğini söylüyorum. Anlıyor musunuz beni?

KADIN Böyle bir şeyi düşünmek bile istemiyorum.

ZİYARETÇİ Bu hepiniz için en iyisi ve hayırlısı olacaktır.

Birkaç gün sonra, "İyi oldu, kurtuldu," diyeceksiniz. Sorun bitecek.

KADIN O lanet pıhtıyı atabileceği olasılığı bile yeter böyle bir şeyi dilememeye.

ZİYARETÇİ Bu bir dilek değil ki. İstemeniz ve bu düşünceyi söylemeniz sorunun çözümünü getirecektir.

KADIN Nasıl olacak bu iş? Herhalde ben yapmayacağım.

ZİYARETÇİ Hayır hayır... Öylesi bir cinayet olur.

KADIN Öyleyse ne demek istiyorsunuz? Kim olacak, kim yapacak?

ZİYARETÇİ Onu götürecek kişiyi o kadar uzaklarda aramayın...

KADIN Anlayamıyorum sizi.

ZİYARETÇİ Yanınızdayım işte.

(Susma.)

KADIN Siz!.. Siz nasıl bir insansınız? Deli misiniz yoksa? Böylesi bir şeyi nasıl önerebiliyorsunuz?

ZİYARETÇİ Ne insanım ne deliyim...Ben gerçek bir ölüm meleğiyim.

KADIN *(Duymamış gibi)* Üstelik arkadaşısınız...

ZİYARETÇİ Arkadaşı falan da değilim. Sizi korkutmamak için öyle söylemek zorundaydım. Beyaz bir yalan yani. Hani birçok insanın sıkça kullandığı türden. Benim, o beklenen ölüm meleği olduğumu hemen anladınız aslında. Ama anlamazdan geldiniz. Çünkü bilinçaltınız duygusal yönünüzü öne çıkartıp, akılcı düşünmenizi engelliyordu. Bayıldıktan sonra hemen ayılmamı da bunu çözmeme borçluyum. Sanki ömrünüz boyunca hiç görmemiş miydiniz tırpanlı bir çizimi? Hani akılcı yaklaşacağınıza söz vermiştiniz?. Ne oldu? Yoksa sözünüzden cayıyor musunuz? Siz genç bir kadınsınız. Üstelik çok çekici ve güzelsiniz. İşyerinizdeki adam başta olmak üzere birçok erkeğin de ilgi odağısınız.

KADIN Ama ben kocamdan başka hiç kimseyle birlikte olmadım.

ZİYARETÇİ Öyle bir şey söylemedim ki. Ama altı aylık bir kesinti, yaşadığınız coşkuları yineleme gereksinimini doğurmaya başladı sizde. Özellikle bugünlerde. Kendinizi kandırmayın lütfen. Haklısınız da. Kolay değil durumunuz. Hiç olmazsa beyninizde düşlüyorsunuz bir erkekle birlikte olmayı. Mutlu oldukları sanılan beraberliklerde bile bu tür düşünceler ikinci bir birleşmede itici güç olabilir. Buna fantezi diyor seksologlar. Kendinizi suçlamayın. Bunu herkes düşlüyor. Kucaklarında kendi eşleri olsa da, bir başka kadının ya da erkeğin kokusunu, burnunu ağzını, dudaklarını ya da cinsel organını düşleyebiliyorlar. Hiç düşlemediniz mi şimdiye kadar bir başka erkeği? Üstelik bu adamın kucağında, ilişki anında? Söyleyin düşlemediniz mi?

KADIN *(Şaşkın. Adam'ın uyuduğunu sanıp gene de kısık bir sesle)* Sizden korkuyorum. Sanki içimi okuyorsunuz...

ZİYARETÇİ Çok katıldım bu tür seanslara... Bilmez miyim, bilirim... Ama artık kurgulaman da yetmeyecek sana. Suçlama kendini, bu bir gerçek. Çünkü iyice özledin bir erkeğin kokusunu. İşyerindeki erkeğin seninle olmak isteğinden inanılmaz bir mutluluk duymaya bile başladın belki.

KADIN Ama evine çağırdığı halde gitmiyorum gene de.

ZİYARETÇİ Ne zamana kadar gitmeyeceksin? Yoksa özleme dönüşmesini mi bekliyorsun. Ya da sarhoşluğa sığınmayı mı?

(Kadın, Adam'ın yanına gider. Elini tutar. Düşünür.)

KADIN Ne deseniz boş. Sonuç alamazsınız benden. Çekip gidin burdan. Ben kocamı seviyorum. Bir olasılık olsa da, onu bekleyeceğim.

ZİYARETÇİ Ama ben buraya onu götürmeye geldim. Ne pahasına olursa olsun onu götüreceğim.

KADIN Hayır.

ZİYARETÇİ Yoksa beni cezalandırırlar.

KADIN Bu beni ilgilendirmiyor!..

ZİYARETÇİ Ama beni ilgilendiriyor. O zaman başka bir çözüm bulalım. Birlikte arayalım çözümü. Birinci dereceden bir ölüm meleği olma şansımı yitirmek istemiyorum. Beni anlıyor musunuz?

KADIN Sizin zarar görmenizi ben de istemem. Ama ne yapabilirim ki sizin için?

ZİYARETÇİ Sizi götüreyim.

KADIN O ne demek?

ZİYARETÇİ Kolayca yaparım bu işi. Kendi isteğinizle olacak çünkü. Gitmek o denli zor değil inanın. Mutlu olacaksınız giderken.

KADIN Siz saçmaladığınızın farkında mısınız?

ZİYARETÇİ Özveride bulunarak eşinizin yaşamasını sağlayacaksınız. Buna Yüksek kurul kızacaktır ama ufak bir cezayla yırtma şansım olacaktır. Çünkü bu ilk kez olacak meslek yaşamımda. Örnekleri var.

KADIN Hayır hayır!.. Bu çok anlamsız bir özveri olur. *(Adam'ın elini bırakır)* İyileşeceği kesin olmayan bir hasta.

ZİYARETÇİ Siz kendi yaşamınızı daha ölmeden feda etmiyor musunuz bu adam için? Bir tiyatro oyunu bile izleyemeyeceksiniz bu bakım sırasında. Tiyatroya gidemeyen insan zaten ölmüş demektir... Öyleyse bunu fiilen gerçekleştirelim. Böylece beni de kurtarmış olursunuz.

KADIN Boşuna yoruluyorsunuz.

ZİYARETÇİ Önümdeki bütün çözümleri kapatıyorsunuz. Ama durumu kabullenip gideceğimi sanmayın. Uyarıyorum sizi!... *(Tırpanı eline alır)* Beni duyuyor musunuz? Sizi götüreceğim!..

(Kadın odanın içinde kaçmaya çalışır.)

ZİYARETÇİ Özveriniz fiilen doruğa çıkmış olacak böylece!.. *(Tırpanla tarar, Kadın her defasında sıyrılarak kurtulur.)* Oysa ne güzel olurdu ılık bir suyla yıkanmak ve arkadaşınızı içinizde hissetmek. Hem bu özveri kimin için? Kocanız zaten takdir edecek durumda değil. Kaldı

ki biraz önce siz banyodayken kendisini götürmem için gözleriyle yalvardı bana.

(Kovalama sürer. Ama belli ki Ziyaretçi, Kadın'ı ikna etmeye çalışmakta. Çünkü tırpanı etkisiz kullanmaktadır bilinçlice.)

En önemlisi kayınvaliden. Onun takdir etmesini bekliyorsanız en büyük yanılgınız bu olacak!.. Oğluyla baş başa kalacak!.. Anlıyor musun baş başa kalacak ikisi!..

(Kadın, birden durur. Ziyaretçi de.)

KADIN Onlar yaşayacak, ben...

ZİYARETÇİ Evet banyo bile yapamayacaksınız! Üstelik mezarınıza bir demek çiçek bile getirmeyecek kayınvalideniz olacak o kadın!..

KADIN Evet, getirmez.

ZİYARETÇİ Öyleyse?

KADIN Başka bir çözüm yok mu?

ZİYARETÇİ Var mı?

(Kadın düşünür.)

ZİYARETÇİ Düşünecek zaman kalmadı. Kayınvalideni bekle. İzin al ve git. Banyoya gir. Su huzura kavuşturacaktır seni. Sonra derin bir uyku. Kendini suçlama. İyi oldu, kurtuldu diyeceksin sonunda. Bana dua edeceksin.

(Kadın koltuğa oturur. Ziyaretçi tırpanı indirir.)

ZİYARETÇİ İnsan Hakları Derneği de hiçbir halt karıştıramayacak. Üstelik görevlerini yapmanın iç huzuruyla böbürlenecekler. Bense görevimi yapmanın mutluluğuyla üç yavruma armağanlar alarak karımın deyişiyle kırmızı pancurlu yuvamıza döneceğim. Yavrularım ve karım beni pencerelerde bekliyor olacaklar. Herkesi mutlu edeceksin. Kendin dahil herkesi. Bu en iyi çözüm olacak. Sevgili eşin de kurtulacak böylece. Herkes kurtulacak!

(Ziyaretçi susar. Kadın endişeyle düşünürken.)

PERDE

İKİNCİ BÖLÜM

(Ziyaretçi pardösüsünü giyinmiş. Tırpanını kılıfa yerleştirir. Kadın koltuğa oturmuş, düşünmekte. Ama kararsız değil pek. Adam'ın gözleri kapalı. Eylemsiz yatmakta. Radyodan derinden derine enstrümantal bir müzik duyulmakta. Ziyaretçi fermuarını çektiği kılıfı, koltuğun yanına diker.)

ZİYARETÇİ *(Saatine bakar)* Gecikti!..

KADIN Nerdeyse gelmek üzeredir.

ZİYARETÇİ Çok aksadı iş!..

KADIN Ama sizi burda görmemeli. Ben çıktıktan sonra karşılaşmalısınız.

ZİYARETÇİ Hiç düşünmeyin orasını. Her şeyin aramızda kalacağından emin olabilirsiniz.

(Susma. Telefon çalar, Kadın açar.)

KADIN Alo!..

SES Merhaba!..

KADIN Merhaba!..

SES Geldi mi annesi?

KADIN Her an gelebilir.

SES Çabuk gelmesini diliyorum.

ZİYARETÇİ *(Kısık bir sesle)* Kim?

KADIN *(Telefonun ahizesini eliyle kapatarak)* İşyerimdeki arkadaşım.

ZİYARETÇİ Ha şu!.. Rahat konuş. *(Anlamlı güler)* Fırsatı değerlendirmelisiniz.

SES Sıkılıyor musunuz?

KADIN Biraz.

SES Çabucak gelirse çok iyi olur.

KADIN Evet.

SES Kötü hissediyorsunuz kendinizi değil mi?

KADIN Hem de çok.

SES Sıcak bir banyo rahatlatacaktır sizi.

KADIN Umuyorum.

SES Biraz önce ben yaptım. Rahatladım. Bir kadeh içki de iyi geldi. Bütün yorgunluğum bitti. Vivaldi dinliyorum. Önerim geçerli.

KADIN Unutmadım.

SES Gelecek misiniz?

(Kadın yanıt vermez. Ziyaretçi daha fazla dayanamaz, işaretle olumlu yanıt vermesini belirtir Kadın'a...)

SES Soruma yanıt vermediniz...

KADIN Evet.

SES Çok sevindirdiniz beni.

KADIN *(Sesi titreyerek)* Konuşuruz bunları.

SES Doğru, konuşuruz. Bol zamanımız olacak nasılsa.

KADIN Ama her şey gelmesine bağlı.

SES Bir an önce gelmeli. Ne yapmalı?

KADIN Bekleyeceğiz gelmesini.

SES Çok oyalanmazsınız sanırım.

(Kadın ve Ses var yalnızca. Diğerlerini unutmuş Kadın. Koridordan ayak sesleri duyulur. Ziyaretçi, Anne'nin geldiğini anlar. Telaşlanarak işaretle anlatmaya çalışır Anne'nin gelmekte olduğunu.)

SES Şimdi küveti doldurmaya başlayacağım. Şampuanın kapağını bile açacağım ki zaman yitirmeden huzura kavuşasın.

(Ziyaretçi, Kadın'ı sarsmasına rağmen sonuç alamaz ve kılıfını alarak perdenin arkasına saklanır.)

SES Sutyeninin kopçasını da açmalısın şimdiden. Biliyorsun oldukça zordur açmak.

KADIN Benimki kolay.

(Anne girer içeriye. Bir elinde bir nota sehpası ve küçük bir valiz, diğerinde bir baston. Kadın, Anne'yi görür.)

KADIN *(Telefonu kapatır)* Hoş geldiniz.

ANNE *(Ellerindekileri bırakıp oğlunun başucuna gelir sessizce)* Ah! Bu halde mi görecektim seni?

(Ağlamamak için zor tutmaktadır kendini. Oğlunun elini tutar, okşar gibi.)

KADIN Uyanacak.

ANNE *(Delici gözlerle bakar Kadın'a)* O benim oğlum!..

(Aynı duyarlılıkla döner oğluna. Adam uyanır, Anne'yi görür. Yavaş yavaş buruşur yüzü. Ağlamamak için mücadele etmektedir kendisiyle.)

KADIN *(Kısık sesle)* Ağlamayın. Doktorlar uyardı. Banyoya geçin.

(Anne zarar verebileceği endişesiyle, banyoya geçer.)

KADIN *(Arkasından)* Doya doya ağla orda!.. Geldiğinde akacak yaş kalmamalı gözlerinde!..

(Banyodan, daha çok açılan musluğun hırıltılı sesini andıran, bir gürültü duyulur.)

ZİYARETÇİ *(Perdeyi aralayarak kafasını uzatır.)* Ya vazgeçerse? *(Kadın'a yanına gelmesi için işaret eder. Kadın yaklaşır yanına.)* Banyo yapmak gevşetir, ilişki rahatlatır, uyku dinlendirir!.. Sabah kalktığında yeniden doğmuş gibi olursun!.. Deri gerilir ve güzelleşir!.. Cilt dirilir!.. Ne güzel, ne yüce, ne anlamlıdır arka arkaya yapılacak bu üç eylem. Şanslısınız. Yarın sabah yeniden dirileceksiniz. Bana sırtınızı dönün.

(Ziyaretçi, kendisine sırtını dönen Kadın'ın gömleğinin altına ellerini sokarak sutyen kopçasını açar zorlanmadan. Diğer erkeklerin hoyratlığıyla değil, ustaca, özenle ve hiç takılmadan. Tıpkı tereyağından kıl çeker gibi.) Hazırsın işte.

KADIN *(Sanki büyülenmiş gibi)* Teşekkür ederim.

(Tapınır gibi öper Ziyaretçi'nin elini.)

ZİYARETÇİ Hiç oyalanmaya gelmez. Bu coşkuyu bitirmemelisin. Bir erkeği bekletmekten daha korkunç bir acı keşfedilmedi henüz. Ateşini kendi kendine söndürürse, senin ateşin de sönmez hemencecik. Beklemek kadınlar için de acıların en büyüğüdür. Çünkü yanardağ havasız kalıp sönmeyi özlüyor. Lavların çevreyi kahretmesini önlemelisin.

KADIN Ne yapabilirim?

ZİYARETÇİ Çabuk çıkmasını sağlayın içerden. Şu sese bak.

Bu kadar ağlamak bir anaya bile fazla. Nasılsa birazdan yeniden güç bulup ağlamayı sürdürecektir. Haydi, durma!..

KADIN *(Banyoya yaklaşıp kapıyı tıklatır)* Gelin artık.

ANNE Doya doya ağlayamayacak mıyım?

KADIN Biraz konuşalım. Nasıl geçti yolculuk?

ANNE Neye bindim, neyle geldim farkında mıyım?

KADIN Çok yorgunum. Günlerdir uykusuzum. Aslında bununla ilgili her şeyi konuştuk telefonda.

ANNE Bu dediğin kim?

KADIN Oğlun.

ANNE Benim oğlum, ya senin neyin?

KADIN Benim de kocam. Ama kocam dersem iş uzar.

ANNE Uzasın.

KADIN Çok yorgun olduğumu söylemiştim.

ANNE Bundan zevk duyduğumu biliyorsun. Senin de hoşlandığını sanıyordum. Neden yanıltıyorsun beni?

KADIN Yanıltmıyorum. Yanıltmam da. Ama ne çare yarın işe gitmem gerekiyor. Daha banyo yapacağım. Yoksa senin maaşınla geçinmek zorunda kalabiliriz.

ANNE Kalmayalım.

KADIN Öyleyse çabuk bitirelim konuşmamızı.

ANNE Anladığım kadarıyla eskisi kadar zevk almıyorsun tartışmaktan. Yorgunluk falan vız gelirdi sana. Bunu kabul et artık.

KADIN Anlatamıyorum galiba. Tam altı aydır ben bakıyorum oğluna.

ANNE Eğer beni kovmaktan beter edip evden uzaklaşmamı sağlamasaydın, bu kadar yorulmazdın.

(Ziyaretçi perdenin arkasından kafasını çıkararak çabuk olmasını işaret eder Kadın'a.)

KADIN Eski defterleri açmayalım. Bundan zararlı çıkan ben olmam.

(Ziyaretçi kolundaki saati ısrarla Kadın'a göstermektedir.)

ANNE Ben mi olurum? Seni herkes biliyor.

KADIN Sizi hiç kimse bilmiyor. Çünkü siz bir meleksiniz...

ANNE Bana melek diyemezsin.

(Adam bile gayrete gelmiştir. Nerdeyse kavgayı durdurmak için ayağa kalkacaktır.)

ZİYARETÇİ Biraz daha didişirlerse, pıhtıyı atacak. En önemlisi telefondaki sesin sesi kesilecek, rahatlayıp derin uykulara dalacak...

KADIN Peki, dediğin olsun. Sen bir melek değilsin. Şeytansın.

ANNE Yeter artık!..

KADIN Yetmez!.. Melek diyorum alınıyorsunuz, şeytan diyorum kızıyorsunuz. Ne diyeceğimi şaşırtıyorsunuz!..

ANNE Melekmiş!.. Ne kastettiğini anlamıyor muyum sanki?

KADIN İyi gelişme. Sağ olun beni yormuyorsunuz...

ZİYARETÇİ *(Kafasını çıkarıp bağırır)* Sadede gelin be!..

(Çekilir.)

KADIN Yarın gece kaldığımız yerden devam ederiz.

ANNE O zaman sadede gelelim.

KADIN Konuştuğumuz gibi olacak. Gündüz işe gideceğim. İş dönüşü buraya uğrayıp eve geçeceğim. Sanıyorum burda koyun koyuna yatmamızı siz de istemezsiniz.

ANNE İstemem. Zaten önümüzdeki hafta evim satılmış olacak. Hafta başında parası gelecek.

KADIN Satın alınacak ev bulundu. İki odası var. Ortada kocaman bir salon. Odalardan biri kesinlikle benim.

ANNE Çok uygun olur. Ayak altında dolaşmamış olursun... Benim odama da kimse giremez. Oğlum salonda yatar.

KADIN Sizin maaşınızı elektrik, su, telefon, kalorifer, ödenti gibi ıvır zıvırlara harcarız. Benimkiyle de giyim, kuşam, zevk sefa. Gül gibi geçinip gideriz.

ANNE Anlaşamadığımız bir sorun kaldı mı?

KADIN Şimdilik kalmadı. Ama yeni sorunların çıkmasın-

da gerekeni yapacağınızdan eminim.

ANNE Yardımını eksik etmeyeceğini umarım. Bu işte yenisin ama epey deneyim kazandın. Konuşmadığımız bir şey kalmadı. Gidebilirsin.

KADIN *(Pardösüsünü giyer. Çantasını omuzuna atar.)*

ANNE Ha az kalsın unutuyordum. Gelen giden oldu mu?

KADIN Arkadaşları. Bir de benim iş arkadaşlarım. Fazladan sizin hımbıl dayınız...

ANNE Senin suratsız dayın gelmedi mi?

KADIN Evet geldi yakışıklı dayım. Ha bir de sizin o meymenetsiz geldi. Adını bile anımsayamıyorum... Dedikoducu lanet bir herif vardı ya. Her neyse işte o geldi.

(Ziyaretçi, Kadın'a biraz da sinirlenerek saatini gösterir.)

KADIN Gidiyorum.

ANNE Git!..

(Anne çıkar. Anne deminki canavar görünümünden, müşfik, anlayışlı ve sevecen bir görünüme dönüşür. Çünkü oğluna bakmaktadır.)

ANNE Oğlum!.. Yavruuum!.. *(Sırtını döner)* Bu haldeyse eğer hep onun yüzünden. Allah o da beter olsun!..

(Oğluna döner. Yeniden sevecendir. Oğlu da öyle. Birbirlerine aşkla bakarlar. Adam ağlamamak için zor tutmaktadır kendini. Anne kocaman bir havluyu valizinden çıkararak banyoya geçer yeniden. Ziyaretçi çıkar perdenin arkasından. Ziyaretçi kapıyı açıp dışarıya çıkar. Anne biraz sonra elinde havluyla gelir. Son gözyaşlarını da havluyla silip, havluyu bükerek sıkar. Gözyaşları akar. Havluyu kurıuması için uygun bir yere serer.)

ANNE Baş başa kaldık sonunda... O pıhtıyı atıp iyileşeceksin. Belki bir yıl sonra, belki bir ay...Kim bilir belki biraz sonra. Neden olmasın? Yeter ki inan. Çünkü senin yanında ben varım. Annen...Hep olacağım. Senin için yaşayacağım. Şimdi, yeniden başlayacağız her şeye. Sanki şimdi attın ilk çığlığı. Hâlâ kulaklarımda sesin. Yıkayıp kundaklamışlar uzatmışlar kollarıma. Ne güzel bir bebektin

sen. Her şeye yeniden başlıyoruz. Konuşacağız bile.

(Anne valizinden büyükçe bir karton çıkarır. Kartonun üzerinde Alfabe'nin bütün harfleri sıralıdır. Kartonu, hem izleyicilerin, hem de adamın göreceği şekilde nota sehpasına yerleştirir)

Görüyor musun? Bana bir şey söylemek istediğinde kırpıştıracaksın göz kapaklarını. O zaman bu harflerin üzerinden sırayla yürüteceğim parmağımı. İşte tıpkı böyle. Hangi harfi seçiyorsan onaylayacaksın gözlerinle. Her harften sonra yeniden döneceğim başa. Ta ki söyleyeceğin şey tamamlanıncaya kadar.

(Adam, anladım anlamında kapatır göz kapaklarını. Fazladan bir de kırpıştırmaya başlar kirpiklerini.)

Bir şey söylemek istiyorsun. Bak anladım hemen. Haydi.

(Kartondaki harflerin üzerinden sırayla geçmeye başlar parmağı ile. Oğlunun onayından sonra yeniden başa dönmektedir) S...e...n...i. Seni s...e...v...i...y...o...r...u...m. Seni seviyorum. Evet. A...n...n...e. Anne.

(Anne kartonu bırakıp oğluna sarılır. Bir süre öylece kalırlar. Anne oğlunu bırakıp biraz uzaklaşır.) Bir şey için söz vermeni istiyorum. Hiç ağlamak yok. Hiç ama hiç!

(Adam evet anlamında kirpiklerini kırpıştırır)

ZİYARETÇİ *(Kapıyı dışardan tıklatır)* Kimse yok mu?

ANNE Kimsiniz?

ZİYARETÇİ *(Kapıyı açarak girer.)* İyi geceler.

ANNE İyi geceler evladım.

ZİYARETÇİ Arkadaşıyım oğlunuzun.

ANNE Sizi tanıyamadım.

ZİYARETÇİ Yıllar değiştiriyor insanları. Kucağınızda çok şeker yedirtmiştiniz bana.

ANNE Hatırlayamadım! *(Gene de kuşkuludur)* Dönün bakayım.

ZİYARETÇİ Olayı duyunca şok oldum. Gecenin bir vaktidir deyip gelmemezlik etmedim. Nasıl oldu? Neler oldu da bu hale geldi?

ANNE Rüşvet verdiniz içeriye girmek için.

ZİYARETÇİ *(Şaşırmış gibi yapar)* Nerden bildiniz? Yoksa siz de verdiniz mi?

ANNE Evet ben de verdim. Üstelik oğlumun içerde yattığını söylememe karşın gene de aldılar. Anlatın...

ZİYARETÇİ Benden birkaç yaş küçüktür oğlunuz. Onu çok severdim. İyi oynardı ayaktopunu. Doktor olmayı seçti. Ona kimlerin kızını alacaktınız, ama gitti bir çulsuza düştü. Onların mutsuzluğu babasını yani kocanızı çok üzdü. Eşiniz öldüğünde kaç yaşındaydı?

ANNE Yetmiş... Gençleri cebinden çıkarırdı. Ne kalp, ne kanser ne de böbrek yetmezliği vardı. İbadet etmezdi. Hacca gitmemişti ama gizli bir dindardı. İnsanlara acırdı. Özellikle kadınlara. Erkekleri bizim kadar çok ölen bir başka ülke yoktur derdi. Sonra eklerdi: "Geride kalan bu sahipsiz kadınlara kol kanat germek gerek."

ZİYARETÇİ Doğrusu pek anlayamadım.

ANNE Üç kadına daha bakardı benim dışımda. Yedirir içirir, doyurur beslerdi onları. Çok erken gitti, çok. Yangın merdiveninden düşecek adam mıydı o? Boşluğu basamak sanmış zavallıcık. Son zamanlarda gözü iyi seçmiyordu.

ZİYARETÇİ Yangın mı çıkmıştı evinizde?

ANNE Baktığı kadınlardan birinin evindeydi. Kaçmak isterken... *(Kuşkulu)* Kılıfın içindeki. Nedir o öyle?.

ZİYARETÇİ O bir kemandır. Bildiğimiz keman.

ANNE Sizin ne işiniz olabilir ki kemanla?

ANNE Ben bir. bir müzisyenim... Bir keman virtüozuyum.

ANNE Çok güzel. Sanatçıları severim. Duyarlı insanlardır. Bu yeteneğinizden dolayı sizi de çok sevdim. Küçük bir konser verir misiniz lütfen?

ZİYARETÇİ Ne zaman?

ANNE Şimdi!..

ZİYARETÇİ Nerde?

ANNE Burda!..

ZİYARETÇİ Burda mı?

ANNE Hastane odalarında keman çalamaz mısınız yoksa?

ZİYARETÇİ Çalamam.

ANNE Neden?

ZİYARETÇİ Şurda bir çocukluk arkadaşım umarsız yatarken, böyle bir gösteri yakışık alır mı? Yadırgadım doğrusu.

ANNE Yadırganacak bir şey yok. Siz de bilirsiniz, müzik ruhun gıdasıdır.

ZİYARETÇİ O deyim sağlıklı insanlar içindir. Oğlunuz zaten duyarlı. Keman sesi daha duyarlı kılacaktır onu ve ağlayacaktır. Ağlamasını ister misiniz?

ANNE Söz konusu olan oğlumun üzülmemesi ise, her türlü özveriyi yaparım. Kemanınızı çalmayın.

ZİYARETÇİ Anlayışınız için teşekkür ederim.

ANNE Ama kemanı gördüğünde de ağlayacağını söyleyemezsiniz bana.

ZİYARETÇİ Anlamadım.

ANNE Anlamayacak bir şey yok!.. O kılıfı açın ve keman olduğunu ileri sürdüğünüz nesneyi bana gösterin!..

ZİYARETÇİ Bunun içindeki. Bir kemandır...

ANNE O zaman göstermemeniz için bir neden yok ortada.

ZİYARETÇİ Bana güvenmiyorsunuz. Üzüldüm.

ANNE Gösterin!..

ZİYARETÇİ Benim bir yalancı olduğumu ima ediyorsunuz. Ben yalancı değilim.

ANNE Kanıtlayın!..

ZİYARETÇİ Bana yalancı diyen sizsiniz. Eğer yalancıysam bunu sizin kanıtlamanız gerekir.

ANNE Kolay. Verin onu bana.

ZİYARETÇİ Neden verecekmişim?

ANNE İçinden keman çıkarsa yalancı olmadığınız anlaşılır.

ZİYARETÇİ Çekin elinizi!.. Bana ait bir şeye dokunamazsınız!..

(Ziyaretçi ile Anne arasında inanılmaz bir çekişme başlar.

Anne'nin almak istediği kılıfa Ziyaretçi sıkı sıkıya sarılmış, bırakmamaktadır. Adam sanki Anne'ye engel olmak ister gibi kaşını gözünü oynatmaktadır... Ziyaretçi mücadeleyi kazanarak kadının elinden kılıfı kurtarır.)

ZİYARETÇİ Yalancı olduğumu kanıtlayamadınız. Gördüğünüz gibi ben yalancı değilim.

ANNE Çekip gidin. Yoksa sizin yalancı olduğunuzu kanıtlamaktan hiçbir zaman vazgeçmeyeceğim.

ZİYARETÇİ Gene de kutlarım sizi.

ANNE Benim oğlumun arkadaşı olamazsınız. Sizi tanımıyorum. Gidin.

ZİYARETÇİ Oğlunuzu ne hale getirdiğinizi görüyor musunuz? Korkarım bir daha denemeye kalkışırsanız büyük fenalık etmiş olursunuz ona. Bir anasınız ama bu davranışınızla oğlunuzun Azrail'i olma yolundasınız. Her ne kadar herkes birbirinin Azrail'i olsa bile gene de işi asıl sahibine bırakmak gerekir.

(Anne, oğlunun yanına gider. Saçlarını sevecenlikle okşar.)

ANNE Korkma!.. Bu can bu bedende durdukça kimse sana dokunamayacaktır.

ZİYARETÇİ Ona dokunmak isteyen kimse yok ki. Bu anlamsız bir paranoya.

ANNE Yok mu?

ZİYARETÇİ Yok.

ANNE Var!..

ZİYARETÇİ Kim?

ANNE Sen!..

ZİYARETÇİ *(Şaşırmış gibi yapar)* Ben mi?

ANNE Evet sen!.. Hiç sevmedim seni. Tuhaf bir insansın.

ZİYARETÇİ Başka biriyle karıştırıyorsunuz beni.

ANNE Bunamadım henüz.

ZİYARETÇİ Ben size bunak mı dedim? Nerden çıkartıyorsunuz bunu?

ANNE Beklediğim gibi davranıyorsun, kimliğini saklıyorsun.

ZİYARETÇİ Ben bir müzisyenim. Bundan da onur duyuyorum.

ANNE Söyleyemediğin mesleğinle onur duymaman üzücü.

ZİYARETÇİ Müzisyen olduğumu söyledim...

ANNE Mesleğin iyisi kötüsü olmaz. Yağmur çömlekçiler için kötüdür ama çiftçiler için iyidir. İş iştir. Söyle kimsin sen? Ne iş yapıyorsun?

ZİYARETÇİ *(Direnmekten vazgeçer)* Zor bir meslek. Gecesi gündüzü yok. Düzgün bir aile yaşamımız yok. Oysa bir pazar günü çoluğumu çocuğumu yanıma alıp kırlara açılmak isterim. Gerçi tek başıma çıkıyorum kırlara, dağlara. Denizlere açılıyorum, gökyüzünde uçuyorum. Ama hep iş gereği. Başlangıçta biraz yadırgamadım dersem yalan olur. Ama giderek alıştım. Çünkü kutsal, erişilmez bir mesleğim var. Siz bilir misiniz silahı çekecek tetiği yönlendirmenin zevkini? Ya da bilir misiniz bir uçak motorunun istediğiniz an bozulmasındaki coşkulu bekleyişi? Bir bombanın fünyesini çekecek el oldunuz mu hiç? Kralların, cumhurbaşkanlarının, başbakanların önünüzde secde ettiklerini, titrediklerini hiç görebildiniz mi? Ya da kral buyruğuyla kılıçla kafa kopartacak bir cellat oldunuz mu?... *(Şehvetle)* Mesleğimi çok seviyorum...

ANNE Anladım. Sen Azrail'sin... Babanı da tanıyorum... Şimdi hatırladım seni... Baban da başarılı bir Azrail'di. Ne yapıyor bugünlerde?

ZİYARETÇİ *(Düşünür bir süre.)* Emekliye ayrıldı. Ruhsal durumu bozuldu, akıl hastanelerinde yattı bir süre. Rehabilitasyon olarak anılarını yazması önerildi. Şimdi anılarını yazıyor, her şeye üzülüp ağlıyor ve torunlarıyla oyalanıyor. Pişmanlık dilekçesi vermeye bile kalkıştı. Kurul'dan bazı arkadaşları engellediler.

ANNE Keşke verseydi. İç huzuruna kavuşurdu belki. Çok can yaktı çok.

ZİYARETÇİ Ama bana sorarsanız anılarını yazmak için geçmişle hesaplaşmak iyi bir tedavi yöntemi değil. Tek

tesellimiz kitabın çok satacak olması. Şimdiden İngilizce, Fransızca ve Almancaya çevrilmesi kesinleşti. Bugünlerde Ruslarla, Japonlar da ilgilenmeye başladılar. Japonların önerisi ilginç. Anıları küçücük bir mikrofilme alıp milyonlarca dağıtmak istiyorlar. Ucuz üretim bunu sağlarmış. Ama Amerikalılar albenili, renkli ve kolay okunacak bir kitabın, resimlerle süslenmesi halinde, çocuklara bile ulaşabileceğini söylüyor. Ancak bizim hedefimiz kitabın Çinceye çevrilmesi. Çünkü orası ayrı bir dünya. İnsan sayısı ise nerdeyse toplam dünya nüfusunun yarısı.

ANNE Kitabın adını ne koyacak?

ZİYARETÇİ "Bir Azrail'in Anıları"...

ANNE Güzel. Çok satar. Örneğin ben alırım hemen.

ZİYARETÇİ Almayın. İmzalatır getiririm bir adet. Ama şu Çinceye çevrilmesi işi uzuyor ya, epey üzülüyoruz ailecek. Parti bürokrasisini aşmak için bilmem kaçıncı plan dönemini beklememiz gerekiyormuş.

ANNE Sanıyorum onlar da özelleştirme modasına kapıldılar bugünlerde.

ZİYARETÇİ Tek umudumuz bu zaten. Bu furyada bizim anılar kitabına da bir yer bulurlarsa ne âlâ. Satış korkunç olur. Soyumuz sopumuz yaşar.

ANNE Sevindim. Kendisini şimdiden kutladığımı söyle ona.

ZİYARETÇİ Ya özelleştirme işi yatarsa? Baksanıza sağlık, eğitim ve kültür alanlarında yapılan özelleştirmeler dünyanın başına yeni dertler açacak gibi görünüyor. Dengeler bozuluyor. Karışıklıklar çıkıyor. Irkçılık aldı başını gidiyor. Savaşlar çıkıyor.

ANNE Tek neden özelleştirme mi?

ZİYARETÇİ Kuşkusuz değil. Ama hızlandırdı kargaşayı. Korkarım bu gidişle Çin'deki düşümüz yatacak... Çok acı çekiyor insanlar. Sıkça gidiyorum bu ülkelere ve üzülüyorum.

ANNE Onların derdi seni mi gerdi? Bırak bozma moralini.

Çözüm bulacaklardır.

ZİYARETÇİ Çok konuştum galiba. Dilim damağım kurudu. Dolaptan içecek bir şey alabilir miyim?

ANNE Varsa al.

(Ziyaretçi buzdolabına gider, bir soda açar.)

ZİYARETÇİ Siz de alır mıydınız?

ANNE Teşekkür ederim.

ZİYARETÇİ *(Sodayı şişeden içerek)* Madem ki kimliğim de çıktı ortaya, öyleyse sözü fazla uzatmanın gereği yok.

ANNE Ne söyleyeceğini az çok tahmin edebiliyorum ama gene de konuş.

ZİYARETÇİ Bana bu görev verildi. Ancak sizin onayınızı almak zorundayım.

ANNE Eskiden böyle bir onay almazdınız? Vız gelirdi her şey size...

ZİYARETÇİ Eski çamlar bardak oldu. Demokratikleşme, insan hakları derken bir alay sorun çıktı karşımıza. Onay istiyorum sizden.

ANNE Allahtan çıkmış... Böyle bir onayı verebileceğimi nasıl düşünebiliyorsun?

ZİYARETÇİ Ama haklı nedenler var ortada.

ANNE Sizin için haklı nedenler olabilir. Bu ise beni ilgilendirmez.

ZİYARETÇİ Sizin açınızdan da haklı nedenler var.

ANNE Neymiş bu haklı nedenler?

ZİYARETÇİ O kadar çok ki. Hangisini söyleyeyim?.

ANNE Hepsini söyle. Görelim bakalım bu haklı nedenler neymiş?

ZİYARETÇİ Lütfen söyler misiniz oğlunuzun kurtulma umudu var mı?

ANNE Küçücük bir pıhtı. Atarsa kalkar yürür. Bu haklı bir neden değil mi?

ZİYARETÇİ Küçücük bir pıhtı diye küçümsemenize şaştım doğrusu. Küçümsediğiniz pıhtı onun bu hale gelmesine neden oldu.

ANNE Atarsa, o neden kalkar ortadan.

ZİYARETÇİ Ne zaman atacak?

ANNE Bilmiyorum, ama atacak.

ZİYARETÇİ Bir ay, bir yıl, beş yıl. Ne zaman?

ANNE Onu bilemem. Ama ne zaman olursa olsun atacak.

ZİYARETÇİ Beklerim diyorsunuz yani.

ANNE Bundan kuşkun mu var? Neden yadırgıyorsun? Emekli bir kadınım. Hiçbir işim yok. Oğlumdan başka beni yaşama bağlayan hiçbir gerekçe kalmadı. Evim satılmak üzere. Burda da bir ev alacağım hemen. Çocuğumun yanından ayrılmayacağım.

ZİYARETÇİ Ev almanız sorunu çözüyor mu?

ANNE Büyük çapta çözüyor.

ZİYARETÇİ Aldığınız emekli aylığı dairenin yan giderlerini bile karşılamaya yetmez.

ANNE Gelinin maaşı da var.

ZİYARETÇİ Ona güvenmemenizi öneririm. Genç bir kadın çünkü.

ANNE Ona hiçbir zaman güvenmedim ki bundan sonrası için güveneyim. Benim rahmetli ilerisi için iyi olur deyip bir arsa almıştı. Denize cepheli, tam binbeşyüz metrekare bir yer. Satışa çıkarırım. Yüklüce bir para edecektir nasılsa. O parayı faize veririm. İkimizin aldığı parayı en az on kez katlar ayda. Kimsenin parasına da gereksinimim kalmaz.

ZİYARETÇİ Ama bugün için faizin yüksek oluşu yanıltmasın sizi. Yarın düşebilir faizler. Hazıra ise dağlar dayanmaz. Onu da bırakın... Bir dakika bile dışarıya çıkamazsınız. Nasıl bırakacaksınız bu çocuğu? Elektrik parasını yatırmanın bile ne kadar zaman alacağını bilmiyor gibi konuşuyorsunuz. En az bir yarım gün. Yarım gün de telefona say. Ya su?

ANNE Bu işler için birinin eline beş on kuruş verdi mi çözümlenir. Ne demişler parayı veren düdüğü çalar!..

ZİYARETCİ Ya verdiğiniz parayı alıp kaçarsa?

ANNE Kim?

ZİYARETÇİ Elektrik parasını verdiğiniz kişi.

ANNE Güvenilir birini bulurum. Örneğin alacağım dairenin kapıcısı.

ZİYARETÇİ Bakıyorum kapıcılara çok güveniyorsunuz.

ANNE Kapıcılığı kapmak için ne kadar hava parası verildiğini bilmiyorsun sanırım. Büyük yatırımdır kapıcılık.

ZİYARETÇİ Her şeyi düşünmüşsünüz.

ANNE Nasıl düşünmem? Bu benim oğlum.

ZİYARETÇİ Terbiye ölçülerini aşacağım ama kaç yaşındasınız?

ANNE Atmış.

ZİYARETÇİ Ya yirmi yıl sürerse pıhtıyı atması?

ANNE Seksen yaşında olurum.

ZİYARETÇİ O kadar yaşayabileceğinizden nasıl emin olabiliyorsunuz?

ANNE Madem ki bir umut var ayağa kalkması için, yaşarım o zaman.

ZİYARETÇİ Bu kadar emin olmamalısınız.

ANNE *(Bastonu eline alır)* Neden?

ZİYARETÇİ Asıl siz yanıtlayın, nasıl olacak bu iş?

ANNE Sabahları bir salatalık yiyorum. Bir bardak da limonlu su içiyorum. Öğleyin bir kibrit kutusu büyüklüğünde peynir... Bir elma. Bir küçük yoğurt. İkindileyin bir tabak çoban salata. Ama kesinlikle yağ yok. Geceleyin gene mevsimlik bir meyve. Bir bardak da süt. Korku filmi seyretmem. Dolmuşa, otobüse binmem. Sigara kullanmam... Kuyruklarda beklemem... Üç beyazı kesinlikle yemem. Üç beyaz dediğimde neden şaşırdınız böyle? Sizin işinizi kolaylaştıran un, şeker ve tuzdur üç beyaz. Sıkça da yürürüm. Bir engel kalıyor mu uzun yaşamamın önünde?.

ZİYARETÇİ Anlaşılıyor ki hazırlamışsınız kendinizi böyle bir özveriye.

ANNE Özveri sözcüğünü yanlış kullanıyorsun. Özveri

kendinden vermektir. Oysa ben bir anayım... Özveri değil, görevdir yaptığım.

ZİYARETÇİ Ya ben ne olacağım? Bana acımıyor musunuz? Beni de bir anne doğurmadı mı?

ANNE Bunun ne ilgisi var şimdi?

ZİYARETÇİ Görevimi yapamayacağım!.. Çünkü onay vermiyorsunuz!..

ANNE Sözü uzatmanın gereği yok. Gidebilirsin artık.

ZİYARETÇİ Gideyim ha. Terfi edemem o zaman... Siz bir anasınız. Çocuklarınızın hepsinin durumu ilgilendirmeli sizi.

ANNE Onun için burdayım işte.

ZİYARETÇİ Ana olmak kolay mı? Ana olmak başka bir şey. Boşuna mı demişler "ağlarsa anam ağlar, gerisi yalan ağlar." Dünyanın tüm çocuklarını kollarınızın arasına almayı başardığınızda gerçek bir ana olabilirsiniz ancak. Ana doğurup ortaya atan değil, besleyip büyüten ve kollayıp yaşatandır... Herkes ana olabilir mi?

ANNE Ancak benim söyleyebileceğim laflar ediyorsun.

ZİYARETÇİ Sözümü bitirmeme izin verin lütfen. Ben de sizin yavrunuz sayılırım. Size anneciğim dememek için zor tutuyorum kendimi. Anne! Anne!.. Anneciğim!..

ANNE Sululuk yapma!..

ZİYARETÇİ Özür dilerim. Benim söylemek istediğim başka şey. Belki de anlamak istemiyorsunuz beni.

ANNE Sen terfii edeceksin diye çocuğumu gözden çıkarmamı isteyemezsin benden. Çek git burdan. Pılını pırtını topla ve git. Anlamıyor musun, git artık!..

ZİYARETÇİ O zaman izin verin onun yerine sizi götüreyim.

ANNE Olacak şey mi dediğin?

ZİYARETÇİ Hani oğlunuz için her şeyi yapardınız? Demek ki canınızı esirgeyebiliyorsunuz.

ANNE Ben gidersem karısıyla baş başa kalır. Karısına da güvenmiyorum doğrusu. Bırakıp gittiğinde kim baka-

caktır bu yavruya? En iyisi sen git!..

ZİYARETÇİ *(Sinirlenir)* İkna edemediğime göre zor kullanırım!.. Uyarıyorum sizi!.. Zor kullanacağım!..

ANNE *(Bastonu bir kılıç gibi kaldırır)* Denemeni salık vermem!..

ZİYARETÇİ *(Tırpanı çıkarır)* Beni kızdırıyorsunuz!.. Bir büyüğüme el kaldırmak zorunda kalacağım için üzgünüm. Bağışla beni Tanrım!..

(Birbirlerinin çevresinde dönmekte, açıklarını yakalamaya çalışmaktadırlar. Adam oldukça endişelidir. Ziyaretçi tırpanını savurur, Anne ustaca karşılayıp savuşturur.

Ziyaretçi yeniden saldırır, Anne savuşturur.)

ANNE Gördüğün gibi, savunmanın bütün hünerlerini biliyorum. Boşuna çaba seninkisi. Yenilmeden git, yiğitlik sende kalsın.

ZİYARETÇİ Bugüne kadar hiç yenilmedim. Üstelik dövüş yalnızca savunma değildir.

ANNE Erkekliğin onda dokuzu kaçmaktır. Sana kaç da demiyorum. Vedalaş ve git!..

(Ziyaretçi büyük bir hırsla yeniden saldırır, Anne ustalıkla savuşturur.)

ZİYARETÇİ Ben yalnızca saldırmayı ve sonuç almayı biliyorum. Bu ise savunma gibi gereksiz bir zaman yitirmeyi engeller. Benim kadar deneyimli olamazsın. Vazgeç bu işten. Yol yakınken vazgeç.

(Ziyaretçi büyük bir güçle, bildiği bütün numaraları göstererek, tırpanı büyük bir hızla bir elinden öbür eline geçirmeye başlar... Saldırır yeniden.

Anne bir boğa güreşçisi gibi hafif yana çekilerek elindeki bastonun yardımıyla Ziyaretçi'yi gelmekte olduğu yöne doğru yollar. Ziyaretçi karşı duvara çarpıp bocalar. Anne, Ziyaretçi'nin arkasına şimşek gibi yanaşır, giysisinin boğazından tutarak yüzükoyun yatırır yere. Eline basarak tırpanı bırakmasını sağlar, ayağıyla tırpanı uzaklaştırır.)

ANNE Uyarmıştım seni.

ZİYARETÇİ Ne yapacaksın bana?

ANNE Ne yapmamı istersin?

ZİYARETÇİ Şerefli bir ölümü seçerim.

ANNE Ölüm ölümdür. Yok olmaktır... Yok etmek ise bir anaya yakışmayandır. Kararımı değiştirmeden kalk ve git!

(Tırpanı eline alır. Ziyaretçi büyük bir eziklik içinde kalkar.)

ANNE Babana selamlarımı söyle. Kitabı için şimdiden kutluyorum. Eğer imzalar da gönderirse büyük bir zevkle okuyacağım. Dilerim ve umarım çok satsın...

(Telefon çalar. Anne elindeki tırpanı bırakmadan ahizeyi kaldırır.)

ANNE Alo.

KADIN *(Heyecanlı bir sesle)* Benim...

ANNE Hayrola? Bir şey mi oldu? Gitmedin mi eve?

KADIN Gittim... Ama geri döndüm. Sizden özür dilemek için.

ANNE Nerden arıyorsun?

KADIN Hastane girişinden...Evet... Kocama birlikte bakacağız. Pıhtıyı atana kadar.

ANNE Anlaşıldı, sen de beni bağışla. Hadi git ve dinlen.

(Telefonu kapatır)

ANNE *(Ziyaretçi'ye)* Neden oyalanıyorsun hâlâ?

ZİYARETÇİ Aletimi vermeyecek misiniz?

ANNE Hayır!.. Çık ve git.

ZİYARETÇİ İlerde bir gün karşılaşacağımızı umarım. Görevde kalabilirsem eğer. Son kez bir şey söyleyebilir miyim?

ANNE Söyle.

ZİYARETÇİ Şu anda ne söylesem boş. Yaşayıp göreceksiniz... Ne derler, yaşayan görürmüş. Şunu hiç unutmayın. İnsan eti ağırdır!..

ANNE Ama evlat eti hafiftir!..

ZİYARETÇİ Bu ne sevgi? Bu ne direnç tanrım? Bu yaklaşım belki de cennetin yeryüzünde kurulmasını sağlayacaktır... Kim bilir?

(Ziyaretçi kapıyı açar gider...)

ANNE Bu işi bitirdik. Ama ya dışardaki Azrailler ne olacak? *(Adam göz kapaklarını kırpıştırır.)*

ANNE *(Kartona yaklaşır.)* Söyle yavrum. Evet. B...a...n...a m...a...s...a...l a...n...l...a...t...ı...r m...ı...s...ı...n? Bana masal anlatır mısın? Yesinler bunun tatlı dillerini! Sana anlatmayıp da kimlere anlatacağım? Hep anlatacağım.

(Radyoyu açar, oğlunun yanındaki koltuğa oturur. Kadın da girer içeriye, kocasının yanına oturur. Elini tutar, okşar. Sessizce dinler)

ANNE Bir varmış, bir yokmuş. Evvel zaman içinde... Kalbur saman içinde... Ben anamın beşiğini tıngırır mıngır sallar iken... Develer tellaaaal, pireler berber iken. Ülkelerin çoğunda... Zalimler hüküm sürerken... Kendisini Azrail sananlar dolaşırmış ortalıkta. Gök... Ekini... Biçer... Gibi... Devrilmiş... Cansız... Genç... Bedenleri... Görmemek... İçin... Televizyonlarını... Kapatırmış... İnsanlar... Gazetelere bakamaz, dergileri okuyamaz olmuşlar... İlkin analar fark etmiş durumu. Önce tek tek. Sonra hep birlikte, yanlarına erkeklerini de alarak sokaklara çıkmaya başlamışlar...

(Artık Anne'nin sesi duyulmaz olmuştur. Anne masalını sessizce anlatırken...)

SON

Birinci yazım: 19 Temmuz 1994
İkinci yazım: 3 Ocak 1996
Üçüncü yazım: 26 Ocak 1996
İstanbul

Eşim Aygül'e...

TUNCER CÜCENOĞLU

MATRUŞKA

Bir Aşk Komedisi

(Kara Güldürü)

İki Bölüm

KİŞİLER:

KADIN: 30 yaşlarında. Çekici... Hırçın...
ERKEK: 45 yaşlarında. Saçları kırlaşmış. Yakışıklı. Düzeyli bir senaryo yazarı...

ZAMAN : Günümüz.
YER : İstanbul.

ÇEVRE DÜZENİ:

Sahnenin ortasında küçük bir masa. Üzerinde bir kül tablası.. İki yanda birer sandalye..
Uygun bir yerde müzik seti...
Yerde minderler..
Sahnenin iki yanında birer telefon..

Bu oyun, Ankara Devlet Tiyatrosu'nda (Yeni Sahne'de) ilk kez 9 Mayıs 2000 tarihinde aşağıdaki kadro tarafından sahnelenmiştir:

Rejisör	Ege Aydan
Dekor-Giysi	Ali Göktaş
Işık	Ali Ertekin
Erkek	Mehmet Ege
Kadın	Miraç Eronat
Sahne Amiri	Cevat Kaya
Kondüvit	Mesut Cemil Karul
Süflöz	Necla Kinal
Işık Kumanda	Yılmaz Ertekin

BİRİNCİ BÖLÜM

(Sessizlik.

Önce Kadın , sonra Erkek girerler içeriye... İkisi de sarhoş... Kadın sanki bir kavgaya hazırlanmaktadır. Erkek içeriye geçer.. Kadın bir sigara yakar. Sabırsız. Erkek elinde bir tepsi içine yerleştirdiği iki kadeh içki ve bir kuruyemiş kasesiyle gelir. Getirdiklerini masanın üzerine düzenli bir şekilde yerleştirir. Bardaklara içki koyar, sandalyelerden birine oturur, bardağını kaldırır.)

ERKEK *(Yumuşak)* Merhaba.

KADIN *(Hırçın)* Ne yüzle?

ERKEK Ne oldu?

KADIN Daha ne olsun?

ERKEK Oysa ne güzel başlamıştı gecemiz. Yemek yiyor, denizi seyrediyorduk. Sonra birden değiştin. Daha doğrusu tuvalete gidip geldikten sonra. Kalkalım dedin. Seni üzen nedir?

KADIN Bilmiyor musun?

ERKEK Bilmem gereken nedir?

KADIN Dün karın annesinin hastalığı nedeniyle kent dışına çıkmıştı...

ERKEK Evet... Gitti...

KADIN Bir gün önceden haber verdin bu durumu... Bundan yararlanarak gece senin evine gidebileceğimizi söyledin.... Ancak son anda telefonla arayıp kızının geleceğini duyurdun... Ve kızın dün gece geldi...

ERKEK Yoksa kızımla buluşmak zorunda olduğum için mi kızdın bana? Oysa bunu anlayışla karşılayacağını söylemiyor muydun? Başından beri böyle anlaşmamış mıydık seninle?

KADIN Saçmalıyorsun!

ERKEK Saçmalıyor muyum? Kızımı hiçbir zaman kıskanmayacağını söylememiş miydin?

KADIN Kızını hiçbir zaman kıskanmadım ben!

ERKEK Öyleyse?

KADIN Kızın gelmedi dün gece... Oysa sen, geleceğini söyleyip atlattın beni... Bu gerçeği tuvalet bahanesiyle yanından ayrıldığımda öğrendim! Kayınbiraderinin karısına telefon ettim! Sanki kızının arkadaşıymışım gibi...

ERKEK *(Çaresiz)* Evet gelemedi... Yarın gelecek... Ne var bunda?

KADIN Neden gerek gördün bu yalana?

ERKEK Sana gelemezdim, çünkü param yoktu...

KADIN Gene yalan söylüyorsun!.. Çünkü yanında başka bir kadın vardı!.. İçerden tabak çanak sesleri geliyordu!.. Kızı masayı topluyor olmalı diye düşündüm safça. Beni aptal yerine koydun!.. Kadın içerde şuh kahkahalar atıyordu!..

ERKEK Televizyon izliyordum ve bir kadın masayı topluyordu. Ama senin düşündüğün gibi değil, televizyondaki kadındı o... Bütün kadınlar yapmaz mı bunu?

KADIN Şuh kahkahalar atarak öyle mi?

ERKEK Sevgilisi soyunmuş yatakta bekliyordu. Bir an evvel gelmesini istiyordu. Kadın ne yapsın?

KADIN Kim bilir ne kepazeliklerle çağırıyordun kadını!.. Kuşkusuz aceleyle tabağı çanağı kıracak kadar!..

ERKEK Bir dakika. O kadının televizyondaki kadın olduğunu...

KADIN Ben de yuttum!.. Bütün foyan çıktı ortaya!.. İtiraf et artık!.. İtiraf et!..

ERKEK Olacak iş mi bu? Sen bir çocuksun.

KADIN Gece yatağa girdiğimde düşünmeye başladım. Uyuyamıyordum. Sabahın üçünde fırladım yataktan!.. Şuh kahkahanın kızına ait olmadığını fark etmiştim. Seni yeniden aradım!.. Telefonun yanıt vermiyordu. Kim bilir ne derin uykulara dalmıştın o orospunun kollarında!.. Çıldırıyordum... Pencereden dışarıya baktım! Bir taksi bile yoktu ortalarda!.. Evini basabilirdim!.. Kadını

ve seni vahşice katledebilirdim!.. Hapishanelere düşebilirdim!..

ERKEK İyi ki yoktu.

KADIN Ne yoktu?

ERKEK Taksi. Bu ne çılgın düşünceler böyle? Yerli bir bayan Othello'yla karşı karşıyayız sanki. Olacak şey mi şu düşündüklerin? Tipik balık burcu özellikleri seninki. Acaba gerçek Othello da balık burcu'ndan mıydı? Araştırmaya değer doğrusu.

(Erkek yavaşça yanaşır Kadın 'a. Saçlarını okşamak için uzatır elini. Kadın hızla çeker başını.)

KADIN O pis ellerini çek üzerimden!.. Başka bir kadına sarılmış bir el istemiyorum artık!.. İğrenç!.. İğrenç bir herifsin sen!..

ERKEK Sus artık.

KADIN Susmayacağım!.. Adi herif!..

ERKEK Sus dedim. Bağırma.

KADIN Bağıracağım!..

ERKEK Başkasının evindeyiz. Duyacaklar.

KADIN Duysunlar!.. *(Bağırmaya çalışır.)*

ERKEK *(Kadın'ın ağzını kapatmaya çalışarak)* Rezil olacağız.

KADIN Herkes duysun istiyorum!..

ERKEK *(Engellemeye çalışarak)* Ya polise haber verirlerse? Yarın sabah boy boy fotoğraflarımızın yayımlanmasını mı istiyorsun gazetelerde? Ünlü senaristle genç sevgilisi basıldı. Boy boy fotoğraflarımız. Altlarında da, "Evli senaristle sevgilisi yüzlerini saklamaya çalışıyorlar," yazısı. Ya bir de paparazzi'lerin eline düşersek?

(Erkek bağırmaya çalışan Kadın 'a bir tokat atar.)

KADIN *(Şaşırır)* Vurdun bana!.. Vurdun!..

(Şaşkınlığı geçer, bir tokat da o atar.)

ERKEK *(Yerden bir minder kaparak kendisini savunmaya çalışır.)*

KADIN *(Yerden bir minder de o kapar. Vururken.)* Demek böyle istiyorsun? Demek!..

(Yorulurlar ikisi de. Dururlar. Erkek elindeki minderi yere bırakır. Kadın da. Otururlar.)

ERKEK Olacak iş mi bu? Ne noktaya geldi ilişkimiz?

KADIN Yedi ayda bu duruma geldik. Ama senin yüzünden!.. Yalanların!.. İkiyüzlülüklerin!..

ERKEK İkiyüzlü olan yalnızca ben miyim? Senin hiç mi suçun yok.

KADIN Yok!.. Hiç yok!.. Başından bu yana dürüst davrandım sana!..

ERKEK Öyle mi? Hesaplaşalım öyleyse. Var mısın?...

KADIN Varım!..

ERKEK Oysa ne güzel başlamıştı her şey...

(Bir tiyatro fuayesi. Kadın ayakta, bir elinde sigara diğer elinde bir çay bardağı. Erkek girer. Çevresine bakar. Hemen görür Kadın 'ı.)

ERKEK İyi ki gelmişim bu tiyatroya. Her işte bir hayır vardır. Belki de. Aman ne güzel olur. Ayakta durmayı seçiyor. Böylesinin daha iyi olacağını düşünüyor. yanılmıyor da. Otursaydı bacaklarını görme şansım olmayacaktı. Bacakları çok güzel. Sütun gibi.

(Kadın, Erkek'i görür. Erkek gözlerini hızla kaçırır Kadın'dan.)

KADIN Kim bu? Tanıdık bir yüz. Hemen de kaçırdı gözlerini. Belki de öylesine baktı.

(Kadın , Erkek'le ilgilenmiyormuş gibi yaparak göz ucuyla onu denetler.)

ERKEK *(Yeniden bakar Kadın'a)* İlgilenmiyormuş gibi yapıyor. Ama ilgilendi. Ona çaktırmadan bakıyor gibi bir izlenim vermem daha doğru olacak. Gerçekten hoş bir kadın. Benden biraz genç. Birazı yok, bir hayli genç. Ama bu yaştaki kadınlar benim yaşımdaki erkeklerden esirgemezler ilgilerini. Ne de olsa Freud diye bir fani geçmiş bu dünyadan. Bu espriyi unutmayıp satmalıyım bir yerlerde.

KADIN Nerden tanıyorum bu adamı?. Bir gazetede fotoğ-

rafını mı gördüm yoksa? Belki de bir televizyon programında. Ama kesinlikle gördüm bir yerlerde. Altıncı hissim yanıltmaz beni. Yoksa yanılıyor muyum? Aman tanrım kesinlikle tanıyorum bu adamı.

ERKEK Cinsel bir beğeniyle baktığımı hissettirmemeliyim ona. Kadınlar sevmez öyle bakışları. Biraz safça görünmeliyim. Belki de yalnızca beğenen bir erkek görüntüsüne bürünmeliyim.

KADIN Çok hoş bir adam. Gerçekten de çok hoş. Boyu da pek kısa sayılmaz. En azından benden uzun. Bir av gibi bakmıyor bana.

ERKEK Bir av gibi bakmamalıyım ona. Aman dikkat.

KADIN Saçları da boyalı değil üstelik. Tam yaşının erkeği.

ERKEK Tanışmalıyım...

(Şiddetli bir gong sesi duyulur. Ama alışılmış bir gong sesi...)

ERKEK *(Kadın'a)* Ne tuhaf bir ses değil mi?

KADIN *(Sevimli bir görünümle)* Tuhaf olan ne?

ERKEK Gong sesi. Korkmadım dersem yalan olur. Yoksa siz korkmadınız mı?

KADIN Pek sayılmaz. Şey.

ERKEK Yanlış anlamazsanız.

KADIN Buyrun.

ERKEK Sizinle daha önce karşılaşmış mıydık bir yerlerde?

KADIN Aynı şeyi ben de düşündüm. Sanki daha önce.

ERKEK Bende de aynı duygu. Ama buna şaşırmadım pek. Sanıyorum aramızda bir akım var.

KADIN Kendimi bir an trafo gibi hissettim. Elektrikten hoşlanmam. Elektriğin keşfinden sonra bütünüyle bitti romantizm. Örneğin mum ışığı.

ERKEK Öyleyse geri alıyorum sözlerimi. Rahatsız olmanızı istemem çünkü.

KADIN Zararı yok.

(Bakmazmış gibi görünmeye çalışarak izliyorlar birbirlerini. Göz göze geldiklerinde gülümseyerek önlerine bakıyorlar.)

ERKEK Susmamalıyım.

KADIN Konuşmanın kesilmesi iyi olmadı.

ERKEK Akılcı bir gerekçe bulmalıyım yeniden konuşmak için.

KADIN Konuşmak istediğini biliyorum. Ama konuşmuyor. Belki de benim konuşmamı bekliyor.

(Gong sesi ikinci kez duyulur.)

ERKEK Bu kez korkmadım.

KADIN Ne de olsa alışıyor insan.

ERKEK Sizi nerde gördüğümü düşünüyorum hâlâ.

KADIN Ben de.

ERKEK Oyun güldürüymüş galiba.

KADIN Öyle yazıyor. Yoksa sevmez misiniz güldürüleri?.

ERKEK Yoo ayırım yapmam. Hepsini izlemek zorundayım çünkü.

KADIN Eleştirmez misiniz?

ERKEK Tanrı korusun!.. Öyle bir izlenim mi veriyorum?

KADIN Evet. Yazıp çizen birine benziyorsunuz daha çok.

ERKEK Ben.

KADIN Lütfen izin verin ben tahmin edeyim. Yazar mısınız?

ERKEK Sinemayı sever misiniz?

KADIN En çok sevdiğim iki şey sinema ve tiyatrodur.

(Erkek büyük bir sevinçle çantasını açar. Bir kitap çıkarır, uzatır... Kadın alır...)

KADIN *(Kapağı okur)* Şafaktan Umut Kesilmez.

ERKEK İzlediniz mi bu filmi?

KADIN İzlemez olur muyum? Geçtiğimiz dönemin altı ödüllü filmi. Karşı tarafta bir sinemada izlemiştim.

ERKEK İyi bir izleyicisiniz sanırım. Ta karşılara film izlemeye gidiyorsunuz.

KADIN Hayır orda oturuyorum ben. Anlayamadığım bu filmle ilişkiniz nedir?

ERKEK Arkasını çevirir misiniz kitabın?

KADIN *(Çevirir, bakar)* Aaa bu sizsiniz. Senaristsiniz siz. Hep de beğendiğim filmlerin senaristisiniz. Ölülerimizi

Gömeceğiz. Güneş Hep Doğacak. Birleşen Eller. Bunu görmedim. Aşk filmi mi?

ERKEK *(Derin derin iç geçirir)* İşçi sınıfının dayanışmasına örnek olsun diye yazmıştım. Çekildi ama gösterime giremedi. Çünkü yasakladılar.

KADIN Sosyal içerikliydi demek ki.

ERKEK Böyle bir nitelemeyi sevmiyorum.

KADIN Elbet bir gün görürüz.

ERKEK Göremezsiniz çünkü yakmışlar. Kopyalarını bile yok etmişler. İşçi sınıfına ellerinizi birleştirin demek bile suç. İzin verirseniz kitabımı imzalamak istiyorum size.

KADIN Yo yo, kitapçıdan almak isterim.

ERKEK Kitapçılarda bulamazsınız kitaplarımı.

KADIN Ah ne güzel. Çok satan kitapların yazarı olmak büyük mutluluk olmalı.

ERKEK Öyle bir mutluluğu tatma şansım olmadı hiç. Öbür film yasaklanınca yayıncı korkup tüm kitaplarımı çekmiş piyasadan.

KADIN Kaç kitabınız vardı?

ERKEK *(Epey düşünür)* Üç.

KADIN Ayıp etmiş yayıncınız.

ERKEK Korkutmuşlar adamı. Tehdit etmişler.

KADIN Korkmaması gerekirdi. Bir yayıncı korkmamalı.

ERKEK Ben de öyle söyledim ona. Bu korku sana yakışmıyor dedim. Korku ile bir yere varılır mı?

KADIN Varılmaz. En aykırı düşünceler bile kitap olarak yayımlanmasaydı, insanlık gelir miydi bu yüzyıla? Aşabilir miydik Ortaçağı?

ERKEK Ben de aynen sizin dediklerinizi söyledim ona. Ama yayıncı bizim gibi düşünmüyor. Bunları satmayı sürdürürse, bütün kitaplarını sattığında bile ödeyemeyeceği büyük bir ceza gelebileceğinden söz etti ve kendi eliyle topladı kitaplarımı. Belki de haklıydı. Adınızı söyler misiniz?

KADIN *(Çantasından bir kart çıkartıp uzatır.)* Buyrun.

ERKEK *(Alır)* Teşekkür ederim.

(Erkek özene bezene bir şeyler yazar. İmzalar. Uzatır.)

KADIN *(Alır, duygulanmış gibi okur)* Tanışmaktan mutluluk duyduğum, bizi tanıştıran, birbirimize yaklaştıran gong sesine teşekkür ederek. Sevgiyle. *(Duygulanmış gibi yapar.)* Çok. Çok teşekkür ederim.

ERKEK Rica ederim. Dilerim öbür kitaplarımı da imzalama şansını verirsiniz bana. Kartınız?

KADIN Geri mi veriyorsunuz yoksa? Kalsın sizde.

ERKEK *(Kendisi de bir kart çıkarır.)* Benimkini de siz buyrun.

KADIN *(Alır)* Teşekkür ederim. *(Okur)* Siz Kar Plastik'te mi çalışıyorsunuz?

ERKEK Geçimimi başka bir işten sağlamam yazdıklarım açısından özgür kılıyor beni. İstediklerimi yazıyorum. Kimse bana istemediğim bir şey yazdıramaz. Bu benim kazancım. İstediğim şeyleri yazıyorum ama onlar da yasaklanıyor. Bu da benim çelişkim.

KADIN Çileniz desek daha doğru olmaz mı? Bu da bütün yazarlara yakışandır. Size hüzün yakışıyor.

ERKEK Teşekkür ederim. *(Elinde tuttuğu karta bakar)* Burda yalnızca işyeri telefonlarınız var.

KADIN *(Duymazlıktan gelir)* İsterseniz geçelim içeriye.

ERKEK İyi olur. Buyrun.

(Güya salona geçerler.)

ERKEK Yer numaranızı görebilir miyim? *(Kadın'ın uzattığı yer fişini alır. Kendi yerine de bakar.)* Aaaa, bu ne rastlantı? Yan yana izleyeceğiz oyunu.

KADIN Gerçekten mi?

ERKEK Evet. Bakın.

KADIN Tıpkı. Türk filmlerindeki gibi.

ERKEK Evet tıpkı. Ama güzel bir rastlantı.

KADIN Öyle.

(Önce Kadın sonra Erkek otururlar. Susma...)

ERKEK Sizinle epey yol aldık.

KADIN Anlamadım. Ne yolu?

ERKEK Yani. Dostluk açısından diyorum. Epey yol aldık.

KADIN Evet. Evet.

(Susma...)

ERKEK Aman tanrım. Ne hoş bir kadın. Bu ne büyük şans. Nerdeyse kucak kucağayız. Kumrular gibi.

KADIN Gereksiz konuşmalardan uzak durmalıyım. Geveze olduğumu sanmasın?.

(Kadın ayakkabısının tekini çıkartır, diğer ayağıyla. Erkek görür. Bir acayip olur.)

ERKEK Ayak parmaklarının beni azdırdığını bilmiyor. Aman Tanrım parmakları müthiş.

KADIN *(Erkek'in ayağına baktığını görür)* Çok büyük bir kabalık yaptım. Onun yanında ayakkabımı çıkartmamalıydım. Nasıl yaparım böyle bir şey? Üstelik ilk kez tanıştığım bir erkeğin yanında? *(Erkek'e)* Özür dilerim. Yürürken acıtıyordu ayağım.

ERKEK Yo yo hiç rahatsız olmadım. Tam tersine. Neden rahatsız olacakmışım ki? Yeni ayakkabılar hep sıkar ayakları.

KADIN Yeni olduğunu nerden anladınız?

ERKEK Belli. Her şeyiyle belli yeni oldukları. Lütfen rahatsız olmayın. Öbürünü de çıkartın lütfen. Benim yanımda hep çıkartabilirsiniz ayakkabılarınızı.

KADIN Teşekkür ederim.

(Üçüncü kez duyulur gong sesi. Bu kez boğukça, oldukça da uzaktan. Işıklar kararır. Yeniden aydınlanır ortalık. Erkek ve Kadın alkışlamaya başlarlar.)

ERKEK Nasıl buldunuz oyunu?

KADIN Çok sevdim. Ya siz?

ERKEK Ben de beğendim diyebilirim. Ne de olsa bir emek var ortada. Bal yapmayan arıları bile kutlamak gerek.

KADIN Ama alkışladınız.

ERKEK İlk sırada oturuyorduk. Oyuncular alkışlamamız için ısrarla bize bakıyorlardı. *(Birkaç adım atarlar.)*

ERKEK Sizi evinize bırakabilir miyim?

KADIN Çok uzaklarda evim.

ERKEK Zararı yok. Arabam var.

KADIN İskeleye bırakırsanız sevinirim. Bitti mi?

ERKEK Biten ne?

KADIN Tanışmamız?

ERKEK Bitti...

KADIN İlk tanışmamızda bile anlamalıydım senin nasıl bir adam olduğunu. Her şeyi gizleyerek başladın işe ama gözlerim kör, kulaklarım sağır olmuştu sanki. Görmek istediğim gibi görüyordum her şeyi. Oysa hem yalan söylüyor hem de gizliyordun birçok şeyi. Örneğin evli olduğunu söylemedin henüz. Bir kızın olduğunu duyurmadın.

ERKEK Tanıştığımız ilk anda sana evliyim bir de kızım var dememi mi bekliyordun? Üstelik beğendiğim bir kadına böyle bir yaklaşım ne kadar yakışık alırdı? Evli değilim de demedim. *(İzleyicilere)* Dedim mi söyleyin? Ama sen benim evli olduğumu en geç eve gittiğinde öğrendin.

KADIN Nerden öğreneceğim? Müneccim miyim ben?

ERKEK Bak sen de yalan söylüyorsun. Sana kitap imzalamadım mı?

KADIN Kitapla ne ilişkisi var?

ERKEK Kitabın arkasındaki yaşamöyküm okumadın mı?

KADIN Birkaç film adını defalarca yineleyerek doldurduğun bir yaşam öyküsü. Tanıştığımızda türlü şaklabanlıklarla beni avlamakta çok hünerli davrandın doğrusu. Yok gong sesiymiş, yok bal yapmayan arılar da kutlanmalıymış. Şaşırtıp altüst ettin beni.

ERKEK *(Kitabın arkasını gösterir)* Oku şurayı. Sesli oku da herkes duysun.

KADIN Evli. Bir kız çocuğu var. E ne olacak?

ERKEK Başka nasıl söyleyebilirdim? Yeni tanıştığım, üstelik beğendiğim bir kadına medeni durumum hakkında bilgi vererek yolları tıkamam doğru olur muydu? Hayır hayır hiçbir kadına yapamam böyle bir kabalık. Kadın

erkek ilişkisi incelik ister. Pat diye her şey söylenmez.

KADIN Gene sen haklısın değil mi?

ERKEK Kuşkusuz haklıyım. Her şeyin bir yeri var. Her yiğidin bir yoğurt yiyişi. Buluşma aşamasına bile gelmeden böyle bir şeyi söylememi nasıl beklersin benden? Hem her şeyi konuşursak ilerde konuşacak neyimiz kalır? Seni zor duruma sokup buluşmamıza engeller koymamı kimse beklemesin benden. Ben ince bir adamım ve incelikle duyurdum bunu sana. Hiç sanmıyorum ama gözünden kaçmışsa suç benim mi?

KADIN Gözümden kaçmasaydı gene değişen bir şey olmayacaktı. En çok evlenip boşanmalar sanatçılar arasında olmuyor mu?

ERKEK Sanatçılara bu kadar yüklenme. Bir kısım sanatçılar evlilik ile sevgililik kurumunu yerli yerine koyamamış olabilirler. Her şeyin yeri başkadır diyemeyebilirler. Ben bu dengeyi kurmuş ender bir sanatçı olamaz mıyım? Anlatabildim mi canım?

KADIN Bana canım deme.

ERKEK Peki canım, demem. İlk tanışmayla ilgili söyleyeceğin başka bir şey var mı?

KADIN Tiyatroya gelişindeki nedeni meslek ve iş aşkıyla yapılan bir eylem zorunluluğuymuş gibi göstermendeki gizli amacın, yazarlığını duyurmanın ön hazırlığı değil miydi? Yok yok bir şey açıklamaya çalışma. Biraz düşün haklı olduğumu anlayacaksın. Düşünmene bile gerek yok aslında. Bu oyuna gelmenin gerçek nedeninin karının o gün temizlik yapmasından, dolayısıyla ayak altında dolaşmanı istememesinden kaynaklandığını daha sonra açıklamadın mı bana? Yedi aylık beraberliğimizde senden öğrendiğim en olumlu şey, o güne kadar yalnızca kendine ait olduğunu sandığın insan çözümlemesini benim de öğrenmemdir. Beni açıklarken hünerlisin. Ama kendini gizlerken beceriksizsin.

ERKEK Ev telefonunu vermemekte gösterdiğin hüner de

yadsınamaz doğrusu.

KADIN Daha on dakikası bile dolmamış ne idüğü belirsiz bir tanışmanın, ev telefonumu vermemi gerektireceğini mi sanıyorsun?

ERKEK Ne idüğü belirsiz bir kişi miyim ben?

KADIN O zaman için öyleydin. Ama şimdi ne idüğü belirli bir kişisin.

ERKEK *(Bozulur)* Anladığım kadarıyla bu oyundan hoşlanmadın pek. Daha fazla uzatmayalım istersen.

KADIN Tam tersine. Çok hoşlandım bu işten. Sürdürelim.

ERKEK Nerde kalmıştık?

KADIN İskeleye bırakırsanız sevinirim, demiştim.

ERKEK Hayır, öncesi var. Sana davetiye veren oyuncuyu kutlamak için kulise girmiştin.

KADIN O bölümü oynamanın ne gereği var? Zaman yitiriyoruz.

ERKEK Yo yo. Oynayalım.

KADIN Ben kulise girip kutlamak istiyorum oyuncuları. Siz de gelir misiniz benimle?

ERKEK Teşekkür ederim. Ben beklemeyi seçiyorum. Zaten yeterince alkışladım. Anlatabiliyor muyum?

KADIN Anlıyorum. *(Kulise girer gibi yapar.)*

ERKEK Çabucak çıktın içerden. Nerdeyse bir kurtarıcı gibi boynuma atlayacaktın. Sana davetiye veren oyuncu koşarak gelmiş bir iki kadeh içki içmeyi ve oyunla ilgili görüşlerini almayı öneriyordu sana. Güya reddettin onu.

KADIN Kibarca reddettin dersen daha doğru olur. Onunla asla görüşemezdim.

ERKEK Beni tanıdığın için değil mi? *(Güvenli)* Beni beğendiğini hemen anlamıştım.

KADIN Hayır yalnızca ondan değildi. Adamın saçları boyalıydı. Ve boynunda at nalı gibi bir madalyon sallanıyordu. Doğal olmayan hiçbir şeyi sevemem ben.

ERKEK Ama gene de bir açık kapı bıraktın ve başka bir zaman demeyi de ihmal etmedin.

KADIN Saçlarını boyama ve madalyonu da çıkart derdim o zaman. Ama senin böyle bir öneri getirmeni beklemedim dersem yalan olur...

ERKEK Gözümün önünde birini reddetmiştin. Önerilerime hayır denmesinden hoşlandığımı söyleyemezsin bana.

KADIN Saçların boyalı değildi ve madalyon da sallandırmamıştın boynuna.

ERKEK Ama o nedeni bilemezdim ben. Somut bir olay yaşamıştım. Bir adamın önerisini geri çevirmiştin.

KADIN Yalancı. İlk buluşmamızda başka türlü açıklamıştın bunu.

ERKEK Nasıl?

KADIN O zaman görecek herkes. Sen gerçekten de.

ERKEK *(Pişkin)* Ama ben dün yediğim yemeği unutuyorum. Unutkanlığımı bile yalancılığıma bir kanıt olarak göstermen üzüyor beni.

KADIN Bırak, açıklamaya çalıştıkça batıyorsun. Sonra arabanla iskeleye geldik. Çok teşekkür ederim.

ERKEK Asıl ben teşekkür ederim. Düş gibi bir tanışma. Sana güle güle demeyi istemezdim ama.

KADIN Söyleyin lütfen.

ERKEK Büyüyü bozmayalım. Evinize bırakabilirdim.

KADIN Ama biz çok uzaklarda oturuyoruz. Siz nerde oturuyorsunuz?

ERKEK Bu yakada.

KADIN Yo yo. Yorulmanızı istemem.

ERKEK Ama başka bir zaman mutlaka.

KADIN Umarım.

ERKEK Bunu gerçekleştirmek bizim elimizde. Çocuk değiliz ikimiz de. *(Çaktırmadan saatine bakar.)*

KADIN Kuşkusuz. *(Sinirlenir)* Saatine bakmıştın!.. Ama ben bunun vapuru kaçırmamam için kibarca bir uyarı olduğunu sanmıştım! İzninizle vapuru kaçırmayayım.

ERKEK Rica ederim. *(Elini uzatır. Kadın'ın uzattığı elini iki elinin arasına alır)* En kısa sürede görüşelim olur mu?

KADIN Olur.

(Kadın istemeden de olsa uzaklaşır. Arkasına döner el sallar. Erkek de saat taktığı kolunu kaldırarak el sallar. Bir yandan saatine bakarken diğer yandan hüzünlü bir görüntüyle boynunu bükmüştür.)

ERKEK Vapura bindin. Bir ağaç gibi yapayalnız kalmıştım tel· başıma. Vapurdan bakıyordun bana. Gene el salladın. Vapurun düdüğünü duyduğumda içimden bir şeylerin eridiğini hissettim. Yıllardır beklediğim bir insanı tanımıştım ve ondan ayrılmak zorundaydım. Vapur gözden yitinceye kadar bekledim bir ağaç gibi yapayalnız.

KADIN Jetonumu alıp vapura yürüdüğümde ayaklarım gitmiyordu sanki. Havada lodos vardı ama gene de vapurun açık yerinde durdum. Bir tanrı gibi duruyordun uzaklarda. Eve gitmek istemiyordum. Diğer erkeklere benzemiyordun. Beni istediğini bildiğim halde kendine egemen olarak davrandığını sanmam huzur vermişti bana. Gözden yittiğinde bir koltuğa otururak hemen kitabını çıkardım. Fotoğrafına baktım ilkin. On yıl kadar öncesine ait bir fotoğraftı. Gençtin. Bakışların uzak yerlerde bir şeylere bakıyor gibiydi. Ama bu halin daha hoştu. Yıllar yüzüne daha anlamlı bir görünüm kazandırmıştı. Aman tanrım ne şanslı bir insandım. Senin gibi bir insanla tanışmıştım.

ERKEK Yalan söylüyorsun. Hani her şeyi apaçık konuşacaktık.

KADIN Apaçık anlatıyorum.

ERKEK Önce yaşam öykümü okuyup evliliğimle ilgili bölüme rastladığında neler düşündüğünü söylemedin henüz.

KADIN Evet okudum. Şaşırmıştım. Üzülmüştüm ayrıca. Sanatçı oluşun farklı bir sürpriz getirebilir diye düşündüm hemen. Yani ayrılmış olabilirdin.

ERKEK Bunları konuştuk biraz önce. Evine geldiğinde neler olduğuna geçelim.

KADIN Evli olduğunu öğrenmem canımı sıkmamış değil-

di. Ama bir umut da yok değildi. Eve girdiğimde babam gene televizyonun başındaydı. Annem de mutfakta bulaşık yıkıyordu. Hemen odama geçtim. Mutluluğumu davranışlarımdan anlamış olan kız kardeşim yanıma geldi hemen. Sordu bunun nedenini ona çok güzel bir oyun izlediğimi duyurmayı daha doğru buldum. Hemen kitaba sarıldım. Gerçi filmi izlemiştim ama gene de okumaya başladım senaryoyu. Yıllardır beklediğim insanı bulmuştum sonunda. Belki de bu kentte otuz yıldır senin gibi bir insanın karşıma çıkmasını beklemiştim. Çelişik duygular içinde bocalayarak kötü bir gece geçirdim. Ya sen?

ERKEK İşte dedim kendime, bütün olumsuz koşullara rağmen iki kişilik bir dünya kurabileceğim bir kadın çıktı karşıma. Bu beraberliği yıpratmamalıyım. Bu şansı iyi değerlendirmeliyim. Yaşım ilerliyor. Üretimim çoğalacağına azalıyor. Çünkü heyecan kalmadı yaşamımda. Bu beraberlik beni heyecanlandıracak. Ona kendimi kanıtlamak için çaba göstermeliyim. Cinsel fanteziler yaşatmalıyım. Beni sevmeli. Bana tapmalı. Gel dediğim zaman gelmeli, git dediğim zaman gitmeli. Evliliğimi bu güzel ilişkimizde zırt pırt karşıma çıkarmamalı. Beni dinlemeli, anlamalı. Korkularıma, endişelerime kol kanat germeli. Bir anne gibi.

KADIN Bir anne gibi ha. Ah bu erkekler, yaşamları boyunca hep anneleri gibi bir kadın ararlar... Eve geldiğinde ne yaptın?

ERKEK Gülücükler dağıtarak girdim eve. Kilo almamak için yemek yemediğim için bir şeyler atıştırıp bir kadeh içki içerek odama geçtim. Yatağıma uzandım. Çok mutluydum. Hep seni düşünüyordum.

KADIN Hani açıkça anlatacaktın her şeyi?

ERKEK Bacakları çok güzel. Hele dudakları.

KADIN Gene saklıyorsun bazı şeyleri.

ERKEK Hayır saklamıyorum. Ama bundan sonrasını anlatmayacağım biraz fazla açık-saçık. Ertesi sabaha geçelim

istersen.

KADIN Geçelim. Haydi işyerine git. Ben de kendi işyerime geçeyim.

(Gülya işyerlerine geçerler. İkisi de telefonların yanında.)

KADIN Aramamalıyım. Onun araması gerekir.

ERKEK Hemen beni yatağa atmaya çalışıyor diye düşünmesini engellemeliyim. Aramamalıyım.

KADIN Nasılsa arayacaktır. Beni beğendi çünkü. Onun aramasını beklemeliyim.

ERKEK Senaryoyu okudu. Okudun değil mi?

KADIN Okudum. Hem de kaç kez.

ERKEK Öyleyse araman gerekir. Hadi ara.

KADIN Ama o erkek onun araması gerekir. Aramamalıyım.

ERKEK Benim aramamı bekliyor. Aramayacak galiba.

KADIN Nerdeyse han kapanacak. Ara artık.

ERKEK Çıkmam gerek. Ama aramadı. Arayabilir. Biraz daha beklemeliyim. Ararsa dergilerimi unutmuşum geri döndüm derim.

KADIN Biraz daha beklemeliyim. Ararsa çantamı topluyordum, çıkmak üzereydim derim.

ERKEK Anlaşıldı bugün aramayacak. Artık çıkayım. Gerekirse dışardan ararım. *(Çıkar.)*

KADIN Daha fazla bekleyemem. Artık çıkmam gerekir.

(Kadın tam çıkacakken telefon çalar.)

KADIN *(Heyecanla telefona sarılır)* Alo. Ben de tam çantamı alıp çıkmak üzereydim. Sen miydin Ramiz efendi? Hanın kapısını mı kapatacaktın? İyi ki aradın yoksa içerde kalırdım. Çıkıyorum hemen. *(Kadın telaşla çıkarken)* Ne hoş olurdu şimdi onu karşımda görmek...

(Ertesi sabah Erkek içeriye girer...)

ERKEK Salim efendi kahvemi getir. Aldı mı acaba? Çok şaşıracak. Çok da hoşuna gidecek. Kadınlar hoşlanır böyle yaklaşımlardan.

KADIN *(Elinde bir saksı ile girer içeriye)* Ne ince bir insan. *(Koklar)* Bir sanatçıdan da bu beklenir ancak.

ERKEK Bugün ikinci gün. Nerdeyse öğle oldu. Aramadı.

KADIN Bugün kesinlikle arayacaktır. Telefonun başından ayrılmamalıyım. Aradığında bir müşteri olmaz içerde inşallah.

ERKEK Yoksa işe mi gelmedi. O zaman alamamıştır gönderdiğim saksıyı. Belki de iletmediler. *(Bir yeri arar)* Alo... Evet benim. Gönderdiniz mi? Eline teslim edildi mi? O olduğundan emin misiniz? Kapıda ha. Tam içeriye girmek üzereyken. Peki. Teşekkür ederim. *(Telefonu kapatır)* Öyleyse neden aramıyor? Yoksa evli olduğumu öğrenince vaz mı geçti benimle birlikte olmaktan. Yoksa o bölümü kazısa mıydım kitabı eline verirken? Yo yo doğrusunu yaptım. Çünkü bu tür ön bilgilenmeler kadınların sonraki sızlanmalarını kesinlikle önlüyor.

KADIN Arayacağım, teşekkür edeceğim ona. Ayrıca senaryosunu da bahane edebilirim.

ERKEK Senaryoyu nasıl bulduğunu sorabilirim. Çok bayat bir numara. Başka bir şey bulmalıyım.

KADIN Nerdeyse gece olacak. Artık aramalı. Hadi.

ERKEK İlk atak erkekten gelmeli mi diyorsunuz? Çok doğru. Şunca yıllık deneyimime rağmen bunu nasıl unuturum Tanrım?. *(Aramaya başlar.)*

KADIN Ama benim yaptığım da çok kaba bir şey. *(Telefonu tuşlamaya başlar)* Bir teşekkür etmeliyim en azından.

ERKEK Meşgul çalıyor. Kesinlikle beni arıyor.

KADIN Beni arıyor olmasın. Hemen kapatayım.

ERKEK *(Yeniden arar)* Ya buluşalım derse? Ne çıkar bir iki saat bir yerlerde otururuz. Evdekilere ne derim? Toplantı bahanesine pek sıcak bakmıyor bizimki.

KADIN *(Telefon çalar. Açar)* Alo... Alo...

ERKEK Aman tanrım o!.. *(Kapatır.)*

KADIN Kesinlikle o'ydu. Ama neden kapatıyor? Hadi ara ve kapatma.

(Erkek çalan telefonu açar.)

ERKEK *(Kadın'dan geldiğini sanarak)* Alo. Ben. Sen miydin?

Gecikmem. Toplantı biter bitmez gelirim. Kayınbiraderler mi? Yufka? Bir kilo. Peki. Unutmam. Tamam. Gecikmemeye çalışacağım. Tamam. Hadi güle güle.
(Telefonu kapatır.)

KADIN Hadi artık ara.

ERKEK Aramamalıyım. Dişimi sıkmalıyım biraz daha.

KADIN Sıkma dişini. Ara artık.

ERKEK *(Yeniden arar.)* Alo.

KADIN *(Çalan telefonun ahizesini kaldırır)* Alo. Tanıyamadım kimsiniz?

ERKEK Sonunda yakaladım sizi. Senaryomu okudunuz mu diye sormak için.

KADIN Okumaz olur muyum? Çok beğendim. Ayrıca gönderdiğiniz şey için... teşekkür ediyorum size. Çok naziksiniz.

ERKEK Rica ederim. Beni anımsamanız için şey etmiştim.

KADIN İyi etmişsiniz.

ERKEK Sizinle senaryo hakkında konuşmak, görüşlerinizi almak isterdim.

KADIN Öncelikle çok beğendiğimi.

ERKEK Telefonda olmasın bu görüş alışverişi. Bir gün karşılıklı bir şeyler içerek.

KADIN Olsa daha iyi olur değil mi? Belirsizlikten hiç hoşlanmam. Örneğin bugün neden olmasın?

ERKEK İyi ki toplantıdan sonra gelirim dedim evdekine. Bu fırsatı kaçırmamalıyım.

KADIN Alo. Alo. Sizi duyamıyorum.

ERKEK Alo. Alo. Sesim gelmiyor mu?

KADIN Duyamıyorum... Alo alo.

ERKEK Ya yufka ne olacak?

KADIN Ne dediniz? Ne yufkası? Yanlış mı işittim acaba?

ERKEK Yufka mı? Eyvah. Şey. Çok yufka yürekliyimdir de. Yani yufka yürekli olmak çok kötüdür.

KADIN Ama sanatçılar hep yufka yüreklidirler. Duyarlı olmasanız bütün bunları yazabilir misiniz?

ERKEK Çok doğru. Şey sizi çıkışta alayım o zaman.

KADIN Çok iyi olur.

ERKEK Bir iki saat oyalanırız bir yerlerde.

KADIN Sizi bekliyorum.

ERKEK Öptüm.

KADIN Ben de.

(Telefonları kapatırlar. Erkek ve Kadın aceleyle üstlerine başlarına çeki düzen verirler. Erkek hazırdır. Kadın parfüm sürmeye devam etmektedir.)

ERKEK Sıkma sıkma. Çabuk ol.

KADIN Ama parfümümü beğendiğini söylemiştin buluştuğumuzda.

ERKEK Ama eve geç kalmamam gerek. Bir an evvel buluşalım. Yandaki süpermarketten bir kilo yufka alıp seni işyerinin kapısında görmemle dünyalar benim olmuştu. Bir bara giderek oturduk. Daha doğrusu sığıştık.

(Elinde bir paket yufka. Bir barda ayakta duruyorlar. Birbirlerine gülücükler sunmaktadırlar. Erkek ayrıca çevresinde tanıdığı kişilere selam vermektedir.)

ERKEK *(İşaretle)* İki...

(Güya gelen kadehleri alırlar ellerine.)

ERKEK *(En şirin haliyle)* Merhaba.

KADIN Merhaba. Çok sevdim bu sözcüğü. Ne içten ne güzel.

ERKEK Merhaba sözcüğünü sevdiğinize sevindim. Çok kalabalık değil mi?

KADIN Evet çok kalabalık.

ERKEK Bu barlar böyledir işte. Onun için deniz kenarında konuşalım dedim ama reddettiniz. Niçin?

KADIN Sevmem öyle araba içinde oturmayı. Kendimi şey gibi hissediyorum. Basitmişim gibi bir duygu işte.

ERKEK Bir nedeni olmalı bunun?

KADIN *(İzleyicilere)* Sahilde, bir arabanın içinde el atmaya kalkışmıştı herifin biri. Epey tatsızlık olmuştu. Böyle bir şey olsun istemem. Yoksa ayıp mı ettim? *(Erkek'e)* Bilmi-

yorum. Rahatsız oluyorum, ama bir gün neden olmasın?

ERKEK Tanıştığımızdan bu yana nasıl geçti günleriniz?

KADIN Ev iş, iş ev. Bazan televizyon. Ya sizin?

ERKEK Benim de öyle. Yalnız tek farklılık televizyon izlemeyişim. Yalnızca haberleri izliyorum. Bazen görmediğim bir film olursa izlemeye çalışıyorum. Aptal kutusu gibi geliyor bana. Beni hiç düşünmediniz mi?

KADIN Düşünmez olur muyum? Bir an bile çıkmadınız aklımdan. Ya siz?

ERKEK Ben düşünmemeye çalıştım. Ama başaramadım. Her an yanımdaydınız.

KADIN Size yakışan bir yanıt. Size yakışan budur.

ERKEK Sanatçılara hüzün de yakışır. Ama ben yazar sayılmam.

KADIN Olur mu? Siz gerçek bir yazarsınız. Karakterleriniz o kadar canlıydı ki. Ordaki baba tıpkı benim babamdı. Sanki çok iyi tanıyormuşsunuz gibi onu yazmışsınız.

ERKEK Rica ederim. Yalnızca genel bir baba tipi. Ülkemizdeki babalar birbirlerine benzerler. Öbür babalar da benzerler birbirlerine. Mafya babaları canım.

KADIN Çok hoşsunuz. *(İzleyicilere)* Sanatçılara giden yol, onların ürettiklerini beğenmekten geçer. Bir roman kadar etkiledi beni. Üç kez okudum.

ERKEK Üç kez mi?

KADIN Evet üç kez. Derinliklerine inmek için gerekliydi. Hiçbir şeyi atlamamalıydım.

ERKEK Teşekkür ederim. Yordum sizi.

KADIN Tam tersine. Büyük keyif aldım. Bir şey sorabilir miyim size?

ERKEK Lütfen.

KADIN Ama yanlış anlamayacaksınız beni. Söz mü?

ERKEK Söz.

KADIN Oyun bittikten sonra neden bir iki kadeh bir şey içebilir miyiz diye sormadınız bana?

ERKEK Şey. *(Düşünür)* Böyle aceleye gelen şeyleri sevmem

pek. Hem beraberlik bir emek sonucu oluşmalı.

KADIN Biraz önce reddedilmek korkusuna bağlamıştın!.. Bak nasıl yakalandın.

ERKEK Kuşkusuz o da bir nedendi.

KADIN Yanından ayırmadığın bu pakete ısrarla bakmama rağmen bir açıklama getirmemiştin. Ama sen haklısın. Bu paketin karıcığının isteği üzerine aldığın yufka olduğunu söyleyemezdin.

ERKEK Böyle zırt pırt araya girersen olaya uyum sağlayamam.

KADIN Tamam tamam. Senaryolarınızın çekiminde bulunuyor musunuz?

ERKEK Hayır. Filmimin bitmiş halini izlemeyi seviyorum ben.

KADIN Bak gene yakaladım yalanını. Setten kovulduğunu saklıyorsun.

ERKEK Kovulduğumu söylemem iyi bir izlenim bırakmazdı. *(Yeniden oynar)* Zaten yönetmenler karıştırmazlar işe. Senaryoyu teslim ettiğim anda bitermiş işim.

KADIN Bu iyi bir şey mi sizce? Yani karışmamanız?

ERKEK Hem iyi hem kötü. Ne der Shakespeare Usta? İyi kötüdür, kötü de iyi.

KADIN Çok güzel bir yaklaşım.

ERKEK Durup dururken kimse Shakespeare olamaz.

KADIN *(Sürekli selamlaştığını görerek)* Çok insan tanıyorsunuz.

ERKEK İş. Meslek. İlişkiler. Zorunluluklar. Sizi tanımak isterim. Anlatır mısınız kendinizi?

KADIN Bir laboratuvarda çalışıyordum. Geçtiğimiz yıl küçük bir dükkân açtım. Eski şeyler falan topluyorum. Tarihi değeri olan şeyler. Hediyelik şeyler. Antika falan.

ERKEK Sanattan kopamıyorsunuz.

KADIN Öyle. Babam ve annemle birlikte oturuyorum. Bir de kız kardeşim var. Bugünlerde yeniden döndü aramıza.

ERKEK Nerdeydi? Bir yerlere mi gitmişti?

KADIN Evliydi, boşandı.

ERKEK Neden boşandı?

KADIN Anlaşamadılar. Anlamsız bir beraberliği sürdürmemeli insan.

ERKEK Dilerim çocukları yoktur.

KADIN Yok. Ama gene de fark etmezdi.

ERKEK Fark etmez olur mu? Hele çocuk varsa ortada. Kendimiz mutlu olacağız diye başkalarını mutsuz etmeye hakkımız yok. Sakıncası yoksa bir şey sorabilir miyim size?

KADIN Sorabilirsiniz.

ERKEK Boş zamanlarınızda neler yapıyorsunuz?

KADIN Dükkânı kapatıp eve gittiğimde odama çekilip müzik dinlemek ve bir şeyler okumak dinlendiriyor beni. Televizyon izlemeyi de seviyorum. İyi bir film ya da tiyatro oyunu varsa izlemeye çalışırım. Kuşkusuz pazar günleri.

ERKEK Yalnız mı gidiyorsunuz? Erkek arkadaşınız yok mu?

KADIN Yok. Bazan bir kız arkadaşımla gideriz.

ERKEK Hiç mi olmadı erkek arkadaşınız?

KADIN Üç yıl önce nişanlanmıştım. İki yıl kadar nişanlı kaldık. Ama bıraktım onu.

ERKEK Neden ayrıldınız?

KADIN Ayrılmadık. Terk ettim onu. Çünkü bana ihanet etti. Yalanı ve ihaneti bağışlamam. Değerimi bilemedi. Erkekler böyledir zaten. Birini garantiye aldıkları an, yenisini aramakta bir sakınca görmezler. Üstelik evimiz bile tutulmuştu. Eşyalarımız alınmıştı. Nerdeyse imzalarımızı atacaktık. Ama o bana ihanet etmeyi seçti. Cezasını da buldu.

ERKEK İnsanlar yanlış yapabilir. Bir kaçamağı bu kadar büyütmeyebilirdiniz.

KADIN *(Sinirlenir)* Bunun savunulacak bir yanı yok!.. Yani bana ihanet etmesini görmezlikten mi gelmeliydim?

ERKEK Hayır, yani. Onu demek istemedim. Kuşkusuz cezasını görmelidir. Bütünüyle yanınızdayım.

KADIN Tuttuğumuz evden birlikte çıkarlarken yakaladım. Tam kapıyı kapatırlarken. Yok iş arkadaşıymış, yok eşyaları görmek istemiş. Bana yutturacağını sandı ama aldandı.

ERKEK Belki de bir ihanet yoktu ortada.

KADIN Vardı. Biraz daha erken gitseydim belki de yatakta yakalayacaktım onları. Birden beni karşılarında görünce şok oldular. Bocalayıp kem küm etmeye başladılar. Eşyaları çok beğenmiş de, hayırlı olsunmuş da. Yutar mıyım bunları? Böyle şeyleri kabul edemem ben. Benimle olmayı düşünen bir insan böyle davranmamalıdır bana.

ERKEK Sizi anlıyorum.

KADIN Ayrıldıktan sonra iki kişiyle tanıştım. Ama onların da ne art niyetler taşıdıklarını anlamakta gecikmedim. Tek amaçları vardı, bir an evvel benimle yatağa girmek. Onlardan da arka arkaya ayrıldım ve bir daha da kimseyle birlikte olmamaya karar verdim. Ta ki sizinle karşılaşıncaya kadar.

ERKEK Teşekkür ederim. Ama sizinle cinsellik yaşamayı istemeyeceğimden nasıl emin olabiliyorsunuz? Çekici bir kadınsınız. Erkekler sizinle birlikte olmayı isteyeceklerdir. Bunu saklamanın bir gereği yok. Böyle bir istek duyarsam suç mu?

KADIN Neden suç olsun? Cinsellik de bir gereksinimdir. Ama öyle paldır küldür arabanın içinde el atmalar, olur olmaz yerlerde öpmeye kalkışmalar. Yok yok bunlar benim onayladığım yaklaşımlar değil. Tarzım da değil zaten. Böyle bir şey olacaksa kendiliğinden olur. Öyle değil mi?

ERKEK Öyle. *(İzleyicilere)* Yolu kapatıyor. Yoksa olmayacak mı bu iş? Ama umudumu yitirmemeliyim. Aman Tanrım gene çıkarttı ayakkabılarını. Görmemeye çalışmalıyım.

KADIN Çok mu ileri gittim yoksa? Bazı şeylerin olmayaca-

ğını sandı galiba. Bakın, yüzü allak bullak oldu. *(Erkek'e)* Çünkü adamlar basitti. Beyinden daha çok apış arasıyla ilgiliydiler.

ERKEK Oysa dengeyi kurmak gerekir.

KADIN Ayrıca her şeyin bir yeri ve zamanı var. Öyle değil mi?

ERKEK *(İzleyicilere)* Bu yer ve zamana bir açıklık getirmek gerekiyor. *(Kadın'a)* Sizce yer ve zaman nasıl olabilir? Yani bir yıl mı, bir ay mı, bir hafta mı yoksa?

KADIN Öncelikle iki insanın birbirini tanıması gerekmez mi?

ERKEK Çok doğru. Ama cinsellik iki insanın birbirini tanımasında önemli bir etken değil mi? Hem zaman dediğimiz şey göreceli.

KADIN Lütfen ben söylemek istiyorum. İzafiyet teorisi. Durun durun. Şey. Einstein... Evet evet. Einstein.

ERKEK Bravo bravo. Sizi daha çok sevdim.

KADIN Teşekkür ederim. Ben de sizi tanımak isterim.

ERKEK Kendimi anlattığım sahne barda geçmemişti. Hesabı ödeyip çıktık. Arabama binip sahile geldik.

KADIN Yufka paketini almayı unutmuştun. Paketi almayacak mısınız?

ERKEK Bu sahne orda olmadı. Ben paketi unutmuştum ve evde karımdan bir hayli fırça yemiştim. Çok iyi anımsıyorum. Deniz kenarına gelelim artık.

(Güya Kadın sahilde oturmuş, ayakkabılarını çıkartıp sallandırmış ayaklarını. Erkek yanında. Oldukça romantik bir görünüm.)

ERKEK Biliyorsunuz bir plastik firmasında çalışıyorum. Bu hem iyi para kazanmamı hem de istediğim şeyleri yazmamı sağlıyor.

KADIN Mutlu musunuz?

ERKEK Kastettiği evliliğim. Ama yanlış anlamış gibi davranmalıyım. Mutlu muyum? Bilmiyorum. Yazdıklarımın değerlendirildiğini görsem mutlu olurum kuşkusuz.

KADIN Hayır ben özel yaşamınız için sormuştum.

ERKEK *(Düşünerek)* Size. "Mutlu olsam ne işim var burda?" diye bir soru yöneltsem yeterli bir yanıt sayabilir misiniz bunu?

KADIN Mutlu değilseniz neden sürdürüyorsunuz mutsuzluğunuzu? Mutlu olmak için gerekeni yapın olsun bitsin.

ERKEK Yapayım demekle olsa kolay. Bir kızım var. Çocuk bir engel.

KADIN Kaç yaşında?

ERKEK Eee... Yirmi...

KADIN Pek çocuk sayılmaz. Nerde okuyor?

ERKEK Üniversiteyi bitirecek bu yıl. Ama karım da çalışmıyor.

KADIN Hiç mi çalışmadı?

ERKEK Geçtiğimiz yıl ayrıldı işten.

KADIN Neden ayrıldı?

ERKEK Zaten çalışmayı sevmiyordu. Durumumuzun düzelmesinden yararlanarak mutfağına kavuştu.

KADIN Yeniden çalışır. Mutsuz olmak için bir neden değil bu.

ERKEK Kuşkusuz değil. Madem ki her şeyi açıkça konuşuyoruz, söylemek gerek öyleyse. Kayınbiraderim mafya babasıdır. Kuralları bize uymayan bir yapının içindedir.

KADIN Orda bile yalan söylemiş basit bir tetikçiyi mafya babası yapmıştın.

ERKEK Oyunu bozma. Kaldığımız yerden sürdürelim.

KADIN Peki peki. *(Yeniden havaya girer)* Ne olabilir ki?

ERKEK Ne olacağı var mı? Ben ablasını bırakırsam o da beni vurur. Korkarım topuğumdan da olmaz bu kez.

KADIN Daha önce oldu mu böyle bir şey?

ERKEK Bir kez ablasına bir tokat atmıştım. Otuziki dişimi önüme dökmüştü.

KADIN Dişleriniz takma mı?

ERKEK Allahtan birkaç tanesi kalmıştı. O yüzden sabit protez. Bırakalım bütün bunları. Kendimize bakalım. Yaş-

lanmaya başladım. Elimden kayıp gittiğini hissediyorum yaşamın. Bu kötü gidişi durdurmanı istiyorum. En kısa zamanda bu gidişi durdurmalısın. *(İzleyicilere)* Kadınların gönlünü kazanmanın yolu onlardan yardım istemekten geçer. *(Kadın'ın etkilendiğini görerek)* Bana her konuda yardımcı olmalısınız.

KADIN Size her konuda yardımcı olacağım. Özellikle yazmalısınız. Durmadan yazmalısınız.

ERKEK *(Öpmeye çalışır)* Yazacağım. İlişkimizi yazacağım. İlişkimizi inanılmaz bir dizi yapacağım. Parfümün enfes.

KADIN Yapma. Bir gören olur.

ERKEK Kim görebilir? Karşımızda adalar. Önümüz derya deniz. Sizi istiyorum. İstiyorum.

KADIN Burda yapmayın. Durun. Uygun bir yer değil burası. Yapmayın.

ERKEK *(Çaktırmadan saatine bakar)* Yufka. Gecikmemeliyim. *(Ayrılır)* Bir an egemen olamadım kendime. Özür diliyorum sizden. Hafta sonunu beklemeliyiz.

KADIN Acaba samimi mi? Denemeliyim. Ama ben şimdi istersem sizi?

ERKEK Hoppala. Halaoğlundan evi almam mümkün değil şu saatte. Evde olduğunu bilsem belki her şeyi göze alıp gidebiliriz. Bir telefon etsem belli olur. Ama kayınbiraderler de gelecek. Bu kez karım beni bağışlamaz. *(Kadın'a)* Aceleye ne gerek var? Hafta sonunda buluşuruz. Baş başa olacağımız bir yere gideriz. Yalnızca ikimizin olacağı, gereksiz garson ve benzeri suratların olmadığı bir yere. Heyecanla buluşmak isterim sizinle.

KADIN Demiştin. Ama gerçek nedenin evsizlik olduğunu duyurmamıştın. Gerçekten de sen yalancı bir herifsin.

ERKEK Ama unutma, aşk küçük yalanlarla beslenir. Bir kitapta okumuştum. Ya da küçük yalanlar besler aşkı gibi bir şeydi.

KADIN Belli iyi beslenmişsin. Sürdürelim oyunu.

ERKEK *(Güya işyerine girer.)* İki gün vardı buluşmamıza. Ama bütün önlemleri almalıydım. *(Telefonu tuşlar)* Alo. Alo. Nasılsın halaoğlu?

SES İyiyim iyiyim. Aramıyorsun çoktandır. İşler kesik galiba.

ERKEK *(Eliyle tahtaya vurur.)* Yo yo iyi. Geçen gün tiyatroda biriyle tanıştık. Hiç görme. Müthiş bir şey.

SES Hayırlı olsun. Hayırlı olsun. Anahtar mı?

ERKEK Hafta sonunda getirecektim de.

SES Hafta sonunda mı? Eyvah. Ablamlar gelecek.

ERKEK Deme yahu. Atlatamaz mısın?

SES Nasıl atlatayım? Altı saatlik yoldan geldiler oğlum. Göresileri gelmiş. Ama istersen ablamı vereyim kendin konuş.

ERKEK Olur mu canım? Bu işlerden haberdar olmasın. Yanında mı şimdi? Beni rezil etme.

SES Oğlum benim ablam var mı?

ERKEK Doğru ya. Benimle dalga geçme be.

SES Anlaşılan çarpılmışsın hatuna. Sana feda olsun evim.

KADIN *(Telefonu tuşluyor)* Meşgul. Beni arıyor mutlaka.

ERKEK Sağ ol.

SES Ha yalnız sular kesiliyor sık sık. Yanında su getir. Bir de yere sigara külü düşürmeyin. Olur mu?

ERKEK Olur. Sağ ol.

SES Görevimiz oğlum.

ERKEK Bakıyorum sen hiç değişiklik yapmıyorsun.

SES Oğlum ne yapayım? Piliç gibi kız. Gözüm başkasını görmüyor ki. Bir önerin mi var yoksa?

ERKEK Evlen. Evlendiğin an yaparsın.

(Karşılıklı gülüşürler.)

SES Hadi hoşça kal.

ERKEK Güle güle. *(Telefonu kapatır.)* Bu iş de tamam.

KADIN Onu aramalıyım. Hatta sık sık aramalıyım ki aramadığım zaman meraklansın. Bir gazetede okumuştum. Sevgilinizi hep arayın. Onu hep arayacağınızı bildiğin-

den olağan bir duruma dönüşür iş. Ama birden aramazsanız şok olur. Çünkü alıştığı bir uygulama birden kesilivermiştir. Bu iyi bir taktik. Deneyin yararını göreceksiniz. *(Telefonu tuşlar.)* Aloooo.

ERKEK Merhaba.

KADIN Merhaba. Nasılsınız?

ERKEK Teşekkür ederim. Sevindim beni aradığınız için.

KADIN Rica ederim.

ERKEK Ne yapıyorsunuz?

KADIN Çalışmaya çaba gösteriyorum. Ya siz ne yapıyorsunuz?

ERKEK Sizi düşünüyorum.

KADIN Ben de.

ERKEK Bütün gece döndüm durdum yatakta.

KADIN Ben de.

ERKEK Uyku tutmadı bir türlü. Kalkıp bir iki kadeh içtim. O zaman sızmışım.

KADIN Ben de.

ERKEK Yarın gelse artık.

KADIN Yarınlar hep gelir.

ERKEK Yarın olsun artık.

KADIN Ben de olsun istiyorum.

ERKEK Ev de hazır. *(İzleyicilere)* Eyvah ağzımdan kaçtı.

KADIN Alo alo. Ev dedin. Yanlış mı duydum yoksa?

ERKEK Estek köstek. Kem küm.

KADIN Zaten senin görevin. Ah yarın bir olsa.

ERKEK Yarın ilk kez baş başa olacağız. Çok heyecanlıyım.

KADIN Ben de.

ERKEK Yeniden görüşmek üzere. Öptüm.

KADIN Ben de.

(Telefonları kapatırlar. Biraz dolaşırlar ikisi de.)

KADIN *(Yeniden tuşlar)* Alooo...

ERKEK Alo.

KADIN Merhaba.

ERKEK Merhaba.

KADIN Ne yapıyorsunuz?
ERKEK Sizi düşünüyorum. Ya siz?
KADIN Ben de.
ERKEK Size bir şey söyleyebilir miyim?
KADIN Söyleyin.
ERKEK Size sen diyebilir miyim?
KADIN Diyebilirsiniz.
ERKEK Ne güzel olacak size sen demem.
KADIN Çok güzel olacak.
ERKEK Ama bir koşulum var. Siz de bana sen diyeceksiniz.
KADIN Hep beklediğim buydu. Size sen demek beni mutlu kılacaktır. Sen.
ERKEK Aman tanrım. Bir daha söyler misiniz?
KADIN Sen... Sen... Sen. Siz de söyler misiniz?
ERKEK Sen. Sen. Sen. Hoşlandınız mı?
KADIN Çoook. Bana sen de.
ERKEK Olur. Hoşça kal desem kızar mısın bana?
KADIN Neden? Bir şey mi oldu?
ERKEK Az sonra toplantıya girmem gerekiyor da.
KADIN Olur. Sana iyi toplantılar.
ERKEK Teşekkür ederim. Sana da iyi toplantılar.
KADIN Ama ben toplantıya girmeyeceğim.
ERKEK Dil sürçmesi. İyi işler demem daha doğru olacak. İyi işler dilerim. Öptüm.
KADIN Ben de.
(Telefonları kapatırlar.)
ERKEK Yarım saat sonraydı. *(Çalan telefonu heyecanla açar)* Alooo. Merhaba. Senin sesini duymak ne güzel. Sen miydin karıcığım? Yufka mı? Gene mi kayınbiraderler? Başımızın üstünde yerleri var. Kuşkusuz gelecekler. Ne iğrenir gibi söylemesi karıcığım? Senin kardeşin benim de kardeşim sayılır karıcığım. Unutmam. Tamam yufka. Öptüm. *(Telefonu kapatır.)*
KADIN Toplantısı bitti mi acaba?
ERKEK Bugün eve erken gitmeliyim. Güven açısından ya-

rarlı olur. Yarın gece için de esaslı bir gerekçe bulmalıyım. İnandırıcı bir gerekçe. Ne olabilir? *(Düşünür.)*

KADIN Bitmiş olsa arardı. Arar mıydı acaba? Ama ona bu şansı vermemeliyim.

(Telefonu tuşlar.)

ERKEK Buldum. *(Telefonu açar)* Bayilere yemek. Olağanüstü.

KADIN Aloo. Ne zaman?

ERKEK Yarın gece...

KADIN Yarın gece mi? Buluşamayacak mıyız?

ERKEK Olur mu öyle şey? Yemek vereceğiz ama bu gece. Yarın buluşmamızı hiçbir şey engelleyemez.

KADIN Engellememeli. Özlemle bekliyorum seni.

ERKEK Ben de. Her şey hazır.

KADIN Acaba beni nereye götürecek? Korkmam için bir neden yok. Önlemini almıştır. Ters bir şey olursa kendisinin de zarar göreceğini bilir.

ERKEK Duyuyor musun beni? Alo, alo.

KADIN Bir şeyler oldu. Kesilir gibi oldu telefon. Ne diyordun?

ERKEK Her şey hazır diyordum.

KADIN Zaten böyle şeyleri erkekler ayarlar.

ERKEK Tamam ayarladım. Sen rahat ol. İş buluşmamıza kaldı.

KADIN Yarın gece olacak.

ERKEK Keşke bu gece olsaydı. Ne diyorum ben yahu?

KADIN Neden olmasın?

ERKEK Ama bayilere yemek vereceğiz. Sabretmemiz gerek.

KADIN Öyle. Sabrın sonu selamettir.

ERKEK Uzadıkça saçmalıyorum. Bir an evvel bitirmeliyim konuşmayı.

KADIN Gene duyamıyorum seni.

ERKEK Şimdi duyuyor musun?

KADIN Duyuyorum. Sabrın sonu selamettir demiştim.

ERKEK Doğru. Sabreden derviş muradına ermiş...

KADIN Yarın gece muradımıza ereceğiz.

ERKEK Ereceğiz. Bir dakika. Hamdi Bey? Çıkıyorum Hamdi Bey.

KADIN Hamdi Bey de kim?

ERKEK Bizim Müdür yardımcısı. Yemek için acele gitmemiz gerek diye uyarıyor beni. Benim çıkmam gerek. Şimdilik hoşça kal.

KADIN Güle güle. Bütün gece seni düşüneceğim. Dolayısıyla uyuyamayacağım.

ERKEK Ne güzel bir eser adı: "Uyku Bize Haram." Kutlarım seni. Dizinin adını "Uyku Bize Haram" koyacağım. İsim babası sen oldun dizinin.

KADIN Çok sevindim.

ERKEK Ama gene de uyumalıyız. Dinç olmamız gerek. Öyle değil mi?

KADIN Öyle.

ERKEK Öperim.

KADIN Ben de.

(Karşılıklı öpücük sesleri arasında telefonları kapatırlar.)

ERKEK Yufka alıp eve koştum. Kayınbiraderim ve karısı bize çoktan gelmişlerdi. Hatta kayınbirader benim pijamalarımı giymiş, her zamanki gibi elbiselerini sandalyenin arkalığına yerleştirmişti. Özellikle karımın duymasını sağlayarak ona işimin çok ağır olduğunu, gereksiz toplantılarla kendime ayıracak hiç zamanım kalmadığını anlattım. Bir de başımıza hafta sonu yemekleri çıkarttılar, diye serzenişte bulundum. Sonra "Yarın gece bayilere yemek verecekmişiz. Biz insan değil miyiz? Evimizde oturup bir iki laf edemeyecek miyiz karımızla?" diyerek kendime acındırdım. Sonra ekledim: "Çoluğumun çocuğumun nafakası söz konusu olmasaydı eğer bir dakika sabretmez hemen ayrılırdım bu işten." Karım beklemediğim bir yaklaşımda bulundu. "Beni de götür." Ama hemen inandırıcı bir yanıt vermekte gecikmedim ona: "Nasıl götüreyim? Bütün bayiler erkek. Saplar ve bıyıklar

ormanında bir tek çiçek. Herifler uygar değil ki. Yalnızca geyik muhabbeti. Ben şimdi her hafta sonunda bu herifleri dinlemek zorunda mıyım yani? Şeytan diyor ki git bas istifanı." Bu yaklaşımım iyi bir sonuç verdi hemen. Karım, "Öyle şey olur mu? Ne yer ne içeriz? Katlanmak zorundasın," dedi. Böylece hem yarın geceyi hem de bütün hafta sonlarını garantiye almanın rahatlığıyla yufkayı afiyetle yedim, üç beş bardak çay içmeme karşın huzur içinde uyudum.

KADIN Bütün gece döndüm durdum yatakta. Sabaha karşı dalmışım. Rüyamda, ağızlarından salyalar akan, yüzünü anımsayamadığım birkaç herif tecavüz etmek istedi bana. Ama sen yetişip ellerinden kurtardın beni.

ERKEK Duyduğun güven için teşekkür ederim sana.

KADIN Ben sana güven duyuyordum ama sen bana yalan söylemeyi sürdürüyordun. Aman tanrım, görüyorsunuz.

ERKEK *(Yukarıyı gösterir)* Ondan yardım dileme. O da erkek çünkü. İşe geldim.

KADIN Dükkâna girdim. Gelmiş midir acaba?

ERKEK Geldim hadi ara.

KADIN *(Telefonu tuşlar)* Alooo.

ERKEK Sabah sabah sesini duymak ne güzel. Huzur kapladı içimi.

KADIN Benim de.

ERKEK Nasıl geçti gecen?

KADIN Heyecan içinde geçti. Sabaha karşıydı uyuduğumda.

ERKEK Ben de. Hiç uyumadım dersem abartmış sayılmam.

KADIN Ben de.

ERKEK Günün çabuk geçmesi için dua ediyorum.

KADIN Ben de. Biraz müşteri gelse de oyalansam. Yoksa bugün hiç geçmeyecek zaman.

ERKEK Bulmaca çöz. Ben hep bulmaca çözerim böyle durumlarda.

KADIN Demek ki çok kadınla ilişkin oluyor.

ERKEK Oluyor değil, oluyordu. Artık bir tek sen varsın ha-

yatımda.

KADIN Hep ben olayım.

ERKEK Hep sen ol. İş çıkışında geliyorum sana.

KADIN Nasıl olsa gene görüşeceğiz. Yoksa iş bitimine kadar görüşemeyecek miyiz?

ERKEK Görüşeceğiz kuşkusuz. Ama ya telefonlarımızda bir kesilme olursa. Şimdiden garantiye alalım.

KADIN Telefon parasını daha yeni yatırdım. Benimki kesilmez.

ERKEK Benimki de kesilmez ama ne olur ne olmaz. Konuşuyorken kararlaştırmakta bir zarar olabilir mi?

KADIN Olmaz.

ERKEK Ben biraz sonra içeriye geçeceğim. Seni öpüyor ve iyi bulmacalar diyorum.

KADIN Teşekkür ederim. Ben de öptüm.

(Öpücük sesleri arasında telefonlarını kapatırlar.)

KADIN *(Gazeteyi açıp bulmaca çözmeye başlar.)* Soldan sağa bir. Çevresi denizlerle çevrili kara parçası. *(Düşünür)* Ada. *(Yazar)* İlk adı Elia olan ünlü Amerikalı yönetmen. *(Düşünür. Telefonu tuşlar)* Alooo.

ERKEK Alo.

KADIN Benim.

ERKEK Tanıdım. Emret.

KADIN İlk adı Elia olan ünlü Amerikalı yönetmen.

ERKEK Elia Kazan.

KADIN Kazan. Tamam oldu. Bir şey daha sorabilir miyim?

ERKEK Sor...

KADIN Gogol'ün ünlü romanı... İki sözcük...

ERKEK Ölü Canlar....

KADIN Teşekkür ederim.

ERKEK Bir şey değil. Hadi öptüm.

KADIN Ben de öptüm.

(Öpücüklerle kapatırlar telefonları.)

KADIN *(Bulmaca çözmeyi sürdürür. Telefonu tuşlar)* Alo.

Gene ben.

ERKEK Emret.

KADIN Victor Hugo'nun ünlü romanı.

ERKEK Notr Damın Kamburu.

KADIN Tek sözcük.

ERKEK Sefiller.

KADIN Sefiller. Oldu. Bir tane daha var... Soyadı Gorki olan ünlü Rus yazar?

ERKEK Maksim... Maksim Gorki...

KADIN Hadi bunu da bil bakalım.. Anton Çehov'un ünlü oyunlarından...

ERKEK Vişne Bahçesi... Vanya Dayı..

KADIN Tek sözcük...

ERKEK Martı!

KADIN Tamam... Teşekkür ederim.

ERKEK Bir şey değil. Öptüm.

KADIN Ben de.

(Öpücüklerle kapatırlar.)

KADIN *(Tuşlar)* Alo. Sıkmıyorum seni değil mi?

ERKEK Ne sıkması? Rica ederim. Mutlu oluyorum.

KADIN Mutlu ol öyleyse. Soruyorum. Yukardan aşağıya üç. Soyadı Bond olan ünlü İngiliz oyun yazarı. James olmadı.

ERKEK James Bond ajandır. Tek benzerliği İngiliz oluşu. Edvard Bond. Edvard.

KADIN *(Çocuk gibi sevinir)* Uydu. Bu ne kültür?

ERKEK Olacak o kadar yani. Bu da bizim işimiz. Hadi öptüm.

(Öpücüklerle kapatırlar.)

KADIN *(Bulmacayı çözmüştür. Telefonu tuşlar)* Alooo.

ERKEK Alo. Sor. Hadi sor.

KADIN Bitti. Çözüldü. Yeni bir bulmaca arıyorum.

ERKEK Takıldığın bir yer olursa arayabilirsin. Olur mu?

KADIN Olur. Şey. Ben çok korkuyorum.

ERKEK Neden korkuyorsun?

KADIN Bir terslik olmaz değil mi?

ERKEK Ne gibi bir terslik olabilir? Ben her şeyi ayarladım. Benim yanımda korkacak hiçbir şey olamaz. Bundan emin ol.

KADIN Peki.

ERKEK Hadi öptüm. *(Biraz bozulur)* Öptüm. *(Karşılıklı öpücüklerle kapatırlar telefonları.)*

ERKEK Neden korkuyorum dedi? Yoksa yoksa? Bakire falan olmasın. Yanarız o zaman çıra gibi. İnşallah değildir. Yok canım değildir. Nişanlanmış, bu yaşa gelmiş. Yok canım. Artık buluşalım.

KADIN Daha arada telefonlar var.

ERKEK Bırak artık. Bir alay gereksiz telefon. Hadi buluşalım.

KADIN O zaman öyle söylemiyordun ama.

ERKEK Hadi artık sabrım kalmadı. Seni aldım. Halaoğlunun oturduğu apartmanın önüne geldik. Bir süre arabanın içinde bekledik. Çünkü kalabalık bir aile çoluğuyla çocuğuyla dışarıya çıkıyordu. Benim birçok kez başka kadınlarla bu eve girip çıktığımı görmüşlerdi. Nedense utanmıştım. *(Kadın'a)* Sen arabada bekle biraz. Önce ben çıkayım. Biraz sonra sen gelirsin. *(Yürür gibi yapar.)*

KADIN Amma da şaşırdı. Daire numarası kaç?

ERKEK İkinci kat, beş numara. Yürüyüp geçtim aileyi. Doğal bir durum varmış gibi selam bile verdim. Ama yaşlı kadın yutmadı. "Arabada biri bekliyor," dedi. Yedi sekiz yaşlarındaki fırlama çocukları da, "Bu kez epey yakında park etmiş," diye açıklama getirdi. Annesi çocuğu götürmek istedi ama çocuk ellerinden kurtularak sonucu beklemeye başladı. İllaki senin içeriye girişini yakalamak istiyordu sanki. Ancak annesi, "Bu rezilliklere alışma," deyip bir tokat aşk etti oğluna ve sürükleyerek götürdü çocukcağızı.

KADIN Aile yanımdan geçerken yaşlı kadın arabanın camından iyice eğilerek "Bu sefer başka biri," dedi bana da

duyurarak. Genç kadın ise, "Adam filimci. Artist yapmak sözüyle getiriyor olmalı," diye düşüncesini söyledi. Onlar uzaklaşınca bir ara kapıyı kapatıp gitmeyi düşündüm. Ama çabuk karar değiştirdim. Koşarak girdim apartmandan içeriye. Daha kapıya bile yanaşmamıştım ki çekip aldın beni içeriye.

ERKEK Az daha yakalanacaktık.

KADIN Gördüler beni.

ERKEK Zararı yok.

KADIN Başka kadınlarla da geldin mi bu eve?

ERKEK Bir daha yalnızca seninle geleceğim, söz sana.

KADIN Kimin evi burası?

ERKEK Halaoğlumun. Rahat ol. Yabancı değil.

(Yere birkaç minder atar. Hazırlamış olduğu iki kadehten birini vererek Kadın'ın yere oturmasını sağlar)

Nasıl bir müzik alırsın?

KADIN Klasik olsun.

ERKEK Klasik mi? Keşke arabadan alsaydık. Bizim halaoğlu kırodur biraz. Ama gene de bakalım. *(Araştırır.)* Bakalım beğenecek misin?

(Romantik bir parça duyulur.)

ERKEK Beğendin mi?

KADIN Çok güzel.

ERKEK Ölümü öp doğru söyle. Yoksa iner getiririm arabadan.

KADIN Gerçekten güzel. Aaaah. Sana kıyabilir miyim?

ERKEK Ben de sana kıyamam sevgilim. Bu şarkıcının bir kaleci olduğunu biliyor muydun? İglesias. Ne olağanüstü bir ses.

KADIN Aynı zamanda duyarlı ve yakışıklı. Bütün kadınlar bayılır ona.

ERKEK Kıskandım.

KADIN Sen varken kimseye bayılamam ben. Senin de bayılmanı istemem.

ERKEK Olur mu öyle şey? Artık bütün kadınlar haram bana.

KADIN Eskiden haram değil miydi?

ERKEK Eskiyi bırakalım lütfen. Artık yeni bir yaşam başlıyor benim için.

KADIN Bizim için.

ERKEK Evet bizim için. İtici gücüm olacaksın benim. Her başarılı erkeğin arkasında bir erkek vardır.

KADIN *(Güler)* Erkek mi?

ERKEK Bağışla beni. Kadın vardır.

(Bir kedi gibi yanaşır ardından. Omuzlarından öpmeye başlar.)

KADIN Hep böyle mi başlarsın?

ERKEK Evet. Hayır. Yani eskidendi onlar.

KADIN Aptalmışım. İtiraflarını bile duymazdan geldiğim için suçluyorum kendimi.

(Sinirle ayakkabısının tekini fırlatır gibi çıkarır.)

ERKEK Ama böyle çıkartmamıştın. *(Yeniden giydirir ayakkabıyı. Özenle çıkartarak kenara koyar. Diğerini de. Kendisi de soyunarak bir panter gibi uzanır Kadın'ın üstüne.)* Benim arkamdaki kadın sen olacaksın.

KADIN Kadınım de bana.

ERKEK Kadınım. Kadınımsın benim. Sen de bana erkeğim de.

KADIN Erkeğim.

ERKEK Kadınım.

KADIN Erkeğim.

(Kararma. Aydınlanır ortalık. Erkek sigara içiyor.)

KADIN Bana da yaksana.

ERKEK Bağışla beni. *(Yakar uzatır.)*

KADIN Beni seviyor musun?

ERKEK Çoook. Çok seviyorum.

KADIN İş olsun diye söylüyorsun sanki. Yoksa düş kırıklığına mı uğrattım seni?. Buruk gibisin. Yoksa bakire olmadığım için kızdın mı bana?

ERKEK Yooo..Kuşkusuz ilk kez benimle olmanı isterdim ama gene de sorun yapmaya hakkım yok diye düşünü-

yorum. Sen mi kalkacaksın yoksa ben mi kalkayım?

KADIN Gözünü kapat. Bakma bana.

ERKEK Benden utanmanı istemem.

KADIN O günler de gelecek. Ama şimdi kapat gözlerini. *(Erkek gözlerini kapatır. Çaktırmadan da saate bakar. Kadın ata biner gibi üstüne oturur. Gıdıklamaya başlar.)*

ERKEK Yapma. Yapma. Huylanıyorum yapma.

KADIN Daha neler yapacağız?

ERKEK *(Yatırıp üstüne çıkar)* Ne güzel bir beraberlik değil mi? Heyecanlandırıyorsun beni. Bu heyecan hiç bitmemeli. Bitmeyecek. Haftada bir kez buluşmalıyız ki alışkanlığa dönüşmesin. Biriken her şeyi anlatmalıyız birbirimize. Hadi kalkalım artık.

KADIN Biraz daha. Biraz daha kalalım.

ERKEK Kalmayalım. Evde hırgür çıkmasını istemem. Beni üzmesini ister misin?

KADIN İstemem. *(İçeriye geçer.)*

ERKEK *(Arkasından)* Mutluluğun resmini yapıyoruz birlikte. Nazım iyi oturdu. Bunu başka bir zaman da kullanmalıyım.

KADIN *(İçerden)* Yarım kalmamasını isterdim gecemizin. Kollarında sabahlamayı seçerdim.

ERKEK *(Bir yandan da giyinmektedir)* Bir gün o da gerçekleşir. Bakarsın bir gezi uydurmuşum. Birkaç günlüğüne bir yerlere kaçmışız. Neden olmasın?

KADIN *(Giyinmiş olarak gelir. Bir karta ev telefonunu yazar)* Ev telefonum. Her zaman arayabilirsin beni.

ERKEK Önce sen çık, arabaya gir ve bekle beni. Hemen geleceğim. Bir gören olmasın.

KADIN Bizim evin önüne kadar gelmeni istememiştim. Sokağın başında bıraktın beni.

ERKEK Haklıydın. Adının çıkmasını istemezdin.

KADIN Bakalım eve gittiğinde arayacak mıydın beni?

ERKEK Arayamazdım. İncelikli bir davranış olurdu ama karım uyumamıştı.

KADIN Gece boyunca bekledim. Ulaştım diyen sesini duymak istedim. Ya bir kaza olduysa? Tanrı korusun. Geç de olsa buldum aradığımı.

ERKEK Bu kez buldum aradığımı galiba. Ayrılırken engeller çıkartmadı değil. Ama o da ilgisinden olsa gerek. Böyle yürüse ne iyi olur. Kurulu düzenimizi bozmadan düşlediklerimizi gerçekleştirsek. Ayak parmaklarını özlüyorum. Keşke bir alo diyebilsem. Ama yakalanabilirim ki bu da benim sonum olur. Belki de babası falan çıkabilir telefona. Uyumuş da olabilir.

KADIN En çok ensemden öpülmesinden hoşlandığımı hissettirmeliyim ona. Ayak parmaklarımda ne buluyor acaba?

ERKEK Uyumalıyım. Uykusuz kaldığımın ertesinde verimsiz geçiyor gün. Uyumalıyım. Koyunları sayayım bari. Bir, iki, üç, dört, beş, altı.

KADIN Saçmalama. Kalk artık. İlk bölümü bitirelim.

ERKEK Bitirelim.

KADIN Onbeş dakika dinlenip kendine gelsin herkes. Senin gibi bir adamı tanımak yormuştur onları.

ERKEK Haklısın. Seni tanımak da kolay değil. Bu oyunun adı Matruşka değil mi?

KADIN Evet...

ERKEK Bu yazar manyak mı? Ne ilgisi var Matruşka'yla?

KADIN Unuttun galiba. İkinci perde de ne ilgisi olduğunu görecek herkes. Hadi kalk. Sıkılmadan izledikleri için teşekkür etmeliyiz izleyenlere. Ama perde demeden önce şok bir final gerek oyunumuza. Bugün ne oldu biliyor musun? Seni aldattım bir başka erkekle. Çünkü hak etmiştin bunu. Hak eden cezasını görmeli.

(Erkek sanki elinden oyuncağı alınmış bir çocuk umarsızlığıyla şaşırır, kulise gitmekte olan Kadın'ın arkasından koşar.)

ERKEK Bir dakika. Bir dakika.

İKİNCİ BÖLÜM

(Kadın üzerinde bir bornozla gelir.)

KADIN Duş aldım. Kendime geldim azıcık. Artık ondan ayrılmaya karar verdim. Ama onu da ikna edecek sağlıklı bir gerekçe bulmalıyım. Daha doğrusu itiraf ettirmeliyim her şeyi ki beni suçlayamasın. Ya bütünüyle benimle, ya da bensiz.

ERKEK *(Girer)* Doğru muydu söylediğin?

KADIN Ben sana hiç yalan söylemedim.

ERKEK Sen mi? Güldürüyorsun beni. *(Yalancıktan güler)* Kah. Kah. Kah.

KADIN Çok komik.

ERKEK Evet, yalan söylemediğini söylemen gerçekten de komik. Üzülmem için söylediğini bilmiyor muyum sanıyorsun?

KADIN Boşu boşuna kendini kandırma. Çünkü öğleye kadar bütün aramalarıma karşın yoktun işyerinde. Hiçbir haber de bırakmamıştın. Beni yok saymana dayanamazdım. O'nunla buluştuk ve.

ERKEK O kim?

KADIN Sana hesap vermek zorunda mıyım? O işte. Kim olduğu hiç önemli değil. Önemli olan senden öcümü almamdı.

ERKEK Üzüyorsun beni.

KADIN Sen de beni üzmüştün.

ERKEK *(Sinirlenir)* Beni aldatamazsın!..

KADIN Aldattım.

ERKEK Manyak mısın sen be? *(Kolunu tutup sıkar)* Söylesene, manyak mısın?

KADIN Çıldırdı. İyi de oldu. Kolumu bırak, acıtıyorsun.

ERKEK *(Kolunu bırakır, yerdeki mindere bir tekme atar)* Yalan söylüyorsun.

KADIN Acı çekiyorsun ve beni mutlu ediyorsun. Sen aldatabilirsin, çünkü erkeksin. Ben aldatamam, çünkü kadınım. Bal gibi aldattım seni.

ERKEK Aldatsaydın eğer buluşma önerimi geri çevirirdin. Oysa geldin.

KADIN Başka türlü nasıl duyurabilirdim gerçeği sana? Bu hesaplaşma olmalıydı artık. Daha fazla dayanamazdım. Bu ilişkinin böylece sürüp gitmesine izin veremezdim. Acı çeken hep ben oluyorum çünkü. İlk beraberlikten sonra beni eve bıraktığında bir telefon etmeyi bile çok görmüştün bana.

(Kadın üstündeki bornozu atar, elbiseyle kalır.)

KADIN İşyerime gelir gelmez seni aradım. *(Telefonu tuşlar.)*

ERKEK *(Açar)* Alo.

KADIN Günaydın.

ERKEK Merhaba.

KADIN Merhaba. Dün gece çok merak ettim seni. Nasıl gittin?

ERKEK Yollar boştu. Çabucak gittim.

KADIN Bir telefon edebilirdin.

ERKEK Düşündüm ama rahatsız etmekten korktum. Uyumuş olabilirdin.

KADIN Uyuyamazdım. Çünkü meyhanelerden çıkan sarhoşlar yollardaydı.

ERKEK Beni düşündüğün için teşekkür ediyorum sana.

KADIN İş çıkışında bir yerlerde çay içebiliriz.

ERKEK Kayınbiraderler gelecekmiş. Erken gitmem gerekiyor eve.

KADIN Kayınbiraderini öldürebilirim.

ERKEK Fena olmaz, kurtulurum.

KADIN Bana hiçbir zaman yalan söyleme. Nefret ediyorum yalandan.

ERKEK Ya seni kırmamak için söylersem?

KADIN Kır ama söyleme. Katlanırım. Hele ihanetini hiç bağışlamam.

ERKEK Nereden çıkartıyorsun bütün bunları?

KADIN Bilmiş ol diye söylüyorum. Bu güzel beraberlik biter yemin ediyorum.

ERKEK Bitmesini istemeyeceğime göre.

KADIN Öyleyse sorun yok. Çünkü ben seni her şeyinle kabul ettim. Bunu beklemek hakkım.

ERKEK Çocuk olma...

KADIN Dedin. Ama sonunda aldatmaktan da çekinmedin. Şimdi kendi ağzından duymak istiyorum. Lütfen doğru söyle. Sana kızmayacağım ve bağışlayacağım. Yeter ki doğruyu söyle. Beni aldattın değil mi? Evet de, unutacağım her şeyi. Hadi, evet de.

ERKEK Hayır.

KADIN Yalan söylüyorsun!

ERKEK Hayır.

KADIN Ağlıyor musun sen?

ERKEK *(Başını yana çevirir)* Hayır.

KADIN İnanmıyorum, ağlar gibi yapıyorsun.

ERKEK Çok acı çektirdin bana.

KADIN Seni seviyordum.

ERKEK Hafta sonlarında buluşuyorduk. Ama her gün defalarca arıyordun.

KADIN *(Telefonu tuşlar)* Merhaba.

ERKEK Merhaba.

KADIN Ne yapıyorsun?

ERKEK Çalışıyorum. Ya sen?

KADIN Seni düşünüyorum.

ERKEK Ben de.

KADIN Ama çalışıyorum demiştin.

ERKEK Yani hem çalışıyor hem de seni düşünüyorum. Başka ne yapabilirim? Yoksa kimse kimseye aylık vermez. Öperim.

KADIN Ben de...

(Öpücüklerle kapatırlar telefonları.)

ERKEK İlk önceleri hoşuma gidiyordu sık sık araman. Hep

beni düşündüğünü söylemen ne yalan söyleyeyim gururlandırıyordu beni.

KADIN *(Telefonu tuşlar)* Alo.

(Erkek öpücük sesi çıkarır. Kadın karşılık verir. Kapatırlar telefonları.)

ERKEK Bu durum günlerce, haftalarca sürdü. Arada bir ben de arıyordum. Ama sıkılmaya başlamıştım. Anlamsızdı yaptığımız ama seni kırmak istemiyordum.

(Telefonu tuşlar)

KADIN Alo.

(Erkek öpücük sesleri çıkarır. Kadın da karşılık verir. Erkek, sonra Kadın kapatırlar telefonları.)

ERKEK Bir keresinde tam onyedi kez aramıştın.

KADIN Onaltı!

ERKEK Onyedi.

KADIN Çay çetelesiyle karıştırıyorsun gene.

ERKEK Her neyse. Olur olmaz zamanlarda arıyordun. Bir gün benim odamda önemli bir görüşme yapıyordum müşterilerden biriyle. Patronun kesin buyruğuydu, işi almam gerekiyordu.

KADIN *(Telefonu tuşlar)* Alo.

ERKEK Alo.

KADIN Mucuk mucuk mucuk.

ERKEK Buyrun.

KADIN Bu ne biçim davranış?

ERKEK Toplantı halindeyiz efendim. Lütfen siz numaranızı bırakın ben sizi arayacağım.

KADIN Seni çok seviyorum.

ERKEK Sizi anlıyorum efendim. Lütfen ben sizi arayacağım.

KADIN Ne oluyor bu sizler, lütfenler, efendiler?

ERKEK Peki anladım. Sanıyorum yarım saat içinde arayacağım sizi.

KADIN Kapatma! Sakın!

ERKEK Hoşça kalın. *(Kapatır)* Özür dilerim efendim.

(Kadın, yeniden tuşlayıp telefonu.)

ERKEK Akıl almaz bir indirim istiyor. *(Telefonu çalar)* Alo.

KADIN Benim yüzüme telefon kapattın!

ERKEK Alo... Alo...

KADIN Numara yapma! Sakın kapatma!

ERKEK Duyamıyorum. *(Kapatır. Açık bırakır ahizeyi.)* Konuşmamız bölünmesin efendim. *(Kadın yeniden arar. Meşgul olduğunu anlar, yeniden aramayı sürdürür. Erkek güya müşteriyi uğurlar. Hemen telefona sarılır, arar. Meşgul olduğunu görüp kapatır. Bu kez kendi telefonu çalar.)*

ERKEK Alo.

KADIN Sakın kapatma!

ERKEK Kapatmayacağım hayatım, gitti müşteri.

KADIN Gittiyse neden aramadın hemen?

ERKEK Aradım meşguldü. Yemin ediyorum.

KADIN Bıktın benden artık. Yüzüme telefonu kapatıyorsun. Bunu bağışlayamam.

ERKEK Bak hayatım, önemli bir görüşme yapıyordum. Neden anlamak istemiyorsun beni?

KADIN Seni seviyorum diyebilirdin.

ERKEK Yanımda önemli bir müşteri vardı. Ve çok ciddi şeyler konuşuyorduk.

KADIN Demek ki bizim ilişkimiz ciddi değil. Doğru, yalnızca hafta sonlarında kapandığımız bir dört duvar arası. İşin aslı, yetmiyor bu bana. Bana daha çok zaman ayırmalısın. Hiç soruyor musun bir sorunun var mı diye?

ERKEK Sormaz mıyım? Her zaman soruyorum. Var mı bir sorunun?

KADIN Var! Konuşmam gerek seninle.

ERKEK Konuşalım. Söyle.

KADIN Telefonda konuşulmaz bazı şeyler. Çıkışta beni al.

ERKEK Alamam.

KADIN Ama sorunum var. Beni dinlemelisin. Bir iki saat bir yerlerde çay içip konuşalım.

ERKEK Çıkışta alacağım seni.

(Kapatır telefonu. Güya bir yerde oturuyorlar.)

ERKEK Hayatım bir iki saat dedin gelmeden önce. Nerdeyse üç saattir oturuyoruz ve sen sorununu söylemiyorsun. Lütfen daha fazla geciktirme beni. Evde hır gür çıkacak.

KADIN Çıksın.

ERKEK Çıksın mı? Benim hırpalanmamı mı istiyorsun sen?

KADIN Evet.

ERKEK Öyleyse ben gidiyorum. Madem ki böyle. Hadi hoşça kal.

KADIN *(Önünü keser)* Gidemezsin!..

ERKEK Çevreden bize bakıyorlar. Lütfen biraz sessiz ol.

KADIN Olamam!

ERKEK İstersen bağır be!.. Ben gidiyorum!.. Yeter artık!..

KADIN *(Yeniden keser önünü. Ağlamaklı.)* Lütfen dinle beni.

ERKEK *(Yeniden oturur)* Dinliyorum. Uzatma.

KADIN Ben. Ben. Hamileyim.

ERKEK Ne?

KADIN Çocuğumuz olacak.

ERKEK Ne biliyorsun?

KADIN Regli olmadım. Beş gün geçti.

ERKEK Ama. Bazen. Olunamayabilir. Gerilim, endişe. Bu tür şeyler.

KADIN *(Çantasından bir rapor çıkartıp uzatır)* Şuna bakar mısın?

ERKEK *(Okur)* Özür dilerim. Çok özür dilerim. Oysa dikkat ediyorduk. Nasıl olabilir?

KADIN *(İzleyicilere)* Üzülme. Karımdan ayrılır ayrılmaz seninle evlenirim, demesini bekliyordum. Seviyorsa söylerdi böyle.

ERKEK Madem ki böyle. Önemli değil. Daha işin başında anladık. Tanıdığım bir kadın doğumcu var.

KADIN Benim de var. Ama en önemlisi dünyanın parası.

ERKEK Önemli değil ama ne kadar?

(Kadın'ın yazıp uzattığı kâğıda bakar. Yüzü allak bullak olur.)

KADIN Senin gelmene gerek yok. Yeter ki parayı bulalım. Dedim, ayağa kalkıp bir yere telefon ettin; gülerek geldin.

ERKEK Yarın sabah saat onda hazır para. Onbire doğru yetiştiririm.

KADIN Başına iş açtım. Nasıl ödeyeceksin onca parayı?

ERKEK Bizim kayınbiraderden istedim. Yavaş yavaş öderim.

KADIN Kayınbiraderden mi? Nasıl istersin ondan?

ERKEK Erkekler arasında dayanışma vardır böyle işlerde. Anlayışla karşıladı.

KADIN Görüyorsunuz değil mi? Oysa ertesi gün parayı getirdiğinde iade edecektim sana. Çünkü.

ERKEK Çünkü hamile değildin. Düzmece bir rapor almıştın.

KADIN Nasıl anladın?

ERKEK Ertesi gün sana parayı getirdiğimde doktora ben götürmek istemiştim seni. Ve sen ben giderim, sen görünme diyerek engellemiştin beni. Birlikte çıkmıştık dışarıya ve sen bir taksiye binerek falcıya gitmiştin. Oysa ben ne olur ne olmaz diye arabayla izlemeyi seçmiştim. Birçok kadının girip çıktığı bu yerin bir falcıya ait olduğunu da kapıcıdan öğrendim. Allahtan test yaptırdığını söylediğin kliniğin adını biliyordum. Telefonla o raporun sana ait olmadığını öğrenmem çok zor olmadı doğrusu.

KADIN O günlerde bana soğuk davranmanın nedeni anlaşıldı.

ERKEK Başka türlü bir davranış gösterebilir miydim? Anlaşılması güç işler yapmıştın. Sahte raporlar, falcılar, yalanlar.

KADIN Seni denemek zorundaydım. Öyle bir durumda nasıl tepki vereceğini öğrenmek istiyordum. Falcı meselesine gelince. Sonumuzun ne olacağını bilmek istiyordum o kadar.

ERKEK Öğrenebildin mi bari?

KADIN Peşini bırakma, doğru yoldasın demişti falcı. Falcıya ödediğim parayı yerine koydum. Sana iade edecek ve durumu da açıklayacaktım. Uygun bir zaman beklemek zorundaydım. Çünkü tepkinin nasıl olabileceğini kestiremiyordum. İlginç bulacağını sandığım bir armağan al-

dım sana. Yaş gününü kutlarken açıklayacaktım her şeyi.

(Elindeki armağan paketini düzeltir. Telefonu tuşlar.)

ERKEK *(Açar)* Alo.

KADIN Alo. Nasılsın?

ERKEK İyiyim.

KADIN Sesin bir tuhaf.

ERKEK Ama tuhaflıklar hep ilginçtir.

KADIN Bugün görüşelim.

ERKEK Yarın zaten görüşeceğiz.

KADIN Beni almalısın.

ERKEK Toplantı var. Şimdi girmek üzereyim. Ne zaman biteceğini de kestiremiyorum.

KADIN Görüşmek zorundayım seninle.

ERKEK Erken biterse ararım. Hamdi Bey ne zaman biter toplantımız? *(Ahizeyi uzaklaştırarak)* Ohooooo... Görüyor musun ohoo diyor Hamdi Bey.

KADIN Hamdi Bey kim?

ERKEK Bizim müdür yardımcısı. Söylemiştim sanırım. Ben seni arayacağım. Hadi öperim. *(Kapatır.)*

(Kadın yeniden arar. Erkek açmaz telefonu. Yeniden arar. Açmaz. Erkek daha fazla dayanamaz açık bırakır telefonu. Kadın eline paketi alarak hışımla çıkar işyerinden.)

ERKEK Gene ısrarla neden arıyor? Her telefon çalışında sırtımdan aşağıya soğuk terler dökülüyor. Ne biçim bir işe saplandım? En iyisi bugün erken kaçayım. *(Ötesini berisi toparlar)* Anlamsız... Bıktırıcı. Ne yapmak istiyor? Düşünme yeteneğimi yitirdim. Olanları değerlendirmekte güçlük çekiyorum.

(Tam kapıdan çıkmak üzereyken Kadın girer.)

KADIN Tüyüyor muydun?

ERKEK Sigaram bitmişti. Almaya çıkıyordum.

KADIN Hani toplantın vardı?

ERKEK Gelmesi gereken biri gelmeyince yapamadık.

(Erkek bir sigara yakar.)

KADIN Hani sigaran bitmişti?

ERKEK Yedek almasam rahat edemem bilirsin.

KADIN Sana niçin geldiğimi merak etmiyor musun?

ERKEK Etmez olur muyum? Niçin geldin?

KADIN *(Arkasına sakladığı paketi uzatır)* Bunu sana aldım.

ERKEK *(Paketi alır)* Ne var içinde?

KADIN Korkma bomba yok. Çok merak ediyorsan açar bakarsın.

ERKEK *(Açar)* Bu ne?

KADIN Matruşka bebek. Siz de meraktan kurtuldunuz işte. *(Erkek Matruşka'nın içinden bir tane daha çıkarır. Oyunun sonuna kadar sahnede kalacak olan Matruşka'ların tümünü çıkarır.)*

ERKEK Ne ilginç şey böyle.

(Telefon çalar. Erkek açar.)

ERKEK Alo.

SES: Benim. Bu gece gelirken yufka al. İki kilo olsun. Yarım kilo da kıyma. Yağsız olsun.

ERKEK Peki.

SES Gecikme.

ERKEK Peki.

SES Bir de çay al.

ERKEK Olur.

SES Not aldın mı? Unutursun sonra. Son zamanlarda çok dalgınsın. Neler alacağını söyle bakalım.

ERKEK Unutmam. Biliyorum.

SES İki kilo yufka. Yaz yaz.

ERKEK Tamam.

SES Yazmıyorsun ama. Yaz.

ERKEK *(Yazar)* Yazdım.

SES Ne yazdın?

ERKEK İki kilo dediğinden. Tamam.

SES Dediğim ne?

ERKEK *(Sinirlenir)* Yufka be!.. Çocuk muyum ben?

SES *(Ağlamaklı)* Beni azarlıyorsun.

ERKEK Yahu. Tamam. Şeker ve yağ.

SES İşte unutmuşsun gördün mü? Çay ve kıyma. Yazdın mı?

ERKEK Yazdım. Hadi güle güle. *(Telefonu kapatır)* Tanrım! Tanrım!

KADIN Karındı değil mi? Gene kayınbiraderler gelecek. Eve erken gitmen gerek. Öyle değil mi?

ERKEK Öyle. Hadi çıkalım.

KADIN Sana Matruşka'yı neden aldığımı sormuyor musun? Ne duyarsız insansın sen?

ERKEK Ben mi duyarsızım? İlginç bir şey bu. Gittikçe küçülüyor baksana.

KADIN Tıpkı ilişkimiz gibi. Açıldıkça hem küçülüyor hem de ortaya dökülüyor her şey. *(Öper)* Doğum günün kutlu olsun.

ERKEK Doğum günüm mü? Benim mi?

KADIN Gene yalan söylüyorsun. Doğum gününü bilmediğini de söylersen artık sana diyecek lafım kalmaz.

ERKEK İnan bana bilmiyorum.

(Kadın hışımla gider.)

ERKEK Doğru yahu. Bugün benim doğum günüm. Ne duyarsız bir insan oldum ben. Bir dakika!.. Bekle beni!.. *(Koşar arkasından. Biraz sonra içeriye geri döner)* Bindi taksiye ve gitti. Gerçekten de çok büyük bir hıyarlık yaptım. Çıktım dışarıya ve dolaştım başıboş.

KADIN Eve gidecektin. Karıcığın bekliyordu.

ERKEK Eve gitmedim. Sonra gecenin bir saatinde arabaya atladığım gibi sizin sokağa geldim. Yağmur yağıyordu. İndim. Karşınızdaki dükkânın tentesinin altına girdim. Her nedense ışıkları yanmayan daireye diktim gözlerimi. Ne kadar beklediğimi bilmiyorum.

KADIN Anlat, yalan da olsa anlat.

ERKEK Yalan mı? Nasıl değerlendirirsen değerlendir. Ama böyle oldu. Sonra sabaha karşıydı sanırım eve gittim.

KADIN Kıyamet kopmuştur.

ERKEK Tam tersine. Karım ağlayarak beni bekliyordu. O

çok kızdığımız kayınbiraderim bütün karakolları, hastaneleri ayağa kaldırmıştı. Oturtacak yer bulamadılar bana. Hiçbir şey de sormadılar. Ama ben, "Yağmurda dolaştım," dedim yalnızca.

KADIN Neden anlatmadın bütün bunları?

ERKEK Nasıl anlatabilirdim ki? İnanmazdın bana. Sonra sensiz günler başladı. Aramıyordun.

KADIN Nasıl arayabilirdim?

ERKEK Seni gerçekten sevdiğimi ve özlediğimi o günlerde daha iyi anlamıştım. Haklılığın için bütün gerekçeleri sıralayabiliyordum. Beni yitirmemek için büyük bir mücadele veriyordun. Birkaç kez aramak istedim. *(Telefonu tuşlar)* Ne yüzle arayacaktım? *(Kapatır)* Yalan söylüyorsan benim içindi. Ben söylemiyor muydum? En sonunda dayanamadım. Onbeş gün sonraydı galiba. *(Telefonu tuşlar)* Alo.

KADIN Alo.

ERKEK Şey. Buluşalım mı bu gece?

KADIN Bilmiyorum.

ERKEK Seni çok özledim. *(Telefonu kapatır)* İşyerine geldim. Merhaba.

KADIN Sen miydin?

ERKEK Başkasını mı bekliyordun?

KADIN Yo, hayır.

ERKEK *(Elinden tutar)* Hadi çıkalım.

KADIN Olmaz.

ERKEK Ama üzüyorsun beni. *(Elinden çekerek götürür. Güya eve gelmişlerdir)* Hoş geldin.

(Kasetçaları çalıştırır. Romantik ışık.)

KADIN Yeniden başlamak istemiyorum.

ERKEK Beni özlemedin mi?

KADIN Bu konulara girmek istemiyorum.

ERKEK Ama seni çok özlüyorum.

KADIN O kadar içtendi ki. *(Koşar sarılır)* Ben de. Ben de çok özledim.

ERKEK Sensiz bir hayat. İçi boş bir kavanoz gibiymiş meğer. Çok özledim.

KADIN Ben de. Bana kadınım de.

ERKEK Kadınım...

KADIN Erkeğim. Beni kucağında taşı.

(Erkek hem öper, hem de kucağına alarak taşımak ister Kadın'ı.)

ERKEK *(Bir adım atmıştır ki acıyla kıvranarak Kadın'ın ayakları üstüne basmasını sağlar; iki büklüm olur)* Ooof, aaaah!

KADIN Ne oldu?

ERKEK Bilmiyorum. Sol tarafıma bir şey oldu. Bacağım. Belki de belim. Ooof!.. Aaaah!..

KADIN Bir doktor çağıralım.

ERKEK Yok yok. Kimi çağıracağız bu saatte?

KADIN Ama acı çekiyorsun. Dayanamam. Şu yakınlarda bir klinik görmüştüm. İsmi neydi Tanrım?

ERKEK Biraz uzanayım. Belki geçer. Aaaah!

KADIN Ben suçluyum. Böyle bir şey istememeliydim senden.

ERKEK Kendini suçlama. Olacağı varmış sevgilim.

KADIN Daha önce hiç olmuş muydu böyle bir şey?

ERKEK Bilmem... Olmaz mı olmuştu... Bir keresinde bir sobayı kaldırırken de aynı... şey olmuştu. Aaaah!..

KADIN Nasıl istedim böyle bir şeyi senden? Aslında kucağımda taşıyamam demeliydin bana.

ERKEK Yaşlandığımı mı söylemek istiyorsun? Aaaah!.. Bana acımanı istemem!.. Aaaah!..

KADIN Sana kıyamam.

ERKEK Ya yarın ne yapacağım? Nasıl gideceğim işyerine?

KADIN Düşündüğün şeye bak. Gitme.

ERKEK Ama sözleşmeleri benim imzalamam gerek. Aaaah!

KADIN İmzalama.

ERKEK Bir de şu sakat halimle işsiz mi kalayım? Aaaah!.. Kalkmayı denemeliyim. *(Kadın'ın yardımıyla kalkar. Ancak oldukça zorlanmaktadır)* Aaah!.. Oooof!.. En iyisi çıkıp

gitmek. Aaaah!.. Bir gidebilsem eve. Aaaah!..

KADIN Burda kal. Eczaneye gidip yakı alırım sana. Sana bakarım sabaha kadar. Bir şeyciğin kalmaz. Eskisi gibi dimdik gidersin işine.

ERKEK Eve ne derim? Aaaah!.. Olmaz.

KADIN Doğruyu söylersin. Sana bakmak istiyorum.

ERKEK Bir anda karım, kızım, kayınbiraderim, karısı, tetikçi arkadaşları üşüşürler başımıza. Aaaah! Bizi rahat bırakırlar mı sanıyorsun? Aaaaah!.. Hadi gidelim. Sen ortalığı topla.

(Sandalyeye ilişir. Kadın kasetçaları kapatır. Erkek, Kadın'ın da yardımıyla büyük çaba göstererek ayağa kalkmaya çalışır. Kalkar da. Ahlar oflar arasında yürüyerek çıkarlar.)

ERKEK Arabayı güçlükle kullanarak seni yol üstünde bıraktım. Eve zor attım kendimi. Karım her türlü bakımımı yaptıktan sonra ıhlamur kaynatmak üzere mutfağa geçmişti ki telefon çaldı. Allahtan telefon başucumdaydı. Aaaah!.. Ben bakarım.

(Telefonu açar.)

KADIN *(Sesini değiştirmeye çalışarak)* Alo. Ben bir film şirketinden arıyorum. Senarist.

ERKEK *(İnler gibi)* Benim buyrun.

KADIN Sen misin hayatım? Nasılsın?

ERKEK Çok kötü. Çok kötü. Demek çekilmeyecek bu film. Aaaah.

KADIN İyi idare ediyorsun. Evet ya da hayır diye yanıt ver. Oldu mu?

ERKEK Evet.

KADIN Yürüyebiliyor musun?

ERKEK Hayır...

KADIN Eskiye oranla nasılsın? Kötü müsün?

ERKEK Evet. Ama bu film çekilmeli. Aaaah! Evet biraz rahatsızım. Ama umuyorum yarın sabah kalkmış olurum. O zaman daha ayrıntılı görüşürüz. Yönetmeni değiştirsinler. Gerçekten de film oldu filmimiz.

KADIN Kendine iyi bak sevgilim.

ERKEK İlginize teşekkür ederim. Siz şimdi şirkette misiniz?

KADIN Aferin iyi idare ediyorsun. Eve geldim. Sen beni düşünme. Yanında olmayı isterdim.

ERKEK Bu senaryoyla olmaz. Keşke mümkün olsaydı. Ben de o haliyle çekilmesinden yanayım. Ama neye yarar ki. Bunları lütfen yarın görüşelim, olur mu?

KADIN Olur... Mucuk mucuk.

ERKEK O dediğinizden.

KADIN Mucuk mucuk mucuk...

(Erkek kapatır telefonu.)

ERKEK Beni ne kadar seviyor. Acı çekmeme dayanamıyor. Ertesi gün, hafif öne doğru eğilerek de olsa, işe gittim. Çalışmamı zorlukla da olsa yürütüyordum. Ama bu sakatlık bayağı işe yaramıştı. Gene eskisi gibi telefonlar başlamıştı.

KADIN *(Telefonu tuşlamıştır)* Alo.

ERKEK Alo.

KADIN Gene ben. Uygunsan görüşebilir miyiz?

ERKEK Uygunum sevgilim. Anlayışın için teşekkür ediyorum sana. Aaaah!

KADIN Artık seni üzmek istemiyorum.

ERKEK Bundan sonra hep böyle ol, olur mu? Aaah.

KADIN Acı duyuyor musun?

ERKEK Seni üzmek istemiyorum. Lütfen bana bu türlü sorular sorma.

KADIN Olur sevgilim. Sormam.

ERKEK Sanki o hırçın kadın gitmiş yerine bir melek gelmişti.

KADIN Hadi seni daha fazla yormayayım.

ERKEK Aradığın için teşekkür ederim.

KADIN Mucuk mucuk.

ERKEK Mucuk. Aaaah!.. Mucuk.

(Kapatırlar.)

ERKEK O gün bir de doktora göründüm. Filmim çekildi.

İğnem yapıldı ve bu yaşta ağır şeyler kaldırmamam gerektiği söylendi bana. Ağrıkesici de verdi. O gece battaniyeyi serip yerde yattım. Sabahleyin kalktığımda hiçbir şeyim kalmamıştı. Sevinçle işe gittim. Gene aradın.

KADIN Günaydın dünyanın en yakışıklı erkeği.

ERKEK Günaydın.

KADIN Bugün nasılsın?

ERKEK Bir Amerikan filmi görmüştüm eskiden. Filmin kahramanı kadının ilgisini diri tutabilmek için kendi bacağını bile kırmıştı. Aynen onun gibi kullanmalıydım bu durumu.

KADIN Nasılsın diye sordum. Uygun değilsen konuşmayalım.

ERKEK Hayır hayır uygunum. Ama iyi değilim. Yoksa sakat mı kalacağım sevgilim? Acılarım giderek artıyor. Ya felç olursam?

KADIN Böyle şeyler getirme aklına. Yakında geçecek.

ERKEK Beni rahatlatıyorsun ama ya geçmezse?

KADIN Ömür boyu bakarım sana sevgilim. Bak sana komik bir şey anlatayım. Biri beni istiyor.

ERKEK Aaaah! Kim?

KADIN Benden iki yaş büyük. Arabası var, evi var. Annesi babası yok.

ERKEK Çöpsüz üzüm yani. Aaah! Tanıyor muydu önceden?

KADIN Yok canım. Yan apartmanda oturuyor. Giriş çıkışlarımda izliyormuş beni.

ERKEK İyi ki beni görmedi yanında.

KADIN Ne fark eder ki? Dün gece çat kapı geldi. Bizimkiler pek beğendiler.

ERKEK Aaaaah! Aaaaah! Ya sen? Aaaah!..

KADIN E oldukça yakışıklı. İşi gücü de iyi.

ERKEK Aaaaah! Kaçırmasaydın. Aaaaah!..

KADIN Yavaşça çektim kenara. Ve ona dedim ki: Bak aslan gibi adamsın. Benimle hiç oyalanma. Benim takıntım var.

ERKEK Oooooh...

KADIN İyi demiş miyim?

ERKEK Ben takıntı mıyım yani?

KADIN Olur mu öyle şey? Sen benim takıntım değil her şeyimsin. Takıntı sözcüğünü mahsus kullandım ki beni biraz avam sansın. Anlatabildim mi? Daha fazla yormayayım seni. Mucuk mucuk mucuk...

ERKEK Mucuk aaaah mucuk.

(Telefonları kapatırlar.)

ERKEK İşyerimde normal halimle ayakta duruyordum ki bir ayak sesi işittim. Bu ayak sesi yabancı değildi. Sana ait olduğunu hemen anladım.

(Erkek elinde dosya ile birlikte kendisini yere atar. Kadın elinde bir demet çiçekle, gülücükler dağıtarak içeriye girer.)

KADIN Nerdesin? Ben geldiiiim!..

ERKEK *(Yerde acılar içinde kıvranıyormuş gibi)* İyi ki geldin. Tut elimden, kaldır beni.

KADIN Nasıl oldu? Nasıl düştün yere?

ERKEK Şu dosyayı almam gerekiyordu. Birden yerde buldum kendimi... Aaaah!..

(Kadın elinden tutar, büyük bir çabayla kaldırır... Erkek sandalyeye oturur.)

ERKEK Geçti. Ah!.. Geçti, rahat ol sen.

KADIN Nasıl rahat olabilirim?

ERKEK *(Acısını gizliyormuş gibi bir izlenim vererek)* Bir de çiçek getirmişsin.

KADIN Evine gelemediğim için buraya gelmeyi seçtim.

ERKEK Çok incesin teşekkür ederim. Birer çay içer miyiz?

KADIN İçeriz.

ERKEK *(Yerinden bağırır)* Mahmut efendiiiii. Mahmut efendiiii... Yok mu bu adam yahu?

KADIN O da kim?

ERKEK Benim kapıcı. Kapının önünde durması gerekiyor... *(Kızar)* Bırakıp bırakıp gidiyor böyle... *(Unutarak ayağa kalkar. Normal olarak yürür. Kapının ağzından bağırır.)* Nerdesin Mahmut efendi. Bize iki çay getir.

(Kadın dehşet içinde izlemektedir Erkek'i. Erkek yaptığı yanlışı fark etmiştir. Kadın'ın delici bakışları altında iki büklüm olarak yürür ve yerine oturur.)

ERKEK Aaaah. Bazan unutuyorum. Ama sonradan daha çok acıyor. Tıpkı şimdiki gibi. Aaaah!..

KADIN Kalk ayağa. Ayağa kalk dedim.

ERKEK *(Anlamamış gibi güçlükle kalkar yerinden)* Bir şey mi oldu?

KADIN Yürü. Yürü dedim. Kapıya doğru yürü.

ERKEK Çok acıyor.

KADIN Deminden acımıyor muydu?

ERKEK Ne yapmak istediğini anlayamıyorum. Aaah!..

KADIN Anlıyorsun. Sen bir sahtekârsın. Benim acıma duygularımı sömüren bir alçaksın. Utanmaz herif.

ERKEK Ama haksızlık ediyorsun.

KADIN Doğrul.

ERKEK *(Doğrulur)* Ama açıklamak istiyorum. Bak gene acıyor!.. Aaaah...

KADIN Ne zaman geçti? Bana açık açık söyle.

ERKEK Allah Allah. Yürüyorum gerçekten. Geçmiş. Geçmiş... *(Erkek çeşitli hareketler yaparak dolaşmaktadır ortalıkta.)* İnanamıyorum.

KADIN Sululuk yapma da gerçeği söyle. Böyle bir şeye neden gerek duydun!.. Söyle!..

ERKEK Anlasana. Seni yitirmek istemiyorum.

KADIN Bu böyle yürür mü? Yalan üstüne kurulu her şeyin. Böyle gidemez.

ERKEK *(Gözlerinden bir iki damla yaş akar)* Seni sevdiğimi anlamıyor musun? Seni yitirmemek için milli mücadele verdiğimi görmüyor musun?

KADIN Senin için özveride bulunuyorum ben. Bütün çevrem suçluyor beni. Karına, kızına, kayınbiraderine rağmen inatla sürdürüyorum bu ilişkiyi. Neden? Dünyada erkek olarak bir tek sen mi varsın? Ama sen ne yapıyorsun? Haftada bir kez buluşuyorsun benimle bu dört du-

var arasında ve işin bittikten sonra da bırakıyorsun evimin önüne. Kullanılmış bir peçete gibi. Sen karıcığının koynunda mışıl mışıl uyurken sabahı nasıl ettiğimi düşünüyor musun hiç? Yarım yamalak uykularımda ne kâbuslarla uyandığımı biliyor musun? Sana güvenim kalmadı artık. İkinci kadın olmanın bütün acılarını çektiriyorsun bana. Üstelik önüne çıkan bütün çıplak ayaklı kadınların da arkasından koşmayı ihmal etmeden.

(Hışımla çıkar.)

ERKEK Gitmiştin. Bu kadar kararlı görmemiştim seni. İlk kez içimden bir şeylerin koptuğunu, yüreğimin sızladığını, o ve izleyen günlerde hissetmeye başlamıştım. Aşkın ne olduğunu bilmiyormuşum demek ki. Gençlikte yapılan acele bir evlilik, sonra serüven olsun diye birçok kadınla başlayıp biten ilişkiler. İnsan âşık olunca yemeden içmeden kesilir derler. Ama bende bu tersine olmuştu. Ne buluyorsam yiyordum. Ama ne yaparsam yapayım bir dakika bile ayrılmıyordun yanımdan. Masamda. Yolda. İşyerimde. Evde. Aşk üstüne söylenmiş bir şarkı bile beni daha değişik duygulara götürüyordu. Aşk bu muydu Tanrım? Hep düşünmek miydi onu? Küçücük davranışlarını iç burukluğuyla anımsamak mıydı? Olmaması gereken tartışmaları bile o zaman olması gereken hoşgörüyle yeniden yaşamak mıydı? Gerçeği anlamıştım. Sensiz yaşayamıyordum...

(Erkek telefonu tuşlar.)

KADIN *(Açar)* Alo.

ERKEK Merhaba.

KADIN *(Buruk)* Merhaba.

ERKEK *(Telefonu kapatır)* Sensiz yaşayamıyorum.

KADIN Bunu telefonda konuşmuştuk.

ERKEK Bırak şimdi telefonu falan. *(Gider Kadın'ın elinden ahizeyi alarak kapatır. Elinden tutar eve getirir)* Tamam. Konuşalım artık. Arada olanların hepsini atlayalım.

KADIN Konuşalım.

ERKEK Bu anlamsız ayrılık bitsin.

KADIN Bitsin ama bu senin elinde.

ERKEK Söyle.

KADIN Benden istediklerin nedir?

KADIN Senden istediğim bir tek şey var. Bana doğruları yalnızca doğruları söylemen.

ERKEK Söz veriyorum. Sana yalnızca doğruları söyleyeceğim bundan böyle. Ama sen de doğruları söyleyeceksin.

KADIN Eğer bir yalanını bile yakalarsam bir daha dönüşü olmayacak bir şekilde ayrılacağız. Tamam mı?

ERKEK Tamam. Ama hiç kızmayacaksın bana. Bir arkadaş gibi olgunlukla karşılayacaksın.

KADIN *(Memnun ve mutlu bir görünümle)* İşte bu kadar. Göreceksin bak, her şey nasıl da düzelecek. Şimdi ilkin ben sana bir gerçeği açıklayayım. Biliyorsun senden bir para almıştım. *(Kahkahalarla güler)* Sahte raporlar falan düzenleyerek. O parayı sana neden geri vermedim biliyor musun?

ERKEK *(Gülerken gözlerinden yaşlar boşanır)* Neden?

KADIN Çünkü. Çünkü. Yaş gününde olan olaylar. Sana kızgınlığım. *(Gözlerinden yaşlar boşanarak güler)* Anlıyorsun değil mi?

ERKEK *(Aynı şekilde)* Peki parayı ne yaptın?

KADIN Zaten bir kısmını falcıya vermiştim. Kalanıyla da bir çizme ile bir çanta aldım kendime... Peki sen eve nasıl açıkladın kayınbiraderine olan borcunu?

ERKEK Cüzdanımı çaldırdım. Maaşım gitti dedim...
(Abartılı gülüşleri sürmektedir.)

KADIN Şimdi sıra sende.

ERKEK Bende mi?

KADIN Evet sende. Anlat bakalım.

ERKEK Hangisini?.

KADIN O kadar çok ki doğru. Hangisini mi? Şeyi. Bana ihanetlerini. Ne güzel arkadaş oluyoruz bak. Hadi.

ERKEK İlk beraberliğimizden sonraydı. Uzun zamandır

beğendiğim biri vardı.

KADIN Eeeeee?

ERKEK Pat dedi düştü. Kucağıma. Aldım eve götürdüm...

KADIN Aman ne eğlenceli. Sonra?

ERKEK Yedik içtik. Yere uzandık.

KADIN Eee?

(Birbirlerine vura vura gülmeyi sürdürüyorlar bu arada.)

ERKEK Bir şey yapamadım ama... İçimden gelmedi.

KADIN Ne güzel. Başka?

ERKEK Hani sana kayınbiraderimin mafya babası olduğunu söylemiştim ya... Yalancıktan söylediğimi biliyor muydun?

KADIN Bilmez olur muyum? Tetikçiyi baba diye yutturmuştun bana...

ERKEK Ancak tetikçi de değildir benim kayınbirader... Belediyede zabıta memurudur...

KADIN Vay canına, inanılmaz... (*Kahkahalarla güler.*) İnanılmaz bişey bu!

ERKEK (*Çılgınca gülerek*) İnanılmaz mı? Ya şimdi söyleyeceğime ne diyeceksin?

KADIN Neymiş o? Merak ediyorum, çabuk söyle!

ERKEK Kızmayacaksın ama..

KADIN (*Hem gülmekte hem de*) Neden kızayım? İçtenliğini kanıtladıkça seni daha çok seviyorum... Hadi söyle!

ERKEK Saçlarını boyayan erkeklerden hoşlanmıyorsun ama...

KADIN Eveeeet...

ERKEK Kızmayacağına söz verirsen sana büyük bir sır açıklayacağım...

KADIN (*Anlamaya çalışarak*) Senin boya ile ne ilişkin olabilir sevgilim?

ERKEK Var var... Sıkı dur! Benim saçlarım boyalıdır bir tanem...

KADIN (*Gerçekten şaşırmıştır.*) Buna beni inandıramazsın..

ERKEK Saçlarımı boyuyorum sevgilim...

KADIN Ama saçlarının bazı yerleri ak... Şakakların...

KADIN İşte, işin gizi de burada... Benim asıl saçlarım simsiyahtır.. Özellikle genç kızları etkilemek için yer yer boyuyorum bazı yerleri... Ve böylece olgun bir erkek görünümüne bürünüyorum..

KADIN *(Gerçekten şaşırmıştır)* İnanmıyorum sana... Hayır hayır inandıramazsın beni...

ERKEK Yemin ediyorum doğru söylüyorum... Görüyorsun bazı doğrular nasıl da şaşırtıyor seni... Hep böyledir zaten... İstersen vazgeçelim doğruları söylemekten...

KADIN Hayır, hayır! Ama gerçekten şaşırttın beni... Sürdürelim... İlişkilerinle ilgili olanları anlat! Hadi!

ERKEK Bir keresinde de eski bir sevgilim aradı beni...

KADIN Çok eğlenceli... Eeee?

ERKEK Biliyorsun bu eski sevgililer düşmez insanın yakasından. Evine gittim. Yedik içtik.

KADIN Yediğini içtiğini değil yaptığını... Anlat. Eeeee?

ERKEK Senden sonra... Hiçbir uyarıcı etkisi olamadı bana. Çıkıp gittim evime.

KADIN Aman ne güzel. Sonra?.

ERKEK Bir keresinde de gene ayrılmıştık seninle. Acaba sensiz de olabiliyor muyum diye merak ederek.

KADIN Yani sırf meraktan.

ERKEK Evet meraktan... Zaten insanın başına ya meraktan ya da... meraktan gelirmiş her şey. Anlıyorsun değil mi?

KADIN Anlamaz mıyım? Onunla da mı olmadı bir şey?

ERKEK Olmadı olmadı.

KADIN Olan bir tanesini anlat.

ERKEK Ama o da sayılmaz. Çünkü karımdı...

KADIN *(Durumunu değiştirmeden)* Eeeee?...

ERKEK Tentenin altında beklediğim gece... Eve gittiğimde öyle büyük bir heyecanla karşılamıştı ki beni...

KADIN Eeeee?

ERKEK Hiç itmeden beni öyle bir sürüklemişti ki yatağa.

KADIN Eeeee?

ERKEK Bir anda ne olduğumu anlayamadan... Ama o geceyi saymamak gerek. Zaten karımdı.

KADIN Yani oldu.

ERKEK Bırak olmasını gebe bile kaldı. Ama bu kez gerçekten kürtaj için doktor aramak zorunda kaldım...

KADIN Güzel. Başka?

ERKEK Başka biriyle olmadı inan.

KADIN Bak ne güzel her şeyi anlattın. Zaten başka ne olabilirdi ki? Bir de ben vardım işin içinde. Allahaşkına bütün bunlar için nasıl zaman ayırabiliyorsun? Bunun sırrı ne? Bir taraftan da çalışıyorsun. Üstelik yazmayı da unutmadan.

ERKEK Eeee... O da bizim işimiz.

(Kadın birden keser gülmeyi. Erkek de onun ciddileştiğini görerek durgunlaşır. Kadın gene de gülümsemeye çalışarak yanına gelir Erkek'in. Sonra birden altüst olmuş bir yüzle inanılmaz bir güçle vurur adama.)

KADIN Alçak köpek!

ERKEK Ama doğru söyleyecektik hani?

KADIN İşte böyle itiraf ettiririm ben insanı. Köpek. *(İki sandalyeyi yan yana koyar)* Bu iş bitti artık...

ERKEK İyi ki diğerlerinin de olduğunu saklamışım. Öldürürdü yoksa?

(Erkek ve Kadın sanki ilk oyun izleyişlerindeki gibi otururlar sandalyelere. Işıklar kararır. Hemen aydınlanır. Kadın ve Erkek biten oyunu alkışlarlar.)

KADIN *(Ayağa kalkar)* Güzel bir oyundu.

ERKEK *(Ayağa kalkar)* Yaşananlardan bir kesitti.

KADIN *(Elini uzatır)* Sizi tanıdığıma çok memnun oldum.

ERKEK Ben de.

KADIN Hoşça kalın.

ERKEK Güle güle. *(Erkek arkasından bakmakta.)*

KADIN *(Tam dışarıya çıkacakken bir an durur)* Ne hoş bir erkek.

(Çıkar.)

ERKEK Çok güzel bir kadın. *(Çantasını arar. Aldığı çanta Kadın'a aittir. Sevinçle arkasından koşarken)* Bir dakika!.. Bir dakika!..

(Işıklar yavaş yavaş Matruşka'ların üzerinde yoğunlaşırken.)

SON

9 Ağustos 1994, İstanbul

Prof. Dr. Özdemir Nutku'ya

TUNCER CÜCENOĞLU

ÖĞRETMEN

Oyun
İki Bölüm

Bu oyunla T. Cücenoğlu, 1973 yılında, "Sanat Severler Derneği" (bugünkü adıyla Ankara Sanat Kurumu) Seçici Kurul Üyeleri (Kemalettin Bozkurt, Prof. Dr. Sevda Şener, Ömer Atila Sav, Rükzan Günaysu, Pınar Kür ve Nurhan Karadağ) tarafından
"Yazar olarak Övgüye Değer"
bulunmuştur.

"ÖĞRETMEN" ÜZERİNE...

"...*Öğretmen* bütün yaşamında dürüstçe saydığı ilkelere bağlı kalmaya çalışmış, ama kavgasını her zaman doğru tabana oturtamadığı için yalnız kalmış bir öğretmenle, ailesinin yaşantısını konu alıyor.

Cücenoğlu'nun öğretmeni, Cevat Fehmi'nin öğretmeninden (*Paydos*) çok başka. Cücenoğlu'nun oyun kişileri, Başkut'unkiler gibi somutlaşmış değer yargıları değil, yaşayan kişiler... İyi ile kötüyü, doğru ile yanlışı birlikte taşıyan etten, kemikten insanlar... Bütün benzerleri gibi, o da yeldeğirmenleriyle savaşan, yenilmekten kurtulamayacak olan Don Kişot'lardandır. Yalnızca yüce ülkülere bağlılık, dürüst olma çabası yetmemektedir. Buna elverişli koşulların, araçların sağlanması, ortamın hazırlanması da gerekir...

Cücenoğlu'nun *Öğretmen*'i ülkücülüğün yenilgisini değil, yanlış seçimlerin başarısızlığını... işliyor."

Ömer Atila Sav

Milliyat Sanat Dergisi-1973

Bu oyun ilk kez Ankara'da, Devlet Tiyatroları Altındağ Sahnesi'nde, 24 Nisan 1973 gecesi, aşağıdaki kadro tarafından gerçekleştirilmiştir.

Yöneten	: Haşim Hekimoğlu
Çevre Düzeni ve Giysi	: Hüseyin Mumcu
Işık	: Orhan Bayur
Yönetmen Yard.	: Dinçer Sümer

Oynayanlar:

Ecder Akışık
İlkay Saran
Dinçer Sümer
Nurtekin Odabaşı
Yavuz Osman
Meral Gözendor
Mustafa Yalçın
Mazhar Alanson

Kondüvit : Asaf Öney

KİŞİLER:

HASAN : Öğretmen. 50 Yaşlarında.
AYŞE : Karısı. 40 Yaşlarında.
İLKER : Büyük oğlu. 20 Yaşlarında.
TANER : Küçük oğlu. 17 Yaşlarında.
ALİ : Hasan'ın erkek kardeşi. Tüccar. 45 Yaşlarında.
MERAL : Hasan'ın kız kardeşi. 40 Yaşlarında.
NECATİ : Meral'in kocası. Emekli. 55 Yaşlarında.
MÜFETTİŞ : Ömer Uysal. 50 Yaşlarında.

YER: Taşrada bir kent, sonra Ankara.
ÇEVRE DÜZENİ:
Öğretmen Hasan'ın Taşradaki Ahşap Evi.
Salon: Yerde bir halı serilidir. Duvarlar bomboş. Bir duvar saati. Bir divan. Eski bir büfe. Kırık dökük koltuklar, sandalyeler. Bir masa, bir radyo.
Oda: İlker ve Taner'in birlikte kaldıkları oda. Bir ranza. Duvarda bazı futbolcuların fotoğrafları. Taner'in forma ile çektirdiği bir fotoğraf. Bir küçük kitaplık, bir çalışma masası.

Ankara'da Bir Apartman Dairesi
Salon: Eşyalar gene aynı.

Müdür Odası: Öğretmen Hasan'ın taşrada görevli olduğu ilkokulun müdür odası.

BİRİNCİ BÖLÜM

I

Öğretmen Hasan'ın Taşradaki Evi

(Ayşe pencerenin önüne oturmuş, önündeki pirinci ayıklamaktadır. Duvar saati altı kez vurur.)

AYŞE *(Kendi kendine)* Nereye gitti bu kız? Başına bir iş gelecek. Kızım! Kızım! Hay Allah.

(Önündeki işi bırakır, çocukların odasına ve kendi yatak odalarına bakar. Hem bakar hem de, "Kızım," diye seslenir. Mutfağa çıkar. Bulamamıştır. Yeniden işini sürdürür.)

HASAN *(Dışarıdan)* Hanım!

(Ayşe çıkar. Hasan'la birlikte gelirler. Hasan'ın iki eli de doludur. Bir ekmek, bir şişe rakı ve benzeri.)

AYŞE Ekmeği bir tane almışsın.

HASAN *(Üstündekileri çıkartarak)* İki tane aldım.

AYŞE Hani, burada bir tane var?

HASAN Birini şu kimsesiz adama verdim. Gene çıkmıştı kapının önüne..

AYŞE O da iyi alıştı ha.. Hep de eve bir şeyler getirirken çıkıyor kapının önüne.

HASAN *(Sert)* Biraz da peynir verdim.

AYŞE Bir kadeh de rakı verseydin bari. *(Söylenir)* Çoluğu çocuğu var..

HASAN Bakmıyorlar yahu. İnsanlık öldü mü?

AYŞE Bir kilo peynir kaç lira? Senin çoluğun çocuğun yok mu?

HASAN *(Sert)* İşime karışma! Terliklerimi getir.

AYŞE *(Sanki bilmez gibi)* Neyin var senin?

HASAN Yok bişey. Acıktım ben.

AYŞE Çorba hazır. Bir de pilav yapayım dedim.

HASAN Çocuklar nerde?

AYŞE Gelmediler henüz. Kardeşin aradı.

HASAN Ne zaman? Buraya mı geldi?

AYŞE Evet.

HASAN Niye gelmiş ki? *(Mutfağa geçer.)*

AYŞE Bilmem, yeniden geleceğini söyledi gitti.

HASAN *(Elinde bir havluyla girer)* Ne zaman gelecekmiş?

AYŞE Bu gece.

HASAN İçerideki su boş yere kaynayıp duruyor.

AYŞE *(Elindeki tepsiyi mutfağa götürürken)* Pilav yapacağımı söylemiştim. *(İçeriden)* Kız yok gene.

HASAN Yoksa yok.

AYŞE *(İçeriden)* O nasıl söz? Bir kızı sığdıramadın eve. Ne yiyor ki?

(Mutfaktan bir kedinin canhıraş sesi.)

AYŞE *(İçeriden)* Sen burda mıydın kızım? Cici kızım benim. *(Salona gelir. Kucağında bir kedi)* Burdaymış bak. Kızım, canım.

(Hasan rakı şişesinin kapağını havluyla tutarak açmaya çalışır.)

AYŞE Gene içeceksin herhalde.

HASAN Babanın parasıyla içmiyorum.

AYŞE Sağlığın açısından söylüyorum Hasan. Yoksa bana ne?

HASAN Bu adam niye geldi ki?

AYŞE Ne bileyim ben?

HASAN *(Kapağı açmıştır)* Biraz peynirle pastırma falan getir.

AYŞE Hani karnın açtı?

HASAN Yahu kadın hazırla!

AYŞE Pastırma kalmamış.

HASAN Tüketirseniz kalmaz! Hep yerler! Sen kazan bunlar yesin. *(Büfeden çıkardığı iki bardağı ışığa tutarak tozlu olup olmadıklarına bakar)* O kediyi de bırak elinden. Yediğimiz içtiğimiz tüy be kadın.

AYŞE Gel cici kızım gel. Baban istemiyor seni.

(Mutfağa geçer.)

HASAN Tanrım sen bana sabırlar ver. Bir de babası olduk.

AYŞE *(Elinde bir tabak peynirle gelir)* Bardaklar temiz mi?

HASAN Temiz. Nerde bunlar gene? Yemek zamanı bu çocukları evde göremeyecek miyim?

AYŞE Gelirler.

HASAN Gelirlermiş. Biri top peşinde, öbürü kitap okuyup geziyor bir yıldır.

AYŞE Uzatma işte.

HASAN Ne diyorsun sen?

AYŞE İllaki dalaşacaksın birileriyle. Şunca yıldır sessiz bir günümüz olmadı.

HASAN Su getir içerden! *(Rakı doldurur bardağına. Karısının getirdiği sürahiyi alır, bardaklara doldurur)* Bak şimdi. Benim yerime koy kendini. Sınıfa girdin. Soruyorsun çocuklara: "Bu sabah ne yedin oğlum? Ne yedin kızım?" "Çorba ekmek zeytin ekmek öğretmenim." Bu çoğunluk. Bir de Cansız'ların kızına bakıyorsun. Bir giydiğini giymiyor bir daha. Kulağında altın küpeler, kolunda bilezikler.

AYŞE Belki otuz tane kamyonları var. Belki elli. Tüm çimentoyu onlar taşıyor yurdun dört bir yanına. O takmayıp da kim takacak?

HASAN Bunu yapan ilkokul öğrencisi.

AYŞE Tanrı bilir haşladın çocuğu.

HASAN Arı kızdıranı sokar.

AYŞE Başımıza iş açacak gene. Sana ne elin çocuğundan!

HASAN Orası okul be kadın!

AYŞE Çocuğun suçu ne bunda? Velisini çağırsaydın.

HASAN Çağırdım.

AYŞE Onlara söyleseydin.

HASAN Gelmediler.

AYŞE Sen de hırsını çocukcağızdan aldın. Ne zaman oldu bu?

HASAN Bu sabah. Bir daha da gelmedi okula. Aslında birkaç gün önce başladı olay.

AYŞE Olay mı?

HASAN Onlar benim çocuklarım. Hiçbirini ayırmam diğerinden. Kendi çocuklarımızı ayırabiliyor muyuz? İlker'i mi seçersin Soner'i mi deseler? Kaç kişiyi okuttum biliyor musun? Kaç kişi gelip öptü sonunda elimi? *(İçer)* Ama ona yapmak zorundaydım. Diğer çocuklar için yapmak zorundaydım. Bak onlar varlıklı, ayırıyor bizlerden dedirtmem kendime.

AYŞE Köyde de öyle yapmıştın İlker'e. Senin öğrencindi oğlun. Karnelerini alan köylü çocuklar okullarından sevinçle çıkıyorlardı. Bizim oğlumuz eve ağlayarak gelmişti. Neden? Çünkü babası bir dersine kırık not vermişti. Kırık not alacak kadar yeteneksiz, tembel bir çocuk muydu?

HASAN Henüz beş yaşındaydı.

AYŞE Okuması yazması vardı.

HASAN Resmi öğrenci bile değildi.

AYŞE İkiyle ikinin dört ettiğini de biliyordu. En az diğerleri gibi.

HASAN Karne gerçek değildi ki.

AYŞE Karne gerçek değilse neden kırık not verdin? Hasan Bey kendi çocuğunu gözetiyor dedirtmemek için değil mi? Bizim zararımıza bile olsa hep başkaları için, herkes ne der kuşkusuyla yaşadın. Sonuçta ne oldu? İşte, başımızı sokacak babadan kalma bir ev. Kardeşine bak bir de. Küçücük bir dükkânla başladı işe. On yılda un fabrikalarının sahibi oldu. Evleri, bağları. Altında otomobili bile var.

(İlker sessizce girer içeriye.)

HASAN Kadın, kadın. Onunla karşılaştırma beni.

AYŞE Yaşatıyor karısını.

HASAN Şekeri, demiri, çimentoyu bu evin bahçesine sakladı. Unu peyniri, kahveyi bu odalarda... Bunları yapabilir miyim ben?

AYŞE Beceremezsin ki.

İLKER *(Umutsuz)* Gene mi kavga?

AYŞE *(Sevecenlikle)* Karnın acıkmadı mı daha? Gel otur şöyle.

(Hasan biraz daha rakı koymak ister.)

AYŞE Fazla oldu. *(Şişeyi alıp mutfağa götürür.)*

İLKER Gece uyuyamıyorsun baba.

HASAN Taner'i görmedin mi?

İLKER Gördüm. Bugün maçı vardı.

HASAN O adam olmaz. İki direğin arasından geçirmek için uğraşıyor bir topu. Akıl yok ki, oturup derslerine de çalışmıyor. Müzikten bile zayıf almış. *(Kötü bir sesle)* Dooo. Reee. Miii. Soool. Laaa. Dooo.

AYŞE Bari onun yerine müzik dersine sen gir.

HASAN Alay mı ediyorsun?

AYŞE Bir kadeh bile dokunuyor artık. Kafası iyi gene.

HASAN İyiyim ya, iyiyim.

İLKER Sus anne!

HASAN İşinizi yoluna koyun da benim gibi siz de iyi olun.

AYŞE *(Yavaşça)* İşi yolundaymış.

İLKER Sus anne, sus.

HASAN Her zaman namuslu olacaksın. Neden namuslu olacaksın? Çünkü namuslu adamın hiçbir şeyden korkusu olmaz. Korkakların hepsi aslında namussuzdur. Çünkü bir namussuzlukları olmasa korkak olmazlar.

(Hızla çıkar, tuvalete gittiği bellidir.)

AYŞE Aç karnına içti.

İLKER İçirmeseydin.

AYŞE Beni dinliyor mu? Bugün Cansızlar'ın kızını haşlamış.

İLKER Neden?

AYŞE Küpe takıyor diye. Ya başımıza bir şey gelirse?

İLKER Daha ne gelebilir ki?

AYŞE Öyle deme oğlum. İyi kötü geçinip gidiyoruz şurda. İsterse saçını yaptırsın da gelsin okula. Çimento fabrikası onlara çalışıyor. Elleri kolları uzun. Alimallah kaldırıp da bir köye atarlarsa? Amcana gelmişler. Cansızlar.

"Köylerde süründürürüz, bizim kızımızla uğraşmasın!" demişler.

İLKER Kimden duydun?

AYŞE Ali amcandan. Gelecek birazdan.

İLKER Gene kavga var desene.

HASAN *(Girer, gezinerek)* Bir iş yapıyorsun değil mi, önce kendi vicdanına danışacaksın. Acaba haklı mıyım? Eğer haklı olduğun kanısındaysan.

AYŞE Her gece aynı sözler.

HASAN Sen karışma kadın. Beni dinle oğlum. Nerde kalmıştık?

İLKER Vicdandan söz ediyordun baba.

HASAN Bana bir bardak daha içki getir.

İLKER Tatlı tatlı konuşuyorduk baba.

HASAN Bir kadeh daha içersem acı acı mı konuşurum yani?

İLKER Yatarsın hemen.

HASAN *(Düşünür)* Oldu oldu. *(Susar)* Bana kırgın değilsin ya?

İLKER Neden, anlayamadım?

HASAN Bir dersine kırık not verdim diye.

İLKER *(Güler)* Nerden geliyor bunlar aklına?

HASAN *(Ayşe'ye)* Neden anımsatıyorsun bana?

İLKER *(Sertçe)* Babama kahve yapsana anne.

HASAN Hay yaşa oğlum.

(Ayşe çıkar.)

HASAN Bugün ben ne yaptım biliyor musun?

İLKER Cansızlar'ın kızını haşladın.

HASAN Anan olacak söyledi değil mi? *(Susar)* Ağlayarak gitti çocukcağız.

İLKER Korkuyor musun yoksa?

HASAN *(İğne batırılmış gibi fırlar yerinden)* Senin baban kimseden korkmaz. Korkmadı da. Doğru bildiğim yoldan döndüğümü gördün mü hiç? Köylülerin ellerine sopalar verip üstüme saldırttılar. Evimi kurşun yağmuruna tuttular. Küçücüktün o zamanlar. Kurşunlar vızır vızır çar-

pıyordu duvarlara... Sekiyordu, çarpıyordu. Annen seni kapmış, pencerenin altına saklanmıştı. Okulun bahçesini tarla gibi sürmesine izin veremezdim o namussuz adamın. Açtım kapıyı, çıktım dışarıya. *(Bağırır.)* Aldatılmış köpekleer! Köpekleeeer!

AYŞE *(Kahveyi getirir)* Coştu mu gene?

HASAN Gecenin karanlığında birer biıer dağıldıar. Onlardan korkmadığım kanıtlamak için de ertesi gün bahçeyi öğrencilere çiğnettim. Ben namussuzlarla çarpışa dövüşe hiç baş eğmeden alıştım korkusuzluğa. Üzüntüm başka. Hiçbir çocuğun ağlamasına dayanamam ben.

AYŞE Biz yiyelim bari. Soner gecikecek galiba.

(Mutfağa geçer. Artık her gelişinde elinde ekmek, tabak ve benzeri şeyler vardır.)

HASAN Giriş sınavlarından bir haber yok.

İLKER Bekliyorum baba.

HASAN Tek bir ders yüzünden bir koca yıl pinekledin burda.

İLKER Ne yapayım? Bir şanssızlıktır oldu işte.

HASAN Şanssızlıkla bir ilgisi yok. Çalışmadın.

İLKER Çalıştım.

HASAN Çalışsaydın verirdin geçen yıl. Arkadaşların fakültelerinde ikinci sınıfa geçtiler. Bir koca yılı yitirdin. Bir öğretmen çocuğusun sen ama başaramıyorsun. Çünkü çalışmıyorsun. Neyin eksik? Odaysa oda, kitapsa kitap. Gerekirse sırtımdaki ceketi satar okuturum seni. Ezilmenizi istemiyorum.

İLKER Liseyi bitirdim baba.

HASAN Ne işe yarar lise diploması?

İLKER Daha üst öğrenim göreceğim baba.

HASAN Şimdi yerinde olsaydım dakika geçirmezdim boşuna. Çok çalışır, en iyi fakülteleri bitirirdim. Benim olanaklarım azdı.

İLKER Benim olanaklarım çok mu fazla? Üniversite giriş sınavlarına göndermek için borç para aradın. Enişteml-

rin evinde bir sığıntı gibi. Anımsatma bunları. *(Yumuşar)* Belki de bundan iyisini yapamıyorum baba.

AYŞE Yemeyecek misin?

HASAN Şu fincanı kaldır.

AYŞE Yemeyecek misin?

(Yemek yemeye başlarlar.)

HASAN *(Pişman)* Benim sözlerimi yabana atma oğlum.

AYŞE Yemeğimizi yiyelim.

HASAN Sus kadın! *(İlker'e)* Sen bizim ilk göz ağrımızsın. Doğduğun zaman ders aralarında bile seni görmeye eve gelirdim.

AYŞE Arkasından gene erkek oldu.

HASAN Erkek adamın erkek çocuğu olur.

AYŞE Kız olmadığına da seviniyorum bir yandan. Baksana şu kıza neler yapıyor.

HASAN Yediğimiz içtiğimiz tüy be kadın. Bilgisiz!

AYŞE Okuyordum ne güzel. Çekip zorla aldın okulumdan beni. Koskoca bir Defterdar'ın kızıydım.

HASAN Senin baban Defterdar değil, Defterdarlıkta bir küçük memurdu.

İLKER N'olur susun artık.

(İçeriye Taner girer. Deli-dolu, yerinde duramamaktadır.)

TANER Hop hop, bu ne suskunluk böyle? Nasılsın anne? Bir gol atmışım bugün, öf be! Gene takımı ben kurtardım baba.

HASAN Elini yıka da masaya otur.

TANER Maçtan sonra yemeğe götürdüler yöneticiler. Bir doksan dakika daha çıkarabilirdim. Ama ne goldü be. Maçın bitimine az bir şey kalmış. Durum bir bir. Golü atan hem maçı, hem de kupayı kazanacak. Şöyle sağdan bir orta. Hemen havalandım. Bir kafa. Top sol açık Rıfkı'nın önüne düşüyor. Yeniden uzatıyor bana. Onsekizin üstündeyim. Şöyle olduğum yerde bir kıvırmışım, iki bek sapır sapır uzandılar yere. Sanki elimle dokunuyormuş gibi ölçülü biçili dokundum topa. Top bizim Uzun

Hakkı'nın kafasında. Yeniden topu önüme düşürdü. Maçın son dakikası artık. Hakem saatine bakıyor, yan hakemler bakıyor. Topla birlikte atağa kalktım.

AYŞE Neye kalktın?

TANER Atağa. Yani sen anlamazsın. Artık başladım varyeteye. Kıvır da kıvır, kıvır da kıvır. Bir çalım daha, namussuzum beli kırıldı Kasap Tahir'in.

AYŞE Şu bizim kasap mı?

TANER O değil anne. Tahir karşı takımın santraforudur. Allahsız çok sert oynadığından Kasap'a çıktı adı. Neyse kaleciyle karşı karşıyayım. Kaleci kim? Kedi Cafer. Kedi deyip geçme. Samsun'da bir maçını izlemiştim. Vay Allahsız kitapsız vay. Doksan dakika gol yememişti. Hem de seyircinin yoğun küfür ve şişeli saldırısına rağmen. Neyse, işte karşı karşıya kaldığım Kedi böyle bir kaleci. Hakeme şöyle bir baktım, tam düdüğü ağzına götürüp üflemek üzere. O da ne? Kedi bir yumruk çıkarttı.

AYŞE Vah yavrum vaaah.

TANER Bana değil topa. Daha doğrusu yumruk atmak istedi. Ama öyle hesaplamışım ki bastım topa, çektim geriye. Kedi malak gibi yerde. Kale bomboş. *(Bir an durur, bir matador gibi anlatır)* Şöyle baktım seyircilere. Bi çaktım topa. Goooool. Hakeme döndüm, çalabilirsin düdüğünü der gibi baktım. Maç bitti ve kupaaaa! Görecektiniz ne biçim oynadım.

İLKER Maçtaydım.

TANER Ne diye bağırmadın bana? Seni sahadan selamlardım. İleriye dönük düşünüyorum da. Ankara'da, İstanbul'da. Ne ver-kaçlar yaparım. Binlerce seyirci. Bak göreceksiniz büyük bir futbolcu olacağım ben. Ayyıldızlı forma. Belki İtalya. Transferler, paralar, arabalar, kız. Şeyler.

HASAN Müzikten de zayıf almışsın.

TANER Şarkıcı olmayacağım baba, futbolcu olacağım ben. O dangalak müzikçi mi söyledi?

HASAN Öğretmeni için söylediği söze bak sen şunun.

TANER Onların hepsine de diz çöktüreceğim önümde. Benden imzalı fotoğrafımı isteyecekler ama yağma yok. Onlar bana not vermiyor. Ben de onlara imzalı fotoğraf vermem. Bacak bunlar bacak.

HASAN Aklı başında değil sanki ayağında.

TANER *(Elindeki gazeteyi uzatır)* Okuyun.

AYŞE *(Okur)* "Memleketin sesi" Aaa! bu sensin vallahi!

TANER Sesli oku da duysunlar.

AYŞE Taner, bu isme dikkat. Sahalarımızın acar futbolcusu. Babası öğretmen.

TANER Bak senden bile söz ediyorlar. Sayemde ha.

AYŞE Annesi ev kadını. Bir ağabeyi var. Mutlu bir aile. Taner'in tek eksiği kondisyon...

HASAN Tek eksiği akıl!..

AYŞE Ancak iyi bir çalıştırıcıya düşerse yarının yıldızı olabilir. İyi bir futbolcuda bulunması gereken her şeye sahip. Güçlü bacakları var. Kafasına hâkim.

HASAN Allah Allah! Kafasına hâkim olana bakın siz.

AYŞE Geçen yıl sahada hakemi kovalayarak uyandırdığı kötü izlenimi bu yıl efendice davranışlarıyla unutturmasını bildi. Aynı zamanda Öğretmen Okulu'nda öğrenci. Ancak dersleri.

TANER Oraları geç, geç, geç, geç, geç. hah!

AYŞE Şurdan mı?

HASAN Asıl oraları oku.

TANER Şurdan.

AYŞE Yarının yıldızı Taner diyor ki: "Tek amacım yıldız bir futbolcu olmaktır. Ayyıldızlı formayı giyip yabancı kalelerde gol yarışına girmek en büyük özlemimdir. 'Öğretmen olana kadar yıldız bir futbolcu olman daha iyi olacaktır' diyen babam, en büyük destekçimdir."

HASAN Ne, ben böyle bir şey söylemedim.

TANER Baba, idare et işte. Gazeteci milleti böyle yalan yanlış şeyler yazar.

HASAN Meslek onurum!

TANER Meslek onurunu falan bırak baba. Elâlem malı götürüyor sen hâlâ.

HASAN Yalanlayacağım bunu!.. Düzeltme göndereceğim!..

TANER Baba biraz anlayışlı ol. *(Kendinden emin)* Size bir şey söyleyeyim mi, sizler de yaşayacaksınız. Hiç yoksulluk çekmeyeceksiniz. Anne senin kürkün bile olacak. En iyi apartman dairelerinde yaşatacağım sizi. Hizmetçi bile tutacağım sana. Artık bulaşığa, mutfağa paydos. Hanım olacaksın hanım. Ağabeyim için de iyi şeyler düşünüyorum. Bir büyük dükkân açmalı sana. Kitabevi. Kocaman bir dükkân. Kırtasiye, dergi, gazete, kitap. Ne dersin? *(Bir kâğıt çıkarır cebinden)* Beni çağırıyorlar Ankara'dan. Deneyeceklermiş. Gerçi şu dizimde bir ağrı var ama o güne kadar geçer.

AYŞE *(Oğlunun bacağına eğilir, pantolonunu yukarıya sıyırarak bakar)* Vah yavrum vaaah! Nasıl da tekmelemişler? Ayakları kırılsın inşallah!

TANER Futbol erkek oyunudur anne...

HASAN Bir gün sakatlanıp gelmenden korkuyorum. Öğretmen Okulu'nu bitir, mesleğini eline al. Pırlanta gibi bir öğretmen ol.

TANER Benim mesleğim bu olacak baba. Hem öğretmen hem futbolcu olunmaz.

AYŞE Nasıl da morarmış.

TANER Bir gün arabayla geleceğim bu eve.

HASAN Cankurtaran olmasın da.

TANER Harçlık verir misin bana?

AYŞE Ne yapacaksın yavrum?

TANER Arkadaşlarla sinemaya gideceğiz.

AYŞE Şimdi mi?

TANER Evet.

HASAN Kimden izin aldın?

TANER Arkadaşlar bekliyor baba.

HASAN Biz burda eşekbaşı mıyız? Otur da dersine çalış?

İLKER *(Yumuşak)* Otur.

TANER Bekliyorlar ama.

HASAN Benim onurumu düşünmüyor musun?

TANER Arkadaşlarım bekliyor.

AYŞE *(Yavaşça)* Otur oğlum. Ağabeyin haber verir arkadaşlarına. Zaten sinirli bugün.

HASAN Çalış çalış da pırlanta gibi bir öğretmen ol.

TANER Senin gibi mi?

HASAN *(Ayşe'ye)* Hep senin sözlerin bunlar.

AYŞE Ya parası yoksa?

TANER Doğru, bugün ayın sonu sayılır. Ama rakıya buluyor.

HASAN Vay eşşoğlu eşşek vay!..

TANER Üstümdeki giysi de senden bozma. Ceketimin cebi hep sağda. Ters yüz ettirmekten. Evin borcu bitince yaşatacaktın bizi, hani nerde?

HASAN Seni reddederim, silerim!

TANER Olmayan mirasından da esirgersin böylece.

HASAN *(Üstüne yürür, tokatlar)* Seni.

TANER Vurma artık, vurma!..

(İlker ve Ayşe, Hasan'ı tutarlar.)

TANER *(İnatla)* Senin gibi sürünmek istemiyorum! Hiç bişeyimiz olmadı bugüne kadar. Yalnızca kendi keyfini düşündün! Hele beni hiç düşünmedin. Öğretmenlerin durumunu görmüyor musun? Bir satır yazıyla, "Görülen lüzum üzerine," denip savruluyorlar sağa sola. Horlanıyorlar, dövülüyorlar, sürünüyorlar. Neden Öğretmen Okulu'na verdin beni? Başından kısa yoldan atmak için değil mi?

HASAN *(Yumuşar)* Bunları bana mı söylüyorsun?

TANER Sana söylüyorum sana.

İLKER İleri gidiyorsun!

TANER Sen karışma hayvan!

(İlker kardeşinin üzerine yürür, yumruklar. Taner yere düşer.)

TANER *(Hınçla ayağa kalkar. İlker'e vurmak ister, vazgeçer. Masaya bir yumruk indirir)* Hep kıskandın beni ta çocukluğumuzdan bu yana. *(Odasına gider sessiz sessiz ağlar.) (Susma.)*

AYŞE Gönderseydin keşke.

HASAN *(Cüzdanından para çıkarır)* Al, ver şunu.

AYŞE *(Alır)* Kardeşinle ne alıp veremediğin var senin? *(Taner'in yanına gelir)* Al oğlum.

TANER Nefret ediyorum ikisinden de. Hele ondan.

AYŞE Beni üzme oğlum. Al haydi.

TANER Bana vurdu. Bir gün onun suratını çarşamba pazarına çevireceğim.

AYŞE O ne biçim söz? Bizim ailemizde ağabeye el kaldırıldığı görülmedi.

TANER Bu eve girmek istemiyorum.

AYŞE Arkadaşlarını bekletme.

(Almadığını görünce dışarıya çıkar. Paraları masanın üstüne koyar. İlker alır paraları, kardeşinin yanına gelir.)

İLKER Alsana. *(Bir şeyler yapmak ister, kolundaki saati çıkarıp uzatır)* Senin saatin yoktu.

TANER Daha iyi saatler alırım ben.

İLKER *(Mendille burnunu silmek ister)* Bugün babamın sıkıntısı var. Sana otur diye söylemiştim. Ne yapalım huyu böyle. Babamız o bizim. Bana da kızıyor, bağırıp çağırıyor. Başkaldırmak mı gerek?

HASAN *(İçeriye girer)* Benim terbiyesiz Taner'im. Al şu parayı da bekletme arkadaşlarını. Sen de git İlker.

İLKER Canım istemiyor baba.

HASAN *(Taner'e)* Anahtarın var mı?

TANER Var. *(Yavaşça çıkar.)*

HASAN Bir kadeh içkiyi çok görüyor bana.

(İlker ve Hasan salona girerler.

Susma.

Dışardan yaklaşan ve evin önünde duran bir arabanın gürültüsü. İlker kapıyı açar. Hasan'ın kardeşi Ali girer)

ALİ Geceniz hayırlı olsun. El öpenlerin çok olsun yeğenim.

AYŞE Hoş geldin.

ALİ Hoş bulduk yenge.

HASAN *(Gönülsüz)* Hoş geldin.

ALİ Hoş bulduk ağabey. Nasılsın yeğenim?

İLKER Teşekkür ederim amca.

AYŞE Şöyle otursaydın.

ALİ Yo yo, rahatım.

AYŞE Nazmiye nasıl?

ALİ İyi. Selamları var.

AYŞE Onu da getirseydin. Altı aydır yüzünü görmedik.

ALİ İnşallah başka bir zaman.

HASAN Beni aramışsın.

ALİ Uğradım şöyle.

HASAN Ne var, bişey mi oldu?

(İlker odasına geçer.)

AYŞE Kahven nasıl olsun?

ALİ Şekerli olsun.

(Ayşe çıkar.)

ALİ Konuşmaya geldim ağabey. Şöyle iki kardeş konuşalım seninle. Her ne kadar elinin tersiyle itsen de beni, gene de ağabeyimsin. Sana zarar gelsin istemem. Cansızlar geldiler öğleyin benim dükkâna

HASAN Boşuna gelmemişsin.

ALİ Cansızlar'ın kızına küfretmişsin...

HASAN Bak şu işe sen.

ALİ Öyle söylediler.

HASAN Küfretmedim.

ALİ Canım, öyle söylüyorlar.

HASAN Benim yalan söylediğimi gördün mü hiç? Küfretmedim.

ALİ Her neyse, ettin ya da etmedin onlar öyle söylüyorlar. Cansızlar'ı bilirsin, hükümetle iyiler. İl başkanı kendi akrabaları. Şurdan bir haber uçurttular mı n'olur bu işin sonu? Kardeşimsin, sana kötülük gelsin istemem. Seni

bırak, yengeyi, çocukları düşünürüm.

HASAN Bu konu seni ilgilendirmez.

ALİ Nasıl ilgilendirmez? Biliyorsun çimento ve demir işini bırakmış değilim. Cansızlar'la kötü olmak hiç işime gelmez. Senin yüzünden benim işler de bozulur ağabey. Elleri kolları uzun, bunlardan korkulur. Gerçi benim de adamlarım var, ancak bunlar daha güçlü. En azından bir mızırıklık çıkar. Anlayabildin mi?

HASAN Anlatabildin!..

ALİ *(Ayşe'nin getirdiği kahveyi alır)* Sağ ol yenge.

(Ayşe İlker'in yanına geçer.)

ALİ Diyeceğim o ki bu adamlarla didişmeye gelmez.

HASAN Ne yapmamı istiyorsun?

ALİ El öpmekle ağız aşınmaz. Yarın var git yanlarma, özür dile. Yanlış anlaşılma var de, kapansın gitsin bu iş.

HASAN Ellerini de öpeyim mi?

ALİ Sözün gelişi canım.

HASAN Ortada yönetmelikler var. Kulağında altın küpeler, kolunda bileziklerle hiçbir öğrenci gelemez okula.

ALİ Yönetmelik dediğin ne ki. Yazılı kâğıt. Görmeyiver azıcık.

HASAN Madem ki görmemek mümkün, neden çıkartıyorlar o yönetmelikleri?

ALİ Onu bana sorma? Ben anlamam o işten.

HASAN Anlamazsan bu işe karışma. Görmek zorundayız. Görmezsen bu kez okul müdürü zor durumda kalır.

ALİ Görürsen kalır asıl. Hem bırak okul müdürünü falan. Kim zor durumda kalırsa kalsın, sen kalma da. Nitekim Cansızlar'ı zor tuttum. "Durun hele, bi konuşalım, anlayalım,"dedim de durdular.

HASAN Durmasınlar. Ellerinden ne gelirse yapsınlar. Ortada uyulması gereken kurallar var.

ALİ Peki ağabey, madem ki ortada uyulması gereken kurallar var, söyle bakalım sen nesin? Sen, sen?

HASAN Ne demek istiyorsun?

ALİ Bir ilkokul öğretmenisin sen. Yani memursun. Ama siyasetle uğraştığını söylüyor Cansızlar.

HASAN Kayıtlı değilim bir yere.

ALİ Kurnazlık yapıyorsun ağabey. Herkes biliyor. Her yerde propaganda yapıyorsun.

HASAN Ben görevimi yapıyorum.

ALİ *(Sinirlenir)* Muhalefeti savunmak senin işin değil.

HASAN Ben muhalefeti değil demokrasiyi savunuyorum.

ALİ Demokrasiyi değil kargaşayı savunuyorsun! Halkı ayaklanmaya çağırıyorsun!

(İlker ve Ayşe içeriye girerler.)

HASAN Yalan!

AYŞE Yapmayın!

İLKER Baba!

HASAN Sen karışma kadın!

ALİ Bu ne biçim iş?

HASAN Senin aklın ermez!

ALİ Karışma bu işlere!

HASAN Sen bana emir veremezsin!

ALİ Alt yanın küçücük bir öğretmen parçasısın. Git özür dile yarın.

HASAN Düzenbaz!

ALİ Bana mı dedin?

HASAN Aramızda başka düzenbaz var mı?

AYŞE Nedir bu yaptığınız?

ALİ İyilikten de anlamazsın. Ne zamandan beri aklı çalışanlara düzenbaz denir oldu?

HASAN Nereye saklıyorsun çimentoyu, demiri? Bizim bahçeye getir gene. Karaborsacı!

ALİ İçip içip namus fetvası verir millete.

HASAN Sen de bana desene. Hırsız de, düzenbaz de, karaborsacı de. Haydi durma.

ALİ Bu eve benim sayemde konduğunu unutma.

HASAN Sana borcum var mı söylesene!

ALİ Dokuz yılda ev parası ödedin! Ödemiş.

HASAN Senin gibi üçkâğıtçı olsaydım bir günde öderdim. Hesabın görülmedi daha. Babamın ölüsü ortadan kalkmadan el koymadın mı dükkânın kasasına? Hırsız! *(Konuşmasını engeller)* Bak, ağzından ufacık bir söz bile çıkarsa açar bağırırım pencereden dışarıya!.. Beni rezil ediyorsun sen! Senden utanıyorum! Onurlu bir öğretmenim ben! Kimseden de özür dilemem!

(İlker ve Ayşe susturmaya çalışmaktadırlar.)

AYŞE Rezil olacağız Hasan.

İLKER Baba!

(Ali kaçar gibi gider.)

HASAN *(Arkasından)* Benden selam söyle Cansızlar'a. Ellerinden geleni arkalarına komasınlar!..

II

(Ayşe her zamanki gibi yemek hazırlığı içindedir. İlker girer.)

İLKER Postacı geldi mi?

AYŞE Ne oldu yüzün asılmış. Yoksa?

İLKER Heyecandan olsa gerek.

AYŞE Baban halana telefon edecekti.

İLKER Sabah etmiş, bulamamış. Kazanamadım bir yeri galiba.

AYŞE Ne biliyorsun?

İLKER Sınav sonuçları gelmeye başladı. Bütün arkadaşlarım bir yerleri kazandılar. Çoğu kayıt yaptırmaya gittiler.

AYŞE İnşallah sen de kazanırsın oğlum. Üzülme.

İLKER Kazanamadım galiba.

AYŞE Nerden biliyorsun?

İLKER Kazansaydım halam bizi aramaz mıydı?

AYŞE Belki de aramıştır. Dur hele baban gelsin bir kez. Hem kazanmasan ne olur? Sağlık olsun oğlum. Üzme kendini. Canından da değerli mi? Duvarı nem, insanı gam yıkarmış. Üzme kendini.

İLKER Amcam beni çağırtmış.

AYŞE Ne zaman?

İLKER Öğleyin.

AYŞE Niye? Yoksa?

İLKER Korkacak bir şey yok. Fakülteyi kazanırsam Ankara'da nerde kalacağımı sordu bana.

AYŞE Ona ne? Okutacak olan o mu, biz mi?

İLKER Halamlarda kalamayacağımdan söz etti. Evlerinin darlığından falan.

AYŞE Babana söyleme bunları. Gene ortalık karışmasın. Hem ona ne?

İLKER Belki de halamlar söylemiştir. Zaten tek korktukları şey öğrenimim boyunca onların yanında kalmam.

AYŞE Ben burda kuru soğan yerim ama kimseye muhtaç etmem seni. Baban da.

İLKER Kursa gittiğimde üç ay dayanamadılar zaten. *(Sesini tıpkı enistesinin sesine benzeterek)* "Bir insan bir insanın evinde en çok bir hafta konuk olur! Yemeğini yesene oğlum. Senin için demedim. "Halamlarda kalamam anne. Doğru da olmaz zaten. Ama nerde kalacağım?

(Susma. İlker odasına geçer, kapıyı kapatarak bir sigara yakar. Dış kapı çalınır. Ayşe açmaya gider. İlker sigarasını söndürür, dumanını pencereden dışarıya çıkarmaya çalışır.)

HASAN *(Girer. Elindekileri masaya bırakır.)* Bir haber yok mu?

AYŞE Yok. Ya senden?

HASAN Sabahtan beri telefonun başındayım. Kaç kez aradım. Ama cevap veren yok.

AYŞE Telefonları bozuk olmasın.

HASAN Bozuk olsaydı anlaşılırdı. Cevap vermiyorlar. İlker gelmedi mi?

AYŞE İçerde. Odasında.

HASAN *(Kapıyı açıp girer İlker'in yanına. En az oğlu kadar heyecanlıdır ama belli etmemeye çalışmaktadır.)* Gelmedi bir haber. Ne okuyorsun böyle?

İLKER Roman okuyorum baba.

HASAN *(Alır)* Böyle fasa fiso şeylerle doldurma kafanı. Bunların çoğu boş, yalan. Bizim yaşamımızı yazsalar ya. *(Düşünür, anımsamıştır)* "Sus, biraz sabret, bir gün gelecek bu mesleğin ne denli onurlu olduğunu kendi gözlerinle göreceksin. Söyle, dünyada düşmanını yenmekten daha zevkli bir şey var mıdır?.

İLKER Anlamadım baba.

HASAN *(Daha bitmedi der gibilerden susturur oğlunu)* Kuşkusuz yoktur. *(Sesini olağan durumuna getirerek)* Don Kişot'u okudun mu?

İLKER Okudum.

HASAN Aferin. Beğendin mi?

İLKER Evet.

HASAN Ne anlatıyor Don Kişot?

İLKER *(Düşünür)* Derebeylik düzeninin yıkılışını anlatıyor. Bu yıkılışı göremeyen bir adamın umutsuz çırpınışları. Her şeyin değiştiğini görebilseydi o gülünçlükler gelmezdi başına.

HASAN İnsan okuyacağı kitabı iyi seçmeli. Yüzbinlerce kitap yazılmış. Hepsini okumaya bir insanın yaşamı yeter mi?

(Dış kapı hızlı hızlı çalınır. Ayşe kapıya çıkar.)

AYŞE (Sesi) Aaaaa?

MERAL Yengeeeeee!..

(Ayşe ve Meral içeriye girerler.)

MERAL *(Çaçaronca, boyalı tavukları andırır daha çok)* Ağabey! İlkeeeer!

HASAN Hoş geldin!

AYŞE Birden şaşırıverdim.

MERAL *(Gülerek, müjdemi isterim der gibilerden bakar hepsine)* Mühendis mi olacaksın İlker'im?

HASAN Neee?

AYŞE Nasıl?

İLKER Yoksa?

MERAL Oğlumuz. *(Tadını çıkararak)* Ziraat Fakültesi'ni ka-

zandı!..

İLKER Ne diyorsun hala?

HASAN Gerçek mi?

AYŞE Sana şükürler olsun tanrım.

HASAN Doğru mu Meral?

MERAL Yemin ediyorum kazandı. İşte bak! *(Çantasından bir kâğıt çıkartıp uzatır)* Bu sabah. Öğleye doğru. Hemen bizimkini buldum. "Telefon edip haber verelim," dedi. Ne gereği var telefonun, uzun bir yol değil ya. Bindiğim gibi otobüse.

HASAN Aslan bacım benim. Gel bakayım benim tatlı oğlum. *(Oğlunu öper)* Yüzümü kara çıkartmadın.

AYŞE Otursana.

HASAN işte şimdi içilir. İçerden rakımı getir hanım.

AYŞE İçmesen olmaz.

HASAN Şimdi değil de ne zaman içeceğim?

AYŞE *(Neşeli)* Zaten bir neden bulursun içmek için. Kazanamasaydı bu kez de kazanamadı diye içerdin.

MERAL Doğrudan buraya indim. Ali Ağabey nasıl?

HASAN Bırak şunu.

MERAL *(Sanki bilmez gibi)* N'oldu gene?

AYŞE Kavga ettiler.

HASAN Bana akıl öğretmeye kalkıştı. Haksız mıydım yani?

AYŞE Sana haksızsın diyen olmadı ki. Aslında haklılıkla haksızlık önemli değil.

HASAN Öyleyse önemli olan nedir?

MERAL Ağabey. Bıkmadın usanmadın bu işlerden.

HASAN O düzenbaz bana akıl öğretemez.

MERAL *(Üzülmüştür)* Kardeşin o senin. Kardeş kardeşin öldüğünü ister mi?

HASAN Kardeş kardeşin onduğunu da istemiyor. Hele benim gibi bir kardeş.

MERAL Taner yok mu?

HASAN Yok, elinde çanta futbol sahalarını dolaşır. *(Arada bir oğluna bakıp gururlanmaktadır)* Enişte nasıl?

MERAL Aman ağabey, çalışıyor işte.

HASAN Nerede? İş mi buldu?

MERAL Çalışıyor dediysem işte değil, evde. Saksılarla balkonla. Şimdi de bir kümes çıkarttı başımıza Apartmanın bahçesine kümes yapacakmış. Ama diğerleri izin vermediler. Bu yüzden hepsiyle küstük. Haksız da değiller hani, burası köy değil, kümes falan yaptırmayız diyorlar. Ama Necati de haklı, emekliliği yadırgadı.

HASAN Kolay değildir herhalde.

AYŞE Emekli olmayı kendisi istemişti.

MERAL *(Kızar)* Tam da çalışacağı yaşta. *(Taklit eder)* "Hanım hanım, ben emekliye ayrılıp dükkân açacağım, kıracağım parayı." Kırdı parayı. İkramiye elimizden uçup gitti. Memur adam ticaretten ne anlar? Diyelim ki bugün bir mal alıyor, dükkâna taşıyıp da raflara dizene kadar fiyatlar değişiyor. Ama haberi yok. Eski fiyattan satarsa ne olur? Yeniden mal almaya gittiğinde durumu anlıyor ama iş işten geçmiş oluyor. Batması kaçınılmazdı ve battı. Allahtan üç beş kuruş ayırmıştım da hepten emekli aylığına kalmadık.

AYŞE Nasılsa eviniz var.

MERAL Evle bitmiyor ki. Hayat pahalı. Geçim zor. Biliyor musunuz canıma yetiyor bazen. Çık, çık gez biraz. Sinemaya git, tiyatroya, maça git.

HASAN Evcil o, çıkmaz.

MERAL *(Kocasından yana dertli)* Artık konukluğa da gidemiyoruz. Çünkü gittiğimiz evlerin erkekleriyle kol güreşi yapmaya kalkışıyor. Geçen gün bizim kapıcının kolunu kırıyordu az kalsın.

AYŞE Allah ıslah etsin.

MERAL Islah olacağı falan yok. Bizim üst katta yaşlı bir adam var, Tahsin Bey. Adamcağız şeker hastası. Gene rahatsızlanmış, evine gittik. Onunla bile kol güreşi yapmaya kalkıştı. Tahsin Bey de coştu, bas bas bağırmaya başladı bizimkine: "Benim bileğimi kimse bükemedi, sen mi

bükeceksin? Gel bakalım masaya." Adama tıkkadanak bişey olsa ne yaparız? Necati'yi çıkarttım dışarıya. Öyle kızmışım ki ite-kaka alt kata indiriyorum. Tahsin Bey de eline iki madalya almış arkamızdan bağırıyor: "Bunları Savaş meydanlarından kazandım ben. Beni kimse yenemez, erkeksen gel."

AYŞE Allah ecir sabır versin sana.

MERAL Dur daha bitmedi. Bir saat geçmedi ki bir cankurtaran geldi. Tahsin Bey sedye ile götürülüyor. Şeker komasına girmiş adamcağız. Tahsin Bey'in oğlu da bizi pencereden görmüş bağırıyor: "Eğer babama bişey olursa seni yaşatmam."

AYŞE İnşallah kurtulmuştur Tahsin Bey.

MERAL Canı kurtuldu ama sağ yanına felç geldi. Kol titremekte boyuna. Neler çekiyorum neler, bir bilseniz.

AYŞE Büyük kız nasıl?

MERAL Boyuna kocasıyla atışıyor. İki de bir de bize geliyor Haksız da değil hani. Damat olacak zibidinin aklı fikri karı kız. Güzel, çirkin, yaşlı, genç hiç fark etmiyor. Geçen gün gene bir şırfıntının peşine takılıp İzmir'e kadar gitmiş. Üç gün sonra döndü eve.

AYŞE Ayıralım demiyor musun?

MERAL Demez miyiz? Ayrılmaya gelince bizim kız: "Ben Mustafa'sız yaşayamam," diyor. Öylece o rezil herifi çekiyor.

AYŞE Küçük kız nasıl?

MERAL Manken olacağım diye tutturdu. Kurslara falan gidiyor.

HASAN Necati kızmıştır.

MERAL Kızmaz mı? Ortalığı birbirine kattı. Ama kuru gürültü. Yüzüne duramıyor.

HASAN *(Çıkarttığı iki bardağa rakı koyar. Birini İlker'e uzatır)* Mühendis bey çek bakalım.

AYŞE Deli misin sen?

HASAN Karışma kadın. Bu benim oğlum.

İLKER İçmem baba.

HASAN Çek oğlum çek. Yabancımız yok.

AYŞE Olacak iş mi şu?

HASAN Yahu, içsene. Utanacak bişey yok. *(Düşünür.)* Mühendis İlker. *(Hoşuna gider)* Uzatma da çek artık.

İLKER Senin yanında.

HASAN Demek ki benim yanımda olduğun için içmiyorsun. Haydi bakalım.

İLKER Onu demek istemedim baba.

MERAL Ağabey ısrar etme. Bırak onu da ne yapacağımızı kararlaştıralım.

HASAN Neyi ne yapacağız?

MERAL İlker'i. Hemen kaydolması gerek. Haydi gittik yaptırdık kaydını. Sonra? Dört koca yıl bu. Hep bizde kalamaz ki.

HASAN *(Çıkarken)* Şimdi geliyorum.

MERAL *(Yavaşça)* Zaten bunun için geldim buraya. Daha açık konuşayım yenge. Ya onu kandırır taşınırsınız Ankara'ya, ya da atarlar bir köye oraya gidersiniz.

AYŞE Köye mi? Allah korusun, nereden çıkartıyorsun bunu?

MERAL Ali Ağabeyime uğradım buraya gelmezden önce. Cansızlar ağabeyimi Bakanlığa şikâyet etmişler. Bu işin sonu kötü.

AYŞE Bize pek söz düşürmez.

MERAL Yenge kocanın huyunu öğrenememişsin. Damarına basmamak kaydıyla her dediğini yaptırabilirsin ona. Bakma delidolu görünür ama saftır o. Yeme kolay gelir. Her şeyi bir tarafa bırakalım, göndereceğiniz para bu çocuğa yeter mi? Ortalığın durumunu da söylemeye gerek yok. Duyuyorsunuz. Orası Ankara.

AYŞE Ben yavrumla birlikte olmayı isterim.

MERAL Sen akıllı çocuksun İlker. Ne diyorsun?

İLKER Gerçekten de nerde kalacağım? Gelmelerini isterim.

MERAL Görüyorsun ya.

AYŞE Hasan kabul etmez. Keşke.

MERAL Siz orasını bana bırakın.

HASAN *(Girer)* Evet bacım.

MERAL Bak ağabey, bu çocuk senin değil yalnızca. Ne kadar sevdiğimi bilirsin. Keşke bizim Necati ters adamın biri olmasa da yanıma alsam İlker'i. Her şeyi açık açık konuşalım. Açık yaraya kurt düşer mi?

HASAN Konuşalım. Ama biz bu çocuğu sizin yanınıza göndermek istemiyoruz ki.

MERAL Geçen yıl kurs için İlker'i yanımıza gönderdiniz. söylesene İlker, elimden geldiğince yakın davranmadım mı sana?

İLKER Sağ ol hala.

MERAL Ayıptır söylemesi, ayağına ayakkabı bile almadım mı? Her hafta sonunda harçlığını cebine koymadım mı?

İLKER Koydun hala.

HASAN Ben sana yetecek kadar para vermiştim.

MERAL Ben de verdim ağabey. Ama Necati el adamı.

HASAN Sizin yanınızda kalsın demiyorum ki ben.

MERAL Beni yanlış anlama ağabey. Kendi düşüncemi söylüyorum. Benim için yaptıklarını unutmuş değilim ağabey. Evlenirken köylerden para göndermiştin bana. Nasıl unuturum?

(Ayşe Hasan'ı ters ters süzer.)

HASAN Bırak canım sözü mü olur?

MERAL Öyle deme. Yoksa cıscıbıldak gidecektim Necati'ye. Senin yaptıklarını hangi kardeş yapar? Diyeceğim şu ki yanımda kalsın isterim. N'olacak yatmadan yatmaya girer çıkar. Ama Necati'yi kandıramam. Kandıramadım. *(Rahatlar)* Yani bizde kalamayacak. Diyelim ki bu çocuğu bir yurda yerleştirdin, ne kadar para yollayabilirsin her ay?

HASAN Yeteri kadar.

MERAL Kesin bir rakam söyle.

AYŞE Maaşımız ne ki?

MERAL Senin göndereceğin parayla bu çocuk yesin, içsin,

kitap defter alsın, otobüse binsin, bu olmaz. Orası Ankara.

HASAN Yetecek kadar gönderirim.

MERAL O zaman da siz burda geçinemezsiniz. Bu evin borcunu öderken az mı sıkıntı çektiniz? Bir tek maaşla çok güç. Olacak şey değil. Yani eğri oturup doğru konuşalım.

HASAN Yani bu çocuğu okutmayalım mı diyorsun?

MERAL O ne demek ağabey?

HASAN Bu o demek işte. Gerekirse bu evi satar oğlumu gene okuturum.

AYŞE Eyvah, ev de mi gidecek elimizden?

MERAL Evi satmadan olur bu iş.

AYŞE Bileziğimi bari.

HASAN Bilezikle olacak iş değil be kadın!

MERAL Kısacası bu çocuğun başında bulunmanız gerek Ailece Ankara'ya yerleşirsiniz olur biter.

(Susma.)

HASAN Neler söylüyorsun?

AYŞE Doğru söylüyor. Tut bize bir gecekondu, gönder biraz da para. Hiç olmazsa yavrumun karnı sıcak bir çorba görür.

HASAN Kadının!.. Ben ne olacağım kadının?

AYŞE Burdan ayrılamazsın nasılsa. Onurunla yaşar gidersin işte.

HASAN Mahkemeye de başvuralım öyleyse.

İLKER Anne!

MERAL Kızma ağabey. Yenge!

HASAN Bu kadın manyak bir tavuk, yalnızca civcivlerini düşünen deli bir tavuk.

MERAL *(Ayşe'ye yavaşça)* Pişecek aşa su katma. Ağabey hep birlikte gelirsiniz. Seni buraya bağlayan şey nedir?

HASAN Olmaz.

MERAL Ankara'ya atanmanı istersin. Bu evi de kiraya verirsiniz hepiniz için iyi olur. Allah ne verdiyse yer içer,

geçinir gidersiniz.

HASAN Benim çevrem var burda.

MERAL Ankara'da da olur çevren.

HASAN Beni burada herkes tanıyor.

MERAL Düşündüğün şeye bak.

HASAN Ya Taner?

MERAL Öğretmen okulu orda da var.

HASAN Kiralar yüksekmiş.

MERAL Oğluna para göndermeyecek misin? O paranın üstüne bu evin kirasından gelecek parayı da ekliyor musun tamam.

AYŞE Yeter ki gidelim, gecekonduda bile otururuz.

HASAN Oğlunu okutabilmek için gecekondularda yaşıyorlar dedirtmem kimseye!

MERAL Artık sus yenge! Gecekonduda da oturmayacaksınız. Hem de Kızılay'ın göbeğinde oturacaksınız. Bizim yan apartmanda iki oda bir salon bir daire var. İçindeki kiracı çıkmak üzere. Hemen tutarız. Çok ucuza tutarız. Birinci kat ama olsun ne çıkar?

HASAN Ya geçinemezsek?

AYŞE Burda yiyeceğimizi orda yiyeceğiz.

MERAL Kısacası çocuğun başında bulunman gerek ağabey. Anlamıyor musun, duymuyor musun, orası Ankara. *(Susma.)*

HASAN Bir kadının söyleyemeyeceği şeyler söylüyorsun sen. Duyan okumuş biri olduğunu sanır. Sanki tüm yanıtları daha önce tasarlamış gibisin. Ya atanma işi gerçekleşmezse?

MERAL Çocuk okutuyorsun sen. Hemen yaparlar.

HASAN Çocuk okutuyorum ben. Hemen sıraya alıp yaparlar. Doğru. *(Umutsuzca direnir)* Ya bırakıp da kaçtı derlerse?

MERAL Kim?

HASAN Cansızlar.

MERAL Cansızlar mı, kim bunlar? Ne alıp veremediğin var

onlarla?

AYŞE Cansızlar'ın kızını okutuyor ya. Birbirlerine girdiler.

HASAN Güya attıracaklarmış beni burdan. Korktu derler.

MERAL Bırak bu canlılarla cansızlarla uğraşmayı. *(Över)* Senin kimseden korkmayacağını bilmiyor mu herkes? Hem attırma dediğin küçük yerlere olur. Sen Ankara'ya gideceksin.

(Susma.)

HASAN Oldu bu iş. Yerleşiyoruz Ankara'ya.

(Sevinç. Özellikle Meral, üstünden büyük bir yükü atmış gibidir.)

AYŞE Sonunda kurtulacağız burdan.

MERAL İnsan boğulacaksa büyük denizde boğulmalı ağabey. Ne zaman çıkıyoruz yola?

AYŞE Hemen gidecek misiniz yoksa?

MERAL Yok canım bu gece yatarız artık. Yarın sabah çıkarız yola... Üçümüz.

AYŞE Hasan'm ne işi var?

MERAL Evi tutmaya. Bir haftaya boşalıyor ev. Parasını verip sözleşmesini yapalım. Size söylemedim. Aslında ben ev sahibiyle konuştum. Olurunu aldım. Biraz rutubet var odalardan birinde ama zararsız. Dost işi dost, burayı da kiraya vereceksiniz. Üstünü de tamamlarsınız.

İLKER İstersen gidip biletimizi alayım baba.

(Susma.

Ayşe Hasan'ın parasız olduğunu anlayıp, yatak odasına geçer, elinde bir küçük çanta ile gelir.)

HASAN *(Paraları alır, sayarken)* Nerden buldun bu kadar parayı?

AYŞE Bu günleri düşündüm. Biriktirdim.

HASAN Allah bilir sende daha çok para vardır. Tevekkeli verdiğim paralar yok oluyordu hemen.

MERAL Ağabey. Böyle hanım dostlar başına. Buldun da bunuyorsun.

HASAN *(İlker'e para uzatır)* Üç tane bilet al da gel. Şoförün

arkasındaki koltuklardan olsun. Sabah arabasına.
(İlker çıkar.)

HASAN *(Ayşe'ye)* Biz gidince komşulara söylersin. Kiralık dersin. Ama hemen söyleme. *(Düşünür)* Atanmam gerçekleşince veririz kiraya. *(Düşünür)* Bir öğrencim vardı, Celal. Bizim Bakanlıkta Şube Müdürü. Hemen ona gideyim.

AYŞE Yoldan geldin. Karnın açtır.

MERAL *(Şaka yollu)* Yeni mi geldi aklın başına yenge?
(Ayşe ve Meral keyifle mutfağa geçerler.)

HASAN *(İçki bardağı elinde öne doğru yürür)* Bu kentten gidiyorsam eğer, korktuğum için değil, çocuğumu okutmak için gidiyorum. Herkes bunu böyle bilmeli!

İKİNCİ BÖLÜM

III

Ankara'da Bir Apartman Dairesinin Salonu

(Taner küçük çantasını hazırlamıştır. Dış kapının yanına fark edilemeyecek şekilde koyar. Daha önce hazırlamış olduğu mektubu yeniden okur, zarfa koyar. Cebine yerleştirir. Pencerenin önüne geçer bekler, biriyle işaretleşmeye başlar)

AYŞE *(Girer)* Gelmediler mi daha?

TANER Gelmediler.

AYŞE *(Sobayı kürekle karıştırır)* Minnoş nerde?

TANER Ne bileyim ben?

AYŞE O kızcağız da alışamadı buralara. Öyle korkuyorum ki. Bir arabanın altında kalacak diye ödüm patlıyor. Zaten apartmandakiler de kızıyorlar Minnoşa. Şu karşı dairedekiler selamı sabahı kestiler. Kapılarının önüne kakasını yapmış kızım. N'olacak ağızsız dilsiz bir hayvan. Üstelik temizledim de. *(Dinlemediğini anlar)* Gene kiminle? Utanma yok mu sende? Okulu da bıraktın. Hani futbolcu olacaktın? Evler, arabalar. Takımda bile oynatmıyorlar.

TANER Hep o keriz yüzünden. Taktı. Dangalak herif, kendi yeğenine yer bulacağım diye beni kesiyor.

AYŞE Bari doğru dürüst bir işe gir. Hiç olmazsa askere gidinceye değin çalış.

TANER *(Pencerenin önünde)* Biraz para versene.

AYŞE Yok ki.

TANER Vardır anne.

AYŞE Nerden olsun? Durumumuzu biliyorsun. Kazancım mı var?

TANER Hadi anne.

AYŞE Gene o kızı pastaneye götüreceksin değil mi? Aklını başına al oğlum. Bu kızlar parasını yerler adamın. Alış-

mışlar.

TANER Çok namuslu bir kız.

AYŞE Benim burda olduğumu bile bile seninle fingirdediği için mi namuslu?

TANER Benimle fingirdediği falan yok. Gel aşağı konuşalım diye işaret ediyorum ama istemiyor. Çok namuslu.

AYŞE Namusluymuş. Şuna baksana, aydede gibi bakıyor.

TANER Anne işi bozma. Seni görmesin.

AYŞE Ar namus hak getire.

TANER Hadi.

AYŞE *(Kıskanır, pencereden bakar)* Şunun haline bak, benden de utanmıyor. Sürtük! Vay kaltak vay!..

TANER Yaptığın işi beğendin mi? Kaçtı işte. Çekil şurdan anne, işi bozma. Ayarlayana kadar duman oldum zaten.

AYŞE Ejderha gibi ağabeyi var, döver möver de seni...

TANER Ruhu bile duymaz. evden sabahın köründe çıkıyor, gece dokuzdan önce de gelmiyor. Pazar günleri de zaten buluşmuyoruz.

AYŞE Şuna bakın siz, benimle iyice yüz göz oldu.

TANER İnsan gelinine sürtük der mi?

AYŞE Şimdi de bu aydedeyi mi almaya karar verdin? Dört aydır Ankara'dayız, saydım sekiz tane kız değiştirmişsin.

TANER Dokuz.

AYŞE Dokuzuncu kim?

TANER Tanımazsın. Üniversitede okuyor. Filoloji mi ne karın ağrısıysa orda. Anne, Allah seni inandırsın bülbül gibi İngilizce konuşuyor.

AYŞE Seninle işi ne?

TANER Beni küçümseme. Şöyle bir bak bakayım oğluna. Bak, bak, bak. Artist gibiyim vallaha.

AYŞE Kim?

TANER Film artisti. Kızılay'da bir yürüyorum, bütün kızlar birbirlerine beni gösteriyorlar. *(Kız çıkmış olmalı ki gene işaretleşmeye başlar.)* Gözünü seveyim, biraz para.

AYŞE Yok dedim oğlum.

TANER Zaten bir gün arasanız da bulamayacaksınız beni.

AYŞE O ne demek? *(Çantasından para arar.)*

TANER Çok ararsınız beni çok.

AYŞE *(Duymazdan gelir)* Alsana.

TANER *(Sayarak alır)* Biraz daha ver anne. N'olursun? Aydede ile vedalaşacağız.

AYŞE Ne vedalaşması?

TANER Ayrılacağız. Konuşmamız gerek. Hadi gözünü seveyim.

AYŞE Vallaha yok oğlum.

(Kapının zili çalınır. Ayşe açar. Necati girer.)

NECATİ Nerde bunlar yenge hanım?

AYŞE İlker'e elbise almaya gittiler.

NECATİ Bu ne biçim alış-veriş? Diktiriyorlar mı yoksa? *(Kendi söylediği söze kendisi güler)* Öğleden beri yoklar. *(Taner'i görür)* Eeee?

TANER Hoş geldin enişte.

NECATİ Hoş bulduk. Ne yapıyorsun böyle? Seni çapkın seni. *(Sanki bu işlerden çok anlarmış gibi)* Kadınlar makina gibidir. Seçerken markasına bakmalı. *(Dinlemediğini anlayarak kızar)* Önce eğitim. Sonra meslek. Daha sonra da.

TANER Sürgün.

NECATİ ... Hovardalık.

AYŞE Neden oturmuyorsun?

NECATİ Tam gün evdeyim zaten. *(Dolaşır)* Bir gelişme yok mu Hasan'ın işinden?

AYŞE Nerdeee? Hemen hemen dört ayı bulduk. Hafta sonunda gelmeyle olmuyor ki. Bugün bakanlıktaki öğrencisine telefon edecekti. Bilmem ne oldu? Keşke ataması olmadan gelmeseydik Ankara'ya.

NECATİ Biz de ilk geldiğimizde sıkıntı çekmiştik. Hepsi geçer. Ev satılsa sorun çözümlenir.

AYŞE O ev bize burdan bir daire satın alır mı? Hiç sanmam. Korkarım ev de gider elimizden.

NECATİ Bir satılsa. İyi kötü bir daire alırsınız.

(Kapının zili çalınır. Ayşe kapıyı açar. Hasan, Meral ve İlker girerler. İlker'in üstünde hazır takım giysi. Ayağında yeni pabuçlar.)

NECATİ Nerdesiniz yahu?

HASAN Aslan enişte benim. Hoş geldin.

NECATİ Hoş bulduk. Asıl sen hoş geldin.

MERAL *(Oturur)* Amaaan. Uuuuuy. Ayaklarım. Ayaklarıma kara sular indi. Bir bardak su ver yenge.

NECATİ Ne güzel bir takım. Nerden aldınız?

MERAL Ulus'tan.

NECATİ Kızılay'dan alsaydınız. Yakınca.

MERAL Pahalı burası pahalı.

HASAN Ulus'ta çok mu ucuz?

MERAL Buraya oranla ucuz ağabey.

HASAN Bu gidişle başıma gelmedik iş kalmayacak.

MERAL Taksitle almak kötü mü?

HASAN Hiç yapmadığım şeyler bunlar benim. *(Taner'e)* Ne dikilip duruyorsun orda?

TANER Hiiç. Bana biraz para verir misin baba?

HASAN Git de topçu arkadaşların versin. *(İlker'e)* Şöyle yürü bakayım.

(Meral sessizce Necati'den para ister. Taner cebindeki zarfa bakarak odaya geçer. Meral'de arkasından gider.)

HASAN Cebine kalemden başka bir şey koyma, ceketi sarkıtırsın. Mendilini de şu cebine koy.

İLKER Olur baba.

MERAL *(Gelir)* Enişteşi İlker'i pek beğenir. Akıllı ve yakışıklı olduğunu söyler hep. Hele terbiyesini...

AYŞE Oldu olacak bir de gömlek alsaydınız.

HASAN Beni masrafa sokma.

AYŞE Bir tane gömleği var. Birini yıkayınca öbürünü giyerdi.

HASAN Benim bile üç gömleğim var. Biz bunların zamanındayken iç fanilasıyla giderdik okula.

MERAL O zaman başka, şimdi başka.

NECATİ Bir de kravat gerek. Takıma uymamış. Bordo bir kravat alırım sana.

(Taner yavaşça geçer aralarından, çantasını alır çıkar.)

AYŞE Şu çocuğa da bir şey alamaz mıydın yani?

HASAN Harcayacak param yok benim ona. Okulu da bıraktı.

NECATİ Sen yanlışsın bu işte yenge. Söz aramızda, demin pencereden biriyle işaretleşiyordu. Bir kızla. Her işin başı disiplindir. Okulu bıraktı. Karı kız ve de top peşinde koşmakta ki bu böyle gitmez. Hasan izin ver en yakın Askerlik Şubesi'ne gidip ihbar da bulunayım, Taner'in askere gönderilmesini sağlayayım.

AYŞE El kadar sabiyi nasıl gönderirim?

NECATİ Askerlik en it, en serkeş, en bela adamları bile yola getirir. Disiplinin ne olduğunu görsün. İzin ver de gideyim Hasan.

MERAL Dediğimi yapacak, bir askeri okula verecektiniz bu çocuğu. Hele havacı olsaydı ne yakışırdı maviler. Dalyan gibi bir subay olurdu.

HASAN Yapabilir miydi sanıyorsun? Bir de arkasından borçla gelirdi.

AYŞE Neden yapmasın?

NECATİ O denli kolay değil askeri okullar.

MERAL Havacılar da azıcık çapkın olurlar yenge. Kalbini oynatırdı kızların.

AYŞE Bakanlığa telefon ettin mi?

HASAN Ettim. Celal'i görevden almışlar. Böylece koskoca Bakanlık'ta işimizi izleyecek bir kul bile kalmadı.

NECATİ Artık kalksak...

AYŞE Ne kalkması? Şurda Allah ne verdiyse.

MERAL Kız n'olacak?

HASAN Çağırtıveririz, haydi oğlum.

NECATİ Gülay evde yok.

MERAL Nerde gene?

NECATİ Arkadaşlarına gidecekmiş.

MERAL Sen de izin verdin. Necatiiii! Necatiiii! O kızı da sen çıkarttın baştan. Disiplin diye zart-zurt edersin ama kendi kızına da söz geçiremezsin.

AYŞE *(Oğlunun hıncını alır)* Etekleri de pek kısa, o ne öyle.

MERAL Tanrı kimseye böyle bir devirde kız çocuğu vermesin. Evden çıkarken basbayağı uzun, bir de dışardan görüyorsun, kısacık.

NECATİ *(Tanımlar)* Yukarıya çekiyormuş.

MERAL *(Necati'yi taklit ederek)* Yukarıya çekiyormuş.

HASAN *(İlker'e)* Koş oğlum. Gelmişse al gel. Gelmemişse. Kapının üzerine burda olduklarını yazar koyarsın. Yere basarken özen göster azıcık, ayakkabıyı taşa falan vurma. *(İlker çıkar.)*

HASAN Eee aslan enişte, biz de başlayalım mı şöyle ufaktan ufaktan.

NECATİ *(Meral'e çekinerek bakar)* Ben. İçmesem.

MERAL Aslan kesiliyor içince.

HASAN Canım bu gece de içiver. Şöyle karşılıklı konuşalım. Bak yarın yolcuyum gene.

NECATİ Orası öyle ama.

AYŞE Bir de başkalarını zehirlemeye çalışır.

HASAN Kadıın! Tek eğlencem kadıın.

MERAL *(Çıkacak kavgayı önlemek için)* Hadi hadi. İç. İç. *(Necati sevinir. Meral ve Ayşe mutfağa geçerler.)*

HASAN Daha ne duruyoruz?

NECATİ Karnım açken içince çabuk sarhoş oluyorum. Geçenlerde aç karnına içtim de bütün apartmanı ayağa kaldırmışım. Pek de haksız değildim hani. Bahçede kümes kurmaya kalkarım kurdurmazlar. Sanki bahçe babalarının tapulu malı.

HASAN Şerefe.

NECATİ Şerefe. Onların olduğu kadar benim de hakkım var değil mi?

HASAN *(Leblebiyi uzatır)* Sen de ne uğraşırsın kümesle falan? Bırak böyle ufak-tefek işleri... Hadi bakalım şerefe.

NECATİ Şerefe. *(Duygulanmıştır)* Aslında büyük tasarılarım var. Ancak zamanı değil henüz.

HASAN Neymiş büyük tasarıların?

NECATİ *(Leblebiden ağzına atarak)* Şöyle anlatayım. Bak. Bu yıl kaç kere gittin muhtara?

HASAN Hangi muhtara?

NECATİ Herhangi bir muhtara canım. İkametgâh için, nüfus kâğıdı örneği için. Say sayabildiğin kadar. Ne kadar para ödedin?

HASAN İki mühür atıp dünyanın parasını alıyorlar.

NECATİ *(Kızar)* Ama o para da onların hakkı. Öyle değil mi? İşe gireceksin diyelim doğru muhtara, evleneceksin diyelim gene muhtara.

HASAN Nerede o günler? Hadi çek bakalım.

NECATİ Muhtarlık dediğin basit iş aslında. Bir oda hazırlayacaksın evde, bir iki mühür üç beş kâğıt.

HASAN *(Anlar)* Herkesi muhtar yapıyorlar mı? Yani ben muhtar olmak istersem olabilir miyim?

NECATİ *(Bilgiççe)* Memurlar muhtar olamazlar.

HASAN Emekliye ayrılınca?

NECATİ Olur. Ancak muhtar olmanın da bir yolu var. Seçim kazanmadan muhtar olunmaz.

HASAN Anladığım kadarıyla senin büyük tasarın muhtar olmak.

NECATİ Nereden anladın?

HASAN Anlayışım kıt değildir enişte... Eee sonra?

NECATİ Bizim evde fazla bir oda var. Ötemi berimi de oraya koyarım. Hatta bir paravanayla da ayırmak gerek girişi. Öyle ya evdekiler rahatsız olmasınlar. Düşündüm taşındım, ilk seçimlere katılmaya karar verdim.

İLKER *(Girer)* Gelmemiş. Not bıraktım.

HASAN İç cebine ne koydun?

İLKER *(Geriler)* Bir şey yok baba.

HASAN Çıkart şunu dedim.

(Hasan, İlker'in iç cebindeki sigara paketini çıkarır.)

HASAN Bir de sigara ha? Sen buraya fosurdatmaya mı geldin yoksa bir an önce okulunu bitirmeye mi? Deyyus?

(İçeriden Meral ve Ayşe gelirler.)

HASAN *(Paketi gösterir)* Oğlunun marifetini gördün mü?

MERAL *(Yalan söyler)* Bana aldı ağabey.

(İlker odasına geçer.

Meral sigarayı alır, Ayşe ile birlikte mutfağa geçerler.)

NECATİ *(Hasan'ın üzüldüğünü görerek)* Kol güreşine var mısın?

HASAN Yapma Necati.

NECATİ Yoksa korkuyor musun?

HASAN Senden mi?

NECATİ *(Masayı temizlemektedir)* Çoktandır kimseyle kapışmamıştım.

MERAL *(Elinde tabaklarla girer)* Ne yapıyorsun?

AYŞE Çekilin de tabakları koyalım.

HASAN Günah benden gitti. Kendin istedin.

(Tutuşurlar.)

MERAL Çocuk gibi adamsın Necati.

AYŞE Allasen şunlara yakışıyor mu?

(Kızara bozara kol güreşi sürmektedir.)

MERAL Bu adamın akıllanacağı yok. Şuna bak şuna.

AYŞE Bir yerinize zarar vereceksiniz.

İLKER *(Telaşla gelir. Elinde açılmış bir zarf ve Taner'in mektubu vardır)* Baba. Anne.

(Hasan oğluna bakar, Necati, Hasan'ın kolunu yatırır masaya)

NECATİ *(Meydan savaşı kazanmış bir komutan gibi)* Gene formdayım. Bir havacı bulun bana.

AYŞE Bir şey mi oldu yavrum? *(Eline alır, okur)* Sevgili annem, babam, ağabeyim... Size daha fazla yük olmayacağım. Futbol yaşamımı sürdürmek için evden ayrılıyorum. İsmini veremeyeceğim bir kentin futbol takımıyla anlaştım. Şimdilik adresimi vermiyorum. Beni bağışlayın. Sonunda sizi de bu kötü yaşamınızdan kurtaraca-

ğım. Ellerinizden öperim. Oğlunuz Taner.

MERAL Bu çocuk kaçmış.

AYŞE Yavruuum.

NECATİ Disiplin disiplin! Her şeyin başı disiplin! Bırakacaktınız beni. Bu haylazı ihbar edecektim.

AYŞE *(Ağlamaya başlar)* Parasız pulsuz.

MERAL Ben biraz vermiştim.

AYŞE Bunun böyle olacağı belliydi zaten.

MERAL Kaçacağı varmış yenge.

AYŞE *(Hasan'a)* Söyleye söyleye kaçırttın evden. Çocuğumu isterim, bul benim çocuğumu.

MERAL Gör de ibret al. Gülay'ı başı boş bırak daha.

(Ayşe, Taner'in odasına geçer.)

NECATİ Allah göstermesin.

MERAL Çıkartma dışarıya.

AYŞE *(Taner'in gömleğiyle gelir. Bir elinde de fotoğrafı. Kinle)* Hep sıkıntı çektik. Köylerde. Sürgünlerde. Ekmeğimiz bile aylık gelirdi köylerde. Bizi de sürükledin peşinden.

HASAN *(Üzgün)* Bir leke sürdürmedim size.

AYŞE Borç, borç, borç. Sürgün, sürgün, sürgün.

(Mantosunu giyer.)

MERAL Nereye yenge?

AYŞE Bulsunlar oğlumu. Karakola gidiyorum.

HASAN *(Önünü keser)* Beni rezil mi edeceksin? Gazetelere mi düşürecek.

(Tamamlayamaz, düşer yere... Diğerleri şaşkınlık içinde üstüne eğilirlerken.)

IV

(Müfettiş önündeki çantayı açar. Birtakım yazılı kâğıtlar çıkarır. İnceler. Kapı vurulur.)

MÜFETTİŞ Buyrun.

(Hasan girer.)

MÜFETTİŞ Hasan Bey?

HASAN Benim buyrun.

MÜFETTİŞ *(Ayağa kalkar. Elini uzatır)* Bakanlık Müfettişi Ömer Uysal. Buyrun oturun. *(Otururlar.)*

MÜFETTİŞ Sigara?

HASAN Kullanmıyorum.

MÜFETTİŞ *(Vazgeçer)* Sizi rahatsız etmeyeyim.

HASAN İçin efendim. Benim için bir zararı yok.

MÜFETTİŞ Biraz önce müdürünüzle konuştum. Sizin için çok olumlu şeyler söyledi. Galiba bir rahatsızlık.

HASAN *(Karşı koyar)* Yok yok. Biraz yorgunluk o kadar. Demir gibidir kalbim. Şimdi sokağa çıkıp on kilometre koşabilirim.

MÜFETTİŞ Hasan Bey biliyorsunuz meslektaşız. Benim müfettiş olmam bu gerçeği değiştirmez. Ben müfettiş olarak eğitim ordumuzda çalışıyorum, siz de öğretmen olarak. *(Alışılmış şekilde sürdürür)* Ancak her meslekte olduğu gibi bizimkinde de güç yanlar var. Örneğin aynı kökenden yani öğretmenlikten gelme iki kişinin böyle bir soruşturmayla karşı karşıya gelmeleri gerçekten üzücü.

HASAN Meslek yaşamımda çok soruşturmalardan geçtim, iki kez açığa alındım. Alışkınım, rahatça başlayabilirsiniz.

MÜFETTİŞ *(Üstünden büyük bir yükü atmanın rahatlığı içinde)* Hakkınızda birtakım suçlamalar var. Ancak bu suçlamalara inanmadan, ön yargısız soruşturmayı yürüteceğimden emin olmanızı isterim. Hakkınızdaki suçlamaları okuyayım öncelikle. Hepsini de okumaya gerek yok aslında. Saçmasapan şeyler çoğu. *(Arar)* Evet. Küpe takarak sınıfınıza gelmiş olan Sibel Cansız isimli öğrencinizi, küpe takmasını neden göstererek dövdüğünüz, esasen servet düşmanı olduğunuz için varlıklı ailelerin çocuklarına özel olarak kin ve garaz içinde davrandığınız. Bunu alışkanlık haline...

HASAN Sizden hakkımdaki suçlamaları tek tek okumanızı rica edebilir miyim? Daha kolay olur, yanıtlamam açısından.

MÜFETTİŞ Hay hay. Hııım. Sibel Cansız'dan başlayalım isterseniz. Servet düşmanlığı falan. Küpe meselesi.

HASAN Siz de bilirsiniz ki hiçbir öğrenci süslenip püslenerek defileye gelir gibi okula gelemez. Bu durum yönetmeliklerimizin gereğidir. Öyle değil mi efendim?

MÜFETTİŞ Kuşkusuz öyle.

HASAN Söz konusu öğrenci bu kurala uymuyordu. Onu uyardım, "Kızım küpe takma,"dedim. Ertesi gün gene küpeli olarak geldi okula. Bir not yazıp eline verdim. Yazdığım bu notla velisini çağırıyordum. Gelmediler. Bir de üstelik, "Bizim kızımıza karışmasın," diye haber gönderdiler bana. Ondan sonra da olay büyüdü ve bu duruma geldi.

MÜFETTİŞ Yani velisini çağırdığınızı söylüyorsunuz.

HASAN Evet. Saygılı bir ifadeyle yazılmış bir pusulayla.

MÜFETTİŞ Elinizde pusulanın örneği var mı?

HASAN Bir gün işime yarayacağını bilseydim resmi yazı ile duyururdum.

MÜFETTİŞ *(Fotokopisi çıkarılmış bir yazı gösterir)* Bunu mu göndermiştiniz?

HASAN *(Okur)* "Size emrediyorum, okula gelin. Yoksa kızınızı sınıftan kovacağım. Zenginliğinize mi güveniyorsunuz?"

MÜFETTİŞ *(Okutturmaz)* Bu yazı sizin mi?

HASAN Hayır. Bu çok acemice yazılmış bir yazı. Kaldı ki bu işin uzmanları var. Araştırılırsa çıkar ortaya.

MÜFETTİŞ Sonra?

HASAN Ertesi gün Sibel okula gene küpeli olarak geldi. Ben de küpelerini çıkarttım, bir kâğıda sararak cebine koydum. Ne dövdüm ne de başka bir şey söyledim. Diğer öğrencilerim tanıktır. Ondan sonra da sınıfın içinde o dersin sonuna kadar ayakta beklettim.

MÜFETTİŞ Aslında çocuğu değil anasını babasını beklettiniz.

HASAN Disiplini sağlamak için başka çarem yoktu. Siz de olsaydınız.

MÜFETTİŞ Önemli değil bunlar, geçin efendim geçin. Varlıklı ailelerin çocuklarına kin ve garaz içinde davranı ğınız.

HASAN *(Duvarda asılı duran başarı listesini gösterir.)* Şu fotoğrafın altını okur musunuz?

MÜFETTİŞ Sibel Cansız.

HASAN İşte olayın kahramanı olan öğrencim. Varlıklı aile çocuklarına kin ve garaz içinde olsam Sibel'i başarı listesine alır mıyım? Bakın, her yıl sınıfın ikincisi olmuş. Hatta geçen yıl sınıfın birincisi olmuş.

MÜFETTİŞ İçki içer misiniz?

HASAN Evet. Geceden geceye.

MÜFETTİŞ O kimseyi ilgilendirmez. Sizin içmeden derse girmediğiniz yazılmış burda.

HASAN Şimdi sarhoş muyum ben? Dersten çıkarttınız geldim. İçki içmeden derse girmiyorsam şimdi de içmiş olmam gerekmez mi?

MÜFETTİŞ Soruyu ben hazırlamadım Hasan Bey bazı şeyleri açıklayamıyorum. Lütfen.

HASAN Beyefendi, anlaşılıyor ki bu adamlar beni yemeye karar vermişler. Üzüntüm sizin gibi beyefendi görünüşlü bir insanı da böyle bir işte kullanıyor olmaları.

MÜFETTİŞ *(Patlar)* Siz bizim neler çektiğimizi biliyor musunuz? Ne koşullarda çalıştığımızı biliyor musunuz? Koskoca genel müdür beni çağırdı, "Git bu adamı görevden al," dedi. Ne yapabilirim?

HASAN Kullandırtmayın kendinizi.

MÜFETTİŞ Emekliliğime altı ay kaldı. Üç tane çocuk var evde. Bu ağızlar konuşmak için değil yalnızca. Yemek için de. Karım dersen hasta. Hele şu altı ayımı bir doldurayım. Bir saniye bekler miyim? Ben uşak değilim, uşaklık

etmedim kimseye. Asla da etmem!..

HASAN Benim suçsuz olduğuma inanıyor musunuz?

MÜFETTİŞ İnanıyorum.

HASAN O zaman inandığınız şekilde yazabilirsiniz raporunuzu.

MÜFETTİŞ *(Hasan'ın omuzuna koyar elini)* Endişe etmeyin. Öyle olacak.

V

Ankara'da Bir Apartman Dairesinin Salonu

(Taner yemek yemektedir. Ayşe örgü örmektedir. Ayşe'nin hemen yanında fal için hazırlanmış olduğu anlaşılan ters çevrilmiş bir fincan vardır.)

AYŞE Biraz daha yesene.

TANER *(Durgun)* Doydum.

AYŞE Çok zayıflamışsın.

TANER Zayıflamadım.

AYŞE Ayran da yapayım mı?

TANER İstemem. Gazetelere vermeyecektiniz o duyuruyu.

AYŞE Ne yazdık ki? "Oğlum Taner. Baban hasta. Evine dön. Annen." Soyadımızı yazmadık ki. Ne yapabilirdik? Çektiğimizi tanrı bilir. Üzüntümüzü ana baba olunca anlarsın. Babanı görecektin, üzüldü, utandı, geçmiş olsun demeye gelenleri bile yanıtlayamaz olmuştu.

TANER Yeniden kovmaya kalkmasın da.

AYŞE Deli misin sen? Senin geldiğini telefonla kendisine söylediğimde. *(Tamamlayamaz)* Bakma deli doludur ama sever hepimizi. Bağırır çağırır ama kötülük yoktur içinde. Tıpkı saman alevi gibi yanar söner, unutuverir her şeyi. Kalbin yanında bir de şekeri çıktı. Siniri bağırtkanlığı da bu yüzdenmiş. Yarın bir gün başını koysa, ben o kadarcık emekli parasıyla ne yaparım? Şu ataması bir yapılsaydı.

TANER Keşke.

AYŞE *(Gene de umutlu)* Artık ben de inanıyorum, yapılacak. Çünkü soruşturma için gelen müfettiş olumlu rapor vermiş baban için...

TANER Olumlu rapor verdiğini nerden biliyorsun?

AYŞE Adamcağız kalkmış eve kadar gelmiş. Ben yoktum ama İlker'le konuşmuş. Üzülmeyin, onun atanması için ben de uğraşacağım demiş.

(Kapının zili çalınır. Ayşe çıkar.)

AYŞE *(Girer)* Bu kadın da bir korkak ki. *(Örgüyü kaldırır, masayı toplar)* Bir fala bakacak aman kocam gelirse diyor. *(Elindekileri mutfağa götürür, gelir.)*

AYŞE Sen evdesin değil mi yavrum?

TANER Evdeyim.

AYŞE *(Fincanı alır)* Halanlar gelirse bana haber verirsin değil mi?

TANER Olur anne.

(Ayşe çıkar, Taner kalkar. Aksamaktadır. Tülün arkasından dışarıya bakar. Keyifsiz. Kapının zili çalınır. Taner kapıyı açar)

İLKER *(Girer)* Ne yapıyorsun Taner?

TANER Hiç.

İLKER Annem yok mu?

TANER Karşıda fal baktırmaya gitti. İşimiz fala kaldı artık. *(Taner oturur.)*

İLKER *(Saatine bakar. Bundan sonra zaman zaman saatine bakacaktır)* Senin kız döndüğünü duymuş. Karşıdaki canım. Bana seni sordu.

TANER Boşver. *(Sigara çıkarır, uzatır)* Yaksana.

İLKER Ben bıraktım. İyi bir futbolcu sigara içmemeli.

TANER *(Yakar)* Boşver.

İLKER İçmemelisin. Sen iyi bir futbolcu olacaksın.

TANER Sakatlandım.

İLKER Geçecek.

TANER İleride.

İLKER Sakatlandığında en iyi doktorlara götürdüklerini

söylemiştin.

TANER *(Yalan söyler)* Götürdüler.

İLKER Öyleyse bu karamsarlık neden? Her şeye boşver diyorsun.

TANER Ne zaman?

İLKER Demin. Boşver dedin.

TANER Öyle mi dedim? *(Gene de dik)* Geçecek sakatlığım bir gün. Sahalara döneceğim. Ben başka şeylere üzülüyorum. Babama üzülüyorum.

İLKER Olan oldu. Başlangıca dönmemiz olanaksız. Bir yaşanan bir daha yaşanmaz ki. Üzülme artık.

TANER Aslında tüm suç benim değil ağabey. Babam öğretmen olmam için o kadar ısrar ediyordu ki. *(Düşünür)* Anımsa. Kocaman köpekler saldırırdı köyde üstümüze. Köpeklerin korkusundan dışarıya çıkamazdık. Hele hele bir adamı vurmuşlardı ya yüzü hâlâ gözlerimin önünde. Adam kanlar içindeydi, yerde debeleniyordu. Ben öğretmen olup köylere gidemezdim. O yoksulluğu, o vahşeti bu aklımla bir daha yaşayamazdım.

İLKER Yalnız köylerde mi kurşunlanıyor insanlar? *(Susma.)*

TANER *(Düşünür)* Sana bir şey söylemek istiyorum.

İLKER Söyle. Söylesene.

TANER Aramızda kalmalı.

İLKER Bana güvenebilirsin.

TANER Annem, özellikle babam hiç duymamalı.

İLKER Söylemem.

TANER Çok önemli çünkü, söz ver bana.

İLKER Söz.

TANER Beni çağırmışlardı. Biliyorsun kaçıp gitmiştim. Lisans çıkarttılar amatör olarak. Kendini kabul ettir ancak o zaman profesyonel anlaşma yaparız seninle dediler. Lüks bir otelde yer ayırtıp en iyi lokantalarda yemek yedirttiler.

İLKER Biliyorum bunları.

TANER Sonunu biliyor musun ki? Üçüncü maçıma çıkana kadar her şey iyi gitti. Üç de gol atmıştım. Herkes tanıyordu beni. Küçücük bir kent zaten. Sokağa çıkmam bile olay oluyordu. Üçüncü maçımda sakatlandım. Doktorlara götürdüler. Üstüme titriyorlardı inan. Sonra birkaç doktor daha geldi. Arkasından bir küçük oda tuttular bana. Yere bir kilim atılmış. Takım arkadaşlarımızdan bazıları kendi evlerinden somya, yatak, masa, birer iki sandalye getirdiler.

İLKER Neden dönmedin eve?

TANER Başarmak zorundaydım ağabey. Direnecektim. Sonra bir gün, "Yurt dışına gönderemeyiz seni," dediler. "Olanaklarımız kıt". Çok pahalıymış tedavi. Menüsküs olmuşum. Senin anlayacağın benim futbol yaşamım başlamadan bitti. Bacağım ömür boyu sakat kalacak. Sonra bir gün yöneticilerden biri geldi, gazetede çıkan duyurunuzu tutuşturdu elime. "Oğlum, baban hasta, evine dön." *(Susar.)*

İLKER *(Düşünür)* Yeniden başlasana okula.

TANER Olacak şey değil.

İLKER Neden olmasın? Aynı sınıfta bir yıl daha okuyacaksın. Ne gibi bir sorun yaratabilir ki? Ben de lise son sınıfta bir yıl bekledim.

TANER Ama sen aynı okula dönmedin.

İLKER Anlamsız düşüncelere saplanma. Bitir okulunu.

TANER Ama bu yıl giremem ki.

İLKER Gelecek yıl girersin. Böyle bir karara varırsan babamın ne kadar sevineceğini düşünebiliyor musun?

TANER Gerçekten sevinir mi?

İLKER Yalnızca babam mı sevinir sanıyorsun? Annem ben. *(Dış kapının açıldığı ve kapandığı duyulur.)*

AYŞE *(Girer)* Geldin mi sen? Halanlar gelmedi mi?

İLKER Halamlar mı gelecekti?

TANER Gelmediler. *(Odaya geçer.)*

(Kapı çalınır. Ayşe kapıyı açmaya çıkar. Meral ve Necati gi-

rerler)

İLKER Hoş geldiniz...

NECATİ Hoş bulduk. *(Yüzü asılmıştır)* Yetti be!

AYŞE Bir şey mi oldu?

MERAL İllallah bu adamdan yenge! İllallah! Allahım ben sana ne yaptım da bu adamı bana nasip ettin?

AYŞE Ne oldu gene?

NECATİ Üstümüzdeki pezevenk gitmiş de sağda solda aleyhimde propaganda yapmış. Ama onun alacağı olsun, görecek yakında.

MERAL *(Canhıraş bir sesle)* Ne diye uğraşırsın elin adamıyla? Onun söylediğini ne biliyorsun?

NECATİ Başka kim olabilir? O söylemiş?

İLKER Felçli adam mı? Ne söylemiş?

NECATİ *(Felçli bir adam gibi kolunu titretir)* "Balkonda tavuk besliyor. Yarın bir gün maazallah muhtar olursa hepimize kan kusturur," demiş...

MERAL Manyaktır demiş bir de.

NECATİ Akıllı olduğumu söyleyecek değil ya. Gıcığı var bana. Kol güreşinde yenmiştim pezevengi.

MERAL Haksız da değil hani. Sanki yakında seçim yapılacakmış gibi, mahalle sakinlerini bunlar benim seçmenlerim diyerekten eve doldurup yemek verdirtiyor. Dışarıda millet birbirini parçalıyor, sen seçim derdindesin. Manyak değilsin de nesin?

NECATİ *(Gene taklit ederek)* "Benden dört oy. Tüm aile sana vereceğiz oyumuzu. Dört oyu çantada keklik bil," diyordu. Yalancı pezevenk!

MERAL Tabancayı zor kaptım elinden. Nerdeyse adamı vuracaktı.

AYŞE Ne zaman?

MERAL Öğleyin. Olur mu canım böyle şey?

AYŞE Aman Allah korusun.

NECATİ *(İyice coşmuştur)* Ben manyak ha? Vay namussuz herif vay! Görecek bak. En iyi öteninden bir Denizli ho-

rozu alıp koyacağım balkona. Gece gündüz ötsün pezevengin başında.

MERAL Ne gerek var Denizli horozu almana? Almışsın eline bir sopa vuruyorsun tavana tak tak. Yetmez mi? Adam şeker hastası zaten, gürültüden tak diye giderse görürsün.

NECATİ Gebersin pezevenk! Ne iyilikler gördü benden. Yeni taşındıklarında evinin musluklarına değin ben onarmıştım. Neredeyse evinin badanasını bile yapmıştım. *(Gene taklit eder)* "Allah bana ev değil, senin gibi bir komşu verdi," diye ellerime sarılmıştı.

MERAL Elini kolunu sallama. O zamanlar felç değildi adamcağız. Onu felç eden de sensin. *(Nerdeyse üstüne atlayacaktır)* Zaten taşınmaya karar vermişler. Bütün apartmandakileri kaçırtmaya niyetlisin sen. Herkesi tek tek kaçırtıyorsun. Çoğunun delikanlı çocuğu var. Korkarım bir gün sıkıştırıverirler bir köşeye. Aklını başına al. *(Ayşe'ye)* Münevver'i biliyorsun değil mi? Gözlüklü Münevver canım.

AYŞE Bildim, bildim.

MERAL İşte o Münevver'in bir yeğeni varmış. Kâğıtta yazılıydı adı. *(Aranır, bulur)* Halim, Halim. Eğitim Bakanlığı'na genel müdür yardımcısı olarak atanmış. Münevver'e söz etmiştim ağabeyimden. Münevver gitmiş Halim Beye söylemiş. O da, "Kolay, gelsin de hemen yaptırayım," demiş.

AYŞE Aman ne iyi olur. Otel köşelerinde sürünüyor vallahi.

NECATİ Evden bir haber yok mu?

AYŞE Satılmadı daha. Hayırlısıyla şu işler bir düzene girseydi.

(Dış kapının açıldığı ve gürültüyle kapandığı duyulur. Hasan girer içeriye. Yaka-bağır açıktır. İçmiştir. Elinde bavul. Bulunanlar olumsuz bir şey olduğunu anlamışlardır.)

HASAN Kimleri görüyorum?

NECATİ Yarın gelmeyecek miydin?

MERAL İzin mi aldın ağabey?

AYŞE İçmiş.

HASAN Yemeğin var mı?

AYŞE Hazırladım.

HASAN Açım.

AYŞE Yoksa atanma işin oldu mu?

HASAN Neler pişirdin bakalım? Bu hanım var ya, hanımların şahıdır. Söylesene.

AYŞE Pişirdim işte.

HASAN *(Sakin görünmeye çalışmaktadır)* Bizim ev de satılmak üzere. O zaman işimiz iş. Biraz borçlanarak bir de daire alırsak gerisi kolay. Nasılsın bakayım oğlum? Çalışıyor musun derslerine?

İLKER Çalışıyorum baba.

HASAN Çalışman gerek. Çektiğimiz bu sıkıntılar, rezillikler, namussuzluklar hep senin için.

MERAL N'oldu ağabey?

HASAN Boşver bacım.

MERAL İçmen doğru değil.

HASAN Bana bir şey olmaz. Atın ölümü arpadan olsun. Acı patlıcanı kırağı çalmaz.

NECATİ Düştün mü yoksa?

HASAN *(Sert)* Düşecek adam mıyım ben?

NECATİ Üstün toz olmuş.

HASAN *(Silkelerken)* Olursa olsun.

(Odanın kapısı açılır. Taner kararsızca girer. Susma. Taner'i görünce Hasan başını öbür yana çevirir. Taner aksaya aksaya gelir, elini öpmek ister babasının. Hasan elini kararsızca çeker.)

TANER Bağışla beni baba. Bağışla.

(Uzanır eline, öper. Hasan dayanamaz döner, oğlunu bağrına basar.

Susma.)

TANER Yeniden başlayacağım okula. Öğretmen olacağım baba.

(Hasan dışında herkeste sevinç.)

MERAL Ha şöyle oğlum.

AYŞE Fal çıktı.

NECATİ Sonunda akıllandı galiba.

HASAN Eğitimsiz insan yarım insandır. Ancak öğretmen okulunda değil lisede oku. Öğretmen olmanı istemiyorum. Öğretmen olma. Olma öğretmen!..

(Susma.)

HASAN *(Rahatlamıştır)* Beni sürdüler gene.

(Diğerleri Hasan'ın uzattığı kararnameyi alıp bakarlarken Hasan çıkar, tuvalete gittiği bellidir.)

NECATİ Ankara nere, Ağrı nere?

MERAL Dilini tut azıcık. Ne var tut dilini.

MERAL Sana ne elin küpesinden takısından?

NECATİ Bir Türkiye haritası getirin de şu Ağrı'nın yerini bulalım.

AYŞE Ama müfettiş bile olumlu rapor vermişti.

HASAN *(Gelir. Son cümleyi duymuştur)* Müfettişi de Ağrı'ya sürmüşler.

NECATİ *(İlker'in getirdiği haritadan Ağrı'yı bulmuştur.)* Doğu Anadolu'da, sınırda.

AYŞE Şu hasta haliyle nasıl gidecek oralara?

MERAL *(Sevinçle)* Münevver'in yeğenini unuttuk telaşla. Ağabey, gitmeyeceksin Ağrı'ya.

HASAN Anlamadım.

MERAL Bizim Münevver'in yeğeni Bakanlık'ta genel müdür yardımcısı olmuş. Söz verdi, aldıracağız seni buraya.

NECATİ Gelsin, el altından yaparız demiş.

AYŞE Böyle bir fırsat ele geçer mi bir daha?

HASAN Bakanlığa gideceğim el-etek öpeceğim öyle mi?

MERAL Ama...

NECATİ Ne var bunda?

AYŞE Bizi düşünmüyor musun?

MERAL Biraz gerçekçi ol ağabey.

NECATİ El öpmekle ağız aşınır mı?

MERAL Saçmalama ağabey.

HASAN Suçlu muyum ben?

MERAL Ne suçu?

AYŞE Görüyorsunuz.

NECATİ *(Meral'e)* Anlamıyorum.

HASAN Zorluyorsunuz beni.

NECATİ Ne diyor Meral'ciğim?

HASAN Özür dilememi istiyorsunuz.

MERAL Nereden çıkarttın şimdi bunu ağabey?

AYŞE İşte, görün...

NECATİ Atamanın durdurulmasını isteyeceksin. Hasan'cığım.

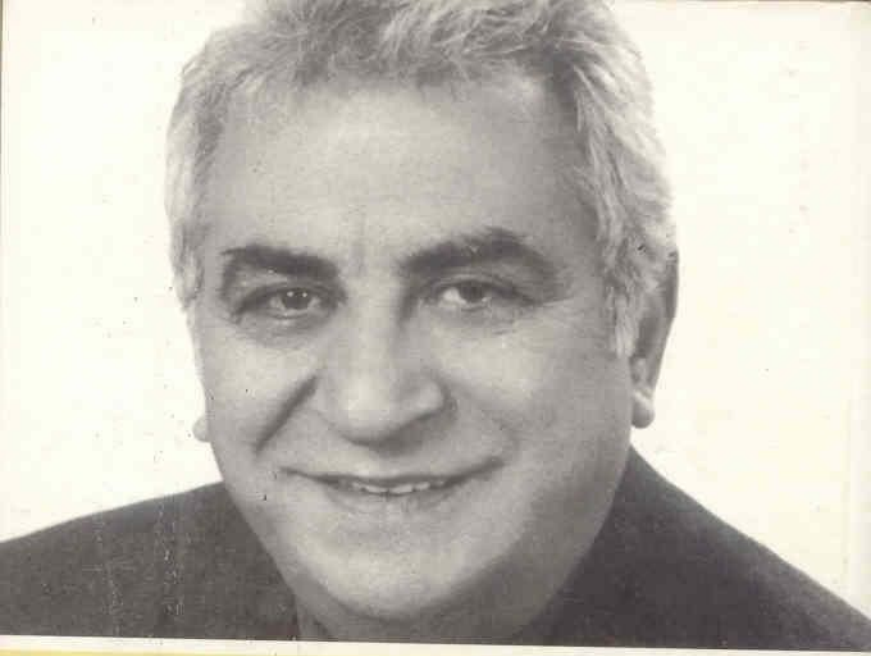
HASAN Neyin karşılığında? Yani ben ettim siz eylemeyin diyeceğim öyle mi?

MERAL Böyle bir şey isteyen yok senden.

HASAN Var var. *(Susturur hepsini)* Beni Ankara'ya verin demek onlardan özür dilemek değil de nedir? Suçu üstlenmektir. Ben suçlu muyum ki onlardan özür dileyeyim? Bizim gibilerin hayatta onurlarından başka yitirecek neleri kaldı ki? Onurumuzu da mı alsınlar elimizden? Ağrı bu ülkenin parçası değil mi? Orda da görev yaparım ben. Anlamıyor musunuz beni?.. Hiç olmazsa tıraş olurken aynada yüzüme utanmadan bakma şansım olur. *(Diğerlerinin şaşkın bakışları altında öne doğru yürür)* Her zaman namuslu olacaksın. Neden namuslu olacaksın? Çünkü namuslu adamın hiçbir şeyden korkusu olmaz. *(Artık sesi duyulmaz olmuştur. Diğerlerinin şaşkın bakışları altında konuşurken...)*

SON

Birinci yazım: Ankara, 1973
İkinci yazım: İstanbul, 1987

Şapka,
1995 yılının *Hoşgörü Yılı* olması nedeliyle yazılmış
bir "hoşgörüsüzlük" oyunu;
Ziyaretçi,
fantastik ve eğlendirici bir kara güldürü;
Matruşka,
kadın-erkek ilişkilerinde bir türlü yaratılamayan
dürüst ve uygar tavrın, mizahi bir üslupla sorgulanması
Öğretmen,
ilkeli, namuslu ama doğru seçim yapamayan bir öğretmenin
yenilgisini anlatan bir oyun.